

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**CĀMĪ-İ KAŞAŞ (FAZLĪ)
-DİL İNCELEMESİ-**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hasan Sevban KAPDAN

**Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Yeni Türk Dili**

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Kenan ACAR

EYLÜL-2006

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

CĀMİ-İ KAŞAŞ (FAZLİ)
-DİL İNCELEMESİ-

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Yeni Türk Dili

Bu tez 21/ 09 /2006 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Kenan ACAR
Jüri Başkanı

Yrd. Doç. Dr. Cevdet ŞANLI
Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Fikri OKUTAN
Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Hasan Sevban KAPDAN

31.05.2006

ÖNSÖZ

Eski Anadolu Türkçesinin dil özellikleri, Osmanlı Türkçesinin başlarında da devam eder (18. yüzyıla kadar). Bazı dil özellikleri arkaik unsurlar olarak 19. yüzyılın ortalarına kadar sürer. Dolayısıyla, bu dönemlerde yazılan eserlerde, hem Eski Anadolu Türkçesi hem de Osmanlı Türkçesi dil özellikleri birlikte görülür. Bir manada bu dönem eserleri, Prof. Dr. Ahmet B. Ercilasun gibi bazı dilciler tarafından Eski Anadolu Türkçesi ile Osmanlı Türkçesi arasında geçiş dönemi eseri olarak tanımlanmaktadır. Bahsedilen geçiş dönemine ait bir eser olması yönüyle üzerinde çalıştığımız Cāmi^c-i Kāşāş, Türk dilinin iki önemli dönemine ait taşıdığı dil özellikleriyle araştırmamıza konu olmuştur. Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Yard. Doç. Dr. Kenan ACAR'a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim. Ayrıca, bu günlere ulaşmamda emeklerini hiçbir zaman ödeyemeyeceğim aileme de şükranlarımı sunarım. Yetişmemde katkıları olan tüm hocalarıma da minnettar olduğumu ifade etmek isterim.

Hasan S. KAPDAN

20 Mayıs 2006

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	v
İŞARETLER.....	vi
ÖZET.....	vii
SUMMARY.....	viii
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1: İMLÂ	12
1.1. Ünlülerin Yazılışı.....	12
1.1.1. a Ünlüsü.....	12
1.1.2. e Ünlüsü.....	13
1.1.3. ı Ünlüsü.....	14
1.1.4. i Ünlüsü.....	14
1.1.5. o Ünlüsü.....	15
1.1.6. ö Ünlüsü.....	16
1.1.7. u Ünlüsü.....	16
1.1.8. ü Ünlüsü.....	17
1.2. Ünsüzlerin Yazılışı.....	17
1.2.1. ç Ünsüzü.....	18
1.2.2. g Ünsüzü.....	19
1.2.3. ğ Ünsüzü.....	20
1.2.4. p Ünsüzü.....	20
1.2.5. s Ünsüzü.....	21
1.2.6. t Ünsüzü.....	23
1.2.7. Şedde İşaretinin Kullanımı.....	24
1.2.8. Tenvin İşaretinin Kullanımı.....	24
1.2.9. Eklerin Yazılışları.....	25
1.2.9.1. Ayrı Yazılan Kelime ve Ekler.....	25
1.2.9.2. Bitişik Yazılan Kelime ve Ekler.....	26
1.2.10. Bazı Özel Durumlar.....	27

BÖLÜM 2: SES BİLGİSİ.....	33
2.1. ÜNLÜLER.....	33
2.1.1. Mevcut Ünlüler.....	33
2.1.2. Ünlü Değişmeleri.....	33
2.1.2.1. Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması.....	33
2.1.2.2. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi.....	34
2.1.3 Ünlü Uyumları.....	34
2.1.3.1. Kalınlık-İncelik Uyumu.....	34
2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu.....	35
2.1.4. Ünlülerle İlgili Ses Olayları.....	49
2.1.4.1. Ünlü Türemesi.....	49
2.1.4.2.Ünlü Düşmesi.....	49
2.1.4.3. Ünlü Yutulması.....	50
2.1.4.4. Hece Kaynaşması.....	51
2.2. ÜNSÜZLER.....	51
2.2.1. Mevcut Ünsüzler.....	51
2.2.2. Ünsüzlerle İlgili Ses Olayları.....	51
2.2.2.1. Tonlulaşma (Ötümlüleşme).....	51
2.2.2.2. Erime.....	52
2.2.2.3. Yutulma.....	53
2.2.2.4. g'lerin Korunması.....	53
2.2.2.5. Sızıcılaşma.....	54
2.2.2.6. İkizleşme.....	55
2.2.2.7. Geçişme.....	55
2.2.2.8. Göçüşme.....	55
2.2.2.9. Hece Tekleşmesi.....	56
2.2.2.10. Birleşme.....	56
2.2.2.11. Ünsüz Düşmesi.....	56
2.2.2.12. Ünsüz Kaynaşması.....	57
2.2.2.13. Ünsüz Türemesi.....	57
2.2.2.14. Ulanma.....	57

BÖLÜM 3: ŞEKİL BİLGİSİ.....	58
3.1. Şahıs zamirleri.....	58
3.2. Ekler.....	59
3.2.1. İsimlere gelen ekler.....	59
3.2.1.1. Çokluk eki.....	59
3.2.1.2. İyelik ekleri.....	60
3.2.1.3. Hâl ekleri.....	60
3.2.2. Fiillere Gelen Ekler.....	62
3.2.2.1. Şahıs Ekleri.....	62
3.2.2.2. Diğerleri (Emir).....	64
3.2.2.3. Kip Ekleri.....	64
3.2.3. Ekfiil.....	65
3.2.4. Birleşik Kipli Fiiller.....	66
3.2.5. Olumsuzluk Eki.....	66
3.2.6. Çekimsiz Fiil Yapan Ekler.....	66
3.2.6.1. İsim-fiil Ekleri.....	66
3.2.6.2. Sıfat-fiil Ekleri.....	66
3.2.6.3. Zarf-fiil Ekleri.....	66
3.2.7. Çatı Ekleri.....	68
3.2.7.1. Ettirgenlik.....	68
3.2.7.2. Edilgenlik.....	68
3.2.7.3. Dönüştürülük.....	68
3.2.7.4. İşteşlik.....	68
3.2.8. Yapım Ekleri.....	68
3.2.8.1. İsimden İsim.....	68
3.2.8.2. İsimden Fiil.....	68
3.2.8.3. Fiilden İsim.....	68
3.2.8.4. Fiilden Fiil.....	68
3.2.9. Soru Eki.....	69
3.3. Birleşik Fiiller.....	70
3.4. Görevli ve Anlamlı Kelimeler.....	70
3.4.1. Zamirler.....	70
3.4.2. Zarflar.....	71

3.4.3. Sıfatlar.....	72
3.4.4. Edatlar.....	73
3.4.5. Bağlaçlar.....	74
3.4.6. Ünlemler.....	75
BÖLÜM 4: METİN.....	76
4.1. Transkripsiyon alfabesi.....	76
4.2. Transkripsiyon ve Türkiye Türkçesine Aktarım.....	77
SONUÇ.....	230
KAYNAKLAR.....	233
EKLER.....	236
ÖZGEÇMİŞ.....	305

KISALTMALAR

- D.İ.A.** : Diyanet İslam Ansiklopedisi
- E.A.T.** : Eski Anadolu Türkçesi
- E.T.** : Eski Türkçe
- IRCICA** : İslam Konferansı Araştırmaları Kütüphanesi
- MEB** : Milli Eğitim Bakanlığı
- TDK** : Türk Dil Kurumu
- TÜYATOK** : Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu

İŞARETLER LİSTESİ

- A** : a, e
- B** : b, p
- Ç** : ç, c
- I** : ı, i
- K** : Ünsüz (konson)
- K** : k, g
- Ğ** : ğ, ğ
- T** : t, d
- U** : u, ü
- V** : Ünlü (vokal)
- #** : Kelimenin solunda ise kelime başını, sağında ise kelime sonunu gösterir.
- /** : Kök ünlüsünden sonra gelen sesi gösterir.
- //** : Bir kelime içindeki sesleri gösterir.
- Ø** : Şeklen değil ama fonksiyonca var olan kelime ve ekleri gösterir.
- ()** : Parantez içindeki sesin ihtiyarî olduğunu gösterir.
- >** : Ok istikametinde tek aşamalı değişmeyi gösterir.
- >>** : Ok istikametinde iki veya daha fazla aşamalı değişmeyi gösterir.
- +** : İsme eklenmeyi gösterir.
- : Fiile eklenmeyi gösterir.
- :** : Değişimin korunduğunu gösterir.

Tezin Başlığı: Câmî-i Kasas (Fazlî): Dil İncelemesi

Tezin Yazarı: Hasan S. KAPDAN **Danışman:** Yard. Doç. Dr. Kenan ACAR

Kabul Tarihi: 21 Eylül 2006 **Sayfa Sayısı:** VIII (ön kısım)+237 (tez) + 68(ekler)

Anabilimdalı: Türk Dili ve Edeb. **Bilimdalı:** Yeni Türk Dili

Câmî-i Kasas, Fazlî'nin 17. yüzyılda kaleme alınan manzum bir siyer kitabıdır. Çalışmamızda bu eserin, Eski Anadolu Türkçesi ile Osmanlı Türkçesi dil özelliklerini gösteren bir geçiş dönemi eseri olduğunu göstermeyi amaçladık.

Bu eserle ilgili yaptığımız çalışmayı şu başlıklar altında gerçekleştirdik: Metnin transkripsiyon alfabesi ile yazılması, Günümüz Türkiye Türkçesine Aktarımı, Ses Bilgisi, Şekil Bilgisi ve İmlâ. Bu çalışmamızda eserin daha çok Türk dilinin hangi dönemini yansıttığını tespit amacıyla, metnin ses ve şekil özelliklerinden örnekler vermeye çalıştık. Bir başka ifadeyle, bu kitabın Eski Anadolu Türkçesi ile Osmanlı Türkçesi arasında bir geçiş dönemi eseri olduğunu, dil özelliklerinin kullanım sıklığını tesbit etmek suretiyle göstermeye gayret ettik.

Sonuç olarak, Fazlî'nin Câmî-i Kasas adlı bu eserinin Eski Anadolu Türkçesi ve Osmanlı Türkçesinin fonetik ve morfololik özelliklerine sahip bir geçiş dönemi eseri olduğu yargısına vardık.

Anahtar kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Osmanlı Türkçesi, Câmî-i Kasas, Fazlî, Transkripsiyon

Title of the Thesis: Cami-i Kasas (Fazli): Language Study	
Author : Hasan S. KAPDAN	Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Kenan ACAR
Date : 21 September 2006	Nu. of pages: VIII(pre text)+237 (main body)+ 68(appendices)
Department: Turkish L. and Literature	Subfield: New Turkish Language
<p>Cami-i Kasas is a handwritten manuscript book written in verse by Fazli. In this our study, we tried to show that this book is a transition period work reflecting the language characteristic of Old Anatolian Turkish and Otoman Turkish.</p> <p>We studied the subject relating to this work of art under those titles: The text of transcription, the translation to Modern Turkish, Phonetics, Morphology, and Spelling. With this our study, in order to determine reflecting more which period of Turkic language we tried to give the examples of phonetic and morphologic characters. In other words, we endeavored to demonstrate that this book is a transition period between Old Anatolian Turkish and Ottoman work by giving the frequency of using language characteristic.</p> <p>In conclusion, we came to this result that Fazli's book, named as Cami-i Kasas, is a transition period work having the language characteristic of Old Anatolian and Otoman Turkish.</p>	
Keywords: Old Anatolian Turkish, Ottoman Turkish, Cami-i Kasas, Fazli, Transcription	

GİRİŞ

Câmi^c-i Kasas, "Atpazarı Şeyhi" olarak tanınan Osman Fazlî Efendi tarafından kaleme alınmış mesnevî tarzındaki manzum siyer kitabıdır.

Müellif Hakkında:

İstanbul'da yetişen büyük velîlerden olan Osman Fazlî, 1632 (H.1041)'de Şumnu kasabasında doğdu. Fâtih'te At pazarı denilen yerde oturduğu için; "Atpazarı Şeyhi Osman Efendi" nâmıyla şöhret buldu. Kıbrıs'ta ise Kutup Osman ismiyle bilinir. 1691 (H.1102) senesinde Kıbrıs'ın Magosa şehrinde vefât etti. Kabri Magosa'dadır. Babası Seyyid Fethullah Efendi, âlim bir zât idi. Oğlunun tahsil ve terbiyesiyle bizzât meşgul oldu. Onu mükemmel bir şekilde yetiştirmeye çalıştı. Osman Fazlî, on yaşına geldiğinde babasını kaybetti. Bu durum kendisini çok sarstı. Bir gün çarşıda gezerken bir dükkanın önünde şiir söyleyen bir şâiri dinledi. Şâir, ilim öğrenmenin kıymetinden ve âlimin değerinden bahsediyordu. Bu şiir, Seyyid Osman'a çok tesir etti. Annesinden izin alarak, tahsîlini artırıp tasavvuf yolunda ilerlemek için Edirne'ye gitti. Azîz Mahmûd Hüdâyî'nin halîfelerinden, Saçlı İbrâhim Efendi ismi ile meşhûr âlimin talebesi oldu. İbrâhim Efendi, Seyyid Osman Efendinin gayret ve kâbiliyetini görerek, terbiyesinden âciz olduğunu bildirdi ve İstanbul'da bulunan büyük âlim Zâkirzâde Abdullah Efendiye gönderdi. İstanbul'a gidip, Zâkirzâde Abdullah Efendiyi görünce, kalbinden; "İşte, hocamı buldum!" diye geçirdi. Zâkirzâde Abdullah Efendinin de kalbinden; "İşte bize hakîkî talebe geldi." diye geçti. Osman Fazlî Efendi, uzun süre Zâkirzâde'nin derslerine devâm etti. Hocası, Osman Fazlî'ye; "Emir Çelebi, sende Şeyh-i Ekber (Muhyiddîn-i Arabî (r.aleyh)) meşrebi var." derdi. Bir gün Zâkirzâde, talebelerinden bir işin yapılmasını istedi. Talebeler, o işi yapmak husûsunda biraz isteksiz hareket ettiler. Bu durumu duyan Seyyid Osman, Zâkirzâde'nin yanına giderek; "Emir buyuracağımız hizmet nedir sultânım? Derhal yerine getireyim." dedi. Zâkirzâde; "Senin dersin vardır. Bu işi yapman dersine mânidir." deyince, Osman Fazlî Efendi; "Bu zamanda önce ve sonra gelenlerin ilimlerini elde edeceğimi bilsem, yine şerefli hizmetinizi yerine getirmeyi tercih ederim." dedi. Bu söz, Zâkirzâde Abdullah Efendinin çok hoşuna gitti. Sonra; "Emir Çelebi! Allahü tealâ sana, önce ve sonra gelenlerin ilimlerini nasîb eylesin." diye duâ etti. Bu olay üzerine Seyyid Osman Fazlî Efendi, arkadaşlarına; "Bu

duâdan sonra bir gece de bütün ilimler kalbime ilhâm olundu. Bilmediğim ilim kalmadı." dedi. Bundan sonra Zâkirzâde, Seyyid Osman'a îcâzet vermek istedi. Osman Fazlî; "Sultânım, ben sizin hizmetinizi tercih ederim." diyerek kabûl etmedi. Osman Fazlî Efendi o gece rüyâsında: "Kullarımı bana dâvet etmek için kelâmımı al!" diye kendisine Mushaf-ı şerîfin uzatıldığını gördü. Korkuyla uyanan Osman Fazlî; "Talebenin vazîfesi hocasına teslim olmaktır." dedi ve hocasına tam olarak teslim oldu. Hocası onu Edirne tarafında Aydos isimli kasabaya, insanları doğru yola dâvet için gönderdi. Osman Fazlî, Aydos'da birkaç sene kaldıktan sonra, ilahî bir işâret üzerine, Filibe taraflarına gitti. Filibe'de on beş seneden fazla insanlara doğru yolu gösterdi. Osman Fazlî Efendi, bir gün kaylûle yaparken, şu rüyâyı gördü. Üç yüz kadar âlim gelip etrafında halka oldular. Hep birlikte oradan İstanbul'a geldiklerinde, hocası Zâkirzâde göründü ve; "Git şimdi senin irşâd yerin burasıdır." diyerek, Atpazarı'nda bulunan Kul Câmiini işâret etti ve bir sarık ile bir âsâ hediye etti. Gördüğü bu rüyâ üzerine İstanbul'a gelen Osman Fazlî, hocasının işâret ettiği yere yerleşti. Bundan sonra Atpazarı Emîri diye meşhûr oldu. Kul Câmiinin hatiplik ve imâmlık vazîfesi Osman Fazlî'ye verildi. Kendisi şöyle anlatır: "İstanbul'a geldikten sonra, bâzı talebelerim ile Muhyiddîn-i Arabî hazretlerinin, **Füsûs** kitabını mütâlaa ederdik. Bâzıları; "Emîr Efendi, Şeyh-i Ekber imiş." diye alay ettiler. O gece gaybdan şöyle bir nidâ geldi: "Ceddinin yoludur, devâm et!" Bunun üzerine hiç kimseye bir şey söylemeden, **Füsûs** kitabını anlatmaya devâm ettim." Sultan Dördüncü Ahmed Han, Osman Fazlî Efendiye çok severdi. Zaman zaman saraya dâvet eder, vâz ve nasîhatlerinden istifâde ederdi. Sultan bilemediği takıldığı mevzuları ona sorar, istişâre ederdi. Hattâ Ramazân-ı şerifte, iftarda Seyyid Osman Fazlî'nin önünden artan yemeklerinden bereketlenmek için ister, iftârını onunla yapardı. Bir zaman İstanbul'da isyân oldu. Zorbalar her tarafı darma-dağın edip yağmaladılar. Seyyid Osman Fazlî, hiç çekinmeden talebeleri ile birlikte zorbaları yakalayarak adâlete teslim etti. Böylece din ve devlete büyük hizmetlerde bulundu. Sultan İkinci Süleymân pâdişâh olunca, büyük bir kargaşa oldu. Seyyid Osman bu kargaşalığın ortadan kalkması için duâ etti. Bu duâ bereketi ile Allahü teâlâ belâyı kaldırdı. Sadreddîn-i Konevî hazretlerinden sonra, devlet işlerini düzeltme husûsunda en çok şöhret sâhibi Seyyid Osmân oldu. Devlet işlerindeki tesiri gittikçe artan Seyyid Osman Fazlî'yi, devletin ileri gelenlerinden bâzıları çekemediler.

Sultana, verdiği bir vâz yüzünden şikâyet ettiler. Çeşitli entrikalar çevirerek Magosa'ya gönderilmesini sağladılar. Kendisi; "Bu hâdise, dört ay önce Allahü teâlâ tarafından kalbime ilhâm edildi. Fakat; "Makâmından ayrılma, yerinde kal. Çünkü bunda Allahü teâlânın çeşitli hikmetleri var." dendi. Biz de bu emre uyup, yerimizden ayrılmadık." dedi. Magosa'ya gidişlerinin on dördüncü ayında vefât etti. Vasiyeti üzerine kabrinin üzeri açık bırakıldı. Vasiyeti şöyle idi: "Kabrimin üzerine türbe yapılmasın. Baş ucuna bir taş dikilsin. Belki mezârım kaybolmaz da gelip-geçen bir duâ okur. Daha sonra 1830 senesinde Kıbrıs'a tahsildâr olarak tâyin olan Hacı Mehmed Ağa, Osman Fazlî'nin kaybolmak üzere olan kabrini ortaya çıkarmış ve etrâfını temizletmiştir. Talebesi İsmâil Hakkı Bursevî hazretleri, onun hakkında şöyle demektedir: "Hocam her hâlinde gizliliği tercih ederdi. Sünnete uygun olmayan bir şeyi yapmazdı. Şu üç şeyi hiç terketmezdi: 1) Her farz namaz için abdestini tâzelerdi. 2) Namazını dâimâ cemâatle kılardı. 3) Her ibâdet ve işi, Kitab ve sünnete uygun olarak yapardı. Her çeşit riyâzeti yapmıştır. Ramazân-ı şerîfte, bir yumurta ile iftâr ederdi. Bütün yediği bundan ibâretti. Derslerine iki yüz kadar talebe devâm ederdi. Bu talebelerin içinde; Trakya, Anadolu ve Arab Yarımadasından gelenler vardı." Osman Fazlî Efendinin yazdığı eserlerden bâzıları şunlardır: 1) Misbâh-ul-Kulûb: Sadreddîn Konevî'nin Miftâh-ul-Gayb'ının şerhidir. 2) Mir'ât-ı Esrâr-il-İrfân: Sadreddîn Konevî'nin yazmış olduğu Fâtîha tefsîrinin şerhidir, 3) Tecelliyât-ı Berkiyye: Kitabın asıl ismi Risâle-i Berkiyye fî Şerhi Kasîde-i Işkiyye'dir. Muhyiddîn-i Arabî'nin yazmış olduğu Kasîde-i Işkiyye'nin şerhidir. 4) Hâşiyeye-i Şerh-i Füsûs-ül-Hikem, 5) Tenkih Şerhi, 6) Telvih Hâşiyesi, 7) Risâle-i İmâm Hâşiyesi, 8) Hanefiyye Şerhi, 9) Hidâyet-ül-Mutehayyirîn, 10) Mutavvel Hâşiyesi, 11) Feth-ul-Bâb, 12) Risâlet-ür Rahmâniye. (*Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.2 s.436; c.4 s.83)

Eser Hakkında:

Elimizdeki nüshasının son sayfasındaki bilgilerden, Câmî-i Kasas'ın hicrî 1067 (milâdî 1657) senesinde kaleme alındığını anlıyoruz. Kitabın son sayfalarından takip edebildiğimiz kadarıyla müellif, eseriyle ilgili birtakım bilgileri okuruyla paylaşmaktadır: "Kâtîp Efendi'den rica eylerim ki yazarken vezninde hata yapmasın. ش، ا، س، ی، ز olarak yazmasın. Yazıda yanlış varsa, düzeltsin." Ne yazık

ki, şair bu konudaki endişelerinde haklı çıkmıştır. Kâtip, bazı kelimelerin harflerini hatalı yazmıştır (Mesela, sebîhân kelimesindeki ش'ı س olarak yazarak kelimeyi şebîhân şeklinde yazmıştır.) (36a\3).

Osman Fazlî, üzerinde çalıştığımız nüshanın son varakında, Câmi-i Kasas'ın yanında Divan'ından da övgüyle bahseder. Bu divan, Câmi-i Kasas'a bitişik olarak Sermet Çifter Kütüphanesi'nde mevcuttur. Yani, Fazlî'nin Cami-i Kasas'ı ile Divan'ı tek bir kitap olarak Sermet Çifter Kütüphanesi Yazma Eserler bölümünde mevcuttur (173\1-2). Şair, Câmi-i Kasas'ı sıkı ve sabırlı bir çalışma ile 30 günde tamamladığını ve bu eserin “tabiatının çocuğu” olduğunu söyler (68a\2). Böylece, bu esere vermiş olduğu önemi dile getirir. Ve eserin isminden ve şeklinden bahseder:

heft bâb üzre idüp resmin anıη

eyledim câmi'ê қаşaş ismin anıη (67b\11)

Fazlî, Divan'ı ile birlikte incelediğimiz Câmi'ê -i Kasas adlı eserine verdiği önemi de şöyle ifade eder:

bu iki zîbâ kitâbeynim benim

oldı hâlâ nûr-ı 'ayneynim benim (68a\3)

Eser ve Çalışmanın Konusu:

17. yüzyılda yazılmış bir mesnevî olan Câmi'ê -i Kasas'ın konusu, Hz. Muhammed'in hayatıdır. Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı'nda “mesnevi” ile ilgili şu bilgiler verilmektedir: “Arapça “s n y” üçlü kökünden türemiş “mesnevi” sözü bu dilde kendi arasında kafiyeli mısralardan oluşmuş nazım şekli anlamında kullanılmamıştır. “Mesnevî” edebiyat terimi olarak ilk defa İran edebiyatında kullanılmış olmakla birlikte, bu nazım şeklinin ilk örnekleri Arap edebiyatında görülmektedir. Araplar, kendi arasında kafiyeli beyitlerden oluşan bu nazım şekline “müzdevice”, aruzun recez bahri ile yazıldığı için “recez” ya da çoğul olarak “urcûze” demişlerdir. Mesnevî terimi ve nazım şekli Türk edebiyatına İran

edebiyatından geçmiş, 11-19. yüzyıllar arasında bu türde sayısız eserler yazılmıştır. İran edebiyatında önceleri destanî konuların işlenmesinde kullanılan mesnevî nazım şeklinin ilk olgun örneği Firdevsî'nin Şah-nâme'sidir.(10-11. yy.) Bu edebiyatta, mesnevî yalnız destanî eserlerde kullanılan bir nazım türü olarak kalmamış, tasavvufî, ahlakî konularla aşk ve macera hikâyeleri de bu yolla nazma çekilmiştir. İran'ın büyük mutasavvıf şairi Feridüddin-i Attar (1119?-1193?) en çok şu mesnevîleriyle Türk şairleri üzerinde etkili olmuştur: Husrev-nâme (Gül ü Husrev), Esrâr-nâme, Mantıku't-tayr, Musîbet-nâme, İlâhî-nâme, Bülbül-nâme, Pend-nâme, Cümcüme-nâme. Türk şairleri üzerinde etkisi yönünden ön sırada bulunan, Türk şairi olmakla birlikte eserini Faşça olarak yazan Mevlânâ Celaleddîn-i Rûmî (1207-1273)'yi burada anmak zorundayız. Anadolu'da yazılmış olan birçok mesnevîyi, gerek şekil gerek muhteva yönünden etkileyen eser, bu nazım türüne verilen adın alemi olmuş, “mesnevî” dendiğinde önce Mevlânâ'nın eseri akla gelmiştir. Türk şairi olmakla birlikte, Türk edebiyatının en önde gelen şairlerinden Ali Şir Nevâî'nin “Hamse”sini de burada anıyoruz. Daha hayattayken ünü Anadolu'yu kaplayan bu büyük şair, 16. yüzyıl başlarından itibaren, mesnevî yazan şairlerimizce takdir edilmiş ve hayranlıkla anılmıştır. “Hamse”sinde şu mesnevîler vardır: Hayretü'l-ebrâr, Ferhad u Şîrîn, Leylî vü Mecnûn, Seb'a-i Seyyâr, Sedd-i İskenderî. Mesnevî, kendi arasında kafiyeli beyitlerden oluşmuş bir nazım şeklidir. (aa/bb/cc...). Beyit sayısı bakımından hiçbir kısıtlayıcı kurala bağlı değildir. İki ile on binlerce beyit arasında değişen bir genişliktedir. Gerek beyitler arasında kafiye bağlantısı bulunmaması gerek beyit sayısının sınırlı olmaması, şairlerin işledikleri konuyu istedikleri kadar genişletmelerine imkan sağlamış, bu yüzden de çok kullanılan bir nazım şekli olmuştur. Belli bir konuyu işleyen, bağımsız bir kitap olarak yazılmış mesnevîlerin plânda üç bölüm vardır: a. Giriş bölümü b. Konunun işlendiği bölüm c. Bitiş bölümü. Giriş bölümünde en çok “tevhid (= Allah'ın birliğini konu edinmiş şiir)”, “münâcât (=Allah'a yakarış)”, “na't (=Hz. Muhammed'e övgü)”, padişaha övgü ve “sebeb-i te'lif ya da sebeb-i terceme (=eserin yazılma ya da çevrilme sebebi)” konularında yazılmış parçalar görülür. Birçok mesnevî “besmele” ile başlar. “Besmele” başlı başına bir şiir de olabilir. Şair “besmele”den sonra “hamd”e geçebileceği gibi, eserine “hamd”i konu edinen bir parçayla da başlayabilir. Bu parçaya “tahmid” denir. Bir kısım mesnevîde (Câmi'-i

Kasas'ta olduğu gibi) “na't”dan sonra “mi'rac (=Hz. Muhammed'in Allah katına yükselmesi)”, “mu'cizât (=Peygamber'in gösterdiği olağanüstü durumlar)” ve “Medh-i Çehâr-yâr (=dört halifeye övgü)” başlıkları da vardır. Mesnevîlerde “âğâz-ı dâstân”, “matla-ı dâstân”, “âğâz-ı kıssa”, “âğâz-ı kitâb”... gibi başlıklarla başlayan “konunun işlendiği bölüm”, mesnevînin ana bölümüdür. Burada ele alınıp anlatılan konular, eserden esere değişir. Bu değişkenlik, bölümün genel plânında da kendisini gösterir. Mesnevîlerin “bitiş bölüm”leri, plân yönünden “konunun işlendiği bölüm” gibi değişiklik göstermez. “Giriş bölümü”nde olduğu gibi, bu bölüm için de çoğunluğu içine alan bir plân verebiliriz: “Bitiş bölüm”nde ister tek ister birden çok başlık bulunsun şairlerin bu bölümde söylediklerini birkaç madde halinde gösterebiliriz: Allah'a “hamd ü senâ” ve duâ; sultana övgü ve saltanatının devamı için dua; şairin eseriyle şairliğiyle övünmesi; tanınmış mesnevî şairleri ve eserlerini anma; şairin eserine verdiği ad; hasetçilere, acemî ve dikkatsiz müstensihlerle metni doğru dürüst okuyamayan okuyuculara yergi, bunların esere vereceği zarardan Allah'a sığınma; mesnevînin beyit sayısı, mesnevînin yazılışıyla ilgili tarihler; okuyucudan hayır dua isteme; mesnevînin vezni. Çoğu mesnevîde yukarıda gösterilen maddelerin hepsi birden bulunmadığı gibi, sayılanların dışında kalan noktalar da görülebilir. Mesnevîler, yazılış amaçlarına göre dört gruba ayrılır: Dinî mesnevîler, tasavvufî mesnevîler, ahlakî mesnevîler, ansiklopedi niteliği taşıyan ya da belli alanlarda bilgi veren mesnevîler. Çalışmamıza konu olan mesnevînin yazıldığı 17. yüzyılda yazılan diğer mesnevîler şunlardır: Kırk Hadis Tercüme ve şerhi (Hakanî), Mevlid (Necîbî, Nahîfî), Hicret-nâme (Nahîfî), Mi'râciye (Nahîfî), Hilyetü'l-envâr (Nahîfî), Mesnevî Tercümesi (Nahîfî), Mantiku'l-esrâr (Fedâî Dede), Nefhatü'l-ezhâr (Atâyî), Sohbetü'l-ebkâr (Atâyî), Hayriye (Nâbî), Teşrifâtü'ş-suarâ (Güftî), şâh-nâme (Ganizâde Nâdirî), Zafer-nâme (Mustafa Nedim, Güftî, Sâbit), şehenşeh-nâme-i Murâdî (Erzurumlu Mülhimî), Leylâ vü Mecnûn (Kafzâde Fâizî), Edhem ü Hümâ (Sâbit), şâh u Dervîş (Sinoplu Beyânî), Hayrâbâd (Nâbî), Heft-Hân (Hatayî), Edirne şehr-engîzi (Neşâtî Ahmed Dede), İstanbul şehr-engîzi (Fehîm-i Kadîm), Dere-nâme (Sâbit), Berber-nâme (Sâbit), Sûr-nâme (Nâbî), Sergüzeşt (Varvarî Ali Paşa), Hasbihal (Güftî). Bununla birlikte, bazı ilk dönem mesnevîlerinde (13-14. yy.), yukarıdaki bölümlerin kesin çizgilerle ayrılmadığı görülür (Ünver, 1986: 430). Eserin iç kapağında dikey ve yatay olarak

yazılmış Arapça, Farsça ve Türkçe; ayet, hadis, atasözleri ve dörtlükler yer alır. Eser, bütün İslâmî eserlerde olduğu gibi “hamdele” yani Allah’a övgü ile başlar. O’nun yüceliğinden ve gücünün her şeye yeteceğinden bahseder. Besmele’nin sırlarını dile getirdikten sonra ilk insan ve ilk peygamber Hz. Âdem’in yaratılışından başlayarak Hz. Muhammed’e kadar pek çok peygamberden ve onların özelliklerinden bahseder. Hz. Muhammed’e gelince eserin asıl konusu başlamış olur. Mefail Hızlı’nın İslâm Ansiklopesi’ne yazdığı “siyer” maddesinde şu bilgiler verilmektedir: "Siyer", Arapça "sîre" sözcüğünün çoğulu olup Peygamber (s.a.s)'in hayatını (hal tercümesini) anlatmak için kullanılır. Zaman içinde: Soy dizini, doğumu, çocukluğu, gençlik yılları, peygamberliği, Mekke ve Medine'de meydana gelen olaylar ve gerçekleşen savaşları da içine alacak şekilde, doğumundan ölümüne kadar Hz. Peygamber (s.a.s)'in hayatından sözedilen kitaplara "Siyer-i Nebî", "es-Siretü'n-Nebeviyye" veya kısaca "Siyer" adı verilmiştir. Siyer ile sıkça beraber kullanılan ve savaş, savaş yeri, savaş menkıbesi anlamlarını ihtiva eden "Meğâzi" kelimesi vardır. Hz. Muhammed (s.a.s)'in savaşlarının anlatıldığı kitaplara da aynı ad verilmiştir. İzahlardan da anlaşılacağı üzere siyer, daha genel, meğâzî ise daha dar anlamı ifade eder. Ancak bu iki isim sık sık karıştırılmış ve birbirini ifade edecek tarzda kullanılmıştır. Bazı meğâzî türü eserler, siyer kaynakları gibi, Hz. Peygamber (s.a.s)'in hayatından bütünüyle bahseder ve yazıları bu tür meğâzî kitapları Siyer-i Nebî türü eserleri andırırlar. Ancak çoğunlukla meğâzî türü eserler, Peygamberimizin savaşlarını asıl olarak ele almışlardır. Siyer, bir yönüyle Hadis'e bir yönüyle de İslâm tarihinin içine girmiştir. Gerçekten siyer, Hz. Peygamber (s.a.s)'in söz ve davranışlarından bahseden Hadis ilminin bilinmesini gerekli kıldığı gibi; O'nun hayatının her safhasından bilgi vermesi itibarıyla de İslâm tarihinin bir bölümünü oluşturur. Nitekim İslâm âlimlerinin çoğu, siyerden itibaren İslâm tarihini bir bütün halinde ele almışlar ve eserlerinde, Hz. Peygamber (s.a.s)'in hayatından -hattâ öncesinden- başlayarak İslâm tarihi ile ilgili olayları, yaşadıkları döneme kadar anlatmışlardır. Siyer'in kaynakları arasında ilk sırayı, nüzulünden itibaren hiçbir tahribat ve tahrifata uğramamış olan Kur'ân-ı Kerim alır. Herhangi bir olay konusunda Kur'ân'da âyet ve işaretler varken başka bir kaynak aramaya ihtiyaç yoktur. Kaynaklarda ikinci sıra hadis-i şeriflerindir. Özellikle Hz. Peygamber'in Medine'de geçirdiği hayata ait bilgiler, hadislerde bütün ayrıntılarıyla bulunabilir.

Bu iki kaynak, İslâmî ilimlerin her dalında olduğu gibi, Siyer için de vazgeçilmez kaynaklar durumundadır. Siyerin kaynakları arasında Sahabe'den gelen rivâyetlerin yeri oldukça önemlidir. Hz. Peygamber (s.a.s)'den gördüklerini, duyduklarını kendilerinden sonraki nesle sözlü olarak aktaran bu güzide topluluğun anlattıkları, Emeviler devrinden itibaren yazılı belgeler olarak ortaya konmuş ve bunlar ilk Siyer ve Meğâzi kitaplarına kaynaklık teşkil etmiştir. Siyer-i Nebî, bir süre şifâhi nakil olarak devam ettikten sonra, tedvin edilmeye başlandı. Siyer'i ilk tedvin eden, İbn Şihâb ez-Zühri (öl. 122/739)'dir. Siyer alanında İslam tarihinde büyük şöhrete ulaşmış dört eser vardır. Bunlar "Siyer-i erbaa" (En ünlü dört siyer) adını almışlardır. Bunlar; İbn Hişam'ın "es-Siretü'n-Nebeviye"si; İbn Seyyidin-Nâs'ın "Uyûnül-Eser" i; Muhammed b. Yusuf ed-Dımaşkî'nin "Sebilül-Hedyi ve'r-Reşâd"ı ve Ali b. Burhaneddin el-Halebî'nin "İnsânül-Uyün"udur." Hz.Muhammed'in doğumu, çocukluğu, gençliği, evlilikleri, peygamberliği, mucizeleri, vahiyleri, hicreti, dini tebliğ ve temsili, Miraç hadisesi (ayrı bir başlıkta), Şakk-ı Kamer mucizesi, evlilikleri, şahsiyeti, sahabeleri, insanlarla olan ilişkileri, hasılı bütün bir hayatı eserde gözler önüne serilir. Eserin belirli bölümlerine Şair'in dua ve niyazları serpiştirilmiş olup bu ara dua ve temennilerden başka son bölümde genel bir dua ve niyaz bölümü vardır ki eser bununla son bulur. fâilâtün- fâilâtün- fâilün vezninde yazılmış olan Câmi'-i Kasas, 1600'e yakın beyitten oluşmaktadır. Bazı beyitlerde bu veznin ihlal edildiği görülür. Bir sayfa, iki sütun halinde 13 satırdan oluşturulurken oldukça açık bir harekeli nesih hattıyla yazılmıştır. Bununla birlikte, kitabın yazarı zaman zaman bazı kelimelerin yazımında ve bazı eklerin harekelendirilmesinde yanlışlar yaptığı gözlenir. Mesela, 'îsâ kelimesindeki س harfinin ص harfiyle yazılması (10b\8), düş-üp kelimesindeki zarf-fiil eki “-üp”ün herekesinin üstünle yazılması (16a\12) bu kabil hatalı kullanımlardır. Eserin dikkat çeken bir noktası 15. yüzyılın önemli şairlerinden Süleyman Çelebi'nin Mevlid-i Şerif'i ile olan ifade benzerlikleridir. Câmi-i Kasas'taki bazı ifadeler, Mevlid'deki beyit ve bölümlere nazire olarak yazılmış hissini verir. Özellikle, “merhaba” ile başlayan beyitler bize Mevlit'teki “Merhaba Bahri”ni hatırlatır:

merḥabā ey fātih-i ebvāb-ı dīn

merḥabā ey rahmeten li'l-ālemīn

...
ismiñi ismimle taħrīr eyledim

resmiñi nūrımla tenvīr eyledim

Cāmi-i Kasas

merħabā ey âl-i sultān merħabā

merħabā ey kân-i ‘irfān merħabā

...
zātıma mir’atedindim zātını

bile yazdım adım ile adını

Vesīletü’n-Necāt

Çalışmada İzlenen Yöntem ve Çalışmanın Amacı:

Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Yazma Eserler bölümünde tespit ettiğimiz 173/1 numaralı eser olan Cami-i Kasas’ın 1657 yılında kaleme alınmış olması, bu eserin bir müellif hattı olduğunu göstermektedir. İstanbul’daki belli başlı yazma eserler kütüphaneleri dışında TÜYATOK (Türkiye Yazmaları Toplu Katalogu)’u da taramamıza rağmen, ne telif nüshaya ne de başka bir müstensih nüshasına rastladık. Bu açıdan eser, elimizdeki tek örnek nüsha olması noktasında önem kazanmaktadır. Ayrıca, müellif Fazlî ile ilgili yaptığımız biyografi araştırmalarında kendisinin ondan fazla eserinin içerisinde divanı ile beraber Cami-i Kasas’ın zikredilmemesi de dikkatimizden kaçmamıştır. Bu çalışma 5 bölümden oluşmaktadır: Transkripsiyonlu Metin, Türkiye Türkçesine Aktarma, Ses Bilgisi, Şekil Bilgisi, İmlâ. Transkripsiyon çalışmasında karşılaştığımız en önemli zorluk, kelimelere ait bazı harflerin yanlış harekelenmesi ve bazı önemli kelime ve eklerde hareke kullanılmamış olması oldu. Bu arada, Dr. Musa Duman’ın “Evliya Çelebî Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri” adlı eserinin önsözündeki şu önemli tespiti de göz ardı etmemeliyiz: “Eski harfli metinlerimizden yola çıkarak Türkçenin tarihî fonetik yapısıyla ilgili tespitlerde bulunmanın oldukça zor ve bazen de imkânsız olduğu söylenebilir. Müellif hattı ve sanat endişesiyle yazılmamış eserlerden bu hususta sınırlı da olsa faydalanmak mümkündür. Ancak bu zorluğu

esas, çevriyazılı metinler (transkripsiyon metinleri) diye bilinen ve Türkçenin ses sistemini büyük ölçüde gösteren alfabelerle yazılmış metinlerle yine aynı kategoride değerlendirilebilecek olan yabancılarca hazırlanmış Türkçe sözlük ve gramer kitaplarının yardımıyla kısmen aşmak mümkün olabilmektedir.” (Duman 1995, xiii). Üzerinde çalıştığımız metnin bazı beyitlerindeki kimi kelimeleri okumakta zorlandık. Okuyamadığımız kelimeleri, metindeki yazıldığı şekliyle olduğu gibi aldık. Ayrıca metnimizde bulunan yirmi bine yakın kelimenin çoğunluğunun Arapça ve Farsça kökenli olması, Eski Türkçeden Eski Anadolu Türkçesine geçiş vetiresinde Türkçe kelimelerde yaşanan ses hadiseleri ve şekil değişikliklerinin zengin örneklerine tesadüf etmemizi zorlaştırdı. Türkiye Türkçesine aktarım çalışmasında bazı kelimelere mana vermede titiz davranmaya gayret ettik. Genelde günümüzde de yer yer kullanılan kelimelere pek fazla müdahale etmeksizin kelimelerin ana metindeki kullanımlarına sadık kalarak aktarmaya çalıştık. Özellikle Arapça ve Farsça kelimelerden teşekkül etmiş isim ve sıfat tamlamalarıyla basit ve birleşik kelimelerin günümüz Türkçesi için anlaşılması zor olanlarının dışındakileri, Türkiye Türkçesine aktarırken aslî kullanımlarına sadık kalmaya çalıştık. Mesela, “peyk-i lâ-yezâl” tamlamasını, Türkiye Türkçesinde herkesçe anlaşılabilmesi zor olabilir düşüncesiyle “yok olmayan Allah’ın habercisi” şeklinde sadeleştirerek Türkiye Türkçesine aktardık. Diğer yandan, “Fesahat” ve “belagat” gibi günümüz Türkçesinde herkesçe anlaşılması zor olmayacağına inandığımız kelimeleri sadeleştirmeden aktardık. Ayrıca, bazı Arapça veya Farsça ibareleri aktarırken, bazen bunların Türkçe karşılık ifadelerine başvururken (“ehlen ve sehlen” Arapça ibaresinin Türkçe dilindeki karşılığı “Hoş geldiniz, Safalar getirdiniz!” ifadesini tercih ettik.), bazen de 38a/13 numaralı beytin ikinci mısrasında olduğu gibi, hadis alıntısı “lâ fetâ” ibaresini (“lâ fetâ illâ Ali lâ seyfâ illâ Zülfikâr”: Ali’den başka yiğit, Zülfikâr’dan başka kılıç yoktur.) olduğu gibi aktardık; Türk diline aktarma yoluna gitmedik. Türkiye Türkçesine aktarımda, aktarılan metni transkripsiyonlu metnin hemen karşısına koymak suretiyle metnin karşılaştırmalı takibini kolaylaştırmayı amaçladık. Ses Bilgisi bölümünde, mevcut ünlü ve ünsüz sesleri belirttikten sonra incelediğimiz metindeki kelimelerde mevcut olan başlıca ses olaylarını metinden örnekler vermek suretiyle göstermeye çalıştık. Şekil Bilgisi bölümünde ise metinde geçen kelime türlerini ve kelimelerin aldığı eklerin özelliklerini belirlemeye çalıştık.

İmlâ çalışmasında, Şair'in vezin kaygısından kaynaklanan aynı kelimelerdeki aynı sesleri farklı uzunlukta ve farklı seslerle yazma gayreti, pek çok malzemenin ortaya çıkmasına yol açmıştır ki, bu farklı kullanımları göstermeye çalıştık. Ayrıca, kısaltmalar listesi, özgeçmiş, beyan, önsöz, özet ve anahtar kelimeler, kaynakça, transkripsiyon alfabesi ve metnin orijinal nüshaları bu çalışmamızı şekillendiren diğer

bölümler olarak bu incelemede yer almaktadır.

Çalışmanın Önemi:

17. yüzyılda Fazlî tarafından kaleme alınan bu manzum siyer yazmasının, taşıdığı ses ve şekil özellikleri ile bazen Eski Anadolu Türkçesi bazen de Osmanlı Türkçesi dönemi dil özelliklerini göstermesi yönüyle her iki dönemin ses ve şekil özelliklerini yansıtan bir eser olduğunu söyleyebiliriz.

BÖLÜM 1: İMLÂ

Eski Anadolu Türkçesinde imlâ konusunda Uygur imlâsı ve Arap-Fars imlâsı olmak üzere iki ayrı yazı geleneğinin özellikleri görülür. Bu nedenle Eski Anadolu Türkçesi için düzenli ve kurallı bir imlâdan söz etmek imkansızdır. Özellikle ünlüler konusunda görülen bu karışıklık sonucu ünlüler kimi zaman harekeyle kimi zaman da elif (ا), vav (و) ve ye (ي) ile gösterilmektedir. Bu karışık imlâ, farklı eserlerde ve müelliflerde olduğu gibi aynı dönemde yazılmış eserlerde hatta aynı eserde bile görülebilmektedir. Ünlülerin yazılması Uygur imlâsına, yazılmaması ise Arap-Fars imlâsına uygun özelliklerdir (Şahin, 2003: 33). Üzerinde çalıştığımız metinde de mezkur imlâ farklılıklarını görmekteyiz.

1.1. Ünlülerin Yazılışı

1.1.1. a Ünlüsü

a ünlüsü kelime başında medli elifle (آ), üstünlü elifle (أ), ve elif işaretiyle (ا) yazılır. a ünlüsü kök hecede elifle (ا), kök hecesinden sonra elifle (ا), üstün ile (أ) ve işaretsiz olarak yazılır. Kelime sonunda a ünlüsü elif (ا) ve he ile (ه) yazılır.

1.1.1.1. Medli Elif harfiyle آ

آ az (15a\9), آرزو arzu (54b\6), آنك anıŋ (6b\9)

1.1.1.2. Elif ve Üstünlü Elif Harfiyle ا

ا arasin (15a\3), يالان yalan (8a\1), سالدا saldı (5a\8)

1.1.1.3. He harfiyle ء:

ارادهً aradan (32b\7), نقطه noktasında (5b\1), مغارة mağara (25b\10)

1.1.1.4. Üstün Harekesiyle :

راوليه olmaya (32b\5), اندن andan (26a\6), اقلادي kapladı (64a\12)

1.1.2. e Ünlüsü:

e ünlüsü kelime başında üstünlü elif (أ) ve elif ile (إ) gösterilmiştir. Kök hecede genellikle üstün ile () bazen de üstünlü elif ile (أ) gösterilen e sesi kök hecesinden sonra işaretli ve he ile (ء) kelime sonunda ise he ile (ء) gösterilmiştir. Metnimizde kelime sonunda elif (إ) harfiyle gösterilen bir e yoktur.

1.1.2.1. He harfiyle (ء):

اوستنه üstine (15b\7), اكيه gice (15b\8), اوزره üzre (25b\8)

1.1.2.2. Üstünlü Elif Harfiyle:

ايميه etmeye (67b\6), امدى emdi (39b\12), ايكريدي eyleridi (20b\11),

1.1.2.3. Elif harfiyle:

ايلدي eyledi (8b\4), امدى etmedi (22a\10), اوسيله emriyle (49a\12)

1.1.3. ı Ünlüsü:

ı ve i ünlüleri kelime başında esreli elif (ل) ve elif-ye ile (ى) ve işaretli olarak; kök hecede ye ile (ى) ve işaretli olarak; kelime sonunda ise ye (ى) veya esreli ye ile (ي) yazılmıştır.

1.1.3.1. Esre Harekesiyle:

قَلْدِي كَلْدِي (32a\6), رِذْوَانِ رِذْوَانِ (15b\2), دِرَازِ دِرَازِ (15b\9)

1.1.3.2. ى Harfiyle Yazımı:

قَلْدِي كَلْدِي (44b\4), جِئَكَ جِئَكَ (17b\2), دُنْيَايَا دُنْيَايَا (17b\3)

1.1.3.3. Harekesiz ve harfsiz Yazımı:

قَلْدِي كَلْدِي (40b\2), يَلِ يَلِ (62b\2), قَلْدِيلِي كَلْدِيلِي (9a\9)

1.1.4. i Ünlüsü:

1.1.4.1. Esre Harekesiyle:

بِرِيدِ بِرِيدِ (16b\10), قَلْبِنْدِهِ قَلْبِنْدِهِ (17b\9), سُلْطَانِي سُلْطَانِي (17b\11)

1.1.4.2. Ye (ى) Harfiyle Yazımı:

اِئْتَدِيلِي اِئْتَدِيلِي (15b\9), وِئْرِي وِئْرِي (13a\12), دِيكَلْدِي دِيكَلْدِي (15a\6)

1.1.4.3. Hemze (ء) Harfiyle Yazımı:

كائِنَاتٍ kā'ināt (15b\6), دَائِمَةٌ dā'im (13a\2), سَائِرُهُ sā'irlere (14b\1)

1.1.4.4. Esreli ye (ي) Harfiyle:

طُوئِدِي | tūtdı (15a\12), هَمِينِ hemīn (45a\10), أَيِدُهُ ide (67b\2)

1.1.5. o Ünlüsü:

o, ö, u, ü ünlüleri kelime başında elif-vav (و), ötreli elif-vav ile (ؤ); kök hecede vav ile (و) veya işaretli olarak, kök hecesinden sonra u ve ü ünlüsü vav ile (و) ve ötreli elif-vav ile (ؤ) veya işaretli olarak gösterilir. Kelime sonunda ise vav ile (و) veya ötre ile (ؤ) gösterilir. Metnimizde ötreli (ؤ) o, ö harflerinin örnek kelimeleri, Arapça ve Farsça kökenli alıntı kelimeler üzerinde yoğunlaşmıştır.

1.1.5.1. Ötre Harekesiyle:

شَوْرًا | şorra (21a\13), تَوْرًا | topraqdan (8b\3), مَوْلًا | monla (66b\5)

1.1.5.2. Vav (و) Harfiyle Yazımı:

طُوئِدِي | tūtdı (15b\5), يَوْقًا | yok (59b\2), أَوْلَادِكُمْ | olarıñ (51b\4)

1.1.5.3. Vav Harfi ve Ötre Harekesiyle:

أَوْلَادُهُ | olur (4a\3), أَوْئِدِي | kōpdı (46b\2), طُوْعُوغِي | toğduğı (16b\8)

1.1.6. ö Ünlüsü

1.1.6.1. Vav (و) Harfiyle Yazımı:

بويله böyle (14b\3), كوزلمزدي gözlemezdi (22b\8), كوندوزدېر gönderdiler (46b\7)

1.1.6.2. Ötre Harekesiyle:

شهرتا şöhret (19a\11), عمرى ömri (49\7), عمرى ömer (63a\3)

1.1.6.3. Vav Harfi ve Ötre Harekesiyle:

سوزا söz (4a\2), كوستردى gösterürdi (21b\5), كوزدن gözden (60a\10)

1.1.7. u Ünlüsü

1.1.7.1. Vav (و) Harfiyle Yazımı:

قوش kuş (14b\2), بوندا bunda(16b\10), قاپويى kapuyı (53b\3)

1.1.7.2. Ötre Harekesiyle:

بىوزمشدى buyurmuşdı (14a\3), بولت bulut (21b\11), توتىاددۇ tütüyādūr (48b\9)

1.1.7.3. Vav Harfi ve Ötre Harekesiyle:

بوددۇ budur (58a\6), بىوزمشدى buyurmuşdı (14b\3), قولوزا -құлуз (33b\5)

1.1.7.4. Harfsiz ve Harekesiz:

مرادım murādım (56a\9), بیورن buyur (56b\9), سلطان sultān (25a\3)

1.1.8. ü Ünlüsü

1.1.8.1. Vav (و) Harfiyle:

کندو kendü (14b\9), روجه yüce (41b\11), اکتوردی getürdi (41a\2)

1.1.8.2. Ötre Harekesiyle:

سؤد süd (41a\2), جؤد cüdā (26b\6), قلوبمؤز kalbimüz (42b\9)

1.1.8.3. Vav Harfi ve Ötre Harekesiyle:

کندؤدن kendüden (12a\1), لکؤن gün (14a\8), ائچ üç (21a\8)

1.1.8.4. Harfsiz ve Harekesiz:

زؤبسی zübdesi (15b\13), دشمن düşmen (62b\1), جمله cümle (5a\4)

1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

Türkçedeki p, ç, g ve ŋ sesleri Arap alfabesinde karşılık bulamadığı için Arap harfleriyle yazılmış metinlerimizde bu seslerin fonetiğini tespit etmek son derece güçtür. (Şahin, 2003: 35)

1.2.1. ç (چ) Ünsüzü

ç ünsüzü Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde ç (چ) ve c (ج) işareti ile gösterilmiştir. Metnimizde de bu durum görülmektedir.

1.2.1.1. Başta

چ ile

جِهَان cihān (15b\1), جَنَّتِي cenneti (15b\2), جِسْمِ cism (16b\3)

چ ile

چُون çün (16b\2), چَاك çāk (17b\7), چوقدۇن çoқdur (20b\6), چىق- çık- (17b\2)

1.2.1.2. Ortada

چ ile

اوليچە olınca (15b\8), گيچە gice (26b\6), مەجۇس مەجۇس məcūs (16a\10), نىچە nice (16b\4)

چ ile

نىچە niçe (28a\4), لىچىدە içinde (16a\12), قاچان kaçan (27b\3), نىچۇن niçün(40a\3)

1.2.1.3. Sonda

چ ile

تەفەرىج teferrüc (17a\3), سەرتەج sertāc (16a\4), ئۈرۈج urüc (28a\5)

ج ile

چېڭې geçdi (17b\1), هېچ hiç (17a\5), اچېڭه açdı (33a\5), شېچېڭه şaçdı (37b\11)

1.2.2. g (ك) Ünsüzü

g ünsüzü için kullanılan kef (ك) işareti, aynı zamanda ince sıradan k içinde kullanılır. Zaman zaman k ve g arasındaki ayrımı yapabilmek için üç noktalı kef (ڭ) veya çift keşideli kef (گ) kullanılır ama yine de bu iki ses arasındaki ayrımı yapmak Eski Anadolu Türkçesi metinleri için son derece güçtür. Kalın sıradan ünlülerin yanında (غ) işareti ile gösterilir. Metnimizde de g ünsüzünün yazımında aynı yazım özelliklerini görmek mümkündür.

1.2.2.1. Başta

چېڭې geçdi (43b\12), گۆز göz (29a\9), گۆن gün (26b\8)

1.2.2.2. Ortada (İlk Hece ve Tabanlarda)

دېڭلدور degildür (31a\5), يېڭىرىك yigirmi (44a\1), آڭاğ āgāh (41b\9), بېرلېڭينه birliğine (50b\8)

1.2.2.3. Sonda

بېڭا beg (10b\3), رېڭ reng (44b\4), دېڭ degdi (62b\12)

1.2.3. ڻ (ڻ) Ünsüzü

ڻ ünsüzü kelime başında bulunmayan, kelime içinde (tabanlarda ve eklerde) ve kelime sonunda kullanılması durumunda kef (ك) veya (ڻ) temsil edilmiştir. Metnimizde daha çok kef (ك) tercih edilmiştir.

1.2.3.1. Kök ve Tabanlarda

دکلو deŋlü (10b\10), دڭله diŋle (28a\1), گۆڭرۈ göŋül (53a\10)

1.2.3.2. Sonda

بىڭ biŋ (29a\2), اولڭ öŋ (32b\12), اولوڭ oluŋ (33a\7)

1.2.4. پ (پ) Ünsüzü

p ünsüzü Türkçe ve Farsça kelimelerin başında düzenli olarak p (پ) işaretiyle gösterilmiştir. İki ünlü arasında ve bir ünsüzün yanında da p (پ) işaretiyle gösterilen ses, kelime sonunda p (پ) veya b (ب) işaretiyle gösterilmiştir.

1.2.4.1. Başta

پ ile

Türkçe kelimelerde, ötümsüzleşme sonucu karşılaşılan örnekler hariç, kelime başında p ünsüzü bulunmaz.

پنده pende (55a\4), بوتلار putlar (16a\12), پس pes (16b\4)

ب ile

Metinde, kelime başında b (ب) ile temsil edilen p (پ) ünsüzü bulunmamaktadır.

1.2.4.2. Ortada (İlk Hece ve Tabanlarda)

پ ile

قيلدي kapladı (15b\8), قاپوسنه kapusına (25b\11)

ب ile

Metnimizde kelime ortasında ب ile temsil elden bir p bulunmamaktadır.

1.2.4.3. Sonda

پ ile

اوپدöp- (17b\13), قوپدی qop-(55a\1)

ب ile

هبع hep (15b\3), اوقوب oquyup (17a\6), كوروا görüp (17a\6)

1.2.5. s (س, ص) Ünsüzü

s ünsüzü Arap alfabesinde ince ve kalın sıradan ünlülerle kullanılan ayrı işaretleri söz konusudur. Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde ince sıradan ünlülerin yanında sin (س), kalın sıradan ünlülerin yanında sad (ص) işareti kullanılır. Ancak kalın sıradan ünlülerin yanında sad işaretinin yanında sin (س) işaretinin de kullanıldığı görülür.

1.2.5. 1. Başta

ص Harfi ile

صَنَكْرَهٗ şoŋra (16b\7), صَوْرَشْدِيلِرْ şoruşdılar (31b\13), صَوْنًا şun (57a\12)

س Harfi ile

سُودٍ sūd (41a\2), سَلَرْدِي silerdi (58a\10), سَوْرَدِي severdi (51b\12)

1.2.5. 2. Ortada

ص Harfi ile

أَصْحَابٍ aşhab (45b\7), أَصْحَا aşşı (20b\5), أَصْلًا aşla(42a\11)

س Harfi ile

أَجْسِمِي cisini (26a\1), رَسُوْلًا resūl (55b\5), اُوْسْتِنَه üstine (15b\7)

1.2.5. 3. Sonda

ص Harfi ile

بِأَمْرِي başdı (29b\6), خَلَاصًا ḥalāş (41b\8), شَخْصِيَه şaḥşile (47b\1)

س Harfi ile

فِي كَفْدِي kesda (44b\8), شَمْسٌ şems (60b\4), اِنْسٌ ins (61a\2)

1.2.6. t (ط, ت) Ünsüzü

t ünsüzünün Arap alfabesinde hem ince hem kalın şekilleri bulunduğundan Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde de ince sıradan ünlülerin yanında t ile (ت) kalın sıradan ünlülerin yanında tı (ط) ile yazılmıştır. Ancak bazı durumlarda kalın sıradan ünlülerin yanında da te (ت) işaretinin kullanıldığı görülür.

1.2.6.1. Başta

ط Harfi ile

طوقوز tokuz (5a\5), طوندی tutdı (5a\1), طولدı tıldı (49b\13)

ت Harfi ile

تا ta (16a\5), تَام tam (18a\9), تَامَام tamām (19b\2)

1.2.6. 2. Ortada

ط Harfi ile

سلطان sultān (63b\7), اطاعتنا iṭāʿat (64a\6), لطيف laṭīf (19b\5)

ت Harfi ile

آتةشي ateşi (16a\10), آتاسی atası (17a\7), آلتی altı (18a\5)

1.2.6. 3. Sonda

ط Harfi ile

ضبطا zabṭ (64a\10)

ت Harfi ile

ايشتدي işitdi (15b\2), ايتدي itdi (15b\2), ايتدي itdi (15b\2), ايتدي itdi (15b\2)

1.2.7. Şedde () İşaretinin Kullanımı

1.2.7.1. Alıntı Kelimelerde

مُعْظَمًا mu‘azzam (60b\3), حُجَّتْ hüccet (61b\2), جَنَّتْ cennet (56b\8)

1.2.7.2. Türkçe Kelimelerde

اَصْحَى aşşı (20b\5), اَللّٰى elli (31b\5)

1.2.7.3. Şeddenin harfle beraber kullanımı

Metnimizde şedde işareti, üstüne gelmiş olduğu harfi iki sefer okuturken bazı kelimelerde bundan farklı olarak şeddeye rağmen üzerine geldiği harf iki kere yazılmıştır. Bu durum eklerin kelimeye eklenmesinde ortaya çıkar.

يَشِيْلِيْ yeşilli (23b\5), دِيْلَرِيْ dilleri (45b\5), حَالَرِيْ hallerin (31b\13),

1.2.8. Tenvin İşaretinin Kullanımı

Metnimizde daha çok zarf olarak kullanılan alıntı kelimelerde kullanılır. Ekler için metnimizde tenvin kullanılmamıştır.

عُمُوْمًا umümen (33a\2), غَافِلًا gâfilen (62b\5)

1.2.9. Eklerin Yazılışları

Eski Anadolu Türkçesi imlâsıyla ilgili olarak ele alınması gereken bir diğer konu da bazı eklerin ve edatların yazılışıyla ilgilidir. Bu devreye ait eserlerde bazı ekler ilgili oldukları kelimeyle bitişik yazılabilecekleri halde ayrı yazılmışlar, ayrı yazılması gereken bazı kelimeler de bitişik yazılmıştır (Şahin, 2003: 36). Metnimizde de eklerin yazılışları farklılıklar arz etmektedir. Bazı aynı kelime ve ekler, bazen ayrı bazen bitişik yazılmıştır.

1.2.9.1. Ayrı Yazılan Kelime ve Ekler

+daḥi: رَاهِب دَحِي rāhib daḥī (19a\1)

+dek: صِبْحَةٌ دَكْ subḥa dek (16a\5)

+dem: اَوْلَادٌ دَمَةٌ ol dem (16b\8)

+ken: غَسَلُوا لَوْ دَكْنَا ğasl olunurken (59b\6)

+kez: اَللّٰى التّٰى كَرَّ elli altı kez (46b\7)

+ki (bağlaç): مُرَادًا لِّلّٰهِ كِه murādallah ki (4b\1)

+IAr (Şahıs Eki): اَوْلَسْتُوْنَ لَرَه olmasunlar (43a\13)

mI: قَبْضَهُ مِىْ kabza mı (53b\10), نَأْوَلُوْجِيْ olur mı (24a\6),

+sUn: سَتْسِيْرَا sensin (16a\4), مَالِكِيْنِ māliksin (13b\6), شَرِيْفِيْنِ şerīfsin (56a\1)

+(y)IdI: مَوْزُوْنِ اِيْدِيْ mevzūn idi (26b\12)

1.2.9.2. Bitişik Yazılan Kelime ve Ekler

+dAn: دِيْلْدُنْ dilden (43a\12)

ḳadar: شَوْلَقْدَرْ şol ḳadar (33b\1)

kim: كَلَيْكِمْ geldi kim (43b\6)

+lar: مَسْلِمَانِلَرَهْ müslimanlarla (25b\10)

+(y)IIA: بَيْتِيْلَهْ beytile (56a\10)

+(i)ken: اَوْلَشِيْكِْنِْ olmışiken (46b\12)

+hḳ: قَوْلِقْ ḳullıḳ (10a\1)

dem: اَوْلْدِمْدَهْ oldem (25b\13)

+dA: مَقَامِنْدَهْ maḳāmında (16a\6)

+dAn: **بَطْنِيْكَ** batnıñdan (16b\11)

+dUr: **مَرْغُوْبْدُرْ** mergūbdur (46a\2)

+dUrUr: **اَوْدُرْ** oldurur (53a\9)

+/- sUn: **رَكْسُوْنُ** gelsün (53b\3), **جَاهَانْسِيْنَا** cihānsın (30a\9), **بَلُوْتْسُوْنُ** tutsun (41a\12)

+(y)IdI: **اَوْلْمِشِيْدِيْ** olmışidi (43b\5),

1.2.10. Bazı Özel Durumlar

1.2.10. 1. döndür- Fiilinin Yazımı

Bu kelime metnimizde bir yerde, ikinci hece ünlüsü ötreli vav ile **دَوْنْدُوْرْمُ** (41b\7), başka bir yerde ötresiz ve vavsız **دَوْنْدُرْ** (41b\6) yazılmıştır.

1.2.10. 2. Emir Kipinde Çokluk 1. Şahıs Ekinin Yazımı:

Emir kipinde çokluk 1. şahıs ekinin yazımı, metnin bir yerinde ötreli vav ile (ؤ) **دِيْرْلُوْمُ** [deyelüm (16b\5)] yazılırken, başka bir yerde ötresiz ve vavsız **دِيْرْلُمُ** [deyelüm (58b\5)] yazılmıştır.

1.2.10. 3. git- Fiilinin yazımı:

git- fiili metnimizde bir yerde ye harfi ile yazılırken **گِيْتَهْ** git (36a\8), başka bir yerde ye harfi kullanılmadan **گِيْتِيْ** gitdi (17a\9), yazılmıştır.

1.2.10.4. *et-* Fiilinin yazımı:

Et- fiili metnimizde ye harfiyle ایتدی itdi (16b\8), başka bir yerde ye harfi kullanılmadan ایتدی itdi (16b\7) şeklinde yazılmıştır.

1.2.10.5. *yine* Kelimesinin Yazımı:

Bu kelime metnimizde bir yerde ilk hecesindeki ünlü y ile یینه (57a\10), başka bir yerde esre ile ye harfi kullanılmadan اینه (57a\4) yazılmıştır.

1.2.10.6. *lîk* Kelimesinin Yazımı:

Metnimizde bu bağlacın لیک leyk (35b\2), ve لیک lîk (20a\8) şeklinde iki türlü yazımı vardır.

1.2.10.7. “*şebîhân*” Kelimesinin Yazımı:

“*şebîhân*” kelimesinin yazımı metinde iki farklı şekilde karşımıza çıkmaktadır:

شهبان sebhân (35b\12), شهبان şebîhân (36a\3)

1.2.10.8. “*gece*” Kelimesinin Yazımı:

Bu kelimenin metnimizde iki farklı yazımı var: Bazen üstün işareti ile [گجه gece (33a\11)], bazen de ye harfiyle [گجه gice (16b\1)] yazılır.

1.2.10.9. “z̄ira” Kelimesinin Yazımı:

Bu kelimenin metnimizde iki farklı yazımı var: Metnin bir yerinde ikinci hecenin ünlüsü elifle [زيرَا z̄irā (16b\4)] yazılırken, başka bir yerde yuvarlak he ile [زيرة z̄ira (25b\7)] yazılmıştır.

1.2.10.10. “gerü” Kelimesinin Yazımı:

Bu kelimenin metnimizde iki farklı yazımı var: Metnin bir yerinde birinci hece ünlüsü i, esre ile [غرُوا girü (21b\2)] yazılmışken, başka bir yerde bu kelimedeki i ünlüsü ye harfi ile [يروو girü (41a\10)] gösterilmiştir.

1.2.10.11. “ebū bekr ve ebu cehil” İsimlerinin Yazılışı:

Bazen vezin gereği bu kelimeler bu şekilde yazılmış olmalıdır:

بوكا bū bekr (21a\13)- أبو بكر ebū bekr (19a\7) ;

بوجهل bū cehil (25b\1)- أبو جهل ebū cehil (33b\10)

1.2.10.12. “peyk” Kelimesinin Yazımı:

Bu kelimenin metnimizde iki farklı yazımı var: Metinde bu kelime bazen b (ب) harfiyle [بيك beyk (36a\5)], bazen de p (پ) harfiyle [پيك peyk (49a\6)] yazılmıştır.

1.2.10.13. “daḥī” Kelimesinin Yazımı:

Bu kelimenin metnimizde iki farklı yazımı var: Metinde bu kelime, ilk hece ünlüsü üstün harekesiyle [دَهِیْ] daḥī (56a\9), nadiren de elif harfiyle [دَهِیْ] dāḥī (15b\4) yazılmıştır.

1.2.10.14. Ve (و) Bağlacının Yazımındaki Farklılıklar :

a- “ve” bağlacı ötre ile (و) gösterilir: [حَسَنٌ وَجَمَالٌ] ḥüsn ü cemāl (17b\1)

b- “ve” bağlacı ötre ile (و) gösterilir: [بِنَظِيرٍ وَبِدَعْلٍ] bī-naẓīr u bī-bedel (13b\7)

c- “ve” bağlacı ötre ve vav ile (و) gösterilir: [دِلْشَادٌ وَخندان] dilṣād u ḥandān (42a\6)

d- “ve” bağlacı ötresiz ve vavsız gösterilir: [سَمَوَاتٍ وَزَمِينٍ] semāvāt u zemīn (55a\9)

1.2.10.15. “sāir” Kelimesinin Yazımı :

Bu kelimenin metnimizde iki farklı yazımı var: Metinde bu kelime bazen ye (ي) harfiyle [سَايِرٍ] sāyir (13a\3), bazen de hemze (ه) harfiyle [سَائِرٍ] sāir (10b\6) yazılmıştır.

1.2.10.16. “gāibāne” Kelimesinin Yazımı :

Bu kelimenin metnimizde iki farklı yazımı var: Metinde bu kelime bazen ye (ي) harfiyle [غَايِبَانَةٍ] gāyibāne (11b\4), bazen de hemze (ه) harfiyle [غَائِبَانَةٍ] gā'ibāne (11a\11) yazılmıştır.

1.2.10.17. "yer" Kelimesinin Yazımı:

Bu kelimenin metnimizde iki farklı yazımı var: Metinde bu kelime bazen ye (ﺉ) harfiyle [ﻻﻳﻴﺮ yir (43a\1)], bazen de harfsiz ve harekesiz [ﻻﻳﺮ yer (23b\5)] yazılmıştır.

1.2.10.18. “oku” Fiilinin Yazımı :

Bu kelime, emir kipinde ﺍﻭﻗﻰ (okı) şeklinde yazılırken, isim-fiil şeklindeki yazımında ﺍﻭﻗﻮﻧﻮﻧﻮ (oku) şekli tercih edilmiştir. (23b\6)

1.2.10.19. Tamlama Eki (İzafet Terkibi)nin Yazım Şekilleri:

Tamlama ekinin yazımı, metnimizde farklı şekillerdedir:

a- Tamlama eki bazen kesre ile gösterilmiştir:

ﺳﻨﻮﺭﻭﺳﺎﻻﺭﺍ server-i sālār (48b\11), ﺷﻬﯩﺪﻛﺮﻧﯩﻜﻼ şehīd-i kerbelā(65a\4)

b- Tamlama eki bazen →ð herekesiz ve harfsiz gösterilmiştir:

ﺍﻣﺮﻫﻘﻼ emr-i ḥaḳla (22b\10), ﺍﺷﻬﺎﺏﻛﯩﺒﺎﺭﺍ ašḥāb-ı kibār (48a\7), ﺋﺎﻣﻠﺘﯩﺰ ehl-i temiz (65b\12)

c- Tamlama eki bazen →esreli hemze harfi ile gösterilmiştir:

ﺟﻤﻠﻪ ﺍﺧﻮﺍﻟﻪ cümle-i aḥvāle (17a\4), ﻳﺎﺭﻩ ﻳﺎﺭﻩ yara-i yāre (39b\10), ﺧﻮﺟﻪ ﻏﺎﻟﻪḥ ḥōca-i ‘ālem (40a\5)

d- Tamlama eki nadiren →ðötre ile gösterilmiştir:

ﺭﻭﺥ ﺧﻮﺯﺭﺍﺕ rūḥ-u ḥāzret (53b\8),

1.2.10.20. dur- Fiilinin Yazımı:

a- Metnimizde dur- kelimesi bazen dal (ﺩ) harfi ile yazılmıştır.

دوره dur- (24a\12),

b- Metnimizde dur- kelimesi bazen tı (ﺕ) harfi ile yazılmıştır.

طوره tur- (26b\3)

1.2.10.20. Akuzatif Ekinin Yazımı:

a- Ye Harfi ile Yazımı:

Metnimizde yönelme hali eki genellikle ye (ﻱ) harfi ile yazılır.

دنیای دنیای (23b\13), بکای بکای (61a\9), نهی نهی (27a\13)

b- Hemze Harfi ile Yazılması:

Metnimizde ünlü sesle biten bir kelimeye yönelme hali eki geldiği zaman nadiren esreli hemze (.) ile yazılır.

کسه kimse(y)i (22b\5)

Metin üzerindeki imlâ incelememiz sonucu ulaştığımız sonuç şudur ki; eser yazılırken belirli bir imlâ anlayışı takip edilmemiş olup aynı kelimeler ve ekler farklı şekillerde yazılmıştır.

bulut (Metin): bulut (E.A.T.) < bulut/bulut (E.T.) bulut (21b\11)

2.1.2.2. Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi:

Bu ses olayının metnimizdeki tek örneği u > ı değişmesidir. Eski Türkçede düz, Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak ünlülü olan bu ekler, metnimizde ise Eski Türkçede olduğu gibi düz ünlülüdür.

+siz/+suz (Metin) < +suz (E.A.T.) < +sız/suz (E.T.) şübhesiz (18b\2),
susuzluk (64a\12)

+li (Metin) < +lu (E.A.T.) < lıg (E.T.) heybetli (39a\11)

2.1.3. Ünlü Uyumları

2.1.3.1. Kalınlık-İncelik (Damak)Uyumu :

Bu uyum Türk dilinin önemli bir özelliği olarak Eski Türkçeden beri gelişmiş bir şekilde her dönemde görülmektedir. Eski Anadolu Türkçesinde de damak uyumu aşağı yukarı tamdır.

sözleri (55a\6)

muntazırlardur (55b\10)

olduğı (32b\6)

Metnimizde de bu uyum görülmekle beraber bu uyuma tabi olmayan ekler de mevcuttur. Bunların başlıcaları şunlardır:

+ki Aitlik Eki:

Eski Türkçe’de aitlik eki +ki hem +kı hem de +ki şeklinde karşımıza çıkar. Eski Anadolu Türkçesinde ise bu ek damak uyumuna uyar. Metnimizde ise bu ekin Türkiye Türkçesinde olduğu gibi sadece +ki’li yani uyumsuz şekli vardır.

başnırdaki (13b\2)

+ken:

Bu ek de i- cevherî fiiline geldiğinden kalınlık-incelik uyumunu bozar:

olmışiken (46b\12)

ğasl olunurken (59b\6)

2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık (Dudak) Uyumu:

Eski Türkçeden beri düz ünlülü ilk heceden sonra yuvarlak ünlülü heceye sahip olan kelimeler dudak uyumunu bozar. Yani dudak uyumu Eski Türkçede tam değildir. Günümüze kadar da yavaş ilerleyen bir uyum görüntüsündedir. Eski Anadolu Türkçesinde de dudak uyumu bugünkü duruma göre epeyce bozuktur. Ünlülerdeki genel yuvarlaklaşma eğilimi ve bazı eklerin devamlı düz veya yuvarlak ünlü ile kalıplaşması uyumu bozan asıl etkenlerdir. (Şahin, 2003: 38) Bu özellik 16. yüzyılda da devam eder. 16 yüzyılın sonlarında başlayan bir geçiş dönemiyle, 18. yüzyılda küçük ünlü uyumuna (düzlük-yuvarlaklık uyumu); yani başum, başur, gözi, gördi örneklerinin yerini başım, başın, gözü, gördü örneklerinin aldığı tahmin edilebilir. (Ercilasun, 2004: 462) Metnimizde bu uyumu bozan örnekler şunlardır:

kendü (Metin): kendü (E.A.T.): kendü/kentü (E.T.) **kendü** (18a\10)

ayruḡ (Metin): ayruḡ (E.A.T.) < ayruḡ/ayrıḡ (E.T.) **ayruḡ** (55b\6)

artuḡ (Metin): artuḡ (E.A.T.) < artıḡ/artuḡ (E.T.) **artuḡ** (56a\9)

Buna karşılık Eski Türkçedeki uyumun metnimizdeki bazı kelimelerde (Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi) bozulduğu görülür.

ḡarşu (Metin) < ḡarşı (E.A.T.) < ḡarşı/ḡarşu (E.T.) **ḡarşusunda** (43a\9)

Bu uyumun bozulduğu ekler ise şunlardır:

2.1.3.2.1. Zarf-fiil Eklerinde :

-Up

Bu zarf-fiil eki Eski Türkçede düz ünlülü olduğu halde metnimizde Eski Anadolu Türkçesindeki yuvarlak şeklini korumuştur.

-up (Metin): -up (E.A.T.) < -ip (E.T.) ağlay**up** (56b\3), eyley**üp** (26b\10)

-dİḡdA:

Eski Türkçede yuvarlak ünlülü olan bu ek Eski Anadolu Türkçesinde de yuvarlaktır. Metnimizde bu ekin düz ve yuvarlak şekilleri vardır. Düz şekilleri baskındır.

-dıķda/-duķda (Metin) < -duķda (E.A.T.) : -duķda (E.T.)

vaķt-i zuhūr **oldıķda** (33b\7), ķadem baŗ**duķda** (38b\13)

-I₂nca:

Eski Tūrķcede dūz ũnlũlũ olan bu ek, Eski Anadolu Tūrķesinde de dar ũnlũlũdũr. Bu ek metnimizde de dar ũkildedir.

-ınca (Metin) : -ınca (E.A.T.) : -ınca (E.T.)

gice **olınca** (15b\8)

-dUgI₂nda:

Eski Anadolu Tūrķesinde ilk hecesi yuvarlak ũkilde olan bu ek, metnimizde de aynı ũkilde korunmuŗtur. Eski Tūrķcede bu ek gũrũlmez.

-dũginde (Metin): -dũginde (E.A.T.)

geç**dũginde** (28a\2)

2.1.3.2.2. atı Eklerinde

Ettirgenlik Eki -dIr- :

Eski Tūrķcede yuvarlak olan bu ek Eski Anadolu Tūrķesinde de yuvarlak ũnlũlũdũr. Bu ekin hem dūz hem yuvarlak ũkilleri metnimizde vardır. Her iki ũkiliyle de dũzlũk-yuvarlaklık uyumunu bozmaktadır. Metnimizde baskın olan yuvarlak ũkillerdir.

-dır/-dur- (Metin) < -dur- (E.A.T.) : -dur- (E.T.)

ğaldur (30b\11),

uydırdı (34b\5),

ta' bîr itdürdi (20a\3)

Edilgenlik Eki –[I]l-:

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesinde bu ekin yardımcı ünlüsünün düz ve yuvarlak şekilleri vardır. Metnimizde daha çok düz, tek tük de yuvarlak şekilleriyle düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozmaktadır.

-ıl- (Metin)<-ıl-/-ul- (E.A.T.): -ıl-/-ul- (E.T.) şunılmışdı (62b\10), defn olındı (60a\3)

Dönüşlülük –[U]l- :

Eski Türkçede hem düz hem yuvarlak olan bu ek Eski Anadolu Türkçesinde düz şekilleri baskındır. Bu ek metnimizde yuvarlak şekilde olup düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

-ul- (Metin)<-ıl-/-ul- (E.A.T.): -ıl-/-ul- (E.T.)

bozuldı (16a\12)

İşteşlik –[I]ş- :

Eski Türkçede bu ekin düz ve yuvarlak şekilleri vardır. Eski Anadolu Türkçesinde düz şekilleri daha baskındır. İşteşlik eki metnimizde yuvarlak şekildedir. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

-uş- (Metin)<-ış-/-uş- (E.A.T.): -uş-/-ış- (E.T.)

görüşdiler (31b\13),

şoruşdılar (31b\13)

2.1.3.2.3. İyelik Eklerinde:

Ünlü ile biten isim tabanlarına 1. ve 2. şahıs eklerinden önce bağlama ünlüsü gelmez. Bir ünsüzden sonra umumiyetle (düz şekilli) ı, i ilave edilir. Son hecede yuvarlak ünlü varsa, 1. ve 2. şahıs eklerinde ekseriya (yuvarlak şekilli) u, ü olur. (Gabain, Çev. Akalın, 2000: 70-71)

+(I)m:

Eski Anadolu Türkçesinde bu ek yuvarlak ünlülü iken metnimizde hem yuvarlak hem düz şekildedir. Eski Türkçede ise umumiyetle düz ünlülüdür. Her iki şekliyle de düzlük

yuvarlakluk uyumunu bozmaktadır.

+ım/+um (Metin)< +um (E.A.T.)< +ım/+um (E.T.)

ḥabīb[̄]ümsin (27b\11), ḥuzūr^ımda (40a\2)

+(I)η:

Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak olan bu ekin metnimizde hem yuvarlak hem de düz şekilleri vardır. Düz şekiller daha sık kullanılmıştır. Eski Türkçede ise umumiyetle düz ünlülüdür.

+ıη/+uη (Metin)< +uη (E.A.T.)< +ıη/+uη (E.T.)

yolu η da (26a\12), kud \bar{u} mi η le (31b\12)

+I:

Eski T \ddot{u} rk \check{c} e ve Eski Anadolu T \ddot{u} rk \check{c} esinde d \ddot{u} z olan bu ekin metnimizde hem d \ddot{u} z hem yuvarlak \check{s} ekilleri vardır. D \ddot{u} z \check{s} ekilleri \check{c} ok daha fazladır.

+1/+u (Metin) < +1 (E.A.T.): +1 (E.T.)

\check{k} apusu η na (25b\11), \check{s} o η nda (41b\3)

+(I $_2$)mUz :

Eski T \ddot{u} rk \check{c} ede genelde d \ddot{u} z \check{s} ekilleri olan bu ek, Eski Anadolu T \ddot{u} rk \check{c} esinde yuvarlak \check{s} ekilde, metnimizde bazen d \ddot{u} z bazen yuvarlak \ddot{u} nl \ddot{u} llerle kullanılmı \check{s} tır. Yuvarlak \check{s} ekiller baskındır. D \ddot{u} zl \ddot{u} k-yuvarlaklık uyumunu bozmaktadır.

+muz/+mız (Metin) < +muz (E.A.T.) < +mız/+muz (E.T.)

aramuza (56b\4), c \ddot{u} rmim \ddot{u} z (59a\1), c \ddot{u} mlem \ddot{u} z (35a\5), \check{k} albimiz (15a\1)

+İŋİz :

Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak şekillerden oluşan çokluk 2. şahıs ekinin metnimizde sadece düz şekilleri vardır. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir. Eski Türkçede yuvarlak şekilli olanları vardır.

+ıŋız (Metin) < +uŋuz (E.A.T.): uŋuz (E.T.)

sırrıŋızı (35b\2), tedbirıŋız (35b\7), araŋızda (51a\3)

+lArI₂:

Eski Türkçede ve Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metnimizde bu ekin son ünlüsünün sadece düz şekli vardır. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

+lArI₂ (Metin) : +lArI₂ (E.A.T.) : +lArI₂ (E.T.)

rūhların (18a\8), ħatunları (27a\10), başlarında (38a\7)

2.1.3.2.4. Hal Eklerinde

Yükleme Hali + I₂ :

Eski Türkçede ve Eski Anadolu Türkçesinde düz şekilleri bulunan bu ek, metnimizde de düz şekildedir.

+ I₂ (Metin) : + I₂ (E.A.T.) : + I₂ (E.T.)

toḥ(u)mı (22a\12), düşi (20a\3), ḥazretüḡ vaşfını (66b\10)

İlgi hali [(n)Iḡ] :

Eski Türkçede düz ve yuvarlak şekilleri olan bu ek, Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlaktır. İlgi ekinin metnimizde hem yuvarlak hem de düz biçimleri vardır. Bu ekler metnimizde çoğu zaman hareke ile gösterilmediği için hareketin kullanılmadığı yerleri –herhangi bir harfle de ötreli olduğuna dair işaret olmadığı için- esre işareti varmış gibi okuduk. Bunun sonucunda düz şekillerin metnimizde daha fazla kullanıldığını gördük.

+(n)Iḡ (Metin) < +(n)Uḡ (E.A.T.) < +(n)Iḡ (E.T.)

ḥaḡḡ te'ālā+nuḡ ulu iḥsānidur (4a\2), dāyenüḡ devleti (17a\9), ḥaḡḡıḡ emriyle (34a\6)

2.1.3.2.5. İsimden İsimYapma Eklerinde:

+IIIḡ :

Eski Türkçede düz şekilleri vardır. Eski Anadolu Türkçesinde ise yuvarlaklaştığı görülür. Metnimizde bu ekin hem düz hem yuvarlak şekli var. Bu ekten sonra herhangi bir ünlü ek gelmişse, –lık ekinin yuvarlak şekilde kullanıldığı görülür. Metnimizde bu ekin düz şekilleri baskındır.

+IIk (Metin) < +IUk (E.A.T.) < +IIk (E.T.)

kkllkk itdi (10a\1), kulluğına (36b\5), şusuzllkđan (64a\12)

birlligine (50b\8), kemllik (22b\6)

+II :

Eski Türkçede +lğ şeklinde düz biçimde olan ek sonundaki ğ sesinin erimesiyle Eski Anadolu Türkçesinde +lu yuvarlaklaşır. Bu ek, metnimizde ise düz şekildedir. Yuvarlak şekli yoktur. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

+II₂ (Metin) < +IU (E.A.T.) < +II₂g (E.T.)

yeşilli (23b\5) , heybetli (39a\11)

+sIz:

Eski Türkçede düz şekilleri olan bu ek Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlaklaşır. Metnimizde ise bu ekin her iki şekli de vardır.

şusuzllkđan (64a\12)

şübhesiz (18b\2)

2.1.3.2.6. Zaman ve Kip Eklerinde:

Görülen Geçmiş Zaman Eki [-dI] :

Eski Türkçede bu ek düz ve yuvarlak şekilde iken Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak şekillerin ağır bastığı görülür. Metnimizde bu ekin düz ve yuvarlak şekilleri vardır. Teklik 3. şahıs çekiminde bu ek her zaman düzdür.

nişān **oldı** (4b\9), güld**üm** (57a\8),

berķ **urđı** (59b\5), feraķ **oldum** (57a\8)

şifā **ķıldırđ** (43a\7)

Duyulan Geçmiş Zaman Eki [-mIş]:

Eski Türkçede bu ek hem düz hem yuvarlak şekildedir. Eski Anadolu Türkçesinde de bu ek düz ve yuvarlak şekliyle devam eder. Metnimizde bu ek her zaman düz şekildedir.

‘āşık **olmış** (29a\2), buyur**mışdı** (14b\3), dim**iş** (30b\4)

Geniş Zaman Eki [-(U)r] :

Eski Türkçede daha çok yuvarlak nlldr. Eski Anadolu Türkçesinde bu ek yuvarlaktır. Geniş zaman ekinin metnimizde de sadece yuvarlak Şekilleri vardır.

incidr (37a\8), kim bilür (34a\2)

gelürdi (27b\3), bulur (16b\10)

Gelecek Zaman Eki [-IsAr]:

Bu ekin ilk ünlüsü metnimizde Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi her zaman düz Şekildedir. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

Őikr olısardur (13b\2)

su ’l idisersin (56a\6)

2.1.3.2.7. Bildirme Eki +dUr\+dUrUr:

Tur- fiilinden gelen bu ek metnimizde (Eski Türkçede ve Eski Anadolu Türkçedeki gibi)

daima yuvarlak Şekildedir. Dolayısıyla düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozar.

ḳādirdürür (45a\3)

iḥsānidur (4a\2)

yalandur (34a\1)

2.1.3.2.8. Soru Eki [mI₂]:

Eski Türkçede yuvarlak şekli olan bu ekin, E.A. Türkçesinde düz ve yuvarlak şekilleri vardır. Bu ek, metnimizde ise her zaman düzdür.

nihān olur **mı** (24a\6), var **mıdur** (36b\8), böyle **midür** (58a\1)

2.1.3.2.9. Şahıs Eklerinde:

Duyulan Geçmiş Zamanda Kullanılan Şahıs Eklerinde:

Teklik 1. Şahıs [-Am]:

Metnimizde bu ekin düz-geniş şekilleri vardır.

gelmiş**em** (55b\6)

cüdā ol**am** (55b\4)

Çokluk 1. Şahıs [-I₂z]:

Metnimizde bu ek düz şekildedir. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

bilmişiz (18b\1)

Geniş Zamanda Kullanılan Şahıs Eklerinde:

Teklik 1. Şahıs [-Am]:

Metnimizde bu ekin düz-geniş şekilleri vardır. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

revān eylerem (26b\4)

Teklik 2. Şahıs [-sI₂n]:

Metnimizde bu ek, Eski Anadolu Türkçesindeki gibi düz şekildedir. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

minneti idersin (31a\10)

Çokluk 1. Şahıs [-Uz]:

Metnimizde bu ekin yuvarlak şekilleri vardır.

eylerüz (33b\3)

Gelecek Zamanda Kullanılan Şahıs Eklerinde:

Teklik 2. Şahıs [-sI₂n]:

Eski Anadolu Türkçesinde bu ek hem düz hem yuvarlak iken metnimizde bu ek düz şekildedir. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

idisersin (56a\6)

İstek Kipinde Kullanılan Şahıs Eklerinde:

Teklik 2. Şahıs [-sI₂n]:

Metnimizde bu ek düz şekildedir.

mâlik olasin (56a\1)

Çokluk 2. Şahıs [-sI₂z]:

Metnimizde bu ek düz şekildedir. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna tabidir.

revân olasız (34b\4)

Emir Kipinde:

Teklik 3. Şahıs [-sUn]:

Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metnimizde de bu ek yuvarlaktır.

gelsün (55b\1)

Çokluk 1. Şahıs[-AlIm]:

Metnimizde bu ekin hem düz hem yuvarlak şekli vardır.

deyelüm (16b\5)

deyelim (58b\5)

Çokluk 3. Şahıs [-sUnlAr]:

Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metnimizde bu ekin yuvarlak şekli vardır.

‘âşık olmasunlar (43a\13)

2.1.4. Ünlülerle İlgili Ses Olayları

2.1.4.1. Ünlü Türemesi:

Ses özelliklerine veya birbirleri ile birleşme şartlarına bağlı bazı sebeplerle kelimenin ön, iç ve sonuna ünlü getirilmesi olayıdır.

Türkçe kelimelerde:

yedinci (Metin) < yidinci (E.A.T) < yitiñç (E.T.) yedinciye (29b\9)

altıncı (Metin) < altıncı (E.A.T.) < altıñç (E.T.) altıncı (31b\11)

Alıntı Kelimelerde

şükür < şükr

biş şükür (30a\11)

zaḥim < zaḥm

zaḥimnāk eylediḡ (40a\3)

2.1.4.2. Ünlü Düşmesi

Türlü fonetik etkiler altında kelimelerin iç ve son seslerinde bulunan bazı ünlülerin düşmesidir.

vaşfi < vaşif

vaşfını (18b\1)

resmi < resim

resmiḡi (31a\8)

baḡrı < baḡır

baḡrını (35b\12)

Ayrıca ünlü çarpışması durumunda da ünlülerden biri düşebilir.

niçün < ne+içün

niçün (40a\3)

2.1.4.3. Ünlü Yutulması

Alıntı kelimelerde, ekleşmeyle meydana gelen kelimenin orta hece ünlüsü vurgusuzluktan dolayı yutulur.

ehlimi < ehil+imi

ehlimi (54a\6)

resme < resim+e

resme (39a\9)

şahşile < şahış+ile

şahşile (47b\1)

2.1.4.4. Hece Kaynaşması:

Bir kelimedede yan yana bulunan iki veya daha çok hecedeki seslerin yahut da yan yana bulunan iki kelimededen birincinin son sesi ile ikincinin önsesinin birleşip kaynaşması ve dolayısıyla hece sayısının azalması olayıdır.

(yirmi (T.T.) <) yigirmi (Metin) : yigirmi (E.A.T.) : yigirmi (E.T.)

2.2. ÜNSÜZLER

2.2.1. Mevcut Ünsüzler

Metnimizde Eski Anadolu Türkçesinde varlığı bilinenlerin dışında özellik taşıyan herhangi bir ünsüz bulunmamaktadır. Mevcut ünsüzler şunlardır: b, p, c, ç, d, đ, t, t̃, f, v, g, k, ğ, k̃, l, m, n, ŋ, r, s, ş, ş̃, y, z, z̃, z̃̃.

2.2.2. Ünsüzlerle İlgili Ses Olayları

İncelediğimiz metinde mevcut olan ses olaylarını tarihî süreçteki değişimleri ile vermeye çalışalım.

2.2.2.1. Tonlulaşma (Ötümlüleşme):

Eski Türkçede ötümsüz olan sesler Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metnimizde de ötümlü sesler olarak görölmektedir.

VçV > VcV Değişmesi:

gice (Metin) < gice (E.A.T.) < kiçi/kiçe (E.T.) gice (41a\4)

nice (Metin) < nice/niçe (E.A.T.) < neçe (E.T.) nice (51a\9)

ç# > c# Değişmesi

birinci (Metin) << birinç(i) (E.T.) **birincisinde** (60a\11)

#k>#g Değişmesi:

göz (Metin) < köz (E.T.) **gözleri** (29a\9)

gir- (Metin) < kir- (E.T.) **girürsin** (56a\7)

Vt V > VdV Değişmesi:

yidi (Metin) < yiti (E.T.) **yidi** (60\11)

kendü (Metin) < kentü (E.T.)

kendüler (46b\7)

2.2.2.2. Erime

Kelime sonundaki bir sesin, kendinden önceki sesin açıklığında kaybolmasıdır. Metnimizdeki örnekler şu şekildedir:

G# > Ø

ķapu (Metin) << kapıĝ (E.T.)

ķapusına (25b\11)

elli (Metin) << elig (E.T.)

elli (45a\7)

b# >> Ø

ŗu<<ŗub

ŗu (64a\10)

aŗŗı (Metin) <<asıĝ (E.T.)

aŗŗı (20b\5)

n# > Ø

olar < onlar

olaruŗ meskeni (51b\1)

2.2.2.3. Yutulma

Bir sesin, kendisinden sonra gelen sesin veya hecenin açıklığında kaybolmasıdır.

gerek (Metin) << kergek (E.T.)

gerek (51b\4)

yalan (Metin) < yalĝan (E.T.)

yalan (44a\11)

2.2.2.4. g'lerin Korunması

Eski Türkçede ötümsüzlük özelliğinden dolayı kelime başındaki g sesleri ötümsüzdür. Eski Anadolu Türkçesinde ise kelime başındaki bir kısım ince k'ler ötümlüleşmiştir. Metnimizde de bu sesler ötümlüdür.

girü (Metin) < geri/gerü/giri(E.A.T.) < kiri (E.T.) girü (41a\10)
gice (Metin) < kiçe (E.T.) gice (26b\6)

2.2.2.5. Sızıcılaşma

#b > #v Sızıcılaşması

var (Metin) < bar (E.T.) var eyledi (6b\6)

vir- (Metin) < bir- (E.T.) selâm virdiler(15b\9)

b# > v# Sızıcılaşması

ev (Metin) < eb (E.T.) ev-be-ev (42a\10)

sev- < seb- sevdi (18a\10)

d/>y/ Sızıcılaşması

ayruḳ (Metin) < ayruḳ (E.A.T.) < adruḳ/ayruḳ (E.T.) ayruḳ (55b\6)

ḳoy- (Metin) < ḳoy- (E.A.T.) < kod- /ḳod- (E.T.) **ḳoydı** (59b\5)

ḳ > ḥ Sızıcılışması

yohsa (Metin) : yoḳsa/yohsa/yoḡsa (E.A.T.) < yoḳ irse (E.T.) yohsa (34a\2)

2.2.2.6. İvizleşme

Kelime içindeki bir sesin aynılık derecesinde benzerinin oluşmasıdır.

ḥaḳḳı < ḥaḳ+ı rūḥ-u ḥazret ḥaḳḳı (53b\8)

aşşı (Metin) : aşşı (E.A.T.) < aşıḡ (E.T.) aşşı itdi (20b\5)

2.2.2.7. Geçişme

Daima birlikte kullanılan ve genellikle biri ünlü ile bitip diğeri de ünlü ile başlayan kelimelerin birleşmesi olayıdır.

böyle << bu+ile böyle (28b\8)

2.2.2.8. Göçüşme

Bir kelimedeki herhangi iki ses arasında, öncelik-sonralık durumunun yer değiştirmesidir.

müsülmān ~ müslimān müslimān oldu (32a\7)

2.2.2.9. Hece Tekleşmesi (Haplologie)

Sesçe yakın nitelikteki hecelerden birinin söyleyişten kalkmasıdır. Bu ses olayının metnimizde bildirme (Predikat) eki olarak kullanılan ve tur- fiilinden gelen –durur’dur. Bu ekin –durur şekli yanında –dur şekli de bulunmakta ve çokça kullanılmaktadır (Timurtaş 1994, 63).

dur < durur

haste-i ‘ışkırdurur (29a\4)

2.2.2.10. Birleşme

F. Kadri Timurtaş, birleşmeyi “Vokalle biten bir kelimedden sonra vokalle başlayan bir kelime veya ek geldiği zaman vokallerden birinin düşerek iki kelimenin birleşmesi hadisesi” olarak tanımlar (Timurtaş 1994, 42). Hatice Şahin’e göre, “Daima birlikte kullanılan iki kelimenin yeni bir şekil alması ve tek kelime halini alması hadisesidir (Şahin 2003, 44).

bile << bir+ile

bile (18b\10)

işbu << oş+bu

işbu (29b\9)

şöyle < şu+eyle

şöyle (39b\3)

n’eyle-< ne+eyle-

neylerüz (51a\10)

2.2.2.11. Ünsüz Düşmesi

Yabancı kelimelerde hece sonlarındaki ünsüz seslerden sonuncusu Türkçe söyleyişte çoğu zaman düşer. Bu düşme çoklukla –st, -rd ve –sh ünsüz gruplarında görülmektedir.

Ø < ħ

taṣīḥ < taṣḥīḥ

taṣīḥ (67b\8)

2.2.2.12. Ünsüz Kaynaşması

İki ünsüzün bir ünsüzü oluşturmasına denir.

saṇa (26b\1) < sen+ge

çık- (26b\5) << taşık-

2.2.2.13. Ünsüz Türemesi

Metindeki alıntı kelimelerde bulunan hemze (◌) ler “y” sesine dönüşmüştür. Nitelik-nicelik dengelemesi, bu yolla sağlanmıştır.

V y V < Ø

sāyir < sāir

sāyir (13a\3)

ġāyibāne < ġā'ibāne

ġāyibāne (11b\4)

yollayup < yolla-y-up

yollayup (37b\10)

2.2.2.14. Ulanma

Birlikte telaffuz edilen iki kelimededen ilkinin son, ikincisinin ilk seslerinin birbirine bağlanmasıdır. Böylece iki kelime arasındaki seslerin telaffuz aralığı ortadan kalkar ve bağlanan iki kelime, tek bir kelime gibi telaffuz edilir.

çoğisa < çok+ise

çoğisa (67a\10)

na' ralar urdı < na' ralar_urdı

na' ralar urdı (25b\12)

BÖLÜM 3: ŞEKİL BİLGİSİ

3.1. Şahıs Zamirleri:

Zamir çekiminde kök değişmektedir. Eski Türkiye Türkçesinin zamir çekiminde Eski Türkçeye ve bugünkü yazı diline göre en önemli hususiyet, genitif halinde iken aradaki vokalin yuvarlak olmasıdır (Timurtaş, 1994: 82).

	Yalın	Yükleme	Yönelme	Bulunma	Ayrılma	İlgi
Teklik 1. Şahıs Zamiri	ben (42a\8), (25b\2), (25b\6)	beni (5b\6), (7a\9), (19b\11)	baña (55b\1), (7b\11), (15a\4)	bende (67a\9), (67a\10), (49b\9)	benden (55b\3), (49b\10), (52b\3)	benim (40a\10), (40\13), (65b\8)
Teklik 2. Şahıs Zamiri	sen (41b\5), (25a\9), (25b\6)	seni (55b\12), (24a\10), (24a\12)	saña (55b\13), (7b\12), (8a\11)	sende (8a\4), (8a\6), (8a\7)	senden (17b\6), (55b\4), (13b\12)	seniñ** (13b\2), seniñ (36b\12)
Teklik 3. Şahıs Zamiri	o\ol * o , (21a\10) ol (5b\9), (11b\6), (6a\9)	anı (8a\7), (9a\10), (9a\13)	aña (55b\1), (11a\11),	anda (56b\11), (66a\5), (66a\10)	andan (55a\10), (61a\11), (62a\8)	anuñ (20a\9)
Çokluk 1. Şahıs Zamiri	biz (18b\1), (33b\3), (33b\5)	bizi (8b\1), (23a\4), (27b\13)	bize (30a\12), (33b\6), (37b\5)		bizden (40a\4),	
Çokluk 2. Şahıs Zamiri	siz (63a\12), (51a\10), (51a\4)	sizi (42b\8), (37a\8),	size (50b\5), (30a\12),			
Çokluk 3. Şahıs	anlar (11a\9),	anları (8a\5),	anlara (24a\9),	anlarda (25a\10)	anlardan (10a\12)	anlarıñ

Zamiri	(14a\1), (34b\7)	(8a\10), (14a\1)	(35a\9), (37b\3)			(8a\10), (27a\10)
--------	---------------------	---------------------	---------------------	--	--	----------------------

* Teklik 3. şahıs zamiri metnimizde daha çok “ol” iken birkaç yerde “o” kullanılmıştır.

Çokluk 3. şahıs zamiri olarak da sadece “anlar” kullanılmıştır.

** Teklik 2. şahıs zamirine gelen ilgi hali ekinin düz ve yuvarlak şekilleri birlikte kullanılmıştır.

3.2. Ekler :

3.2.1. İsme gelen ekler

3.2.1.1. Çokluk eki:[+IAr]

Eski Türkçeden beri Eski Anadolu Türkçesine aynı şekliyle geçen bu ek, metnimizde de aynı şekliyle varlığını korumuştur.

olsa deryālar midād olup revān

biñde bir vaşfı olunmaya beyān (6b\1)

şems-i ‘ālem zübde-i insāndur

tenlere cān cānlara cānāndur (7a\8)

böyle ta‘n-āmiz cevāblarla semā

‘arzı eylerdi perişān dā’imā (7b\13)

3.2.1.2. İyelik ekleri:

Eklerin fonksiyonu aidiyet, mülkiyet bildirmektir.

Teklik 1.şahıs [I]m	Teklik 2.şahıs [I]η	Teklik 3.şahıs [I ₂ /SI ₂]:	Çokluk 1. şahıs [I]mUz	Çokluk 2. şahıs [I ₂]ηIz	Çokluk 3. şahıs [IArI]
nāqa+m (42a\8), gözler+[i]m (43a\2), makşūd+[i] m (43a\8)	bende+η (25a\3), destūr+[u]η (25b\3), nūr+[u]ηla (40a\10) emr+[i]η (26a\1), hātır[i]η (55b\8)	emr+i (25b\2), hakk+ı (25a\3), katl+i (25b\8) karşu+sı+nd a (59b\9)	du ^c ā+muz (30a\11), şultān+[i]m uz (33b\5), aramuza (56b\4)	qalb+[i]ηi z (55a\2), cümle+ηiz (55a\3),	rūh+ları (18a\8), bu+n+ları (56a\2), hātır+ları (57a\10), yüz+leri (16a\12)

* İyelik ekleri metnimizde çokluk birinci şahıs eki hariç daha çok düz şekilleriyle karşımıza çıkmaktadır.

3.2.1.3. Hâl ekleri:

Yalın hal: [Ø]	Yükleme hali: [+(y\ñ)I], Ø	Yönelme hali:[+(y)A]	Bulunma hali: [+dA]	Çıkma hali: [+dAn]	İlgi hali: [(n)Iη]
resūl (57a\7), du ^c ā (25a\13), yıl (57b\2)	dār-ı beqā+[y]ı (61a\9), cām+i+n+ Ø	islām+a (25a\8), qapu+sı+n+a (25b\11), qalb+i+n+e	qatın+da (57a\3), zamān+da, (58b\1) cevābın+da	an+dan (55a\10), kelām+dan (57a\5), cihān+dan	mecūs+i η (16a\10) hakk+ıη (34a\6),

	(57a\12), an+ı (25b\6)	(26a\7) <i>aŋ+a</i> (17a\4) ‘ukbā+ya (60a\6)	(58b\1) şadefde (14a\9)	(59a\7),	gürüh+ı ŋ (37b\11) , hakk te‘ālā+n uŋ (4a\2) kisenüŋ (44b\4) cem‘iyy etüŋ (45a\2)
--	------------------------------	---	-------------------------------	----------	---

*Metnimizi okurken hareke kullanılmayan eklerde yuvarlak ünlü ile biten (kelimelere gelen) eklerde düz şekli tercih ettik (Yuvarlak şekiller ötre veya vav harfiyle gösterildiği için).

** İlgili hali eki metnimizde genellikle ünlü ile biten kelimelerden sonra yuvarlak ünlülü şekilde ortaya çıkarken diğer zamanlarda düz ünlülü şekilde kullanıldığı görülmektedir.

3.2.2. Fiillere Gelen Ekler

3.2.2.1. Şahıs Ekleri

3.2.2.1.1. Birinci Tip (Şahıs Zamiri Kökenli Olanlar):

	Duyulan Geçmiş Zaman:	Geniş Zaman:	Gelecek Zaman:
Teklik 1. Şahıs	gel-miş+em (55b\6),	revân eyle-r+em (26b\4),	
Teklik 2. Şahıs		minnet id-er+sin (31a\10),	id-iser+sin (56a\6),
Teklik 3. Şahıs	di-miş+Ø (30b\4),	devr eyle-r+Ø (27b\8),	âşikâr olısar+dur (13b\2), (13b\11) olısar+dur (8a\4),
Çokluk 1. Şahıs	bil-miş+iz (18b\1)	eyle-r+üz (33b\3)	
Çokluk 2. Şahıs			
Çokluk 3. Şahıs		di-r+ler (30b\5)	

* Duyulan geçmiş zaman çokluk 1. şahıs eki , EAT.'de yuvarlak iken metnimizde düz şekillidir.

** Metnimizde birinci tip şahıs eklerinin 2. çokluk örneklerine (diğer zamanların bazı şahıs eki çekimlerinde olduğu gibi) rastlanmamıştır.

3.2.2.1.2. İkinci Tip (İyelik Kökenli Olanlar)

	Görülen Geçmiş Zaman	Şart kipi	İstek Kipi

Teklük 1. Şahıs	yarat-dı+m (8a\10), söyle-dü+m (55a\3) sipariş eyle- dü+m (55a\3)		edā id-e+m (20b\1),
Teklük 2. Şahıs	bul-du+η (31a\1),		mālik ol-a+sın (56a\1),
Teklük 3. Şahıs	nişān ol-dı+∅ (4b\9)	revān ol-sa+∅ (6b\1), murād et-se+∅ (6a\1), hüküm eyle-se+∅ (6b\11)	irsāl eyle-ye (56b\5),
Çokluk 1. Şahıs	muhtaşar it- di+k(20b\6),		
Çokluk 2. Şahıs			revān ol-a+sız (34b\4),
Çokluk 3. Şahıs	secde kıl- dı+lar (9a\2)	ol-sa-lar (6a\11)	cārī id-e+ler (36b\9)

* Metnimizde ikinci tip şahıs eklerinin bazı şahıs çekimlerine rastlanmamıştır.

3.2.2.2. Diğerleri:

Emir Kipi		
di (55a\11),	tut-sun(41a\12)	etme-sün (60b\11)
gel (55b\1),	oķı (23b\6)	‘āşık olma-sunlar (43a\13) elem çekmeη (45a\3)

vir (55b\1), de-yelüm (16b\5), gel-sün (55b\1),	döndür (19a\4), diyelim (58b\5)	
---	------------------------------------	--

* Emir kiplerinde çokluk 1. şahıs ekinin hem düz hem yuvarlak biçimleri vardır.

3.2.2.3. Kip Ekleri

3.2.2.3.1. Haber Kipleri

Görülen Geçmiş Zaman: [-dI]	Duyulan Geçmiş Zaman: [-mI ₂ ş]	Geniş/Şimdiki Zaman: [-(A/U)r] Zaman	Gelecek Zaman: [-I ₂ sAr]
yarat- di +m (8a\10), sipariş eyle- dü +m (55a\3) bul- du +ñ (31a\1), nişân ol- di + Ø (4b\9), muhtaşar it- di +k (20b\6),	gel-miş+em (55b\6), di-miş+Ø (30b\4), güvâh etmiş+ Ø (6b\2),	eyle- r +üz (33b\3) di- r +ler (30b\5) minnet id- er +sin (31a\10), bul- ur + Ø (16b\10) ticâret itdür- ür +di (20a\10) yat- ur + Ø (38a\9)	âşikâr ol- ısar +dur (13b\2), id- iser +sin (56a\6),

* Görülen geçmiş zaman ve geniş zaman ekinin hem düz hem yuvarlak şekilleri vardır.

Metnimizde düz şekilli olanları baskındır.

3.2.2.3.2. Tasarlama Kipleri

İstek: [-A]	Şart: [-sA]	Emir:	Gereklilik: [-mAI]
edâ id- e +m	ol- sa +lar (6a\11)	de-y+elim (16b\5),	

(20b\1), mālik ol- a +sın (56a\1), irsāl eyle- ye (56b\5), revān ol- a +sız (34b\4), cārī id- e +ler (36b\9)	destūruḡ olur- sa (25b\13), zāhir olduyı- sa (20b\8)	di (55a\11), gel (55b\1), vir (55b\1), oḡı (23b\6) gel- sün (55b\1),	
--	---	---	--

* Metnimizde tasarlama kiplerinden gereklilik kipine rastlanmamıştır.

Geniş Zaman	Hikâye	Rivayet	Şart
muntazır+ dur (29a\5), ıṣṡ+ıḡ+ durur (29a\4),	bu i -di (42a\9), ol- a +y- dım (43a\3)	bānū+[y] i -miş+ Ø (17a\1)	ḡande var i - se+ Ø (56a\8)

3.2.3. Ekfiil

* Ekfiilin metnimizde +dur ve +durur olmak üzere iki farklı biçimi vardır.

3.2.4. Birleşik Kipli Fiiller

Hikâye	Rivayet	Şart
derle- miş + Ø - di + Ø (58a\10), sil- er + Ø - di + Ø (58a\10),	nefh id- er + Ø - miş + Ø (66a\8),	dile- r + Ø - se -ḡ (57b\1)

ol+ur+Ø-dı+ Ø (10b\7), ol-a+ Ø -dı+ Ø (6a\10)	indir-ir+ Ø- miş+ Ø (24a\9)	eyle-r+ Ø+se+ Ø (58b\10)
--	-----------------------------	-----------------------------

* Metnimizde rivayet ve şart birleşik kipli fiillere örnek azdır.

3.2.5. Olumsuzluk Eki:

ķābil ol- ma -dı (25a\12), şan- ma -ı (35b\4), taḥrīr ol- ma -ya (32b\5),	al- ma -mışdı (25a\5), tūr- ma (26b\3), cüdā ol- maz (26b\6), taḥammül ide- mez +siz (37a\9)
--	---

* Her çeşit fiil zaman ve sigalarında menfi eki olarak –ma-, -me- kullanılır. Ek fiil köküne getirilir, zaman ve şahıs ekleri kendisinden sonra gelir.

3.2.6. Çekimsiz Fiil Yapan Ekler

3.2.6.1. İsim-fiil Ekleri	3.2.6.2. Sıfat-fiil Ekleri	3.2.6.3. Zarf-fiil Ekleri
rūyım gör- mek (18b\3), oķu- ma(k) (23b\6), ķılıç ur- maķ +dan (58a\4), ağla- maķ +dan (59b\2), ağla- ma +ğa (52b\10)	bilin- miş işidil- miş kışşadur (9b\9), yerde vü gökde ol- an ehl-i hüner (6a\11), zıkr ol- an eşyā (7b\3), et- mez oldu (16b\2), gir- dik +i vādīye (29a\9) bil- dig +im (28a\10)	zuhūr it- dikçe (15a\3), geç- dikde (18a\4), hücüm it- dikde (45a\6), ķarār eyle- dikde (49b\2), ķadem baş- duķda (38b\13) irdüg+ inde (18a\5) gid- icek (41a\1), var- mca (30b\5),

		zuhūr id- ince (10b\10), revān ol - up (6b\1), oġu- yup gör- üp (17a\6), olmuş i- ken (46b\12), ah u mātem eyler i- ken (61b\9), gör- meden (11a\9), (11b\2), (11b\5), ağla- yu ağla- yu (52b\9), zıkr id- e id- e (49a\5) di- yü (64a\9) geç- düğünde (28a\2)
--	--	--

* İncelediğimiz metinde sıfat-fiil ve zarf-fiil eklerinin düz şekillerinin daha baskın bir biçimde kullanıldığı görülmektedir.

** Metnimizde isim-fiillerden –mAk eki, sıfat-fiillerden –dik ve –An ve zarf-fiillerden –dikda ile –Up ekleri daha çok kullanılmıştır. Bu eklerin de daha çok düz ünlülü şekilleri tercih edilmiştir.

3.2.7. Çatı Ekleri

3.2.7.1. Ettirgenlik	3.2.7.2. Edilgenlik	3.2.7.3. Dönüşlülük	3.2.7.4. İşteşlik
icrā it- dir +em (8a\9), sākinlen- dir -em	işid- il -mişdür (9b\1),	boz- ul -dı (16a\12), yükle- n -di (44b\9)	ağla- ş -dı (51a\11),

(8a\9), dön- dür (19a\4), gön- dür (19a\4), ta‘bîr it- dür -di (20a\3), bil- dür -di (20b\13), dön- dür -em (41b\7), koğ- ut -dı (57b\6)	dik- il -di (15a\6), şar- ıl -dı (59b\10), şun- ıl -mışdı (62b\10), defn ol- m -dı (60a\3) yaz- ıl -sa (9a\12) gör- ül miş (9b\1) ğasl ol- un -urken (59b\6)		vedā+ laş -dı (56b\6) gör- üş -diler (31b\13) şor- uş -dılar (31b\13)
---	--	--	---

* Çatı eklerinde, ettirgenlik ve işteşlik eklerinde daha çok yuvarlak şekiller göze çarparken edilgenlik ve dönüşlülük eklerinde düz şekiller yoğundur. Dönüşlü çatı eklerini içeren örnekler azdır.

3.2.8. Yapım Ekleri

3.2.8.1. İsimden İsim	3.2.8.2. İsimden Fiil	3.2.8.3. Fiilden İsim	3.2.8.4. Fiilden Fiil
emîn+ lik +le (19b\2), hâsta+ lık +la (49b\6), ‘âdil+ lik +le (62b\3), şu+ suz + lık +dan (64a\12) bir yeşil+ li şahş	sâkin+ len -dürem (8a\9), hâsta+ lan -dı (61a\13), kâp+ la -dı (64a\12), göz+ le -mezdi	rûyını gör- mek (18b\3), oğu- ma(k) (23b\6), kılıç ur- mağ +dan (58a\4), ağla- mağ +dan	icrâ it- dir +em (8a\9), sâkinlen- dür +em (8a\9),

(23b\5), bir heybet+ li mār (39a\11),	(22b\8) vedā+ laş -dı (56b\6)	(59b\2) zıkr ol- an eşyā (7b\3), et- mez oldı (16b\2), zıkr ol- an eşyā (7b\3), qarār eyle- dikde (49b\2), gid- icek (41a\1), var- mca (30b\5), zuhūr id- ince (10b\10), revān ol - up (6b\1)	dön- dür (19a\4), gön- dür (19a\4), ta' bīr it- dür -di (20a\3), bil- dür -di (20b\13), dön- dür - em (41b\7), ta' bīr it- dür -di (20a\3), ticāret it- dür -ürdi (20a\10)
--	---	---	---

İsim+Yardımcı Fiil	Fiil+Tasvir Fiili
cüdā ol -am (55b\3), nüzūl eyle -dim (55b\5), da' vet eyle -di (56a\11), zıkr olun -dı (16a\13), var eyle -di (16b\6), oğul it -di (18a\10), yola revān ol -dı (18b\10), mürūr it -di (19a\11), gūş kıl (19b\12),	taḥammül id-e- Ø +mez+siz (37a\9) ola+düşdi (34a\6)

‘ arż-ı ücret kı1 (20a\13), seyr id-erdi (22a\5), żulm et-medi (22a\11)	
--	--

* İsimden isim yapma eklerinde ve fiilden isim yapma eklerinde düz şekiller dikkat çekerken fiilden fiil yapım eklerinde ise yuvarlak biçimler dikkat çekerler.

3.2.9. Soru Eki

destür var mı (52b\13), ķabża mı gönderdi (53b\10) insān mı dur (10b\12)	ķor gider misin (57b\12) olur mı nihān (24a\6)
---	---

*Soru ekleri metnimizde daima ı ünlüsüyle yazılır.

3.1. Birleşik Fiiller

* Metnimizde isim+yardımcı fiil şeklindeki fiillere göre fiil+tasvir fiili biçimindeki birleşik fiillerin çokluğu dikkat çeker.

3.4.Görevli ve Anlamlı Kelimeler

3.4.1. Zamirler

Şahıs Zamirleri	İşaret Zamirleri	Belirsizlik Zamirleri	Soru Zamirleri	Dönüşlülük Zamirleri
ben (25b\2),(25b\6), sen +sin (25a\9), (25b\6), o +dur (17a\5),	bunlar +ı (56a\2), bu +dur (4b\1),	sāirler +e (55b\6), hep(si) (55b\9),	ne (52b\10) , kim +em	kendü +den şoŗra (1(2a\1)

(20b\10), biz (18b\1), biz+i (23a\4), siz+e (30a\12), (33a\7), anlar+a (44b\4), (44b\12), saña (55b\5)	bu+nuŋ gibi (6a\1), ol+dur (65b\3), (48b\10), olar+uŋ meskeni (51b\1)	kimi+ne (44b\9), her biri (42a\7), kimse (57a\3) birbiri+ne (13a\6) kimesne (62a\5)	(58b\11)	
--	---	---	----------	--

* Zeynep Korkmaz'ın Gramer Terimleri Sözlüğü'nde dönüşlülük zamiri olan "kendi", şahıs zamirleri arasında verilmiştir (Korkmaz, 1992, 178).

** Metnimizde soru ve dönüşlülük zamirleri, diğer zamir çeşitlerine göre daha azdır.

3.4.2. Zarflar

Zaman Zarfları:	Yer-yön Zarfları:	Soru Zarfları:	Miktar Zarfları:	Hâl Zarfları:
hemīn (16b\8), hemān (17b\13), dā'imā (58a\10), mūdām (55a\11), hemīşe (61a\5), şimdi (24a\3), imdi (55b\7),	girü (41a\10),	niçün (55b\3), ķande ķaçarsın (44b\13), niçe girdi (9b\2), neden (66b\3)	çok ğazā itdi (46b\6), ġāyetile (58a\9)	nāgehān (59b\6), cān u dilden (58b\5), cā-be-cā (58a\10) bī-nizā' (12a\2), zūlmen (64a\4), lā-tereddūd (43b\7)

<p>sābīkā (24a\9), bugün(55b\3), şoŋra (57a\6), ḥālā (44a\7), āḥir (61a\6),</p> <p>şimden gerü (21b\2), bu ana dek (55b\5),</p> <p>yine (55a\6), aşla (64b\1), gehī (22a\8), ġālība (20b\9) gerçi (64a\10)</p>				
---	--	--	--	--

* Metnimizde miktar, soru ve yer-yön zarfları, hal ve zaman zarflarına göre daha azdır.

3.4.3. Sifatlar

Niteleme	Belirtme	İşaret (Gösterme)	Soru
<p><i>pāk zāt</i> (55a\10), ḥayvān-ı <i>şūm</i> (41b\2), <i>yüce şān</i> (41b\11), bedr-i <i>münīr</i> (42b\7), <i>ulu iḥsānı</i>dur (4a\2)</p>	<p><i>heft nīrānile</i> (6b\6), <i>bir sā' at</i> (55a\5), <i>her birisi</i> (55a\8), <i>ba' zī rāvī</i> (41b\11), <i>ḳamū' ālemleri</i> (42b\6),</p>	<p><i>ol kitāb-ı</i> <i>ma' nevī</i> (5a\3), <i>bu aŋa</i> (55b\5), <i>o dem</i> (57a\8) <i>öyle bir sulṭān</i> (16b\12)</p>	<p><i>ne</i> <i>bānūyimiş</i> (17a\1)</p>

	<i>bir avuc hāk</i> (31a\10)		
--	------------------------------	--	--

* Zeynep Korkmaz sıfatları, Gramer Terimleri Sözlüğü'nde niteleme, belirtme ve gösterme olarak tasnif edilmiştir. (Korkmaz, 1992:132) Metnimizde soru sıfatı örneklerine az rastladık.

3.4.4. Edatlar

Son Çekim Edatları	Diğer Edatlar
bu an+ <i>a dek</i> (55b\5), cümle+ <i>den evvel</i> (55b\12), yıl+ <i>dan beri</i> (14b\10), ismi <i>gibi</i> (21b\3), bir sâ' at <i>kadar</i> (55a\12), habîbim <i>çün</i> (8a\10), devlet+ <i>ile</i> (19a\10), kendü+ <i>den sonra</i> (12a\1), işbu üslub <i>üzre</i> (25b\8), içre (25b\10), bile (61b\5), hakkında (25a\13), deñli (56a\8)	nitekim (52a\7),(63a\11), haddizâtında (8a\1), gūyā (33b\1), sanki (30b\2), aşla (39b\9), gūyiyā (46b\3)

* Metnimizdeki edatları son çekim edatları ve diğerleri olarak tasnif ettik.

3.4.5. Bağlaçlar

Kelimeleri Bağlayanlar	Cümleleri Bağlayanlar

<p>de (65a\4) birle (19b\6), hasan ile hüseyñ (63b\4), ger velî ger hândur (60b\7), daĥî (10a\12), cân u dilden (4a\1), ġilmân u vildân (55b\11), cennet ü heft âsumân (59a\5), enbiyâ vu evliyâ (55b\13), [ve]yâ (65b\2) hem vaşiyet hem naşîhat eyledi (56a\7),</p>	<p>ammâ (14b\1), ġâh tûrudı ġâh oţurđı (38b\12), zîra (15a\12), ya'ni (62b\7), ĥattâ (46b\11), imdi (58a\3), bildiler kim (55a\8), ki (59b\7), (67b\5) çünki (9a\6), eger (6a\11), lîk (10b\8), (55b\4) meger (64b\1), gerçi (10b\8),</p>

* Kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri birbirine bağlayan Türkçe ve yabancı asıllı birçok edat kullanılmıştır. Metnimizdeki bağlaçları kelime ve cümleleri bağlayan bağlaçlar olarak tasnif ettik.

3.4.6. Ünlemler

<i>Aslî Ünlemler</i>	<i>Anlamlı Kelimelerin Ünlem Olarak Kullanılması</i>
<p>ah (50a\6) hey (36a\1), yâ (36a\2), ey (55b\3), eyâ (55a\12) şâhâ (43a\2)</p>	<p>el-emân (41b\4) âferîn (48b\12) veyletâ (59a\11) merĥabâ (16a\1) el-‘aşaş (64a\9) el-firak (60b\13) ĥâşâ (55b\4)</p>

* Faruk K. Timurtaş, aslı ünlemler olarak tasnif ettiğimiz ünlemleri çağırma (hitap) edatları olarak isimlendirmektedir (Timurtaş, 1994:107).

BÖLÜM 4: METİN

4.1. Transkripsiyon Alfabeti:

Metnin transkripsiyonu yapılırken aşağıda gösterilen transkripsiyon alfabeti kullanılmıştır.

آ	a, e	ص	ş
ع	ﺀ	ض	đ, z
ب	b, p	ط	ţ
پ	p	ظ	z
ت	t	ع	‘
ث	s	غ	ğ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	h	ك	g, k, ŋ
خ	h	ل	l
د	d	م	m
ذ	z	ن	n
ر	r	و	v, o, ö, u, ü,
ز	z	ه	h
س	s	ه	a, e
ش	ş	ی	y, ı, i, î

CĀMĪ-İ KASAS

4.2. TRANSKRİPSİYONLU METİN	4a TÜRKİYE TÜRKÇESİNE AKTARIM
1 cān u dilden haḳḳa ḥamd eyle dilā besmeyle it kelāma ibtidā	Ey gönül, can u gönülden Hakk'a şükret. Konuşmaya besmele ile başla.
2 besmele her sözleriḡ sulṫānidur haḳḳ te'ālānuḡ ulu iḥsānidur	Besmele bütün sözlerin sultanıdır. Hakk Tealā'nın ulu ihsanıdır.
3 besmeyle feth olur her müşkilāt besmeyle maḥv olur her seyyi'āt	Her müşkülāt besmele ile giderilir, Bütün günahlar besmeyle yok edilir.
4 besmeyle kāmīl oldı kāmīlīn besmeyle ḳā'im oldı 'ālimīn	Kâmiller, besmeyle kâmil oldu. Âlimler, besmeyle kaim oldu.
5 besmeledür her kitābıḡ evveli besmeledür her cevābıḡ efḫali	Her kitabın başlangıcı besmeledir, Her cevabın en faziletlisi besmeledir.
6 lafz-ı bismillahda olan ḫarf-i bā kenz-i esrārı cenāb-ı kibriyā	Bismillah lâfzındaki be harfi, Yüce Allah'ın sırlar hazinesidir.
7 sin selāmet mim melāḫatdur müdām rāh-ı islāma delāletdür müdām	Sin (harfi) daima selāmet, mim harfi güzelliştir. Her zaman İslām yoluna işarettir.
8 elif ḫarfine vaḳtile nigāh birliğine oldı allahuḡ güvāh	(O) elif harfine baktığı vakit Allah'ın birliğine şahit oldu.
9 oldı lāmeyn-i şerīfeyn ism-i zāt buldı kevneyn işbu ismile şebāt	İki şerefli lām harfi, Allah'ın zatının ismi oldu. İki alem işte bu isimle ayakta kaldı.
10 lafzatullahıḡ sonıḡında ḫarf-i hā hādī-i rāh-ı ḫudādur dā'imā	Allah lâfzının sonundaki h harfi, Daima Allah'ın hidayete erdiren yoludur.

4b	
1 ism-i er-raḥmān elifle ibtidā olmadan budur murādullah ki tā	Rahman isminin elif ile başlamasından Allah'ın muradı budur ki.
2 birliğin 'ālemlere izhār ide ḳul efendisın bile ikrār ide	(O) birliğini ālemlere açıklasın, (Böylece) insan yaratıcısını bilip tanısın.
3 ism-i raḥmān u raḥīmde her ḥurūf maḥzen-i esrār-ı mennān u ra'ūf	Rahman ve Rahim ismindeki her harf, İhsanı bol ve çok acıyan Allah'ın sırlar mahzenidir.
4 oldı lāmeyni 'amūdeyn-i semā rāh-ı raḥmetdür iki rā iki hā	(Onun) iki lâm harfi, gökyüzünün iki direği oldu. İki re (ve) iki h (harfi de O'nun) rahmet yoludur.
5 her ḥurūfı kenz-i sırrullahdur mimleri ism-i ḥabībullahdur	Bütün harfleri Allah sırrının hazinesidir. Mim (harf)leri Allah'ın sevgilisinin ismidir.
6 lafz-ı raḥmānuḡ soḡında ḥarf-i nūn nūr-ı raḥmān u raḥīmi reh-nümūn	Rahman isminin sonundaki nun harfi, Rahman ve Rahim'in nurunu göstermektedir.
7 dāḥil-i ism-i laṭīfdür ḥarf-i yā tāc-ı yāsīn-i şerīfdür ḥarf-i yā	Ye harfi, Lâtif isminin içindedir. Ye harfi, Yasin-i Şerif'in tacıdır.
8 medd-i bismillahirraḥmānirraḥīm ḥāmidūna rāh-ı cennāt-ı na'īm	Besmelenin med işareti, Hamd edenlere Naim cennetlerinin yoludur.
9 oldı rāh-ı müstaḳīm çün meddesi şiddete oldı nişān üç şeddesi	Med işareti doğru yolu gösteren işaret oldu. Üç şeddesi, şiddet(in)e işaret oldu.
10 bā vü sin ü hā vü dört lam nūn yā üç elif üç mim iki hā iki rā	Be, sin, he, dört lâm, nun ve ye; Üç elif, üç mim, iki he ve iki ra.

11 her biri gencine-i ma‘ nādudur bilmede ḥaḳḳ ‘ ālim ü dānādudur	(Bu harflerin) her biri mana hazinesidir, (Allah’ı) bilme (konusun)da bilgilendiricidir.
12 besmele bir baḥr-i bī-pāyāndur tāc-ı ḳur’ān-ı ‘ azīmü ’ş-şāndur	Besmele sonsuz bir denizdir. Kur’an-ı azimü’ş- şan’ın tacıdır.
13 fihrisi oldı yüz on dört sūrenüḡ efseridür muşḥaf-ı mezbūrenüḡ	(O), yüz on dört sūrenin sözlüğü oldu. (Yukarıda) bahsedilen sayfaların tacıdır.
5a	
1 ḥarf-ber-ḥarf ‘ ayn u ḡayn fā ḳāf ṭıtdı dīvān-ı hümāyūnında ḳāf	Ayın-gayın, fe-kaf harfleri tek tek Divan-ı hümayunda saf tuttu.
2 her kitābıḡ başı üzre yiri var her ḥurūf ikrām ider leyl ü nehār	Her kitabın başının üzerinde yeri var (başında yer alır.) Her harf(i), gece-gündüz ikramda bulunur.
3 mantıḳu’ t-tayr ol kitāb-ı ma‘ nevī pend ü ‘ aṭṭār u uşūl u mesnevī	Mantıku’ t-tayr adlı o manevî kitap Attar’ın mesnevi tarzındaki Pend’i.
4 cümle te’līfāt taşnīfāt ki var hep aṛḡa dīvān dururlar bende-vār	Telif ve tasnif edilmiş bütün kitaplar, Hep ona bende gibi divan dururlar.
5 on ṭoḳuz ḥarf ile olmuşdur müdām maḡzen-i esrār-ı ḡayy-ı lāyenām	Daima on dokuz harf ile olmuştur (yazılmıştır). Uykuya ihtiyacı olmayan diri Allah’ın sırlar mahzenidir.
6 ‘ umde-i ‘ arz u semādur besmele bir dıraḡt-ı müntehādur besmele	Besmele yerin göğün temelidir. Besmele sonsuz bir ağaçtır.
7 ḡülīstān-ı kibriyādur sāyesi cilvegāh-ı enbiyādur sāyesi	Gölgesi, yüce Allah’ın gül bahçesidir. Gölgesi, peygamberlerin sığındığı yerdir.

8 on sekiz biḡ ʿāleme leyl ü nehār sāye şaldı ol dıraht-ı meyvedār	O meyveli ağaç,on sekiz bin aleme gece gündüz gölge yaptı.
9 besmele çün oldı teşbīh-i şecer bitdi her şāhında bir gūna şemer	Besmele bir ağaca benzetildiği için Her dalında bir çeşit meyve yetişti.
10 sāl u māl u hefte vü şubḡ u mesā oldı her dem tāze hiç bulmaz fenā	Sabah-akşam, hafta, ay ve yıl, (Bu meyveler) her zaman taze kalıp bozulmaz.
11 bir muʿzzam saṭr-ı maʿnīdārdur ism-i aʿzam olsa vechi vardur	(Besmele), muazzam manalı bir satırdır. Allah'ın en büyük ismi olsa yeridir.
12 kim ola kim ide taʿbīr ü beyān oldı tefsīrinde ḡayrān ʿālimān	O'nu açıklama gayretinde olan bilginler, Kendilerinden geçerek hayran oldu.
13 bir kitāb-ı bī-bedeldür besmele derc olupdur niçe biḡ biḡ mesele	Besmele eşsiz bir kitaptır. Binlerce mesele içinde yer almıştır.
5b	
1 cümle esrārını ḡudā-yı müstaʿān noktasında eylemiş bānuḡ nihān	Kendisine sığınılan, hidayete erdiren Allah, Kendisine ait bütün sırları, b harfinin noktasında gizlemiştir.
2 ḡāşılı luṭf-ı ḡudādur besmele müʾmine raḡmetnümādur besmele	Hasılı, besmele Allah'ın (bir) hediyesidir. Besmele, mümin için bir rahmet göstergesidir.
3 aʿzamü ʾl-esmā-i sırrullahdur rāh-ı yezdāna delīl-i rāhdur	Allah sırrının isimlerinin en yücesidir. Allah yolunu gösteren yol işaretidir.
4 bāḡ-ı muşḡafda ḡül-i reyḡāndur iftitāḡ-ı ḡazret-i ḡurʾāndur	Mushaf bahçesinde kokulu bir güldür. Hazreti Kuran'ın başlangıcıdır.

5 işbu temşilâta te`vîlâta hep saṭr-ı bismillahirrahmândur sebeb	İşte bu temsil ve yorumlara sebep, Besmele satırıdır.
6 errahîm ismiñ ḥaḳḳiçün yâ ilâh ḳıl beni iḳlîm-i nazma pâdişâh	Ey İlah! Rahim isminin hakkı için, Beni şiiir dünyasına padişah kıl.
7 eyle ey dil kâr-ı dünyâdan rücû` şâkir ol taḥmîde ḳıl dâ`im şurû`	Ey gönül! Dünya işlerinden vazgeç. Şükredenlerden olup daima hamd et.
8 besmele ta`rîfi buldı intihâ eyle tevḥîd-i ḥudâya ibtidâ	Besmelenin tarifi sona erdi. Allah'ın birliği (konusuna) başla.
9 ḥamd u şükrullah kim oldur `alîm zâtıdur mecmû`-ı eşyâdan ḳadîm	Allah'a hamd ve şükür (olsun) ki O, âlimdir. Kendi varlığı, bütün varlıklardan öncedir.
10 on sekiz biñ `âlemüñ ḥallâḳıdur kā`inâtuñ ḥâlîḳ u rezzâḳıdur	On sekiz bin âlemin, yaratıcısıdır. Kâinatın yaratıcısı ve rızklandırıcısıdır.
11 ḳâdir-i ḳayyûm-ı `allâmü`l- ğuyûb vâhib-i fa``âl-i settâru`l-`uyûb	O, gücü her şeye yeten, varlığı daima olan, gayb âlemini bilen(dir). Çok bağışlayan (ve) ayıpları gizleyen(dir).
12 ol münezzeḥ pâdişâh-ı girdigâr itdi şeş günde semâyı `arzı var	O bütün eksikliklerden uzak mutlak yaratıcı padişah, Yeri ve göğü beş günde var etti.
6a	
1 niçe kez yüz biñ bunun gibi cihân ḥalk ider bir dem murâd etse hemân	Nice zaman bunun gibi yüz bin cihan, Bir defa murat etse hemen bir anda halkeder.
2 ḥayy u ḳayyûm u `âlim u `allâmdur ḳâdir u hem râzîḳ u ḳassâmdur	Varlığı canlı ve daima olup her şeyi çok iyi bilendir. Her şeye gücü yeten ve rızıkları pay edendir.

3 raḥmeti deryāsınuḡ pāyānı yoḡ luḡfı çoḡ iḥsānı çoḡ ḡufrānı çoḡ	Rahmet denizinin sınırı yok(tur). Lütfu çok, ihsanı çok, bağışlaması çok(tur).
4 cümle maḡlūḡāt u mevcūdāt ki var ni‘ metin eyler recā leyl u nehār	Var olan bütün mahlūkat ve mevcudat, Gece-gündüz O’nun nimetini umarlar.
5 pādīṣāh-ı lāyezāl oldur müdām zū ‘l-celāl ü ber-kemāl oldur müdām	Asla kaybolmayan yaratıcı O’dur daima, Güzellik ve güç sahibi O’dur daima.
6 niḡe mümkin medḡ ide dil zātını eyleye taḡrīr te ‘līfātını	Dilin (O’nun) zatını methetmesi, Yarattıklarını dile getirmesi ne mümkün.
7 kendü zātın bilmede ‘āciz olan zāt-ı ḡaḡḡı niḡe idiser beyān	Kendi zatını bilmekten aciz olan, Hakk’ın zatını nasıl beyan edecek?
8 zāt-ı pākın yine zātıdır bilen hem münezzeḡ hem muḡaddem cümleden	(O’nun) temiz özünü bilen (ancak) yine kendisidir; (O) her şeyden hem münezzeḡ hem öncedir.
9 vāḡid u ferd u ṣamed oldur müdām cümle fānīdür ebed oldur müdām	Bir, tek ve her şeyin kendisine muhtaḡ (olduḡu) O’dur daima, Her şey fanidir, ebedî (olan) O’dur daima.
10 sūrelerde ḡulḡuvallahü eḡad oldı bürḡān k’oldur allāḡüṣṣamed	Surelerden “kul ḡuvallāḡü eḡad” (İhlās suresi) (Buna) delil oldu ki O, Allāḡüṣṣamed’dir.
11 yerde vü gökde olan ehl-i ḡüner olsalar ‘allāmesi deḡrīḡ eḡer	Yerde ve gökte (mevcut) olan ehl-i ḡüner Zamanın en bilgilisi de olsalar.

12 her birinde olsa biḡ ser biḡ dehān her dehānda olsa biḡ söz biḡ zebān	Her birinde olsa bin baş ve bin aḡız, Her aḡızda (da) olsa bin(lerce) söz (ve) bin(lerce) dil.
13 ḡāme olsa ger dıraḡtistān hep kātib olsa cān u cin insān hep	Ormanın tamamı kalem olsa, Cinler ve insanlar(ın) hep(si) kalem olsa.
6b	
1 olsa deryālar midād olup revān biḡde bir vaḡfı olınmaya beyān	Denizler mürekkep olup aksa, (O'nun) vasıflarının binde biri (dahi) beyan olunamaz.
2 sūre-i iḡlāşıla ol pādişāh zāt-ı pākin medḡ idüp etmiş güvāh	İhlas suresi ile o yaratıcı, (Kendi) pak zatını methederek şahit göstermiş(tir).
3 ḡudretinden zerrelerdür ins ü cān ḡikmetinden şemmeler arz āsumān	İnsan ve cinler (O'nun) kudretinden zerrelerdir, Yer (ve) gök (O'nun) hikmetinden kırıntılarıdır.
4 oldı şun' indan numūne şems u māh bārekallah zī-mu' zḡam bārigāh	Ay ve güneş O'nun sanatından numuneler oldu, Allah mübarek etsin, ne azametli saray(lardır)
5 bu bisāḡ u bu ḡıyām-ı ser-niḡūn oldı kā'im bī-ḡināb u bī-sütūn	Bu halılar (çayır)lar, bu baş aḡaḡı dönmüş çadırlar, Halatsız ve direksiz ayakta durdu (durmaktadır).
6 'arş u kürs ü sidre vü levḡ ü ḡalem heft nīrānile heḡt uçmaḡı hem	Arş, kürsi, sidre, kader kalemi ve defterleri; Yedi cehennem ile sekiz cenneti de.
7 ḡalkḡ idüp tezyīn ü ta' mīr eyledi levḡa külliyyātı taḡrīr eyledi	Yaratarak süsledi ve tamir etti; Bütün kader defterlerini yazdı.

8	cümle maşnū' ātırı oldur şāni' i her ne 'icād etse yokdur māni' i	Bütün sanat eserlerinin O'dur sanatkârı, Hiçbir şeyi yaratmada (O'na) mani olacak yoktur.
9	hüküm anuñ kuvvet anuñ kudret anuñ 'ilm anuñ 'ālem anuñ hikmet anuñ	Hüküm O'nun, kuvvet O'nun, kudret O'nun(dur); İlim O'nun, âlem O'nun, hikmet O'nun(dur).
10	ķavl anuñ sulţān anuñ dervīş anuñ cümleye taķsīm olan baķşīş anuñ	Söz O'nun, sultan O'nun ve dervīş O'nun(dur); Herkese taksim olunan baķşīş(ler) O'nun (O'ndandır) .
11	luţf anuñ ihsān anuñ ğufrān anuñ her nice hüküm eylese fermān anuñ	Lütuf O'nun, ihsan O'nun, bağışlama O'nun(dur), Nasıl hükmederse etsin ferman O'nun(dur).
12	küllī eşyā hikmetinden zerredür heft deryā rahmetinden ķatredür	Bütün varlıklar hikmetinden (birer) zerredir Yedi derya rahmetinden (birer) katredir.
13	ay u ğün emrile devr eyler müdām necm-i küll hükümle seyr eyler müdām	Ay ve güneş (O'nun) emriyle döner daima, Bütün yıldızlar (da O'nun) izniyle hareket eder daima.
7a		
1	işbu maşnū' āt mevcūdāt ki var hep ħabīb-i ħurremine ķıldı var	İşte bu var olan sanat eserleri (ve) varlıklar(ı), Hep sevgili Habibi'ne (O'nun hürmetine) var etti.
2	olmadan ħalk ' arş u kürs arz u semā ħalk olundı nūr-ı şāh-ı enbiyā	Yaratılmadan (önce) arş ve kürsi (ile) yer-gök, Yaratıldı peygamberler şahının nuru.

3	küllī eşyādan muḳaddem girdigāh niçe biḡ biḡ yıl muḳaddem kıldı var	Kâinat yaratıcısı, bütün varlıklardan evvel, Binlerce yıl önce (O'nu) var etti.
4	kendü nūrından yaratdı cānını itdi ʿālī ḳudreti ʿüvnānını	Kendi nurundan yarattı Can'ını (sevdiği peygamberini), O'nun kudreti ismini yüceltti.
5	cümleden maḳşūd olan ol şāhdur anıḡiçün ol ḡabībullahdur	Her şeyin yaratılma maksadı o Şah'dır. (O'nun hürmetinedir), Onun için O, Allah'ın sevgilisidir.
6	cümle mevcūdātadan evveldür resül külli maḡlūḳātadan efdaldur resül	Bütün varlıklardan evveldir Resul. Bütün maḡlūkattan üstündür Resul.
7	anıḡile fetḡ olur her müşkilāt zīra oldur ḳadr-ı bedr-i kā'ināt	O'nunla çözüdür her müşkülāt, Zira O'dur kâinatın parlak kalbi.
8	şems-i ʿālem zübde-i insāndur tenlere cān cānlara cānāndur	(O), alemin güneşi, insanın özüdür; Tenlere can, canlara sevgilidir.
9	yā ilāhī ḳıl beni şubḡ u mesā menḳıbet-kūy-i resül-i bā-şafā	Ey Rabbim! Kıl beni sabah ve akşam, Mutluluk kaynağı Resul'ün sözcüsü.
10	çün resülün nūrını perverdigār külli eşyādan muḳaddem kıldı var	Çünkü herşeyi rızıklandıran Allah, Resul'ün nurunu bütün eşyadan önce var etti.
11	sonra ḡaḳḳ ḡaḳḳ itdi on iki ḡicāb birisi ḳudret ḡicāb-ı kāmiyāb	Allah sonra on iki örtü yarattı. Birisi Kamiyab örtüsü kudrettir.
12	birine dirler ḡicāb-ı a' zamet minnet ü rahmet sa'ādet mekrimet	Birine azamet örtüsü derler. Diğerleri ise minnet, rahmet, saadet ve ikramdır.
7b		
1	itdi ol cism-i münīr leyl ü nehār altı biḡ yıl ʿarş-ı a' zamda ḳarār	Işık saçan o beden(peygamber), altıbin yıl gece gündüz arş-ı azamda kaldı.

2	tā onuncıdan ğanī perverdigār ħazretüj cism-i münîrin kıldı var	O gani rızık verici (Allah), onuncudan itibaren Onun aydınlık bedenini yaratmıştır.
3	zıkr olan eşyā ki hep oldı binā hep semāvāt üzre ħalk itdi ħudā	Hüda zikrol(un)an varlıkların hepsini semaların üzerinde yaratmıştır.
4	‘ucb ile dā’im zemîne āsumān iftihār idüp dir idi her zamān	Gökyüzü daima gururlanarak yeryüzünü (aşağılayarak şöyle) derdi:
5	‘arş u kürs ü sidre vü levh u qalem bendedür maqbūli allahıj benem	Arş, kürsi, sidre, kader kalemi ve defteri bendedir. Allah’ın makbulü (olan varlık) benim.
6	bendedür nūr-ı ziyā vü āfitāb bendedür cümle nücūm-ı māhtāb	Güneş, ışık, nur bendedir. Bütün ay ve yıldızlar (da) bendedir.
7	bendedür hep bāñināt-ı t̄ahirāt bendedür hep tayyibāt u t̄ahirāt	Görünen ve görünmeyen her şey bendedir. Güzellikler ve temiz şeyler bendedir.
8	cennet ü ħūrā vü ğilmān bende hep kevşer ü vildān u rıdvān bende hep	Cennet, huriler(cennet kadınları),gilmanlar (cennet erkekleri) bende (dir) hep. Kevser(cennet suyu), Vildan(cennette teşrifatçı çocuklar), ve Rıdvān(cennetten sorumlu melek) bende(dir) hep.
9	bendedür cibrīl ü mīkā’ıl hem dāñi isrāfīl ü ‘azrā’ıl hem	Hem Cebrail ve Mikail bendedir. İsrafil ve Azrail de bendedir.
10	bendedür cümle muqarrebler qamū oldı her qā’im meleklerle tolu	Allah’a yakın büyüklerin hepsi bendedir. (Mekânım) her an Allah’a ibadet eden meleklerle doludur.

11	luşfuyıla ol ğanı perverdigār baña senden artuķ itdi i' tibār	Yarattıklarını bol rızıklarıyla besleyen Allah, lütfu ile bana senden daha çok itibar etti.
12	benden eyler hep saña raħmet nüzül ben feraħnākim hemişe sen melül	O, her zaman benim vasıtamla sana rahmet indirir. Ben hep sevinçli iken sen hep üzüntülü olursun.
13	böyle ta' n-āmiz cevāblarla semā ' arzı eylerdi periřān dā'imā	Sema böyle incitici sözlerle Arzı daima perişan eylerdi.
8a		
1	ħaddizātında bu sözlerde yalan yoĝıdı hep vāķı' idi ol zamān	Aslında bu sözlerde yalan yoktu. O zaman (bu söz) tamamen geçerliydi.
2	hiç cevāba ķadir olmazdı zemīn dā'imā olurdu ğamĝin ü ħazīn	Yeryüzü cevap vermeye hiç kadir ol(a)mazdı. Daima kederlenip hüzünlenirdi.
3	ħaķķ te'ālā didi bir ğün yā zemīn olma ta' nından semāvātuñ ħazīn	Hakk Tealā birĝün 'Ey zemin!' dedi. Sema'nın ařaĝılamasından hüzünlenme!
4	sende bir maħlūk-ı eřref ħalk idem nāmı insān olısdur çekme ğam	Sende çok şerefli bir varlık yaratacaĝım. Adı insan olacak; sen üzülme!
5	anları idem meleklerden řerīf olalar mecmū' -ı eřyādan lařif	Onları meleklerden daha şerefli kılacaĝım. (Benim nazarımda) varlıkların hepsinden daha sevimli olacaklar.
6	sende ola enbiyā vü evliyā sende ola ařfiyā vü etķiyā	Sende olacak enbiya ve evliya Senden olacak Allah'tan hakkıyla korkanlar ve peygamber yolunun rehberleri.

7	hem ḥabībim sende sākinlendürem külli eşyādan anı ekrem idem	Hem Habib'imi sende yaşatacağım. O'nu bütün varlıklardan yüce kılacağım.
8	etmişem ismin muḥammed muştafā küllī maḥlūk aḥa eyler ibtidā	İsmi, Muhammed Mustafa koydum. Bütün mahlukat O'na O'na tâbidir.
9	sende sākinlendürem insānı hep sende icrā itdürem ḳur'ānı hep	Bütün insanları sende yaşatacağım. Kuran'ı hep sende okutturacağım.
10	anlarıñ k'oldı semā meskenleri hep ḥabībim çün yaratdım anları	Semada bulunan varlıkların hepsini sevgili Resul'üm için yarattım.
11	çün ḥabībim sende sākin eyleyem reşk ide saḥa semā levḥ u ḳalem	Habib'imi sende oturtacağım için kâğıt, kalem ve gök sana gıpta edecek.
12	imdi maḥzūn olma şabr it yā zemīn İt derūnuñ guşşa vü ğamdan emīn	Ey yer! Şimdi sabret, mahzun olma! İçini keder ve tasadan uzak tut.
13	çün zemīne irdi ḥaḳḳdan bu nidā şād olup faḥr eyler oldı dā'imā	Allah'tan bu ses yeryüzüne ulaştığından dolayı o, daima sevinerek övünür oldu.
8b		
1	izzetün ḥaḳḳiçün ey bārī-i ḥudā eyleme bizi ḥabībīñden cüdā	Ey üstün Allah! Yüceliğın yüzü suyu hürmetine Sevgilinden bizi ayırma!
2	pes murād itdi ḥudā-yı girdigār ḳudretin ide zemīne āşikār	Bunun üzerine kâinatın yaratıcısı Allah yeryüzüne gücünü göstermek istedi.
3	āдеми topraḳdan icād eyleye yeryüzin ma' mūr-u ābād eyleye	Adem'i topraktan yaratsın. Yeryüzünü imar eylesin.
4	eyledi ḳudret eliyle ḥīnetin itdi ta' mīrin düzetdi şüretin	Kudret eliyle (O'nun) yaratılışını gerçekleştirdi. Hamurunu mayalandırdı, yüzünü şekillendirdi.

5	düzdi taşvîrin çü hayy-ü lâyenâm turdı bî-cân ol cesed kırk yıl tamâm	Uykuya ihtiyacı olmayan diri yaratıcı, O'nun resmini çizdi; o beden tam olarak kırk yıl cansız bekledi.
6	nefî idüp haqq rûh-ı pākinden aña oldı ihyâ eyledi hamd ü şenâ	Allah temiz ruhundan O'na üfleyerek hayat verdi, O da Allah'a hamd ü sena eyledi.
7	oldı ol demde atas vâsi' hemîn didi elhamd ey ilâhe 'l-âlemeyn	Hemen o anda bir aksırma meydana geldi. Ey iki âlemin İlâhı, sana hamdolsun! ,dedi.
8	tâc ü hil'at birle cibrîl-i emîn itdi tezyîn âdemüj cismin hemîn	Güvenilir Cebrail taç ve taht ile hemen Adem'in bedenini süsledi.
9	zîkr olan nûr-ı resûl-i kâ 'inât alnına vaz' oldı buldı iltifât	Zikrolan kâinat Resulünün nuru alnına kon(ul)du, böylece kendisine iltifat edilmiş oldu.
10	ol habîbine şad hezârân âferîn nûr-u pāk-i hazrete oldı emîn	O Habib'ine yüz binlerce aferin. Çünkü Peygamber'in temiz nuruna güvendi.
11	haqq aña ta'zîm ü tekrîm eyledi cümle-i esmâyı ta'lim eyledi	Hakk O'nu yüceltip rızıklandırdı. Bütün isimleri O'na öğretti.
12	hazret-i cibrîle fermân eyledi hep melekler geldi seyrân eyledi	Hazreti Cibril'e ferman eyledi. Bütün melekler (emre uyarak) harekete geçip geldi.
9a		
1	üstüne cevherler itdiler nisâr gördiler alnında ol nûr âşikâr	Üstüne mücevherler saçtılar. Alnında o nurun parlamadığını gördüler.
2	hep melekler vecde geldiler hemân emr-i haqqkla secde kıldılar hemân	Bütün melekler hemen kendinden geçti. Hakk'ın emriyle o anda secdeye kapandılar.

3	ol gürüh içre ‘azāzil nābekār etmedi ādem şafīye i‘ tibār	O topluluk içindeki yaramaz Azazil(şeytan) Adem Safiyyullah’a itibar etmedi.
4	qalbine kibr ü hased kār eyledi etmedi secde aña ‘ār eyledi	Kalbini kibir ve haset kapladı. O’na secde etmedi, (bundan) kaçındı.
5	haqq aña hıřm itdi mařrūd eyledi la‘ net itdi sürdi merdūd eyledi	Hakk, O’na hışımlandı (ve) kovdu. (O’na) lânet etti, sürdü (ve) reddetti.
6	çünkü oldı ādeme bu iltifāt karşısında şurdi şaflar şat şat	Bu iltifat Adem için olduğundan Karşısında kat kat saflar oluştu.
7	viridi haqq aña bülend-āvāz o dem itdi ādem huşbeye āgāz o dem	Hakk O’na o zaman güçlü bir ses verdi. Adem (de) o an hutbeye başladı.
8	çünkü ādem huşbe’i itdi tamām viridi ta‘ zīmile ol cum‘ a selām	Adem konuşmayı bitirince saygı ile o topluluğu selāmladı.
9	ol melekler hep selāmın aldılar karşısında cümle řāpū qaldılar	O melekler hemen selamını aldılar. Hepsi karşısında saygıyla durdular.
10	haqq anı her şeyden ahsen eyledi cennet-i a‘ lāyı mesken eyledi	Hakk, O’nu her şeyden güzel kıldı. Cennet-i ālā’yı (O’na) mesken eyledi.
11	hazret-i havvāyı icād eyledi vaşl-ı cānānile dilřād eyledi	Hazreti Havva’yı yarattı. Sevgilisine kavuşturarak (O’nu) sevindirdi.
12	itdi ādem çün behişt içre qarār kışşa çoqdur hep yazılsa söz uzar	Adem cennette yaşadı. Bu konuda kıssa çoktur, hepsi yazılırsa söz uzar.
13	haqq anı bu resme maqbūl eyledi cennetinden sořra ma‘ zūl eyledi	Allah O’nu bu heyete kabul etti. Sonra O’nu cennetinden çıkardı.

9b	
1 mekr-i iblīs kışsa-i nehy-i şecer hep gürölmiş işidilmişdür haber	İblis'in hilesi, yasak ağacın hikâyesi Hep gürölmiş ve işitilmiştir.
2 niçe girdi niçe çıkdı cennete niçe düşdi firķate vü şasrete	Cennete nasıl girdi, nasıl çıktı. Cennetten ayrılıp nasıl ayrılık hasreti çektii.
3 niçe yıl oldu cüdā cānāndan niçe luş irdi yine sulķandan	Sevgiliden kaç yıl ayrı kaldı. Sonra Allah'tan nasıl bir lütuf gördü.
4 yeryüzin niçe zirā' at eyledi niçe küt itdi ķanā' at eyledi	Yeryüzünü nasıl ekip biçti. Nasıl yedi ve nasıl kanaat etti.
5 niçe itdi beyt-i ma' mūrı řavāf niçe itdi řaķķ günāhını ma' āf	İnşa ettiği Kabe'yi nasıl tavaf etti. Hakk günahını nasıl affetti.
6 niçe va' d itdi yine řaķķ cenneti niçe oldu yāriyla vuşlatı	Allah cenneti (tekrar) nasıl vaat etti. Yar'i ile kavuşması nasıl gerçekteşti.
7 niçe evlād itdiler dūnyāda hem niçe riř' at buldılar ' uķbāda hem	Dūnyada hem nasıl evlāt sahibi oldular. Ahirette nasıl yükseldiler.
8 řābiliņ ehl-i na' imden olduğı ķābiliņ ehl-i caħimden olduğı	Habil'in cennet ehli olduğu, Kabil'in ise cehennem ehli olduğu
9 hep bilinmiş işidilmiş kışşadur kışşalardan sāmi' ine şişşedür	Hep bilinmiş, işitilmiş kışsadır. Kışsalardan dinleyenlere hissedir.
10 oldu mesken ādeme hindūsitan nesli yile oldu pür-rūy-ı cihān	Hindistan Adem'e mesken oldu. Yeryüzünün her tarafı (O'nun) nesli ile doldu.
11 kimi sünnī kimi küffār oldılar kimi ' ādil kimi cebbār oldılar	Onların kimi sünnī kimi kāfir oldu. Kimi adil kimi zalim oldu.

12	cebra 'ilile hūdā-yı müsta' ān eyledi irsāl oțuz ŗuħuf armağan	Kendisine sığınılan Allah, kendisine Cebrail ile Otuz sayfa (kitap) armağan etti.
13	ādem izhār-ı nübüvvet eyledi ķavmini ĩmāna da' vet eyledi	Ādem peygamberliğini ilan etti. Kavmini imana davet etti.
10 a		
1	ħaķķ aņa biņ yıl ' ömür itdi ' ațā ķullıķ itdi ħālīķa ŗubĥ u mesā	Hakk O'na bin yıl ömür verdi. (Ādem)Yaratıcına sabah akşam kulluk etti.
2	irdi çün pāyāna ' ömri ādemün bildigim yoķdur vefāsı ' ālemün	Ādem'in hayatı sona erdi. Bildiğim (bilindiğı gibi) bu dünyanın vefası yoktur.
3	irdi elĥāşıl aņa peyk-i memāt eyledi ādem ŗafıyyullah vefāt	Sonunda ölüm elçisi Azrail O'na ulaştı. Adem Safıyyullah vefat eyledi.
4	nesl-i pākinden olan disün müdām rūĥ-ı pākine ŗalāt u hem selām	Temiz neslinden olan herkes, O'nun temiz ruhuna hep salāt ve selām getirsin.
5	eyledi çün ādem ' uķbāya mürür ħazret-i ŗīte ' ubūr itdi o nūr	Adem ahirete göç edince O nur (peygamberlik nuru) Hazreti ŗit'e geçti.
6	maĥzen-i nūr-ı ĥabībullah idi anıñçün ol ŗafıyyullah idi	Bu nur, Habibullah'ın nurunun kaynağı idi. Onun için, Ādem Allah'ın temiz bir kulu (Safıyyullah) idi.
7	ādem ü ĥavvā vü ŗīt idrīs ü nūĥ buldılar ol nūr ile fetĥ-i fütūĥ	Adem, Havva, ŗit, ve Nuh, O nur ile fetihlerin fethini (en büyük zaferi) buldular.

8	enbiyâyıla müşerref oldu hep oldı idrîsün hayâtına sebeb	Peygamberlerle şereflendi hep. Hazreti İdris'in yaratılmasına vesile oldu.
9	haqq te'âlâ nûha itdi iltifât buldı ol nûrile tûfândan necât	Hakk Tealâ Nuh'a yardım etti. O nur ile tufandan kurtuldu.
10	hûda vü hem şâlihe irdikde nûr buldılar 'izzet ü rif'at bi-kuşûr	O nur, Hud ve Salih'e ulaşınca Kusursuz yücelik ve itibar buldular.
11	hürmet-i nûr-ı resûl-i kâ'inât itdiler çok mu'cizât-ı sâti'ât	Kâinat Resulünün nuru hürmetine Pek çok mucize meydana geldi.
12	idüp anlardan dahî nûr irtiḥâl itdi ibrahîm ḥalîle intiḳâl	O nur, onlardan da ayrılarak Hazreti Halil İbrahim'e geçti.
10 b		
1	nâr-ı nemrûdı ganî perverdigâr itdi ol nûr hürmetine verdzâr	Bütün varlıkları rızıklandırın hazineleri bol Allah, Nemrut'un ateşini o nur hürmetine gül bahçesine döndürdü.
2	sonra ol nûr-ı laṭîf-i bi-mecâl oğlu ismâ'ile itdi intiḳâl	Sonra o benzersiz güzel nur, Oğlu Hazreti İsmail'e geçti.
3	râm olup kavm-i 'arab hep emrine ṭfliken beg oldu ka'be şehrine	Bütün Arap kavimleri emrine girip Daha çocuk iken Kâbe şehrine bey oldu.
4	irdi ol nûr hürmetiçün emr-i rabb oldılar ka'be binâsına sebeb	O nurun hürmeti için Rabb'in emri ulaştı. Kâbe binasının yapılmasına sebep oldular.
5	zıkr olan nûr hürmetiçün ol civân buldı 'urbân olmadan emn ü emân	O genç, zikrol(un)an nur hürmetine Kurban olmaktan kurtuldu.
6	gitdi sonra nesl-i ismâ'ile nûr etmedi sâ'ir nebiyyîne mürûr	Sonra, o nur diğer nebilere değil, İsmail'in nesline geçti.
7	her kime kim eyledi nûr irtiḥâl beg olurdu ka'bede bi-ḳîl u ḳâl	Nur her kime geçti ise tartışmasız Kâbe'de bey olurdu.

8	irmedi ya' k̄ūba gerçi nūr l̄ik ol nūrile buldılar huzūr	Gerçi o nur Yakup'a geçmedi, fakat onlar da o nur ile huzur buldular.
9	nesl-i ismā'īlden aşla enbiyā gelmedi tā kim resūl-i kibriyā	İsmail'in neslinden, Rasul-i Kibriya'ya kadar, Başka peygamber gelmedi.
10	tā zuhūr idince şāh-ı aşfiyā her ne deñlü geldiyise enbiyā	Asfiyaların(temiz kullar) şahı ortaya çıkıncaya kadar çok peygamber geldi ise.
11	yūsuf-ı şiddīk u eyyūb-ü şabūr eylediler nesl-i ishāqdan zuhūr	Doğru Yusuf ve sabırlı Eyüp, Hazreti İshak'ın neslinden geldi.
12	yūsuf olmışdı serāpā nūra ğarķ şöyle kim insān mıdur olmazdı fark	Yusuf baştan aşağı nura gömülmüştü: O kadar ki insan mı (yoksa başka bir varlık) mıdır fark olunmazdı.
13	cümle a' zāsı serāpā nūr idi mürsel içre hūsnile meşhūr idi	Bütün azaları baştan aşağı nur idi, Peygamberler içinde de güzelliği ile meşhur idi.
11 a		
1	itdi allah hem aḡı hūsnile hūş eyledi hem çāh-ı şeddāddan hūlāş	Allah O'nu güzelliği ile öne çıkardı. Şeddat'ın çukurundan kurtardı.
2	taht-ı mışra şāh-ı mümtāz olduğı ih̄veti üzre ser-efrāz olduğı	Mısır saltanatına seçkin bir şah olduğu, Kardeşleri üzerine üstün kılındığı.
3	bunca taht u devlet ü dārāta hep zıkr olan nūr hūrmeti oldu sebab	Bunca debdebe, devlet makamı Zikredilen nurun hürmetine gerçekleşti.
4	gerçi kim eyyūbda yoğıdı o nūr l̄ik ol nūrı sevüp oldu şabūr	Gerçi o nur Hazreti Eyüp'te yoktu. Lâkin o nuru sevip sabredenlerden oldu.
5	h̄azret-i mūsā kelīmullah hem ġā'ibāne oldu ol nūra ümem	Ayrıca Musa Kelimullah (Allah ile konuşan) Gaiben O'na ümmet oldu.

6	h�azret-i b�ar-i hud�aya Őukr idüp h�azret�n n�m-ı Őerifin zikr idüp	Hazreti Allah'a Őukredip Hazret(i Peygamber')in Şerefli adını zikrederek
7	geçdi n�li s�limin � g�nimin Şikletinden oldu fir' avnuŐ emin	Nil nehrini güvenli bir Şekilde geçti. Firavun'un Őerrinden emin oldu (kurtuldu).
8	hürmet-i n�r-ı res�l-i p�k z�t h�zr u ily�s buldılar d�'im hay�t	özü temiz Resul'�n nuru hürmetine, Hızır ve İlyas daima hayatta kaldılar.
9	devr-i d�vud-i s�leym�n oldu hem görmeden anlar daĥi oldu �mem	Davut ve Süleyman'ın dönemleri de gelince Onlar da kendisini görmeden ümmeti oldular.
10	bunca devlet bu �adar d�r�ta hep hep o n�ruŐ s�hibi oldu sebep	Bu kadar zenginlik ve gösteriŐe, Hep o nurun sahibi sebep oldu.
11	hem daĥi yaĥy� v� Şu' y� ermeye g�'ib�ne oldılar �mmet a�a	O nur Yahya ve Őuayb'a ulaŐmadan Gaiben O'na �mmet oldular.
12	olduĥi�un �mmet-i Ő�h-ı g�z�in oldı y�nus baün-ı m�h�den emin	Seçkin �nderin ümmeti olduĥu için Yunus balıĥın karnından kurtuldu.
11 b		
1	bildi yaĥy� �adr � 'izz � rif' atin buldı n�mile Őeh�det r�tbesin	Yahya (O'nun) kıymetini, deĥerini ve y�celiĥini anladı. (O'nun) namiyle Şehitlik mertebesine ulaştı.
2	görmeden medd�h olup 'is� a�a devletinde eyledi 'azm � sem�	(Hazreti) İsa O'nu g�r(e)meden methederek, (Peygamber'in) h�rmetiyle göge yükseldi.
3	işbu taĥr�r olunan peyĥamber�n oldılar hep n�miyle Ő�dum�n	İŞte bu bahsedilen peyĥamberler Hep (O'nun) namiyle mutlu oldular.

4	oldı yüz yigirmi dört biñ enbiyā ğāyibāne cümlesi ümmet aña	Yüzyirmidörtbin evliyanın hepsi O'na gaibane ümmet oldular.
5	hep habībullah için var oldılar görmeden yār-i vefādār oldılar	Hepsi Habibullah için var oldular. (O'nu) görmeden vefalı yār oldular.
6	hep anıñçün halk olındı mürselīn zīra oldur rahmeten li'l-ālemīn	Peygamberler hep O'nun için (yüzü suyu hürmetine) yaratıldı. Zira O, 'rahmeten li'l-âlemîn' (alemlere rahmet olarak yaratılan)dır.
7	ümmet-i hāşı olan disün müdām eşşalātü eşşalātü vesselām	O'nun hakiki ümmeti olan desin daima Essalātü essalātü vesselām (Salât ve selām üzerine olsun).
8	çün murād itdi ğanī perverdigār ide dünyāda cebin-i āşikār	Bolca rızık veren Allah diledi (ki) Dünyada (O'nun) alnını açık etsin.
9	cümle maḫsūd evvelān oldur hemīn anıñçün devr ider çarḫ-ı berin	Her zaman öncelikle istenilen O'dur O'nun için devreder (bu) büyük çark.
10	geldi vü gitdi bu denli enbiyā cümleñ ser-çeşmesidür muştafā	Bu kadar çok peygamberler gelip geçti. Hepsinin kaynağıdır Mustafa.
11	nesl-i işhākdan gelen peygamberān olmadı ol nūra mālik bī-kemāl	İshak'ın neslinden gelen peygamberler Tam olarak o nura sahip ol(a)madı.
12	itdi ismā'īl için ālemden mürür eyledi evlādına riḫlet o nūr	İsmail dünyadan göç edince O nur çocuklarına geçti.
12 a		
1	kendüden şonra hāce-i kaydār nām oğlına naql itdi ol nūr- benām	Kendinden sonra Hace-i Kaydar adlı Oğluna nakletti o meşhur nuru.
2	çün aña indi o nūr-ı pür-şu' ā' ka' be şehrinde beg oldı bī-nizā'	O ışık dolu nur O'na ulaşınca Kâbe şehrine kavgasız (ittifakla) bey oldu.

3	eyledi andan daḥī nūr irtiḥāl itdi evlādına bir bir intiḳāl	Nur O'ndan da çıktı, Bir bir çocuklarına intikal etti.
4	yescüb ü ya'rub u elhem yes'a nām oldılar ol nūrile mīr-benām	Yescüb, Yarub, Elhem ve Yesa (adlı kişiler), O nur ile meşhur oldular.
5	udād u 'adnān u ma'ad u hem nizār mıṣr u ilyās müdrike hep nāmdār	Udad, Adnan, Maad ve de Nizar; Mısr, İlyas, Müdrike hep şöhret buldular.
6	hem hūzeyme hem ḳureyş kināne nām hem ḳureyş u naşr hem mālīk benām	Huzeyme, Kureyş, Kinane, Nazr ve Malik isimleri.
7	fıhr ḡālib ka'b u lüeyy mürre hem oldılar ol nūrile hep muḥterem	Fıhr, Galib, Kab, Lüeyy ve Mürre de O nur ile hep itibar kazandılar.
8	itdi ḳuşşaya kelāba irtiḥāl itdi soḳ 'abdülmenāfa intiḳāl	Kussa ve Kilab'a geçti. Son olarak Abdülmenaf'a intikal etti.
9	cümle şahsān-ı mezkūrān ki var her birinde oldı ol nūr āşīkār	Bahsedilen bütün bu şahıslar(ın) Her birinde bu nur ortaya çıktı.
10	kimde kim olur nūr olurdu 'ayān olur idi ka'bede ḥükmi revān	O nur her kimde ortaya çıkmışsa Onun sözü Kābe'de geçerli olurdu.
11	itdi taḥmīnen iki biḳ yıl mürūr hāşime irdi zamānile o nūr	Tahminen iki yıl geçti. O nur zamanla Haşim'e ulaştı.
12	itdi hāşimden daḥī riḥlet hemān oldı 'abdülmuṭṭalibde hem 'ayān	Haşim'den de hemen çıktı. Abdülmuttalib'de ortaya çıktı.
13	şoḳra 'abdullaha riḥlet itdi nūr eyleye tā kim ebulḳāsım zuhūr	Sonra o nur, Ebulkasım'ın ortaya çıkması için Abdullah'a geçti
12b		
1	var idi bir duḫter-i 'ālī neseb kim emīne nām idi bint-i veheb	Bir yüce soylu kız var idi, O Veheb'in kızı Amine idi.

2	zenler içre eşlah-ı mevcūd idi bahtı ‘ālī t̄ālī‘i mes‘ūd idi	Kadınlar içinde en iyisi (O) idi. Bahtı (ve) talihi açık idi.
3	meh-ceb̄in ü meh-liqā vü cān-fezā oldı ‘abdullaha ‘ağd ol dil-rubā	Parlak alınlı, ay yüzlü, ruha derinlik veren Gönülleri kendine çeken (Amine), Abdullah ile nikâhlandı.
4	birbiriyle vuşlat itdi vālideyn ya‘ni kim cem‘iyyet itdi vālideyn	Anne ve baba birbirine kavuştular, Yani evlendiler.
5	itdi ‘abdullahdan ol nūr irtihāl anesi alınna itdi intikāl	O nur Abdullah’tan çıktı, Annesinin alınna intikal etti.
6	māderi vü çarıyārı olsa ‘ad nesl-i ismā‘īle çıkar ced-be-ced	Annesi ve yakınları sayılacak olsa Dedelerinin soyağacı İsmail’e kadar ulaşır.
7	hakk te‘ālā hazreti itdi murād kim hab̄ibile zemīni ide şād	Hakk Tealâ o Hazret’i murad etti (ki) Yeryüzünü sevdiği insan ile şereflendirsin.
8	ide izhār ol resül-i ekberi eyleye iki cihānıñ serveri	O Resul-i Ekber’i göndersin, İki cihanın serveri eylesin.
9	cümle mahlûkātıñ oldur eşrefi külli maşnū‘ātıñ oldur eltafi	Bütün mahlûkatın en şerefli O’dur. Bütün sanat eserlerinin en nasiplisi O’dur.
10	enbiyādan soñra geldi şüretā līk evveldür kamūdan muştafā	Her ne kadar bütün nebilerden sonra geldiyse de Mustafa hepsinden öncedir (üstündür).
11	‘ālemin sultān-ı ‘ālīşānıdır tenlere cān cānlarıñ cānānıdır	Âlemin yüce şanlı sultanıdır. Tenlere can, canların cananıdır.
12	çün emīne alınna nakl itdi nūr eyledi bir niçe ay u gün mürūr	Nur, Amine’nin alınna ulaştıktan sonra Pek çok ay ve gün geçti.
13	vech-i pākinde o nūr-ı pür-ziyā	O ışıklı nur (O’nun) temiz yüzünde

māh-āsā berķ ururdı dā 'imā	Ay gibi daima ışık saçardı.
13 a	
1 itdi 'abdülmuṭṭalib aṅa nazār bildi kim zāhir olur ḥayru 'l-beşer	Abdülmuttalip O'na nazar etti. İnsanlığın en hayırlısının dünyaya geleceğini anladı.
2 vaşfını tevrāt incilde müdām oḳuyup olurdı dā 'im şādġām	Tevrat ve İncil'de vasıflarını her zaman Okuyup daima mutlu olurdu.
3 aṅa ol nūr olmişidi çün 'ayān līk sāyirlerden itdi ḥaḳḳ nihān	Gerçi o nur O'nun tarafından anlaşılmıştı, Lâkin Hakk (o nuru) başkalarından gizledi.
4 bildiler cümle semāvāt ehli hep kim irer rūy-ı zemīne luṭf-ı rab	Bütün gök ehli anladılar. Ki, Rabb'in lütfu yeryüzüne inecektir.
5 hep melekler şevḳ-ı şādān oldılar hem felekler şād u ḥandān oldılar	Bütün melekler çok mutlu oldular, Bütün âlemler mutlu ve sevinçli oldular.
6 birbirine müjde itdi ḥūr-i 'īyn dilküşād oldı semāvāt-ı zemīn	Cennet hurileri birbirlerini müjde etti (ki), Yer ve göğün gönlü açıldı (rahat bir nefes aldılar).
7 baṭn-ı māderde resūl-i kibriyā bulurıdı ġün-be-ġün neşv ü nemā	Anne karnında Yüce Peygamber, Her geçen gün gelişıyordu.
8 olur idi māderiniġ her zamān çeşmine ba' zı beşāretler 'ayān	Annesinin gözüne her zaman bazı müjdelere görünüyordu.
9 bilmez idi kim resūliġdür o nūr kim muḥammed muştafā eyler zuhūr	Bilmezdi ki o nur Resul'ündür (O'ndan kaynaklanmaktadır). Ki, Muhammed Mustafa doğacaktır.
10 bu maḥalde cān u dilden di müdām eşşalātü eşşalātü vesselām	Şu anda bütün içtenliğine daima (şöyle) de: Essalātü essalātü vesselām.

11	çün emīne ol resūl-i kāmīle oldı allah emri yile ḥāmīle	Amine, o mükemmel Resul'e Allah'ın izniyle hamile kaldı.
12	otururken hücreşinde şādġām geldi üç ḥūrī aña virdi selām	Evinde mutlu bir şekilde otururken Üç huri geldi, O'na selam verdi.
13 b		
1	didiler kim müjde ey bānū saḡa kim irişdi ḡaḡḡ te'ālādan 'aḡā	Dediler ki Sana müjde, ey büyük kadın. Yüce Hakk'tan sana bir lütuf geldi.
2	bu senüḡ baḡnıḡdaki oġlıḡ ki var olırsardur bu yaḡında āşikār	Bu senin karnındaki oġlun Yakında doğacaktır.
3	cümle maḡlūḡātdan efḡal olısar külli mevcūdātdan ekmel olısar	Bütün mahlūkattan daha faziletli olacak. Bütün mevcudattan daha mükemmel olacak.
4	saḡa rabbiḡ luḡf iḡsān eyledi server-i sertāc-ı nisvān eyledi	Sana Rabbin lütuf ihsan etti. (Seni) kadınların baş tacı önderi yaptı.
5	māder-i sulḡān-ı kevneyn eyledi oġluḡı cedd-i imāmeyn eyledi	(Seni) iki cihan sultanının annesi kıldı. Oġlunu iki imamın dedesi eyledi.
6	zāde-i kübrāya māliksin bugün devlet-i 'uzmāya māliksin bugün	Bugün en büyük oġula, en büyük varlıġa sahipsin.
7	oldı zādıḡ luḡf-ı ḡayy-ı lemyezel bī-misāl-i bī-naḡīr ü bī-bedel	Senin oġlun yok olmayan diri Allah'ın benzersiz, eşsiz lütfu oldu.
8	faḡr-ı 'ālem zübde-i 'ālem odur cümleden aḡsen ü hem ekrem odur	Alemin övüncü, özü O'dur. Herkesden güzel ve herkesden ikrama lâyıḡ O'dur.
9	bu senüḡ oġluḡ gibi zāt-ı şerīf böyle kāmīl böyle bir ḡab'-ı laḡīf	Bu senin oġlun gibi şerefli biri, Böyle olgun, böyle bir ince fitrat...
10	gelmemişdür 'āleme bu aña dek görmemişdür mişlini çarḡ-ı felek	Bu ana kadar gelmemiştir Bir benzerini tarih görmemiştir.

11	olıardur rahmeten li ʔl-ālemin olıardur hem ŧefiā ʔl-müznibin	O, âlemlere rahmet olacak, Ve günahkârların ŧefaatçisi olacak.
12	ola çeŧmiŧ rüŧen ey bānū-yı hāŧ zāhir olur senden ol hāsu ʔl-havāŧ	Gözün aydın olsun ey ŧeçkin büyük kadın! O ŧeçilmişlerin en büyüğü senden doğuyor.
14 a		
1	anları itdi emine istimāc eyledi anlar daḫi āna vedāc	Amine onları iŧitti. Onlar da O'na veda ettiler.
2	çün emine itdi taḫsīl-i vuḫūf irmiş āna luḫf-ı mennān-ı ra ʔuf	Amine olaylardan haberdar olduğunda, Merhamet sahibi, ihsanı bol Allah'ın lütfu O'na ulaşmış.
3	oldı bu müjde ḫaberdan ŧevḫ u ŧād olur idi gün-be-gün nūrı ziyād	Bu müjdeli haberdan çok mutlu oldu, Her geçen gün O'nun nuru artardı.
4	çün zuhūrı ḫazretin oldı yakīn kim vücūda gele ol sulḫān-ı dīn	Yüce Peygamberin doğumu, Din'in Sultan'ının yaratılması yaklaŧınca
5	iŧbu resme māderine her zamān olur idi çok beŧāretler ʔ ayān	İŧte her zaman annesine bu ŧekilde müjdeler görünürdü.
6	eyler idi nūr-ı ŧāh-ı enbiyā vech-i pākinde teraḫḫi dā ʔimā	Peygamberler önderinin nuru, temiz yüzünde daima fazlalaŧırdı.
7	nūrı oldıḫça ziyād ender ziyād olur idi ḫalbi ğāyet ŧevḫ u ŧād	O'nun nuru artıḫça kalbi mutluluktan uçardı.
8	irdi ol gün kim resūl-i kibriyā ide nūri ile cihānı bir ziyā	Yüce Resul o gün dünyayı nuru ile aydınlatmak için doğdu.
9	çün emine bildi dürr-i ŧāh var kim olur ol gün ŧadefde āŧikār	Amine o gün inci kabuğunun içindeki en kıymetli incinin var olduğunu anladı.
10	cümle ālātın müheyyā eyledi her ne lāzım ise peydā eyledi	Gerekli olan herŧeyi hazırladı. Her ne lāzımsa ortaya koydu.

11	çalb-i pāki oldu gāyet şādumān muntazır oldu zuhūrına hemān	Temiz kalbi hayli mutlu oldu. (O'nun) ortaya çıkmasını beklemeye başladı hemen.
12	cümle a' zāsı elemden pāk idi līk cüz'ice harāretnāk idi	Bütün uzuvları elemden kurtulmuştu. Lâkin biraz harareti vardı.
13	şundılar bir cāmıla şerbet aña irdi rāhat nūş idüp gāyet aña	O'na bir bardakla şerbet sundular. Şerbeti içince rahata kavuştu.
14 b		
1	līk ol şerbet şunan şahs zamān olmadı sâ'irlere ammā' ayān	Lâkin o zaman şerbet sunan kişi Diğer insanlara görünmedi.
2	bir melek kuş şüretinde nāgehān geldi allah emri yile ol zamān	Ansızın bir melek kuş suretinde O an Allah'ın emriyle geldi.
3	eyledi arkasına berren tūlā kim aña böyle buyurmuşdı hūdā	Sırtına keskin bir koku sürdü. Ki Allah ona böyle buyurmuştu.
4	irdi ol dem luḫfı rabbü'l-izzetiñ oldı ol sâ'atde vaḫti ḫāzretiñ	O anda Yüce Rabb'in lütfu ulaştı. O saatte Hazret'in (doğum) vakti geldi.
5	baḫn-ı māderde o sulṫān-ı güzīn āfitāb-āsā tūlū' itdi hemīn	O seçilmiş Sultan, aynen güneş gibi anne karnından doğdu.
6	toğdı ol peygamber-i āḫirzamān pür-ziyā oldu zemīn ü āsumān	O ahir zaman peygamberi doğdu, Yeryüzü ve gökyüzü nurlarla doldu.
7	eyledi ḫāzret çü teşrīf-i zemīn ümmeṫī vü ümmeṫī didi hemīn	Hazreti Peygamber yeryüzünü teşrif etti(ği anda) Hemen "ümmetim, ümmetim" dedi.
8	çün zemīne başdı peygamber ḫadem 'āleme raḫmet nüzül itdi o dem	Peygamber yeryüzüne ayak bastığı anda Her tarafa rahmet yağdı.
9	māderinden intikāl itdi o nūr kendü nūrı kendüde itdi zuhūr	Annesinden intikal etti o nur Kendi nuru kendinde ortaya çıktı.

10	bunca biñ yıldan beri hayrān idi hasret-i yārıla sergerdān idi	Binlerce yıldan beri (âlem O'na) hayran idi. Sevgili'nin hasretiyle sersem(lemiş) idi.
11	hakk o nūra luḡfi ihsān eyledi vaşl-ı cānānile şādān eyledi	Hakk, o nura lütuf ihsan eyledi. Sevgiliye kavuşturmakla sevindirdi.
12	rahmetin dünyāya izhār eyledi kā'inātı ğarḡ-ı envār eyledi	Rahmetini dünyaya gösterdi, Kâinatı nurlara boĝdu.
15 a		
1	zıkr olan nūr 'aşḡına yā rabbenā ḡalbimiz nūrıḡla eyle pür-ziyā	Ey Rabbimiz! Bahsedilen nur aşkına Kalbimizi nurunla ziyalandır.
2	çün ḡulū' itdi o şems-i kā'ināt zāhir oldı niçe niçe mu'cizāt	O Kâinat Güneşi doğduĝu için Birçok mucize ortaya çıktı.
3	dir emīne oĝlum itdikçe zuhūr meşriḡ u maĝrib arasın ḡutdı nūr	Amine der: Oĝlum doğduĝu anda Doĝu ve Batı arasını nur kapladı.
4	oldı baña cümle dünyā āşikār hind yemen baĝdād başra āşikār	Bütün dünya bana göründü: Hind, Yemen Baĝdat ve Basra (göründü).
5	zāhir oldı üç melekke üç livā bir livāyı dikdiler meşriḡda tā	Üç melekke üç sancak ortaya çıktı; Bir sancaĝı Doĝu'ya diktiler.
6	birini maĝribde dikdiler anıḡ üstine dikildi biri ka'benüḡ	Onun biri Batı'ya diktiler. Biri (de) Kâbe'nin üstüne dikildi.
7	ol livālar hep serāpā nūr idi līk sā'ir gözlere mestūr idi	O sancaklar baştan aşāĝı nur idi; Lâkin diĝer gözlerden gizlenmiş idi.
8	oldı gerçi zāt-ı zıḡānı 'ayān eyledi hakk çeşm-i a'dādan nihān	Gerçi O'nun şanlı kişiliĝi ortaya çıktı; (Ama) Hakk O'nu düşmanların gözünden gizledi.
9	gerçi ḡazret cümleden mümtāz idi līk ḡadrin fehm idenler az idi	Gerçi Hazret herkesden seçkin idi; Lâkin kadrini bilenler az idi.

10 itdi mestür anı haqq leyl ü nehār tā ki buldı erba‘inde iştihār	Hakk O’nu gece gündüz korudu, Kırk yaşına gelip iyice tanınana kadar.
11 līk toğdıqda hudā-yı girdigār itdi hep ehl-i semāya āşikār	Lâkin her şeyi yaratan Allah (O) doğduğunda Gök ehline her şeyi gösterdi.
12 tutdı zīra cümle-i āfākı nūr bildiler kim itdi peygamber zuhūr	Bütün ufukları nur kapladığı için Peygamber’in ortaya çıktığını anladılar.
15 b	
1 ‘arş ü kürs levḥ u ḫalem heft āsumān bildiler kim toğdı ol şems-i cihān	Arş, kürsi, kader defteri ve kalemi (ile) yedi gök, Bildiler ki, O Cihan Güneşi doğdu.
2 ḫazret-i rıdvān işitdi ḫazreti itdi tezyīn emr-i ḫaqqıla cenneti	Hazret-i Rıdvān(Cennetin kapısında bekleyen melek) Hazret(-i Peygamber)i işitti(ğinde) Allah’ın emriyle cenneti süsledi.
3 hep melekler cümle zīnet oldılar şaf-be-şaf rūy-ı zemīne geldiler	Bütün melekler süslendir. Saflar halinde yeryüzüne geldiler.
4 ḫazret-i cibrīl mīkā’īl hem dāḫi isrāfīl ü ‘azrā’īl hem	Hazreti Cebrail ve Mikail, Ayrıca İsrail ile Azrail.
5 toldı mābeyn-i zemīn āsumān oldılar hep şādgām şādumān	Yer ve gök arası doldu, Hepsi çok mutlu oldular.
6 gördiler toğmuş o māk-ı kā’ināt tutdı āfākı şadā-yı eşşalāt	Gördüler (ki) doğmuş o Kâinatın Ay’ı (O zaman) salāt sesleri ufukları kapladı.
7 eylediler üstine dürler nişār la‘l ü yāḫūt cevāhirler nişār	Üstüne inci taneleri saçtılar, Lâ’l ve yakut (gibi) mücevherler saçtılar.
8 ol gice olunca tā vaqt-i şalāt kapladı dünyāyı bū-yı tayyibāt	O gece namaz vakti gelince Dünyayı hoş bir koku kapladı.

9	ol melekler şaf şaf itdiler kıyām virdiler sultān-ı kevneyne selām	O melekler saf saf ayakta durdular. İki Cihanın Sultanı'na selām verdiler.
10	didiler hep merhabā yā merhabā merhabā ehlen veshlen merhabā	Dediler hep “Merhaba ey merhaba! Merhaba, hoş geldiniz, merhaba!”
11	merhabā ey pādişāh-ı kāmyāb merhabā ey hazret-i ‘ālī cenāb	Merhaba ey muradına ermiş Padişah! Merhaba ey yüksek karakterli Hazret!
12	merhabā ey qadr-ı bedr-i kā’ināt merhabā ey şehsuvār-ı pāk zāt	Merhaba ey Kâinatın parlak sinesi! Merhaba ey temiz özlü Şehsüvar!
13	merhabā ey serveri ‘ālemlerüñ merhabā ey zübdesi ādemlerüñ	Merhaba ey âlemlerin efendisi! Merhaba ey insanların Özü!
16 a		
1	merhabā ey fātih-i ebvāb-ı dīn merhabā ey rahmeten li ‘l-‘ālemīn	Merhaba ey din kapılarının açıcısı! Merhaba ey âlemlere rahmet gelen!
2	merhabā ey evvel-ü kevn ü mekân merhabā ey āhīr-i peygamberān	Merhaba ey yerlerin ve yaratılmışların ilki! Merhaba ey peygamberlerin sonuncusu!
3	merhabā ey habīb-i ze‘l-celāl merhabā ey resūl-i ber-kemāl	Merhaba ey azamet sahibi sevgili! Merhaba ey mükemmel elçi!
4	sensin ol sertāc-ı hayl-i enbiyā sensin ol şāh-ı gürüh-ı evliyā	O peygamberler zümresinin baş tacı Sen’sin. O evliyalar topluluğunun sultanı Sen’sin.
5	ol gice tā şubha dek ehl-i semā itdiler peygamberi medh ü şenā	O gece gökyüzü halkı sabaha kadar Peygamberi medh ve sena ettiler.
6	didiler saña vedā‘ ey şehriyār her biri itdi maqāmında qarār	Allaha ısmarladık ey hükümdar dediler Hepsi yerlerinde kaldılar.
7	çok ‘alāmāt oldı zāhir ol gice çok beşārāt oldı zāhir ol gice	O gece çok işaretler ortaya çıktı, O gece çok müjdelere görüldü.

8	çok işārāt oldı dūnyāda bu ŧeb çok kerāmāt oldı i' lāda o ŧeb	Bu gece dūnyada çok işāretler oldu. O gece göklerde olağanüstü hadiseler oldu.
9	ol gice ŧeytāmı men' itdi hūdā eyler idi her zamān 'azm-i semā	Allah o gece ŧeytanı (huzurundan) men etti. (Ki o ŧeytan) her zaman göge çıkardı.
10	ṭāk-ı kistrā ol gice oldı hārāb hem mecūsıñ ateŧi oldı türāb	O gece Kisranın kemerleri harab oldu. Mecusilerin ateŧi de söndü.
11	sāde-i bahri türāb oldı bu ŧeb çok kilīseler hārāb oldı o ŧeb	Sade denizi kurudu bu gece, Çok kiliseler yerle bir oldu o gece.
12	ka' be içinde olan putlar o ŧeb yüzleri üzre düşüp bozuldı hep	O gece Kābe'nin içindeki putlar Yüzleri üzerine düşüp kırıldı hep.
13	ol livā kim zıkr olundı sābıķā irmiş idi evc-i 'illiyīne tā	Başta bahsedilen o sancak En yüksek noktaya ulaşmıştı.
16 b		
1	ŧark ğarbiñ arası hep nūr idi ol gice ğāyet mu'azzam ŧevr idi	ŧark (ve) Garbın arası hep nur idi, o gece çok güzel bir boğa burcu (vakti, Nisan) idi.
2	çün zühūr itdi resül-i kibriyā etmez oldı 'arza ṭa'n asla semā	Azametli Elçi ortaya çıktığı için Sema asla yeryüzünü kötüleyemez oldu.
3	olduğında cism-i pāki āŧikār dā'imā 'arz eyler oldı iftiḥār	Temiz bedeni āŧikār olduğunda Yeryüzü daima iftihar eder oldu.
4	pes nice faḥr etmesün 'arz u semā itdi zīrā ḥaḳḳ anı bedr-i ducā	Öyleyse arz ve sema niçin övünmesin? Hakk O'nu karanlıkları aydınlatan bir parlak ay yaptı.
5	cān u dilden deyelüm her ŧubḥ u ŧām eŧŧalātü eŧŧalātü vesselām	Sabah akşam candan diyelim (ki): Essalātü essalātü vesselām
6	ḥaḳḳ te'ālā ḥazreti var eyledi kā'ināta rahmet īŧār eyledi	Hakk Tealā Hazret(i Peygamber)'i var eyledi, kâinata rahmet saçtı.

7	cümleden evvel yaratdı resmini leyki şonra zāhir etdi cismini	Suretini her şeyden önce yarattı, Sonra da bedenini yarattı.
8	toğduğı sâ' atde faħru 'l-mürselin secde itdi ka' be ol demde hemin	Resullerin övündüğü zat(ın) doğduğu saatte O anda Kâbe hemen secde etti.
9	ümmeṯi vü ümmeṯi diyü şadā zāhir oldu ol maħalde ibtidā	Orada önce 'Ümmetim, ümmetim!' diye (bir) ses duyulmaya başladı.
10	öyle bir sulṯānuđ olan ümmeṯi bunda vü hem anda bulur devleti	Öyle bir Sultan'ın ümmeṯi olan, Zenginliği bunda ve Onda bulur.
11	çün emine buldı maħsüda vuşul toğdı baṯnından resul-i pür-uşul	Amine maksadına kavuştuğunda Karnından o en mükemmel Resul doğdu.
12	vaz' -ı ħaml itdi o mihr-i ħāveri öyle bir sulṯānuđ oldu māderi	O, Doğu'nun güneşini doğurdu. (Amine) öyle bir sultanın annesi oldu.
17 a		
1	hey ne bānūyimiş ol bānū-yı ħāş zāhir oldu andan ol ħāşu 'l- ħavāş	O seçilmiş yüce kadın ne özel bir kadınmış(ki); O seçilmişlerin en seçkini O'ndan doğdu.
2	ṯāli' ine şad hezārān āferin k'oldı anuğ zādesi ol meh-cebin	O'nun talihine yüz binlerce aferin; Ki o ay alınlı O'nun oğlu oldu.
3	her ne kim ol gice vākı' oldu hep gördü diledi teferrüc kıldı hep	O gece her ne olay meydana geldiyse Gördü, diledi (ve bunları) seyretti hep.
4	ceddi ' abdülmuttaṯalib vah o şeb cümle-i aħvāle vākıf oldu hep	O gece dedesi Abdülmuttalip Bütün olanlara şahit oldu.
5	ķalmadı ķalbinde hiç aşla gümān kim odur peygamber-i āħirzamān	Ahir zaman peygamberinin o olduğu konusunda, kalbinde asla hiçbir şüphe ķalmadı.

6	vaşfını zirā ki incilde müdām okuyup görüp olurdu şādugām	Zira, İncil’de O’nun vasıflarını daima Okuyup, görüp mutlu olurdu.
7	oldı cecdi atası şādān hep akrabası oldılar handān hep	Dedeleri hep mutlu oldular, Akrabaları mutluluktan hep güldüler.
8	ol vücūd-ı pākini tezyīn itdiler bir münāsib dāye ta’yīn itdiler	O temiz vücudu süslediler, Bir münasip bakıcı buldular.
9	dāyenūñ oldı küşāde devleti hānesine aldı gitdi hāzreti	Hazret(-i Peygamber)’i (bakmak üzere) evine aldı(ğı için) (O) bakıcının kısmeti açıldı.
10	mübtelā-yı fakr idi dāye müdām olmuş idi hem hālīme aña nām	Bakıcı son derece fakirdi Adı Halime idi.
11	yümn-i hāzretle olup bahtı küşād vüs’ati günden güne oldı ziyād	Hazret(-i Peygamber’in) bereketiyle Talihi günden güne açıldı.
12	çün hālīme mālīk oldı hāzrete fakrı def’ oldı irişdi ni’ mete	Halime, bu yüce insana sahip çıktığı için Fakirlikten kurtulup nimete kavuştu.
13	itdi terbiye aña şubḥ u mesā buldı hāzret gün-be-gün neşv ü nemā	Gece ve gündüz O’nu terbiye etti; Günler geçtikçe Hazret büyüdü ve gelişti.
17b		
1	aradan geçdi bir iki māh u sāl artar idi gün-be-gün ḥüsñ ü cemāl	Aradan bir kaç yıl geçti; Günden güne güzelliği artmakta idi.
2	bir niçe etfālile bir gün meger seyre çıkdı ol şeh-i vālā güher	O yüce yaratılışlı önder birgün çocuklarla beraber gezmeye çıktı.
3	devletile azm-i şahrā eyledi rūy-ı dünyāyı temāşā eyledi	İhtişamıyla çevreyi gezdi; Yeryüzünü seyretti.
4	dir enes bin mālīk emr etdi ḥudā geldi cebrā ’īl o vādīde aña	Enes bin Malik der (ki), Hüda emretti(ği için), Cebrail O’nun yanına geldi.

5	ıttı ol � alemler�n sult�nını şadrını yardı aıtıttı kanını	O alemlerin sultanını tuttu G�ğs�n� yardı, kanını akıttı.
6	didı bu şeyt�n hu�t�dur şah� anııı�n eyledim senden c�d�	Dedi (ki), ey yüce Sultan! Bunlar şeytan izleridir. Onun için (onları) senden temizledim, dedi.
7	evvel� ıttı anı �ak eyledi ş�niy� degdi yudı p�k eyledi	Evvel� O'nu tuttu, göğsünü açtı; Sonra i�ini yıkadı, temizledi.
8	didı ha�ku� emrid�r eyle kab�l etme tab�-ı p�ki�i a�la mel�l	Dedi, Allah'ın emridir, kabul eyle. Temiz kalbini asla �zme.
9	hüsn � halile kel�mlar söyledi lu�file �albin tesell� eyledi	Güzel ifadeler ve sözler söyledi, L�tfederek kalbini rahatlattı.
10	d�yesine irdi e�f�l ol zam�n m�cer�y� eylediler hep bey�n	O zaman, çocuklar bakıcısına geldi. Hepsi (bu) macerayı anlattılar.
11	geldi gördi s�r� atile d�yesi ş�g u s�lim � omrin�n serm�yesi	Bakıcısı hemen geldi (ve) gördü (ki) O, sağ salim vaziyette(dir).
12	gerçi kim gördi �urur ş�g u esen l�k tağy�r olmuş ol vech-i hasen	Gördü ki sağ ve esenliktedir, L�kin yüzü daha bir g�zelle�mi�.
13	h�vfe d��di d�ye g�yet ol zam�n �pdi �o�dı bağrına ba�dı hem�n	Bakıcı o zaman korkuya kapıldı, (O'nu) hemen öptü, kucakladı, bağrına bastı.
18a		
1	bundan a�dem böyle böyle ba� zı h�l v�k�' olup �albi olurdu mel�l	Bundan önce buna benzer bazı haller meydana gelir ve (O) �z�l�rd�.
2	d��di e�k�ra niçe Őubh�la Ő�m nefret etdi andan elh��ıl kel�m	Birçok sabah (ve) ak�am d��nceye daldı. Velhasılıkel�m, ondan nefret etti.
3	m�derine anı teslim eyledi ya� ni ol sult�nı teslim eyledi	O'nu annesine teslim etti; Yani o Sultan'ı geri teslim etti.

4	aradan geçdikde dört ay iki sāl atası itdi cihāndan intiḳāl	Aradan iki yıl dört ay geçtiğinde Dedesı vefat etti.
5	altı yaşa irdüğinde anası fevt olup ḳaldı yetīm dürdānesi	Altı yaşına gelince, annesi Vefat edip inci tanesi evladı yetim kaldı.
6	heşt yaşa irdi çün ol pāk zāt ceddi ‘abdülmuṭṭalib itdi vefāt	O pak Zat, sekiz yaşına gelince Dedesı Abdülmuttalip vefat etti.
7	‘ālem-i ṭfliyyetinden ol resül ḳalb-i pāki oldı firḳatla melül	Çocukluk duygusuyla o Rasul(un) Temiz kalbi ayrılıktan dolayı çok üzüldü.
8	itdi cedd ü vālideyn ‘azm-i beḳā rūhların şādān ide dā’im ḥudā	Anne, baba ve dedesi sonsuz âleme göç etti; Allah ruhlarını her zaman şad etsin.
9	çün yetīm oldı o sultān-ı benām itdi bū ṭalib aḳa a’ zāz ü tām	O seçkin Sultan yetim kalınca Ebu Talip O’nu koruması altına aldı.
10	kendü dārına alup gitdi anı sevdi ḡāyetle oğul itdi anı	O’nu kendi hanesine aldı; O’nu çok sevdiğinden oğlu gibi kabul etti.
11	‘ammisi dārında ṭururdu niçe sāl artar idi gün-be-gün fazl ü kemāl	Uzun yıllar amcasının yanında kalırdı, Günden güne fazilet ve olgunluğu arttı.
12	itdi teşḫiṣ anı ba’zı rāhibān didiler budur meh-i kevn ü mekān	Bazı rahipler O’nu teşhis ettiler; ‘Yerin ve tüm varlığın ayı budur.’ dediler.
18b		
1	vaşfını tevrāt u incıl içre biz okuyup görmüş işitmiş bilmişiz	O’nun vasıflarını Tevrat ve İncil’de biz Okuyup, görmüş, işitmiş ve bilmişiz.
2	her kitābda olmuş evşāfı beyān şübhesiz peygamber olur bu cüvān	Her kitapta vasıfları beyan olmuş. Şüphesiz bu genç peygamber olacak.
3	nāmı aḳmed zātı raḥmetdür bunuḡ rūyını görmek sa’ādetdür bunuḡ	Bunun adı Ahmed, kendisi rahmettir, Bunun yüzünü görmek saadettir.

4	işbu resme ‘ ammisine rāhibān eylediler vaşfını cümle beyān	İşte bu durum üzerine rahipler amcasına Bütün vasıflarını beyan ettiler.
5	bu haberden oldı gāyet dilküşād oldı sevdāsı ziyād-ender-ziyād	Bu haberden (dolayı) oldukça rahatladı, (O’na karşı) sevgisi arttıkça arttı.
6	eyleyüp ‘ izzet ri‘ āyet dā’imā olmaz idi bir nefes andan cüdā	Daima değer verip hürmet ederek Bir an (bile) Ondan ayrılmazdı.
7	‘ ammisi dārında niçe māh u sāl oldı kâ’im itdi taḥşīl-i kemāl	Amcasının evinde uzun yıllar kaldı, olgunlaştı.
8	her sene eylerdi bu ṭālib meger kim ticāret kaşdına azm-i sefer	Ebu Talip her sene ticaret kasdıyla yolculuk yapardı.
9	eyledi üslüb-ı sâbık üzre pes gitmege bağıdād u başrāya heves	Önceden olduğu gibi Bağdat ve Basra’ya gitmeğe heves (niyet) etti.
10	çün ebū ṭālib revān oldı yola gitti ol sulṭān-ı dānā-dil bile	Ebu Talip yola çıkınca, O aydınlık gönüllü Sultan da gitti.
11	itdiler menzil-be-menzil çün mürūr itdi yolda çok ‘ alāmetler zuhūr	Yola devam ettikçe Yolda çok alametler zuhur etti.
12	eylediler şehri-i başrāya duḥūl bir dıraḥt tahtında itdiler nüzūl	Basra şehrine geldiler. Bir ağacın altında oturdular.
13	ol dıraḥtıñ sāyesi andan cüdā olmaz idi azm iderse her yaña	O ağacın gölgesi her nereye giderse O’ndan ayrılmazdı.
19a		
1	anda bir rāhib daḥī bildi hemān didi budur ḥātem-i peygamberān	Oradaki bir rahip O’nu tanıdı. ‘Peygamberlerin sonuncusu budur.’ dedi.
2	ben bunuñ tevrāt u incilde müdām vaşfını zıkr eylerem her şubḥ u şām	Ben bunun Tevrat ve İncil’de daima vasfını okurum her sabah (ve) akşam.
3	gāyetile şād olup rāhib hemān didi ol dem yā ebū ṭālib hemān	Rahip o anda son derece hoşnut olup Hemen o an “Ey Ebu Talip derhal!” dedi:

4	bu seferden sen girü döndür buni pendimi tut ka' beye göndür buni	Sen bunu bu seferden geri döndür, Sözümü dinle, bunu Kabe'ye gönder!
5	ihtimâldür bu civāna bu sefer eyleye kavm-i yehūda bir zarar	Muhtemelen bu gence bu sefer(de) Yahudi kavmi zarar verecek.
6	eyledi bu pend eşer bū tälibe oldı teslīm ü muṭī' ol rāhibe	Bu düşüncesini Ebu Talip'e bildirdi. O, rahibin sözünü ciddiye aldı.
7	eyledi rehber ebū bekri aṅa oldı ḥazret aṅa gāyet āşinā	Ebu Bekir'i O'na rehber etti, Hazret(i Peygamber) ona alıştı.
8	ka' beye ḥazret çü riḥlet eyledi 'ammisi 'azm-i ticāret eyledi	Hazret(i Peygamber), Kâbe'ye dönünce Amcası ticaret için yola çıktı.
9	birbirile yolda yārān oldılar ḥurrem ü şādān u ḥandān oldılar	Birbirleriyle yolda dost oldular, Son derece mutlu ve memnun oldular.
10	itdi elḥāsıl kelām ol iki yār devletile ka' be şehrinde ḳarār	Velhasıl, o iki arkadaş Kâbe şehrinin manevi zenginliğine geri döndüler.
11	aradan bir niçe sāl itdi mürūr bulur idi gün-be-gün şöhret o nūr	Aradan birçok yıl geçti, O nur gündün güne meşhur olmaktaydı.
12	ḥüsn ü ḥalk' 'ilm ü edeb ḥilm ü ḥayā ma' rifet şefkat mürüvvet hem seḥā	Güzel yaratılışı, ilmi, edebi, utanma duygusu, yumuşaklığı, Allah'ı bilmesi, şefkati, insanlığı ve cömertliği
13	bu ḥişāl anda heme mevcūd idi baḥtı 'ālī tälī' i mes' ud idi	Bu hususiyetler O'nda hep mevcut idi; Bahtı yüce, talihi açık idi.
19b		
1	etmişidi ol resül-i pür-uşül ḥüsn ü ḥalkile cihān ḥalkini ḳul	O her yönden mükemmel Rasul, güzel yaratılışıyla cihan halkını etrafına toplamaştı.
2	yaşı yigirmi beşe irdi tamām oldı ḥalk' içre emīnlikle benām	Yaşı yirmibeşe ulaştı. Halkın içinde doğruluğuyla meşhur oldu.

3	cümle eşhāşa muḥabbet meskenet eyleridi ol şeh-i pür-ma ^ç rifet	Bilgi dolu o önder, bütün insanlara sevgi beslerdi.
4	olmuşidi müeddeb hem seḥī yoğidi mişli cihānda daḥī	Edepli ve cömert (biri) olmuştu. Cihanda dahi benzeri yoktu.
5	hem şecī ^ç ü hem zārīf u hem şerīf hem ^ç alīm u hem selīm u hem laṭīf	Cesaretli, zarif, şerefli, yumuşak huylu, Kusursuz ve ince (bir insan idi).
6	la ^ç ibet-i dünyā rāğīb olmadı bī-edeb birle muşāḥib olmadı	Dünya hayatına rağbet etmedi. Edepsizlerle dostluk yapmadı.
7	her kim izhār-ı şeḳāvet eylese bed fi ^ç il ya bir şenā ^ç at eylese	Her kim eşkiyalık etse, Kötü (bir) fiil veya düşmanlık yapsa
8	olur idi ol maḥal andan cüdā olmadı ehl-i hevāya āşinā	Orada ondan uzaklaşırdı. Nefsinin isteklerine uyanlarla beraber olmazdı.
9	fakrile faḥr eyleyüp şubḥ u mesā dir idi elfakr-ı faḥri dā'imā	Fakirliğiyle övünerek sabah akşam Daima 'Fakirlik övünülecek şeydir.' derdi.
10	bī-bedel bī-meşel bī-aḳrān idi böyle bir sulṭān-ı ^ç ālī şān idi	Eşsiz, benzersiz ve emsalsiz idi. Öyle bir yüce soylu Sultan idi.
11	rabbenā ḥaḳḳ-ı resūl-i bā-şafā kıl beni meddāḥ u hem vaşşāf aḳa	Ey Allah'ım! Doygunluk ve mutluluk içinde olan Resul'ün hakk(ı için), Beni O'nun vasıflarını ifadede başarılı kıl!
12	gūş kıl ey ihvetān-ı müslimīn ol zamānda var idi bir meh-cebīn	Dinleyiniz 'Ey Müslüman kardeşler! O zamanda parlak yüzlü birisi vardı.
20a		
1	dil-rubā vü cān fezā serv-i ḥırām olmuşidi hem ḥadīce aḳa nām	Bu; herkesi kendine hayran eden, ruha ferahlık veren, uzun boylu kadının adı Hadice idi.
2	görmüş idi sābıḳan ol māhuveş koynuna girdi düşünde bir güneş	O aydınlık kadın daha önce rüyasında bir güneş koynuna girdiğini görmüş idi.

3	bu düŖi itdürdi ta' bîr ol nigâr itdi ta' bîrin mu' abbir âŖikâr	O güzel yüzlü kadın, bu rüyayı tabir ettirdi. Rüya tabircisi rüyayı yorumladı.
4	didi çeŖmiñ rûŖen ey meh-rûy-ı hâŖ oldı bahtın ahsen ey meh-rûy-ı hâŖ	Dedi, gözün aydın, ey seçkin ay yüzlü! Bahtın açıldı.
5	eyleye bir ulu peygamber zuhûr kaplaya hep cümle-i âfâkı nûr	Bir büyük peygamber zuhur edecek. Bütün ufukları nur kaplayacak.
6	olisardur server-i âhîrzamân sen aña hâtûn olursın ol zamân	O ahir zaman serveri olacak. Sen O'na o zaman eş olursun (olacaksın).
7	çün mu' abbir itdi bu resme beyân oldı gâyetle hadîce Ŗadumân	Tabirci, rüyayı bu Ŗekilde yorumlayınca, Hatice son derece mutlu oldu.
8	gerçi hazret olmuş idi âŖikâr lîk kimdür bilmez idi ol nigâr	Gerçi yüce Resul belli olmuştu; Ama, o güzel kadın O'nu tanımazdı (tanımıyordu).
9	hâŖılı iki cihân sultânınınuñ gâyibâne oldı meftûnı anuñ	Hasılı; O, iki cihan sultanını, Tanımadan O'nun tutkunu oldu.
10	'âdetiydi her zamân ol mehlikâ kim ticâret itdürirdi her yaña	O ay yüzlü kadının her zaman alışkanlığı idi. Ki, ticaret için her yere insan gönderirdi.
11	bir emîn ü müstaķîm âdem müdâm ücretile hükmine olurdu râm	Her zaman doğru ve güvenilir bir adam, Ücretle bu iş için çalışırdı.
12	halk arasında emînlik birle nâm virmişidi ol resûl-i lâyenâm	O her zaman uykuya ihtiyacı olmayan Allah'ın Resulü, halk arasında doğrulukla nam salmıştı.
13	pes hadîce anı da' vet eyledi 'arz-ı ücret kıldı minnet eyledi	Sonunda, Hatice O'nu davet etti. Ücret (İŖ) teklif etti, yardım istedi.
20b		
1	didi n'ola yâ hadîce çün baña minnet itdiñ hizmetiñ idem edâ	Dedi, ey Hatice madem benden yardım istedin, Ben de senin hizmetini eda edeyim.

2	olmuşidi gāyetile mālđār hāzretine itdi teslīm ol nigār	Hatice, (o zamana kadar) oldukça mal sahibi olmuştu. O güzel kadın mallarını O yüce insana teslim etti.
3	çün resül oldı re'îs-i kâfile buldı şöhret 'adlile insâfile	Resul, kâfile başı olunca Adalet ve insaf(ıy)la meşhur oldu.
4	kārbān başı olup gitdi hemīn dāhıl oldı şāma ol şāh-ı güzīn	O seçkin önder, Şam'a giden kervanın başına geçerek yola çıktı.
5	ol sene kim gitdi ol şāh-ı cihān aşşı itdi gāyetile kārbān	O sene, cihan önderinin idaresindeki kervan çok kâr etti.
6	kışsa çokdur cümle tafşıl olsa ger söz uzar itdik bu faşlı muhtaşar	Ayrıntılı anlatılacak olursa konu çok uzar; (Bu yüzden) bu faslı biz burada kısa tuttuk (tutuyoruz).
8	her ne zāhir oldu yısa ol sefer cümleden oldı hadīce bā-ħaber	O seferde her ne oldu ise Hatice hepsinden haberdar oldu.
9	didı budur gāliba işbu cüvān kim mu'abbir baña etmişdi beyān	Dedi, rüya tabircisinin bana haber verdiği genç galiba işte budur.
10	irdi hem ilhām-ı rabbāni aña kim odur taḥkīk resül-i kibriyā	Allah'ın yüce resulünün kim olduğuna dair ilham (haber) kendisine ulaştı.
11	bir niçe yıldan beri ol māh-rū eyleridi vuşlatını arzū	Birkaç yıldan beri o ay yüzlü kadın O'na kavuşmayı arzuluyordu.
12	çok kimesne eyleyüp vaşlın ricā virmez idi kimseye aşla rızā	(Kendisine) pek çok kimse O'na evlenme teklif etmişti. (Ama), O hiç kimseyi kabul etmezdi.
13	hāzrete bildürdi remzile ħaber kim aña aqđ ide ol ħayru'l-beşer	O insanların en hayırlısına, nikâhlanmak için uygun bir şekilde Hazret'e haber gönderdi.
21a		
1	kātib-i kudret meger kim sâbıkā levħa taḥrīr etmiş idi kim aña	Daha önceden Kudret yazıcısı O'nun kaderini yazmıştı.

2	‘aḳd ola ol nāzenīn ü meh-cebīn ola ol zen zevce-i şāh-ı güzīn	O incelerden ince, ay yüzlü kadın, seçilmiş önderin eşi olsun diye.
3	dīn-i ibrāhīm ḫalīl üzre resūl ‘aḳd idüp buldı murādına vüṣūl	Resul, İbrahim Halil peygamberin dini üzerine nikāh kıydırıp muradına ulaştı.
4	oldı ḡāyetle ḫadīce şevḳ u şād vuṣlat-ı cānāndan aldı murād	Hatice, oldukça mutlu oldu. Sevgilisinden istediğini aldı.
5	oldı bānū-yı ḫabīb-i ze’l-celāl geçdi zevḳ-i vuṣlatile niçe sāl	Celal sahibi Allah’ın sevgilisinin hanımı oldu. Uzun yıllar kavuşmanın mutluluğu ile geçti.
6	fāṭıma ḫazretleri andan zūhūr eyleyüp oldı derūnı pür-sürūr	Hazreti Fatıma ondan doğunca (Hatice’nin) içi mutlulukla doldu.
7	tāhir ü ḳāsım u ‘abdullah nām toḡdı işbu üç civānān-ı benām	Tahir, Abdullah ve Kasım adlı üç çocukları doğdu.
8	şonra üç zen beş kenīzekler aña yār olup vuṣlat iderdi dā’imā	Daha sonra üç kadın, beş cariye, O’na Hep hayat arkadaşlık ederdi.
9	hep maḫallinde bu zıkr olan zenān olisardur ism ü resp ile beyān	Çevresinde bahsedilen bu kadınlar Her zaman isimleriyle anılacaklar.
10	ibtidāsıdur ḫadīce ḫazreti cümleden evvel o buldı devleti	Hazreti Hatice bunların birincisidir Hepsinden evvel hazineyi O bulmuştur.
11	fāṭıma kim aña zehrādur laḳab ol şefā‘at eyleye nisvāna hep	Fatma’nın lâkabı Zehra’dır (Ahirette) bütün kadınlara şefaath edecektir.
12	beyt-i şāh-ı enbiyādur fāṭıma atasıdur enbiyāya ḫātıme	Fatıma, peygamberler şahının temsilcisidir, Son peygamberin neslidir.
13	bū bekr olmışdı yār-ı evvel şonra yār oldı ‘ömer ‘oşmān ‘alī	O’na ilk olarak Ebu Bekir arkadaş olmuştu. Sonra Ömer, Osman, Ali dost oldu.

21b	
1 zātına vü çāriyārına müdām hem şalāt ü hem şenā vü hem selām	Salāt, selām ve saygı daima kendisinin ve (o) dört dostunun üzerine olsun!
2 eyle şimden gerü ey hāme hemān mu‘ cizātın haşletın hūlķin beyān	Ey kalem, bundan sonra hep O’nun mucizelerini ve güzel huylarını beyan et!
3 ismi gibi haşleti mergūb idi resm-i hōd gāyet laṭīf ü hūb idi	Adı gibi O’nun yaratılışı da beğeniliyordu Kendi görüntüsü hoş ve sevimli idi.
4 olmuş idi zātı şefķat ma‘ deni hem feşāhat hem belāģat ma‘ deni	Asıl varlığı, şefkat, fesahat ve belāģat kaynağı olmuştu.
5 her zamānda niçe niçe mu‘ cizāt gōsterürdi ol resūl-i kā’ināt	O Kāinatın Resul’ü, her zaman pek çok mucize gösterirdi.
6 ism-i pāki a‘ zamü’l-esmā yidi cism-i pāki nüṣṣa-i kübrā idi	Temiz adı, isimlerin en yücesiydi, Temiz bedeni en büyük örnek idi.
7 var idi cisminde bir mihr-i münīr cism-i ‘ālem mihr-i hōd mihr-i münīr	Bedeninde parlayan bir güneş (sevgi) var idi, Dünya’nın cismi, kendi sevgisi, parlayan bir güneş(ti).
8 haķķ te‘ ālā eyleyüp in‘ ām aṇa oldı hem mihr-i nübüvvet nām aṇa	Hakk Tealā, O’nu nimetlendirerek Peygamberlik güneşi ünvanını verdi.
9 ger ‘ araknāk olsa ol rüy-ı şerīf ķaplaridi ‘ālemi būy-ı laṭīf	Eğer o şerefli yüzü terlese, Dünyayı hoş bir koku kaplardı.
10 misk-i ‘ anberden laṭīf ü hūb idi gāyetile aḥsen ü mergūb idi	Misk kokusundan daha hoş, daha sevimli idi, Gayet güzel ve hoşlanılan bir insan idi.
11 bir bulut haķķ emriyle her zamān eyler idi başı üzre sāyebān	Bir bulut, Hakk’ın emriyle her zaman Başımın üzerinde gölgelik yapıyordu.
12 şevketile etse her ķande hırām dir idi eṣcār u aḥcār esselām	Yüceliģiyle her nerede boy gösterse Aģaçlar ve taşlar kendisine selam verirdi.

22a	
1 etse ‘azm a‘lāya vü süflāya hem hey’etinde olmaz idi sāye hem	Aşağı ve yukarı her nereye gitse Görüntüsünde gölge oluşmazdı.
2 sāyesi anıñ neden olsun ki hep kaplamışdı cism-i pākin nūr-u rab	Niçin O’nun gölgesi olsun ki. Allah’ın nuru, O’nun temiz bedenini kaplamıştı.
3 bir cesed kim hep serāpā nūr ola sāye pes andan ‘aceb mi dūr ola	Bir beden, baştan aşağı nurla dolmuşsa, Artık onun gölgesinin olmaması şaşılacak bir şey midir?
4 şun‘-ı pākinden hūdā-yı müsta‘ān etmişidi meş‘al-efrüz-ı cihān	Temiz yaratışından (o) kendisinden yardım beklenen Allah, Dünyayı ışıldatmıştı.
5 bir bakışda şarķı vü ğarbı müdām seyr iderdi mu‘ciziyle ol hemān	O, bir bakışıyla bütün DoĒu ve Batı’yı Mucize olarak görebiliyordu.
6 meskenet aña aķım dārāt idi hem selīm ü hem ħalīmü‘z-zāt idi	Fakirlik, O’nun için büyük bir şan idi; Hem doğru hem de yumuşak huylu bir insan idi.
7 ‘ömri içre etmedi kaçd-ı ħarām ehl-i bid‘atden cüdā yidi müdām	Hayatında hiç harama el uzatmadı; Her zaman dine aykırı uygulamalardan uzak idi.
8 etmedi ‘ömrinde hiç aşla riyā bir ‘abā idi ğehī ħil‘at aña	Hayatında asla riya(kârlık) etmedi. Bazen bir kaba kumaş onun için bir teşrifat elbisesi hükümündeydi.
9 bit sinek andan cüdā yidi müdām olmadı ‘ömrinde aşla ihtilām	Bit, sinek gibi hayvanlar O’na konmazlardı. Ömründe hiç ihtilām olmadı.
10 arzū-yı nefsile hiçbir nefes etmedi iş etmege aşla heves	Hiçbir zaman nefsinin arzusuyla Hevesine göre hareket etmedi.
11 ħükm içinde kimseye zulm etmedi emr-i ħaķķdan taşra yola getmedi	Baskı yaparak kimseye zulmetmedi, Hakk’ın emrinden başka bir yola gitmedi.

12	eyledi bir tuħmı bir demde Şecer naħl-i ħurma bitdi virdi meyveler	Bir tohumu bir anda ağaca dđnüştürdü. Hurma ağacı yetişti, meyve verdi.
13	eyleyüp ‘ izzet ri‘ āyet kāmile etmezidi ħürmet aşla cāhile	Olgun insanlara sayđı duydu. Cahil insanlara hią yüz vermedi.
22b		
1	ehl-i dđnyāya vü dđnyāya müdām sevmeyüp nefret iderdi ol ħümām	O himmetli zat, dđnyayı ve dđnyaya meyledenleri Sevmeyip (onlardan) nefret ederdi.
2	nān u cū dā ’im ğidā yidi aŗa olmıřidi her řa‘ āma āřinā	Ekmek ve su daima O’nun ğıdasıydı, Her yemek vaktinde (bunlara) alışmıştı.
3	her kemālātile mevřūf idi hem her ħuřūřātile ma‘ rūf idi hem	Her güzellikle vasıflandırılmış idi ayrıca. Pek ąok özelliklerle de tanınmıştı.
4	şabr u teslīm ü tevekkül hem rızā olmışidi dā ’imā ħařlet aŗa	Sabır, teslim(iyet), tevekkül ve rıza, Daima O’nun hasletleri olmuştu.
5	kimsenüĶ şalbin periřān etmedi kimseyi giryān ü nālān etmedi	Kimşenin kalbini kırmadı, Kimseyi üzüp ağlatmadı.
6	kim ki kemlik şaşd iderdi ol aŗa eylige şaşd eyleridi dā ’imā	O’na kim kötülük yapmak isterse, O daima iyilikle karşılık vermek isterdi.
7	kim ziyāfet eyler idi ħāzrete eyleridi ol icābet da‘ vete	O’nu kim ziyafet(e davet) ederse, O, davete icabet ederdi.
8	her řaąan bir meclise etse duĶūl otururdu ğözlemezdi řađ u řol	Her ne zaman bir topluluğa katılsa Sağı solu ğözlemeden otururdu.
9	bir ziyāfetde ‘ adüvvi pür-ķahir virdiler biryān ile aŗa zehir	Bir ziyafette kahredici dđřmanları, Ona zehirli kebab ikram ettiler.
10	emr-i ħaĶķla söyledi biryān aŗa ehl-i meclis şaldılar ħayrān aŗa	Hakk’ın emriyle kebab O’na durumu bildirdi. O topluluktakiler O’na hayran kaldılar.

11	ister vāsib ve'(i)ster her ne ki var oluridi hep suvār etmezdi 'ār	İster hasta ister her ne olursa olsun, Çekinmezdi, atını (onun üzerine) sürerdi.
12	gün-be-gün hāşıl olurdu aḡa feyż tutar idi her zamān eyyām-ı beyż	Günden güne feyzi artardı. Her zaman eyyam-ı beyz oruçlarını tutardı.
23a		
1	hilye-i pākini ḡakani beyān eylemiş ḡaḡk ide rūḡın şādumān	Temiz görünüşünü Hakani anlatmış, Hakk ruhunu şad etsin!
2	ḡalbine ḡālib olup 'aşḡ-ı ḡudā 'uzlet eyler oldu ḡaḡḡdan dā'imā	Allah aşkı kalbini sarıp, Halktan uzaklaşarak daima yalnız başına kalmaya başladı.
3	işbu ḡāl üzre o sulḡān-ı ḡüzīn irdi kırḡa oldu tekmiḡ erba'in	İşte bu halde o seçkin Sultan, Kırk yaşına ulaştı, tamamen olgunlaştı.
4	hilye-i pāki ḡaḡḡiḡün yā kerīm it bizi firdevs-i a'lāda muḡīm	Ey ihsan edici Allah'ım! O'nun temiz yüzü hakkı için, Bizi yüce Firdevs cennetine yerleştirdi!
5	nām-ı ḡazret ḡuş olınduḡca dilā vir şalavāt it selām hem du'a	Ey gönül, Hazret(-i Peygamberin) adı söylendikçe, O'na dua edip salāt ve selām getir.
6	ism-i pākinde olan ḡarf-i cihār kenz-i esrār-ı ḡudā-yı girdigār	(O'nun) temiz ismindeki dört harf, Yaratan Allah'ın sırlar hazinesi(dir).
7	oldı bu ism-i şerīfde rāyegān iki miminden murād iki cihān	Bu şerefli isimde çokça bulunan (harflerden) İki mim harfinden maksat iki dünyadır.
8	iki mimiḡ arasında ḡarf-i ḡā zatıdır kim oldu sulḡān-ı dücā	İki mim harfi arasındaki he harfi, Karanlıkları aydınlatan sultanın özüdür.
9	dal ḡarfi ḡöd 'adüvvde çārdur çāriyārı olsa vechi vardur	Dal harfi, bizzat düşmanlığa çaredir. Dört büyük halife sayılsa yeridir.

10	şeddesi hūd virdi şiddetden nişān müşrikīnūḡ eyledi ḡanın revān	Şedde işareti, bizzat şiddete işaret etti. Müşriklerin kanını akıttı.
11	her kaçan zıkr olsa ol nām-ı laḡīf cān u dilden vir şalavāt-ı şerīf	O'nun hoş adı her ne zaman zikrolunsa Canı gönülden salāvāt-ı şerif getir.
12	vaḡt irişdi kim resūl-i girdigār eyleye taḡt-ı nübüvvetde ḡarār	Yaratıcı Allah'ın resulünün (görev)zamamı geldi ki, Peygamberlik tahtına otursun.
23b		
1	ḡaḡḡ te' ālā luḡf-ı iḡsān eyledi ḡazreti cibrīle fermān eyledi	Hakk Tealā, güzellik lütfetti. Hazret-i Cibril'e ferman eyledi.
2	didi vaḡyiḡ vaḡḡt i rişdi tamām var ḡabībime ilet benden selām	Vahyin vakti tam olarak geldi, Git, Sevgilime benden selām ilet, dedi.
3	vir hediyyem ' izzet ü ikrām ḡıl emr ü nehyi vaḡyimi i' lām ḡıl	Hediyemi ver, (O'na) izzeti ikramda bulun. Emrimi, yasaklarımı ve vahyimi bildir.
4	indi pes kūh-i ḡirāya cebrā'īl anda zıkr eylerdi ol nūr-ı celīl	Nihayet, Cebrail Hira daḡına indi (ki), O Celil (olan Allah)'ın nuru, orada zikir eylerdi.
5	gördi yir gök arasında ol hümām bir yeşilli şaḡş aḡa virdi selām	O himmetli insan, yerle gök arasında gördü (ki), Bir yeşilli şahıs ona selām verdi.
6	didi oḡı yā muḡammed muşḡafā oḡumaḡ bilmem didi ḡazret aḡa	Oku, ey Muhammed Mustafa, dedi. Hazret O'na, Ben okuma bilmem, dedi.
7	emr-i ḡaḡḡ ile o dem peyk-i ḡudā itdi iḡra' sūresin ta' līm aḡa	Hakk'ın emriyle o an Allah'ın elçisi, O'na İkra' süresini öğretti.
8	ḡavf idüp ol server-i āḡirzamān ḡāneḡāḡında ḡarār itdi hemān	O ahir zaman öncüsü korkarak Hemen evine döndü.

9	oldı aḥvâlden ḥadīce bā-ḥaber kim taḡayyür bulmuş ol ḥayru 'l-beşer	Hatice olanlardan haberdar oldu. Ki, o hayru'l-beşer deḡişmiş.
10	yine emr-i ḥazret-i sübhān ile nāzil oldu cebra 'il ḡur 'ān ile	Yine, her türlü noksandan uzak yüce Allah'ın emriyle Cebrail Kuran ile geldi.
11	sūre-i müddeşşiri inzāl eyledi ‘izzet ü ikrām iḡbāl eyledi	Müddessir süresini indirdi, İzzet ve ikram sundu.
12	yine ḥavf itdi resūl-i kā'ināt oldı taḡyīr ol münevver pāk zāt	Kâinatın Resul'ü yine korktu, O aydınlık, temiz insan başkalaştı.
13	pes ḥadīce bildi aḥvâli hemān kim mu'abbir aḡa etmişdi beyān	Hatice, durumu hemen anladı, Ki rüya yorumcusu ona açıklamıştı.
24a		
1	didı ḥavf itme eyā kān-ı kerem irdi ḥaḡḡdan saḡa iḡsān ü kerem	Dedi, korkma ey kerem sahibi! Sana Hakk'tan ihsan ve ikram geldi.
2	merḡamet şefā'at mürüvvet kânısın hem saḡāvet hem 'adālet kânısın	(Sen), merhamet, şefkat, insaniyet sahibisin. Hem cömertlik hem adalet sahibisin.
3	ḡüsn ü ḡaḡıḡ bende itdi 'ālemi şimdi sensin cümle ḡaḡıḡ ekremi	Güzel yaratılışın, dünyayı (kendine) kul etti, Şimdi bütün yaratılmışların en şerefli sensin.
4	aradan bir iki gün itdi mürūr eyledi beyk-i ḡudā yine zūḡūr	Aradan bir iki gün geçti, Allah'ın elçisi yine zuhur etti.
5	ḡum feenzir diyü çaḡırdı hemān oldı ol dem yine çeşminden nihān	Kalk ve korkut, diye hemen seslendi O an tekrar Onun gözünün önünden kayboldu.
6	kākülün açdı ḡadīce ol zamān tecrıbe itdi ki olur mı nihān	O an Hatice saçını açtı, Tecrübe etti ki, (melek) gizlenir mi.

7	didi müjde yâ muḥammed kim sarḡa eyledi rabbiḡ ‘ aṡā etdi aṡā	Dedi, müjde ey Muhammed ki sana, Rabb’in büyük bir lütufta bulundu.
8	bil ki cibrīl-i emīindir ol gelen kim melekler içre aḡsen cümleden	Bil ki, o gelen Cebrail’dır. Ki (O), melekler içinde hepsinden üstündür.
9	her ne derḡli geldi yiṡe enbiyā anlara vaḡy indirirmiṡ sābıḡā	Her ne kadar çok peygamber geldiyse Onlara daha önce de vahiy indirirmiṡ.
10	ḡalmanı ṡübhemi eyā sulṡān-ı dīn kim resūl eyler seni rabbü ’l- mu’ īn	Ey dinin sultanı, ṡüphem kalmadı Ki, herkesin yardımcısı Allah seni peygamber yapacak.
11	nāzil oldu bir daḡı peyk-i ḡudā didı müjde yâ muḥammed muṡṡafā	Allah’ın elçisi, tekrar geldi. Ey Muhammed Mustafa, müjde dedi.
12	itdi peyḡamber seni perverdigār durma ḡalka eyle kendüḡ āṡikār	Her şeyi rızıklandıran Allah, seni peygamber etti. Durma, kendini halka anlat.
13	eyle izḡār-ı nübüvvet yâ resūl eyle ḡalkı dīne da’ vet yâ resūl	Ey Resul, peygamberliğini açıkla! Halkı dine davet eyle, ey Resul!
24b		
1	ḡālıḡ-ı ‘ ālem ḡabībim der sarḡa itdi zāt-ı pākiri müṡkil-küṡā	Alemlerin yaratıcısı sana sevgilim der. Senin temiz zatını, zorlukları giderici yaptı.
2	cümle-i aḡvāli bildirdi tamām gitdi i’ lāya yine virdi selām	Bütün olayları tamamen bildirdi, O’nu yücelterek yine selām verdi.
3	bildi taḡḡıḡ ol resūl-i ‘ āliṡān kim resūl itdi ḡudā-yı müṡta’ ān	O yüce şanlı Resul, anladı. Ki, kendisine sığınılan Allah, (O’nu) peygamber yaptı.
4	didı ol demde ḡadīce yâ resūl ḡamdülillah ḡācetim oldu ḡabūl	O anda, Hatice “Ey Resul, Allah’a hamdolsun; duam kabul oldu.” dedi.

5	bendene telkīn-i ĩmān it hemān ben aravaŝıŋ mŭselmān it hemān	Hemen, kuluna imanı anlat. Ben hizmetini hemen Mŭslŭman yap.
6	ibtidā itdi aŋa telkīn-i dīn geldi islāma hemān ol meh-cebīn	O'na dini anlatmaya başladı, O ay yŭzlŭ, derhal İslām'ı kabul etti.
7	dīn-i islām hŭrmeti yā rabbenā ıl refī ĩmānı ur'ānı baŋa	Ey Rabbimiz, İslam dini hŭrmeti iin, Bana imanı ve Kuran'ı arkadaş ıl!
8	ŭn anı teŝrīf-i islām eyledi ŝāniyā bŭ bekre i' lām eyledi	O'nu İslam ile ŝereflelendirdi(kten sonra) İkinci olarak Ebu Bekir'e dini anlattı.
9	hazret-i bŭ bekr-i ŝiddīk oldu ŝād didi ha ide ŝahā ' ōmrin ziyād	Hazret-i Ebu Bekir-i Sıddık mutlu oldu, Ey şah, Allah hayatımı uzun kılsın, dedi.
10	'āŝı-ı ŭftāde-i didārıŋım hem muhıbbıŋ hem uluŋ hem yārıŋım	Yŭzŭnŭn dŭŝkŭn aŝııyım. Hem sevgilin hem kulun hem dostunum.
11	her ne emr etseŋ saŋa rāmım bugŭn tālīb-i ĩmān-ı islāmım bugŭn	Her ne emredersen sana tabiyim bugŭn İslām'ın imanına talibim bugŭn.
12	ben daŋı hayrette almıŝdım mŭdām fıkr iderdim bu huŝŭŝı şubh u ŝām	Ben de hayrette kalmıŝtım hep. Sabah akşam bu hususu dŭŝŭnŭrdŭm.
25a		
1	işbu 'arz u işbu āyīn işbu dīn etmiş idi bendeŋi āyet hazīn	İşte bu tarz, usul ve din, Kulunu olduka hŭzŭnlendirmiŝti.
2	vaŋy irişdi ŭnki rabbiŋden saŋa her ne teklīf eyleseŋ rāmım saŋa	Rabbinden sana vahiy geldii iin Her ne teklif (emr) edersen sana tābiyim.
3	didi bismillah ayā sultān-ı dīn bendeŋe telkīn-i ĩmān it hemīn	Dedi, bismillāh ey dinin sultanı, Hemen kuluna imanı anlat.

4	hamd kim saḡa nübüvvet virdi ḡaḡḡ kim beni maḡṣūda irgürdi ḡaḡḡ	Hamd (olsun) ki Hakk sana peygamberlik verdi. Ki, Hakk beni maksadıma ulaṡtırdı.
5	ṡād-ı ḡurrem oldu faḡru'l-ālemin itdi ṡiddīḡa o dem telḡin-i dīn	Ālemlerin övünḡ kaynaḡı sevinip mutlu oldu. Sıddık (Ebu Bekir)'a o an dini anlattı.
6	ṡıdḡ ile bū bekr-i ṡiddīḡ ibtidā geldi islāma resūl itdi ṡafā	Ebu Bekir Sıddık, sadakatle İslam'ı kabul etti, Resul ḡok mutlu oldu.
7	oldı bu ḡāle 'alī āḡāh o dem ḡazreti 'oṡmān-ı zinnūreyn hem	O an, Ali bu olaya ṡahit oldu, Hazreti Osman Zinnureyn de.
8	ḡazreti ṡāh-ı risālet anları eyledi islāma da'vet anları	Peygamberliḡin yüce önderi, onları İslam'a davet etti.
9	itdiler ṡıdḡıla teklīfin ḡabūl didiler birdir ḡudā sensin resūl	Sadakatle (O'nun) teklifini kabul ettiler Allah birdir, sen peygambersin, dediler.
10	buldı anlarda ṡeref islām ile destini būs itdiler ikrām ile	Onlar da İslām ile ṡeref buldular. Hürmetle elini öptüler.
11	otuz üç er altı ḡatun ol zamān oldılar ḡazret önünde müslimān	Otuz üç erkek, altı kadın o zaman Hazret(-i Peygamber)'in önünde Müslüman oldular.
12	ḡābil olmadı 'ömer bu da'vete niḡe ḡün itdi ḡuṡūnet ḡazrete	Ömer bu daveti kabul etmedi; Uzun zaman Hazret(-i Peygamber)'e katı davrandı.

13	itdi ھاqqında ھاḃibullah du‘ā kim hidāyet eyleye allah arıa	Allah’ın Sevgilisi, O’nun hakkında dua etti. Ki, Allah O’na hidayet versin.
25b		
1	bū cehil kim ‘ammisiydi ھاḃretiŋ didi ey ‘ammī cenāb-ı ‘izzetiŋ	Peygamberin amcası olan Ebu Cehil, “Ey amca, Yüce Allah’ın...!”, dedi.
2	emrine rām ol müselmān ol hemān ben resūlüm eyleme şekk ü gümān	Emrine uy, hemen Müslüman ol. Ben resulüm; şek ve şüphe etme.
3	sem‘i bū cehle irince bu ھیāḃ çekdi ğāyetle elem ü ıztırāb	Bu konuşma Ebu Cehil’e ulaşıncı, Oldukça elem ve ıztırab çekti (huzursuz oldu).
4	etmedi ašla icābet da‘vete itdi göŋlinden ihānet ھاḃrete	Daveti asla kabul etmedi. Hazret(-i Peygamber)’e kalbinde düşmanlık besledi.
5	didi kim geçdi iş işden yā ‘ömer müşkil olur etmez isen çāre ger	Dedi ki, ey Ömer, iş işten geçti. Eğer çare bulmaz isen (sonra) müşkül olur.
6	yüz vakiyye sīmlle yüz nāḃa ben vireyim ger ıatlı iderseŋ anı sen	Eğer O’nu katledersen sana yüz vakiyye gümüşle yüz deve veririm.
7	anıŋ için oldu münkir ھاḃrete zīra kim lâyıḃ degildi rahmete	Onun için Hazret(-i Peygamber)’i inkâr etti. Zira, rahmete lâyıḃ değildi.
8	işbu üslūb üzre idlāl eyledi ھاḃretiŋ ıatline irsāl eyledi	İşte bu sapkınlıkla yoldan çıkardı. Hazret(-i Peygamber)’i katletmek için gönderdi.
9	rahşe bindi ھیşm u kīnile ‘ömer itdi şimşirin meyānına kemer	Ömer, kin ve şiddetle ata bindi. Kılıcını belindeki kemere taktı.

10	müslimānlarla resūl-i nāmdār bir mağara içre etmişdi qarār	Şanlı Resul, Müslümanlarla Bir mağara içine sığınmıştı.
11	irdi ġāruḡ ḡapusına çün ‘ ömer heybetinden itdi mü ’minler ḡazer	Ömer mağaranın kapısına yaklaşınca, Müminler onun heybetinden korktu.
12	berḡ-āsā na‘ ralar urdı hemān didi kimdür bula tīġımdan emān	Şimşek gibi naralar attı hemen. Kılıcımdan kurtulacak olan kimdir, dedi.
13	didi ol demde ‘ aliyü ’l-murtażā ger barḡa destūruḡ olursa şahā	O anda Ali Mürteza, dedi (ki): Ey yüce Önder! Bana izin verirsen.
26a		
1	emriḡile şimdi ḡaḡından gelem cismini tābūduna peydā kılam	Emrinle şimdi hakkından gele(yi)m, Cismini tabutuna koyayım.
2	didi peyġamber ‘ alīye şābır ol ḡikmet-i perverdigāra nāzır ol	Peygamber, Ali’ye, sabırlı ol dedi. Her şeyi rızıklandıran Allah’ın hikmetini bekle.
3	ola kim hādī hidāyet eyleye yār ola terk-i ḡuşūmet eyleye	Olur da hidayete erdiren Allah O’na hidayet verir, Düşmanlığı terk eder, bize dost olur.
4	çün ‘ ömer oldı der-i ġāra yaḡın heybetile indi raḡşından hemīn	Ömer, mağaranın kapısına yaklaşınca, Heybetle hemen atından indi.
5	ḡışmile girdi resūlüḡ üstüne līk tīġın almamışdı destine	Resul’ün üzerine sinirle yürüdü; Lâkin, eline kılıcı almamıştı.
6	gördi kim ḡur’ān oḡur ol zāt-ı pāk oldı a‘ zāsı serāpa lerzenāk	O temiz insanın Kuran okuduğunu gördü, Uzuvları baştan aşağı titremeye başladı.
7	irdi hādīden hidāyet ḡalbine gitdi vahşet geldi dehşet ḡalbine	Hidayete erdiren Allah’tan, kalbine hidayet geldi; Vahşet gitti, kalbine dehşet (heyecan) geldi.

8	nūr-ı ur ’ān aa nāir eyledi göliyile aa tekbir eyledi	Kuran’ın nuru O’na tesir etti, Gönlü ile Hakk (iin) tekbir getirdi.
9	nie te ’ir etmesün ur ’ān aa kim resül etmidi aında du’ā	Kuran O’na nasıl tesir etmesin Ki, Resul (O’nun) hakkında dua etmiti.
10	ol du’ā aiün olsun yā semi’ ıl abibin aa ’ ubāda efi’	Ey her eyi iiten Allah! O dua hakkı iin olsun, Ahirette Sevgilini bana efaati kıl!
11	didi azret yā ’ ömer imāna gel cehli terk eyle reh-i ramāna gel	Hazret(-i Peygamber) “Ey Ömer, imana gel, dedi. “Cehaleti terk eyle; Rahman’ın yoluna gel!”
12	iddeti teskin olup didi hemān yā resülallah fedā yolunda cān	Birden iddeti yatııp dedi (ki): “Ey Allah’ın Resülü, can(ım) yolunda feda olsun!”
26b		
1	her ne kim emr eylesen āmem saa cürmim ’ afv it ’ arz-ı islām it aa	Her ne emreylersen sana tâbiyim; Kusurumu affet, İslām’ı bana anlat!
2	eyledi telkin-i islām ol hümām oldı anıyla o dem ırlar tamām	O himmetli İnsan, İslām’ı O’na anlattı. O’nun (da katılımı)la sayı tam olarak o an kırka ulatı.
3	didi urma yā resülallah hemin da’ vet-i din it arbde ol metin	Ey Allah’ın Resülü, hiç durma; Dine davet et, harpte kuvvetli ol, dedi.
4	her kim eylesen saa aşd-ı yamān eylerem başın kesüp anın revān	Her kim sana kötülük yaparsa, Başını kesip kanını akıtırım.
5	ıdı mü ’minlerle azret ārdan dilde avfı almadı ayārdan	Hazret(-i Peygamber), müminlerle maaradan ıktı. Kalbinde dūmanlardan bir korkusu kalmadı.

6	gice gündüz çāriyār bā-şafā meclisinden olmaz idiler cüdā	Gece gündüz sevinç içindeki dostları, Meclisinden ayrılmazlardı.
7	da‘ vetinde oldu peygamber metīn gün-be-gün buldı şeref āyīn-i dīn	Peygamber bu çağrısında kararlı davrandı. Dini merasimler günden güne şeref buldu.
8	çok kimesne hāzrete yār oldılar sāyesinde ‘izz ü rif‘ at buldılar	Pek çok kimse Hazret(-i Peygamber)’e yār oldular, (O’nun) sayesinde izzet ve şeref buldular.
9	gün-be-gün aḥbāb u aḥşāb u güzīn artar idi eyleyüp telḳīn-i dīn	Günden güne seçkin sevenlerine, dostlarına Dini anlattıkça, (onların sayısı) artıyordu.
10	‘āyişe nāmında bū bekriḳ meger var idi bir duḫteri tāze vü ter	Ebu Bekir’in Ayşe adlı Genç ve güzel bir kızı vardı.
11	mişli yok bir bī-bedel ḫatun idi ḫulḳı zībā ḳāmeti mevzūn idi	Eşsiz, benzersiz bir kadındı. Yaratılışı güzel, boyu ahenkli idi.
12	vechi ḡāyet aḥsen ü ḫasnā idi bī-mişāl ü ḫūb-ı müsteşnā yidi	Yüzü oldukça güzel ve hoş idi. Benzersiz ve az bulunan güzellikte idi.
27a		
1	ḫāzret-i cibrīle emr itdi ḫudā kim ḫābīb-i ekrem ‘aḳd ide aḳā	Allah, Hazreti Cibril’e emretti. Ki, yüce sevgilisini O’na nikāhlasın.
2	geldi inhā eyledi peyk-i mu‘īn emr-i ḫaḳḳ ile nikāḫ oldu hemīn	Her şeyin yardımcısı Allah’ın elçisi geldi, haber verdi. Hakk’ın emriyle, hemen nikāh kıyıldı.
3	buldı elḫāşıl vişāline vuşūl ‘āyişe bint-i ebū bekriḳ resūl	Elhasıl, Resul, Ebu Bekir’in kızı Ayşe’ye kavuştu.
4	ḫāzreti bū bekr-i şiddīk ibtidā yāriyidi oldu hem kayın ata	Hazreti Ebu Bekir Sıdık başlangıçta Dostu idi, hem kayın ata(sı da) oldu.

5	oldı daḥī ümmühān-ı ḥafṣa nām zenleri kim vuşlat eylerdi müdām	Ümmühan-ı Hafsa isimli kadın da Eşleri oldu ki her zaman çevresinde idi.
6	var idi ḥükminde hem beş cāriye zeyneb meymüne şafiyye māriye	Ailesinde beş cariye var idi: Zeynep, Meymune, Safiye ve Māriye
7	bu kenīzekler olurlardı müdām vuşlatile ḥişşedār u şādḡām	Bu değerli kadımlar, (O'na) kavuşmakla her zaman nasipdar ve mutlu oldular.
8	tīḡ u düldül māriye ol māhuveş geldi sulṭān-ı mışırdan pīşkeş	Kılıç, at, o ay yüzlü Mariye, Mısır sultanından hediye geldi.
9	anıḡile eyleyüp zevk-i müdām oldı bir ferzendi ibrahīm nām	Onunla mutlu bir hayat sürerken, (Ondan) İbrahim adlı bir oğlu oldu.
10	āferīn ṭālī'lerine anlaruḡ k'oldılar ḡatunları peyḡamberüḡ	Onların talihlerine aferin. Ki, onlar Peygamber'in eşleri oldular.
11	herbirine ni' meti mebzül idi cümlesinden 'āyişe maḡbül idi	Her birine karşı nimeti boldu; (Ama) Ayşe hepsinden değerliydi.
12	buldı gitdikçe teraḡḡī devleti oldı 'ālī dā'im 'izz ü rif'ati	Gittikçe zenginliği arttı Hürmeti ve yüceliği daima yükseldi.
13	dā'imā nāzil olup peyk-i ḡudā eyleridi emr ü nehyi i'lām aḡa	Allah'ın elçisi, daima inerek, Allah'ın emirlerini ve yasaklarını O'na bildirirdi.
27b		
1	süre süre āyet āyet her zamān indirirdi aḡa ḡur'an armaḡan	Ayet ayet, sure sure her zaman Kuran'ı O'na armaḡan (olarak) indirdi.
2	var idi aşḡāb içinde dıḡye nām bir şaḡābe kim ḡasendār u benām	Ashab içinde, güzelliğiyle meşhur Dıḡye adlı bir sahabe vardı.

3	her kaçan kim gelse peyk-i müsta‘ân dihye şeklinde gelürdi her zamân	Her ne zaman kendisinden yardım istenen Allah’ın elçisi gelse, Her zaman Dihye şeklinde gelirdi.
4	çâriyârına çamû aşhâbına ehline enşârına aḥbâbına	Halifelerine, bütün ashabına, Ailesine, yardımcılarına ve arkadaşlarına,
5	eyleyüp ma‘nâ-yı kûr’ânı beyân güş idüp olurlar idi şādumân	Kuran’ın manasını açıklayınca, Dinleyip mutlu olurlardı.
6	ḥaḳḳ aḥḳa i‘zâz-ı ikrâm eyledi fâtih-i ebvâb-ı islâm eyledi	Hakk O’nu ikramla şereflendirdi, İslâm’ın kapılarını açan (fatih) yaptı.
7	cümleden ‘âlî idüp dârâtını elṭaf u eşref yaratdı zâtını	Azametini herkesten yüce kılıp Zatını en şerefli ve en nasipli (kişi olarak) yarattı.
8	nuh felek ‘aşkıla devr eyler müdâm ay u gün şevkile seyr eyler müdâm	Dokuz gezegen aşk ile döner daima, Ay ve gün şevk ile devreder daima.
9	hep melekler ‘aşık-ı üftâdesi ins ü cin şeydâsı vü âzâdesi	Bütün melekler, düşkün aşıkları(dır). İnsan ve cin, O’nun çılgınları ve kayıtsızları(dır).
10	medḥ-i vaşfın kim ide anuḥ beyân kim odur memdûḥ-u ḥallâḳ-ı cihân	(O’nun) vasıflarını kim methederse, Cihanın yaratıcısının övüleni odur.
11	çün ḥabîbümsin dimiş rabb-i ta‘âl var kıyâs it niçe dârında kemâl	Yüce Rabb, “Habibimsin” demiş ise, Mükemmellikte nasıl olabileceğini var kıyas et.
12	padişâh-ı enbiyâ vü evliyâ aḥmed ü maḥmûd muḥammed muştafâ	Evliya ve Enbiyanın padişahı, Ahmet Mahmut Muhammet Mustafa(dır).
13	rabbenâ ‘izzüḥ celâlüh ḥürmeti kıl bizi ol pâdişâhuḥ ümmeti	Ey Rabbimiz! Yüce azametinin hürmetine, Bizi o padişahın ümmeti kıl.

28a	der beyān-ı mi' rāc	Miraç Hakkında
1	dinle imdi ey eḫī-i mihribān eyleyem aḫvāl-i mi' rācı beyān	Dinle şimdi, ey sevgili kardeşim! Miraçtaki halleri (vaziyeti) anlatayım.
2	vaḫyiden allāhü a'lem niçe sāl geçdüginde irdi emr-i lāyezāl	Vahyeden Allah daha iyi bilir, bir müddet geçtikten sonra yok olmayan Allah'ın emri geldi.
3	ḫaḫḫ anı mi' rāca da' vet eyledi gūş kııl kim niçe 'izzet eyledi	Hakk O'nu Miraç'a davet eyledi; Dinle ki, nasıl yüceltti.
4	niçe 'azm itdi semāvāta resūl niçe buldı ḫurb-u mevlāya vuşūl	Resul, semalara nasıl çıktı, Allah'a nasıl yakın oldu?
5	ḫāneḫahından nice itdi ḫurūc evc-i a' lāya nice itdi 'urūc	Evinden nasıl çıktı, En yüce noktaya nasıl ulaştı?
6	bir gıce ol ḫātem-i peygamberān ümmühānı dārın etmişdi mekān	Bir gece, o peygamberlerin sonuncusu, Hanımlarının (Müminlerin annelerinin) evinde kalmıştı.
7	çekmiş idi rüyına bürka' cihān giymiş idi ḫara şālın āsumān	Cihan, yüzüne örtüsünü çekmiş idi, Gökyüzü kara şalını takmış idi.
8	ḫābe varmışdı şafāsı var idi leyk ḫalbi uyumaz bīdār idi	Uykuya dalmıştı, mutluydu; Lâkin, kalbi uyumaz uyanık idi.
9	gördi ol peygamber 'ālī vaḫar oldı bir raḫşile bir şaḫş āşikār	O peygamber, yüce bir saygı gördü, Bir atlı kişi ortaya çıktı.
10	bildiğim nāmūs-u ekberdür gelen kim melekler içre aḫsen cümleden	Bildiğim kadarıyla gelen, Namus-ı Ekber'dir. Ki, melekler içinde diğerlerinden daha üstündü.
11	faḫr-i 'ālem eyledi ta' zīm aḫa itdi ḡāyet ol daḫī tekrīm aḫa	Âlemlerin Övücü, O'na saygı gösterdi, O da O'na büyük saygı gösterdi.

12	cebra ʾīlden şadır oldu bu kelām didi evvel eşşalātü vesselām	Bu söz Cebrail'den duyuldu: Dedi, "Salât ve selâm üzerine olsun."
28b		
1	didi rabbiŋ iştiyākile sarŋa bendesiyile çok selām itdi şahā	Dedi, Rabbin iştiyakla sana Ben kuluyla çok selâm gönderdi, ey Şah!
2	mazhar-ı luḡ-ı ḥudāsın yā resūl menbaʿ -ı ʿavn-i ʿaḫāsın yā resūl	Allah'ın lütfuna lâyük oldun, ey Resul! Allah'ın yardım menbaısın, ey Resul!
3	etdi ḳurb-ı zātına daʿvet şahā ḳıl icābet daʿvete yā muşṭafā	Ey Şah, Allah seni kendi yakınlığına davet etti. Davetine icabet et, ey Mustafa!
4	dir ḫabībim daʿvetim etsün ḳabūl eylesün dergāh-ı ʿālīme düoöl	Sevgilim davetimi kabul etsin, der. Yüce katıma gelsin.
5	çünkü müştāk-ı cemālimdür benim ṭūṭi ʾ-i şīrīn maḳālimdür benim	Çünkü O, benim cemalime âşıktır; O, benim tatlı dilli konuşanımdır.
6	gelsün iʿlāya ziyāret eylesün küllī eşyāyı ziyāret eylesün	Yüce makam(ım)a gelsin, ziyaret eylesin, Bütün varlığı ziyaret eylesin.
7	ʿarş-ı aʿlāmı teferrüc eylesün zāt-ı ʿuzmāmı teferrüc eylesün	Arş-ı âlâ'mı gezsün, Yüce zatımı gözlemlesin.
8	böyle emr itdi cenāb-ı kibriyā ṭur yürekden ḫāzır ol yā muşṭafā	Yüce Allah böyle emretti. Kalk, yürekten hazır ol, ey Mustafa!
9	eyle rabbü ʾl-ʿizzetiŋ emrin ḳabūl ḫizmetiŋ cânıma minnet yā resūl	Yüce Rabbinin emrini kabul eyle; Hizmetin canıma minnet, ey Resul!
10	bendeveş ḳatırda ḫizmetkārıŋım hem muḫıbb-i şādıḳıŋ hem yārıŋım	Kölen gibi huzurunda hizmetkârınıım. Hem sadık sevgilin, hem dostunum.
11	bârekallah zī-resūl-i pür-kemāl ḫizmetiyle faḫr ider peyk-i celāl	Kemal sahibi Resul'ü, Allah mübarek eylesin. Celâl sahibi Allah'ın elçisi, O'na hizmet etmekle övünür.

12 işbu resme h�zrete peyk-i h�d� eyledi � arz-ı � ub�diyyet aŗa	İşte bu şekilde, Allah'ın vahiy elçisi, Hazret(-i Peygamber)'e kulluğunu gösterdi.
13 didi m�şt�k oldu rabbiŗ y� hab�b gel buyur ol �urb-ı z�tına �ar�b	Ey Sevgili, Rabb'in seni görmek istedi. O'nun yakın huzuruna gel, buyur!' dedi.
29a	
1 emr-i h�kile getird�m bir bur�k devletiyle devr-i rik�ba baŗ ayak	Hakk'ın emriyle bir Burak getirdim, İhtişamla üzengiye ayak bas (bin)!
2 bundan a�dem saŗa kırık bir yil tam�m � aŗık olmuŗ bu bur�k ağlar m�d�m	Bundan çok önce, belki kırık bin yıl önce, Bu Burak sana aŗık olmuŗ, daima ağlar.
3 h�sret-i aŗkıŗla � arz-ı iŗtiy�k eyleyüp dir el-fir�k el-fir�k	Aŗk hasretinle seni görme isteğini dile getirerek "ayrılık ayrılık" der.
4 fir�katiŗle eylemiŗ �addin d�-t� h�ste-i � iŗkıŗdurur eyle Őif�	Senden ayrı kalmanın acısıyla boynu büker. Aŗkınla hastadır; Şifa eyle!
5 gel suv�r ol y� res�lallah hem�n muntazırdur saŗa rabbü'l-� �lem�n	Gel hemen bineğe bin, ey Allah'ın Rasulü! �lemlerin Rabbi seni beklemektedir.
6 Őev� u Ş�d oldu res�l-i dil-n�v�z durdı vu kıldı iki rek� at nam�z	G�n�l okŗayan Resul, çok mutlu oldu, Durdu ve iki rekat namaz kıldı.
7 itdi rabbü'l-� izzete h�md � Ően� oldı cibr�l-i em�n sir�c aŗa	Yüce Rabb'e hamd ve sena etti, Güvenilir Cibril O'na iŗık oldu.
8 Ő�hd�r ol Őehsuv�r-ı Őehriy�r ol bur�ka oldu Şevketle suv�r	Hükümdarların s�varibaŗı'sı o �nder, O Burak'a ihtişamla bindi.
9 ber�-i h�t�fveŗ baŗardı ol bur�k gözleri irdiği v�diye ayak	O Burak, göz kamaŗtırıcı Őimŗek hızıyla gözlerin ulaŗtıđı vadiye ayak basardı.

10 sür'atile gitdi ol zāt-ı laṭīf oldı ol dem vāşıl-ı ḳuds-i şerīf	O hoş insan, sūratle gitti. O anda Kudüs-ü Şerif'e ulaştı.
11 anda ervāḫ-ı gürūh u enbiyā ḫāzretine itdiler medḫ ü şenā	Orada enbiyalar topluluğunun ruhları, O'nun yüceliğini övdüler.
12 muḳtedī oldı resūl-i kibriyā iḳtidā itdi ḳamū ervāḫ aṛḫa	Yüce Resul'ü onlara önder oldu. Bütün ruhlar O'na tabi oldu.
13 ḳıldılar anda iki rek'at namāz itdiler ḫaḳḳa du'ā birle niyāz	Orada iki rekat namaz kıldılar, Hakk'a dua ile niyaz ettiler.
29b	
1 emr-i ḫaḳḳla nūrdan bir nerudubān zāhir oldı ol gice anda hemān	Hakk'ın emriyle nurdan bir merdiven Birden o gece orada belirdi.
2 şaḫratullah üzre şadru'l-mürselīn çıkıdı vü 'azm itdi mi'rāca hemīn	Peygamberlerin kalbi, Allah'ın katına çıkıdı Ve hemen miraca yükseldi.
3 ḫürmet-i mi'rāc-ı şāh-ı enbiyā ḳıl ḳarīn aṛḫa bizi yā rabbenā	Ey Rabb'imiz, enbiyalar şahının miracı hürmeti, Bizi O'na yakın kıl!
4 'azm-i mi'rāc itdi çün şāh-ı kerīm didi bismillahirrahmānirrahīm	Asalet sahibi önder, miraca yükseldi, 'Bismillahirrahmanirrahim' dedi.
5 ḫāzreti ḫaḳḳa münācāt eyledi ḫamd idüp 'azm-i semāvāt eyledi	Hazreti Hakk'a yakardı, Hamd edip göklere yükseldi.
6 nerdubāna başdı vü gitdi hemān cānib-i rahmāna 'azm itdi hemān	Merdivene bastı ve hızla gitti. Birden çok esirgeyici Allah'ın katına yükseldi.
7 ṫarfetü'l-'ayn içre cebrā'īl ile irdi peygamber semā-yı evvele	Göz açıp kapayınca kadar bir zamanda Cebrail ile Peygamber birinci semaya ulaştı.

8	hep melekler itdi istikbāl-i tām didiler hep eşşalâtü vesselâm	Meleklerin hepsi, güzel bir karşılama yaptılar. Hep (beraber) “essalâtü vesselâm” dediler.
9	işbu resme her semāvāta duḡūl eyleyüp buldı yedinciye vusūl	İşte bu şekilde her semaya uğrayarak Yedinci semaya ulaştı.
10	şād olup seb‘ a semāvāt ehli hep didiler hoş geldiḡ ey ‘ālī neseb	Yedi sema halkı da çok mutlu olup “Hoş geldin, ey yüce soylu!” dediler.
11	esselâm ey ḡayrahalkıllah saḡa esselâm ey ma‘den-i cūd u saḡā	Esselâm sana, ey yaratılmışların hayırlısı! Esselâm, ey cömertlik ve zenginlik kaynağı!
12	esselâm ey şehriyār-i kāmıyāb esselâm ey server-i ‘ālīcenāb	Esselâm, ey muradına ermiş padişah! Esselâm, ey yüksek ahlâklı önder!
30a		
1	esselâm ey şehsuvār-ı pāk zāt esselâm ey şadr-ı bedr-i kā’ināt	Esselâm, ey temiz özlü hükümdar! Esselâm, ey kâinat dolunayının kalbi!
2	eşşalât ey rehnümā-yı ins ü cān eşşalât ey meş‘al-efrüz cihān	Essalât, ey insan ve cinlerin yol göstericisi! Essalât, ey cihanın aydınlatıcısı!
3	eşşalât ey külli nāsıḡ efḡali eşşalât ey kā’inātıḡ meş‘ali	Essalât, ey bütün insanların en faziletlisi! Essalât, ey kâinatın ışığı!
4	eşşalât ey ḡātem-i peygamberān eşşalât ey server-i āḡirzamān	Essalât, ey peygamberlerin sonuncusu! Essalât, ey ahir zamanın öncüsü!
5	merḡabā hoş geldiḡ ey sultān-ı dīn merḡabā ey kāmıyāb u mübīn	Merhaba, hoş geldin, ey dinin sultanı! Merhaba, ey arzusuna açıkça nail olan!
6	merḡabā ey luḡf-ı ḡayy-i ze‘l-celāl merḡabā ey resūl-i ber-kemāl	Merhaba, ey celāl sahibi diri olan Allah’ın lütü! Merhaba, ey kıymetli Resul!

7	merḥabā ey ṣadr-ı cem‘ i ‘l-mürselīn merḥabā ey raḥmeten li ‘l-‘ālemīn	Merhaba, ey gönderilenlerin kalbi! Merhaba, ey âlemlere rahmet olarak gönderilen!
8	oldı zātın hem mübārek hem laṭīf hem mu‘azzam hem mükerrrem hem şerīf	(Senin) zatın mübarek, hoş, yüce, şerefli ve mükerrrem oldu.
9	meş‘al-efrūz cihānsın yā ḥabīb server-i āḥirzamānsın yā ḥabīb	Sen cihanın aydınlaticısın, ey Sevgili! Ahir zamanın öncüsüsün, ey Sevgili!
10	vech-i pākīn görmege müştāk idik pāyeḥ yüz sürmege müştāk idik	Pak yüzünü görmeye aşık idik. Eşiğine yüz sürmeyi hasretle bekliyorduk.
11	bin şükür elḥamdülillah yā resūl kim du‘āmız eyledi allah ḳabūl	Elhamdülillah, bin şükür, ey Resul! Ki, Allah duamızı kabul etti.
12	eyler idik arzū dā‘im size zātın görmek naşīb oldı bize	Daima sizi görmek isterdik. Zatını görmek bize nasip oldu.
13	ola mi‘rācın mübārek yā resūl her ne eylersen recā olur ḳabūl	Miracın mübarek olsun, ey Resul. Her ne rica edersen kabul olur.
30b		
1	işbu resme cümle-i ehl-i semā eylediler şānına lāyık şenā	İşte bu şekilde bütün sema halkı, Şanına lâyık övgülerde bulundular.
2	çün resūl ol gice mi‘rāc eyledi baḥr-i raḥmet sanki emvāc eyledi	O gece, Resul Mirac’a çıktığı için Rahmet denizi sanki dalgalandı.
3	hep yedi ḳat gökleri gördi resūl refrefile sidreye irdi resūl	Resul, bütün yedi kat gökleri gördü. Resul, Refref ile Sidre’ye ulaştı.
4	gökler üzre ol maḳāmdan müntehā bir maḳām yoḳdur dimiş bedr-i dūcā	“Gökler üzerinde o makam(Sidre)dan daha yüksek bir makam yoktur.” demiştir, Karanlıkların Aydınlatıcısı.
5	ḳābe ḳavseyne varınca şāhvār oldı dirler pir-i cibrīle süvār	Derler (ki), iki yay uzaklığı mesafeye ulaşınca, Cebrail’in önünde bineğiyle

	şahlar gibiydi.
6 ‘arş u kürsî levh u maḥfûz-ı kalem cennet ü nîrânı daḥî gördü hem	Arş, Kürsî, kader defteri, cennet ve cehennemi de orada gördü.
7 luṭf-ı hādî rehber oldı ḥasrete irdi tâ kim ḳurb-i rabbü ‘l-‘ izzete	Hazret(-i Peygamber)’e, doğru yola ulaştırıcı Allah’ın lütfu rehber oldu; Tâ ki, yüce Rabb’e yakınlaştı.
8 sem‘ine bî-ḥarf irişdi bir nidâ ol nidâdan eyledi ḡāyet şafâ	Kulağına sessiz bir nida ulaştı. O nidadan dolayı gayet mutlu oldu.
9 ḥaḳḳ te‘ālâ luṭf-ı iḥsân eyledi yâ ḥabîbim ḥoş şafâ geldiḡ didi	Hakk Tealâ, lütuf ve ihsan eyledi. “Ey sevgilim, hoş (geldin), safa geldin!” dedi.
10 eyledikde ḥaḳḳ bu resme iltifât secde itdi ol resûl-i pāk zāt	Hakk, bu şekilde iltifat edince O temiz özlü Resul, secde etti.
11 didi ḥaḳḳ başıḡı ḳaldur secdeden ḳadriḡ a‘lâdur ḳatımda cümleden	Hakk, “Secdeden başını kaldır; Katımda kıymetin çok yüksektir.” dedi.
12 yâ muḥammed vaḳt-i vuşlatdur bu şeb her ne istersen icâzetedür bu şeb	Ey Muhammet, bu gece kavuşma zamanıdır! Her ne istersen bu gece kabul olur.
13 yâ ḥabîbim it hemân benden recâ her ne maḳşûdıḡ ki var idem revâ	Ey Sevgilim! Benden rica et ki, Her ne isteḡin varsa hemen yerine getireyim.
31a	
1 ḳünki ḳurb-ı zātıma buldurḡ vuşûl eyleyem cümle murâdâtıḡ ḥuşûl	Çünkü, zatıma yakınlaştın. Bütün isteklerini yerine getireyim.
2 didi peyḡamber murâdâtım hemîn ümmetimdür yâ ilâhe ‘l-‘ âlemîn	Peygamber, “En önemli isteḡim yine Ümmetimdir, ey Âlemlerin İlahı!” dedi.
3 rabbenâ yâ rabbenâ hep ḥâcetim ümmetimdür ümmetimdür ümmetim	Ey Rabbimiz, (ey) Rabbimiz! Bütün ihtiyacım (isteḡim), ümmetimdir, ümmeimdir, ümmetim(in kurtuluşudur).

4	ehlîmi evlâdımı yâ rab hüdâ eyledim ümmetlerim için hep fedâ	Ey Rabb(im), Allah'ım! Yakınlarımı, çocuklarımı, Ümmetlerim için hep feda ettim.
5	gerçi kim ümmetlerimde çok günâh rahmetiñden çok degıldür yâ ilâh	Gerçi ümmetlerimde günah çok(tur); (Ama, günahlar senin) rahmetinden çok değildir, ey İlâh!
6	yâ ilâhî ol habîbiñ hürmeti cümlemizi eyle anuñ ümmeti	Ey Rabb'im! O Sevgilin hürmeti(ne), Hepimizi O'nun ümmeti eyle!
7	didî mevlâ yâ habîbim kim seniñ oldı hâlâ kurb-i zâtım meskeniñ	Mevlâ, "Ey Sevgilim, bana yakın olman, Her zaman senin meskenin oldu." dedi.
8	ismiñi ismimle tahrîr eyledim resmiñi nûrımle tenvîr eyledim	İsmiñi, ismimle beraber yazdım, Resmiñi nurumla aydınlattım.
9	küllî eşyâdan muqaddem eyledim cümle mañlûkdan mükerrem eyledim	Bütün varlıklardan önce seni yarattım. Bütün yaratıklardan (daha çok sana) ikramda bulundum.
10	bir avuc hâkiñ nedür hâşiyyeti kim idersin tâ bu resme minneti	Bir avuç toprağın değeri nedir? Ki, görüntüye önem verirsin.
11	çün habîbimsin benim yâ muşţafâ cümlesin itdim cemâliñe fedâ	Ey Mustafa! Sen benim sevgilim olduğun için Her şeyi senin cemaline feda ettim.
12	hep seniñçün halk olundı 'âlemîn hep seniñçün zînet oldı bu zemîn	Âlemler hep senin için yaratıldı Yeryüzü hep senin için süslendi.
31b		
1	onsekizbiñ 'âlemimden hep murâd sensin ey aħmed müdâm ol dilküşâd	Ey Ahmed! Onsekizbin alemin yaratılmasının sebebi hep Sen'sin; her zaman gönlün rahat olsun!

2	cennet ü t̄ubā şarāb-ı selsebīl havz u tesnīm u raḥīk-ı zencebīl	Tuba cenneti, Selsebil şarabı, Tesnim havuzu ve Zencebil kokusu..
3	tāc u ḥulle қаşr u rıdvān hep senüŋ ḥūrī vü ğılmān u vildān hep senüŋ	Tac ve cennet elbiseleri; saray ve Rıdvan, huri, Gilman ve vildan hep(si) senin (içindir).
4	eyledüm ‘ālī katımında rif‘atiŋ ekrem itdim ümmetāndan ümmetiŋ	Senin derecenı katımında yükselttim Ümmetini diğeri ümmetlerden üstün kıldım.
5	ümmetiŋ çün günde elli vaqt namāz farq idüp itdim kamūdan serfirāz	Ümmetin için günde elli vakit namazı farz edip Hepsinden üstün kıldım.
6	ol gice ol pādişāh-ı lemyezel luḥfına itdi ḥabībini maḥal	O gece, kaybolmayan o Padişah, Sevgilisini lütfuna mazhar etti.
7	mazhar-ı luḥf-ı ḥudā oldu resūl lāyık-ı ‘avn-ı ‘aḫā oldu resūl	Resul, Allah’ın lütfuna mazhar oldu. Resul, (Allah’ın) yardımına lāyık oldu.
8	oldı toqsan biŋ kelām anda tamām kim şeri‘at idi oḫuz biŋ kelām	Orada, doksanbin söz konuşuldu. Ki, şeriat (din), otuzbin söz idi.
9	oldı oḫuz biŋ tariḫatdan kelām daḫī oḫuz biŋ ḥakīkat vesselām	Otuz bin tarikattan konuşuldu, Otuz bin hakikatten de bahsedildi, vesselām.
10	her murādı ḥāşıl oldu ḥazretüŋ döndi destūr ile rabbü ‘l-‘izzetüŋ	Hazret(-i Peygamber)’in her isteği yerine getirildi. Yüce Rabb’den müsaade alarak döndü.
11	geldi altıncı semāya çün resūl eyledi müsā kelīm ile vuşul	Resul, altıncı göğe ulaşınca Musa kelim(ullah) ile görüşti.
12	didi müsā yā muḥammed merḥabā kim şeref buldı kudūmiŋle semā	Musa, “Ya Muhammed merhaba! Gelişinle sema şereflendi.” dedi.
13	ḥürmet-i ta‘zīm ile görüşdiler ḥallerin ḥatırların şoruşdılar	Büyük bir hürmet görüştüler. Hallerini, hatırlarını soruştular.

32a	
1 anda elli vaqt namāz k'olmıŝdı farz eyledi mūsā kelīmullaha 'arz	Orada, ki elli vakit namaz farz olmuştu, Allah ile konuşan Musa bu konuyu arz eyledi.
2 didi mūsā yā muḥammed var recā eyle kim rabbiŝ sarḫa eyler 'aḫā	Musa dedi: "Ey Muhammed, git rica eyle! Ki, Rabb'in sana ihsanda bulunur.
3 sen ḫabībisin geḫer her minnetiŝ zīra kim ḫāḫat getürmez ümmetiŝ	Sen O'nun sevgilisisin, her dileğin kabul görür; Zira ki ümmetin (buna) güç yetiremez.
4 ŝermsārāne resül-i kibriyā minnet itdi kıldı beş vaḫtin 'aḫā	Yüce Resul, mahcubiyetle Minnet etti, beş vaktini bađıŝladı.
5 yine iḫdām eyledi mūsā kelīm didi var minnet kıl ey ŝah-ı 'azīm	Musa kelim(ullah) tekrar yol gösterdi. "Ey yüce şah, var git daha da yalvar!" dedi.
6 bir niḫe def' a varup itdi recā her varıŝda kıldı beş vaḫtin 'aḫā	Birçok defa gidip rica etti. Her gidiŝte beş vakit azaldı.
7 kıldı beş vaqt ümmetine armağan eylemez terk ol ki oldı müslimān	Ümmetine beş vakit (namaz) armağan oldu. Müslüman olan (kişi), (onu) terk etmez.
8 eyledi mūsā kelīm ile vedā' irdi ibrahīme ol merd-i ŝucā'	Musa kelim(ullah) ile vedalaŝtı. O yiğit insan (Peygamber), İbrahim'e uğradı.
9 çün müşerref oldı ibrahīm ile durdı ibrahīm arḫa ta' zīm ile	İbrahim ile ŝereflenince, İbrahim, O'nu büyük bir saygı ile (ayağa kalkarak) karŝıladı.
10 didi ey oğlum ŝafā geldiŝ ŝafā görmege müŝtāk idim yā müŝafā	"Ey oğlum, safa geldin, safa! Seni görmeyi çok istiyordum, ey Mustafa!" dedi.

11	h�md�lillah ey res�l-i muhterem vech-i p�kin� nazar itdim bu dem	Allah'a hamdolsun, ey kıymetli Resul! Şu anda temiz yüzünü gördüm.
12	işbu vech üzre Ően�lar eyledi Şevk � Ş�d oldu Őaf�lar eyledi	Őte bu Şekilde övgüler yağdırdı, Sevinçli ve mutlu oldu, hoş karŐıladı.
32b		
1	enbiy�nıŕ cümlesiyle hep viŐ�l eyledi ol Şeb hab�b-i ze'l-cel�l	Azamet sahibi Allah'ın Sevgilisi o gece Peygamberlerin hepsiyle birden buluŐtu.
2	eyledi �sl�b-ı s�bık üzre hep �sum�n ehli yine ta'z�m o Şeb	önceden olduğu Şekilde, bütün gök halkı o gece Tekrar hürmet gösterdiler.
3	k�h-ı kaf ardında �lemler ki var cümlesi oldu gözine �Őik�r	Kaf dağının arkasında varolan �lemlerin Hepsi gözüne göründü.
4	etme ey h�me sözi g�yet dır�z eyle hem sehv-i haŐadan iŐtir�z	Ey kalem, sözü çok uzun tutma! Ve hata yapmaktan sakın!
5	faŐl-ı mi' r�ci hez�r�n �lim�n etse taŐr�r olmaya cümle bey�n	Miraç olayını, binlerce �lim Yazmaya kalkıŐsalar (bile) tamamını beyan edemezler.
6	işbu taŐr�r olduğu üzre res�l seyr idüp buldı maŐ�mına vuŐ�l	Őte yazıldığı üzre Resul, Seyahat edip makamına ulaştı.
7	vardı v� geldi �u faŐru'l-m�rsel�n aradan geçdi iki s�'at hem�n	Resullerin övüncü, gidip gelinceye (kadar), Aradan tam iki saat geçti.
8	z�ra b�l� hep arşa yeks�n idi var kıyas it k'ol niçe sulŐ�n idi	Zira, yüksekler de O'nun için birdi. O'nun nasıl (yüce bir) sultan olduğunu var, sen kıyas et!
9	kim ki bu faşlı oŐur dis�n m�d�m eŐŐal�t� eŐŐal�t� vessel�m	Kim ki bu faslı okursa daima "Essal�t� essal�t� vessel�m" desin.
10	�n res�l itdi maŐ�mına duŐ�l g�yetile Ş�d u haŐdan oldu ol	Resul, evine dönünce OlduŐa sevinip mutlu oldu.

11 şeb geçüp itdi zühür āşār-ı şubḥ gün toğup virdi ziyā envār-ı şubḥ	Gece bitip sabah işaretleri belirdi, Gün doğup sabah ışıkları (etrafi) aydınlattı.
12 geldi evvel yanına ḥātūnları cümleden öḡ itdi āgāh anları	Evvelâ hanımları yanına geldiler, Herkesten önce onları bilgilendirdi.
33a	
1 da ^ç vet itdi cümle yārānın hemān kim ide aḥvāl-i mi ^ç rācın beyān	Hemen bütün dostlarını davet etti. Ki Miraç olaylarını (onlara) beyan etsin.
2 çāriyār u cümle aşḥāb-u güzīn cümle ^ç -i aḥbāb ^ç umūmen mü ^ç minīn	Dört büyük halife ve diğer bütün seçkin sahabeler Cümle sevdikleri, bütün müminler
3 meclis-i cān-baḥşına cem ^ç oldılar şānına lāyık şenālar kıldılar	Can veren meclisinde toplandılar, Şanına lāyık övgülerde bulundular.
4 berḳ ururdu nūrı mānend-i güneş şem ^ç ine cem ^ç oldılar pervāneveş	Güneşe benzer nuru, şimşek gibi çakardı; Kelebekler gibi ışığına toplandılar.
5 seyyid-i ^ç ālem dehān açdı hemān eyledi aḥvāl-i mi ^ç rācın beyān	Ālemlerin efendisi, hemen söze başladı Miraç'daki olayları beyan etmeye başladı.
6 farz olan beş vaḳt namāzı ibtidā eyledi inhā didi eyleḡ edā	Farz olan beş vakit namazı önce Bildirdi, namazı eda eyleyin, dedi.
7 size rabbimden getürdüm ber-güzār kıлмаға қā ^ç im oluḡ leyl ü Nehār	Size Rabb'imde eda edilmek üzere getirdim, Gece gündüz namazı kılın!
8 kim kılırsa devleti olur küşād kim ki kıılmaz mihneti olur ziyād	Kim kılırsa talihi açılır, Kim kıılmazsa sıkıntısı artar.
9 kim ki terk eyler namāzı āşikār arḡa kāfir dirler ise vechi var	Bilerek kim namazı terk eder(se) Ona kāfir demek yanlış olmaz.

10 vācibāt u farz u sūnnet müsteḥab emr ü nehyi vü şartı i‘lām itdi hep	Vacipleri, farzı, sūnneti, müsteḥabı; Emri, yasağı ve şart(lar)ı tamamen bildirdi.
11 her ne kim ol gecede oldı ‘ayān eyledi aşḥābına bir bir beyān	O gece, her ne olduysa Ashabına bir bir beyan etti.
12 çāriyār aşḥāb ‘umūmen sāmī‘in didiler hep merḥabā ey ṣāh-ı dīn	Dört halifesi, arkadaşları ve bütün dinleyenleri, “Merhaba, ey dinin şahı!” dediler.
13 ḥaḳḳ mübārek eyleye mi‘rācıḡı ferṣden irgürdüḡ ‘arṣa tācıḡı	Hakk, Miracını mübarek etsin; (Peygamberlik) tacını yerden göğe ulaştırdın.
33b	
1 ṣol ḳadar ṣādān-ı ferḥān oldılar her biri ḡüyā ki sulṫān oldılar	Çok neşeli ve mutlu oldular. Her biri sanki sultan oldular.
2 didiler hep yā resūlallah senüḡ itdi ‘ālī ḳadriḡı allah senüḡ	“Ey Allah’ın resulü! Allah senin kıymetini çok yüce kıldı.” dediler.
3 biz birer ‘abd-i kemīne kemterüz her ne teklīf etsenḡ anı eylerüz	Biz birer aciz ve hakir kuluz; Her ne teklif edersen onu yerine getiririz.
4 her ne kim emr eyledi rabbiḡ saḡa emrine fermān biziz biz dā’imā	Rabb’in sana her ne emrettiyse, Biz emrini yerine getirmeye daima hazırız.
5 biz ḳuluz sensin bizim sulṫānımız eylerüz yolunḡda ḳurbān cānımız	Biz kuluz, sensin bizim sultanımız. Canımızı yolunda kurban ederiz.
6 ḥaḳḳ te‘ālā her ne kim fermān ider biz muṫī‘iz it bize dā’im ḡaber	Hakk Tealā her ne ferman ederse, Biz itaat ederiz; (yeter ki) daima bizi haberdar et.
7 vaḳt-i zuhūr oldıḡda emr etdi ḡudā nāzil oldı didi cibrīl eṣṣalā	Öğle vakti gelince, Allah emretti. Cebrail geldi, “essalā” (Haydi namaza!) dedi.

8	itdiler ol dem namāza ibtidā eylediler cebra ʿīle iktidā	O anda, namaz kılmaya başladılar, Cebrail'e uydular.
9	iki gün cibril imāmet eyledi arḡa peygamber itāʿat eyledi	İki gün Cebrail imamlık yaptı, Peygamber O'na uydu.
10	bildi bu aḡvāli ol dem müşrikīn geldiler cümle ebū cehle hemīn	O an bu duruma müşrikler şahit oldu Hepsi birden hemen Ebu Cehil'e geldiler.
11	ol ebū cehl-i ḡabīṣ-i bed-liḡā ḡaşm-ı cān idi resūle dā'imā	Kötü görünümlü, pis Ebu Cehil, Resul'ün daima can düşmanıydı.
12	müşrikūne zābiṡ ü serdār idi bir münāfiḡ putperest murdār idi	Müşriklerin öncüsü ve idarecisiydi. İki yüzlü puta tapan, iḡrenç (biri) idi.
13	yanına cemʿ oldu küffār ol zamān itdiler miʿrācı inkār ol zamān	O zaman, kafirler etrafına toplandı. Mirac'ı o an inkār ettiler.
34a		
1	didiler ḡāṣā yalandur bu cevāb ʿāḡıl olan bu sözi görmez ṡavāb	“Bu iddia –haşa- yalandır; Akıllı olan, bu söze önem vermez.” dediler.
2	kim bilür kim düş midür yāḡūd ḡayāl yoḡsa bu olmak muḡāl-ender-muḡāl	Kim bilir, bu bir rüya mı yoksa hayal midir. Yoksa, bunun olması oldukça imkânsız bir şeydir.
3	bir ṡeb içre eyleye ḡudse duḡul hem yine ide maḡāmına vuṡul	Bir gecede, Kudüs'e gidip Tekrar evine geri gelsin.
4	ḡudse kā'il olmayan dīvāneler ṡarḡ mıdur miʿrācı inkār etseler	Kudüs'e gitmesini akli almayan aptallar(ın) Miraç olayını inkār etmeleri ṡaşılacak bir şey midir?
5	ittifāḡile ḡaber gönderdiler beytü'l-aḡṡānuḡ niṡānın ṡordular	Beraberce haber gönderdiler, Beytü'l-Aksa'nın özelliklerini sordular.

6	hakkıñ emriyle hemān dem ol diyār gözlerine oladıñdi āşikār	Hakk'ın emriyle, birden, o diyar gözlerine görünüverdi.
7	tarzını vü resmini ol dem hemān eyledi kāfirlere bir bir beyān	O anda, görüntüsünü ve resmini, Kâfirlere bir bir beyan etti.
8	ka'be yolında bir ulu kārübān var idi anı dañi itdi beyān	Kâbe'ye doğru gelmekte olan büyük bir kervan Var idi (ki), onu dahi haber verdi.
9	sözünü bu resme işbāt eyledi vāki' idi her ne söz kim söyledi	Sözünü bu şekilde ispat eyledi. Her ne söylediyse, ortaya çıktı.
10	virmiş idi kārübāndan kim haber zāhir oldu irtesi vaqt-i seher	Haber vermiş olduğu kervan Ertesi (gün) sabah vaktinde çıkageldi.
11	ol maħalde çok kimesne müslimān oldılar u buldılar emn ü emān	O yerde (bulunan) pek çok kişi, Müslüman oldular ve kurtuluşa erdiler.
12	didiler ol müstedām ey şāh-ı dīn eşşalātü vesselām ey şāh-ı dīn	“Ey dinin önderi! Söylemek istediğimiz şey: Essalātü vesselām” dediler.
34b		
1	ol emīr-i kā'ināt ol pāk zāt itdi izhār işbu resme mu'cizāt	Kâinatın önderi o temiz zat, İşte bu şekilde mucizeleri anlattı.
2	yine ol mel'ün-ı bī-dīn-i ebed toldı gāyet qalbine kibr ü ħased	Yine o daima dinsizlik taslayan lânetlinin Kalbine, kibir ve kıskançlık doldu.
3	sā'i gönderdi medīne şehrine rām idi zīrā ki ol qavm emrine	Sa'y'ı Medine şehrine gönderdi; Zira, halkı kendisine tâbi idiler.
4	didî nāmem vāşıl olduqda hemān olasız bu cānibe cümle revān	Benim mektubum size ulaşınca derhal Hepiniz bu tarafa geliniz.
5	itdi zīrā kim muħammed ħalka āl kendüne uydurdu müşkil oldu ħāl	Zira, Muhammed'in halkı kandırdı, Kendine uydurdu, durum müşkül oldu.

6	nāme vardıkda idüp emrin abūl itdiler hep ka‘be ehrine duūl	Mektup geldiğinde hemen kabul edip Hepsi, Kābe ehrine gittiler.
7	oldılar her biri yek-dil yek-cihet itdi bū cehl anlar ile meveret	Her biri tek gönöl, tek vücut oldular. Ebu Cehil onlar ile istiare yaptı.
8	didi bir āre idi yosa hemān gitdi ‘ālem elden i oldu yamān	Dedi: Bir are bulun; yoksa u anda Alem elden gitti (gidecek) İ kötületi (kötüleecek).
9	didiler āre budur kim evvelā idelim mükil su‘āller biz aa	“Evvela, O’na zor sorular soralım; are budur.” dediler.
10	bir nie mükil mesā‘iller su‘āl eyledikde irdi peyk-i lā-yezāl	Birok zor soru sorduğunda, Yok olmayan Allah’ın vahiy habercisi yetiti.
11	azretine itdi ta‘līm ü beyān her cevābı eyledi ātır-niān	Hazret(-i Peygamber)’ine bildirip açıkladı, Her (sorunun) cevabını kendisine hatırlattı.
12	ol su‘āller kim resūle itdiler ilet olur cümle tafil olsa ger	Resul’e yönelttikleri o sorular, Tafsilatlı anlatılsa sıkıntı verir.
13	cümleden biri su‘āl-i rū idi rū emri ‘āleminde dūr didi	Suallerden biri, ruh (ile ilgili) idi; “Ruh, emir āleminde dūr. (sebepler dünyasına ait olmayan dünya)” dedi.
35a		
1	her ne kim mükil su‘āl oldu aa cümlesin fet itdi ol mükil-kūā	O’na ne kadar zor sualler sorulduysa, Mükülleri özen o Zat, hepsine cevap verdi.
2	bū cehil didi resūl ise eger mu‘cizātıla dū a olsun amer	Ebu Cehil, “Eğer Resul isen Mucize olarak bize ay’ı iki paraya ayır.’ dedi.
3	irdi ol dem azretine luf-ı a itdi engüt ile māı iki a	O an, Hazret(-i Peygamber)’e Hakk’dan bir lütuf geldi. Parmaqıyla ayı ikiye ayırdı.

4	didiler avm-i medīne yā resūl a resūlsin dinii etdik abūl	Medine kavmi, “Ey Resul!” dediler. “Hakk’ın resulüsün; dinini kabul ettik.”
5	ad hezārān āferīn āyīnie cümlemüz urbān olalım dinie	Davranışlarına, yüz binler aferin; Hepimiz senin dinine kurban olalım.
6	merabā eyā sultān-ı dīn kim senūdūr āyin ü erkān ü dīn	Merhaba, ey dinin sultanı! Din, kanunlar ve esaslar senindir.
7	irdi hādīden hidāyet ol zamān cümlesi īmāna geldiler hemān	O zaman, doru yola ileten Allah’tan hidayet geldi. Hepsi birden iman ettiler.
8	dest-i būs idüp icāzet aldılar cümlesi azm-i medīne ıldılar	Elini öpüp müsaade aldılar Hepsi birden Medine’ye gittiler.
9	ün ebū cehl anlara itdi nazār kim resūle oldılar fermān-ber	Ebu Cehil, Resul’un emirlerine tâbi olduklarını görünce
10	rūy-ı nā-pākinde anı almadı an degil tende cānı almadı	Kirli yüzünde kanı kalmadı. Kan deil, teninde canı kalmadı.
11	oldı āyet ‘ āī dīn-i devlete eyledi tekrār ihānet azrete	Devlete ve dine karı isyanı arttı, Hazret (-i Peygamber)’e tekrar ihanet etti.
12	kendü gibi bir nie kāfirleri da‘ vet idüp itdi idlāl anları	Kendi(si) gibi birok kāfirleri Davet edip onları saptırdı.
13	ün ebū cehl itdi bu cem‘ iyyeti azreti atıl itmek oldı niyyeti	Bu topluluu, Ebu Cehil topladı. Ki, niyyeti Hazret(-i Peygamber)’i katletmekti.
35b		
1	geldi bir a-ı münāfı ol zamān didi benden eyleme sırrı nihān	O zaman bir münafık ahıs geldi. “Sırrı(nızı) benden gizlemeyin!” dedi.
2	her umūru olmuam üstādı ben leyk ala sırrıızı ayriden	Ben her türlü iin üstadı olmuum; Lâkin, sırrınızı baka(ların)dan saklayın.

3	şimdi hâlâ necid ilidür meskenim oldı hem gâyet muhammed düşmanım	Şimdi hâlâ Necid şehri meskenim(dir). Muhammed de en büyük düşmanım ol(muş)tu(r).
4	her neyise sırrınız ifşâ idiñ ecnebî şanmañ beni inhâ idiñ	Sırrınız neyse bana açıklayın. Beni yabancı sanmayın; bilgilendirin!
5	bu cevâbı söyleyen şeytân idi ta ezel bû cehlile yârân idi	Bu sözü söyleyen şeytan idi; Ezelden beri Ebu Cehil ile dost idi.
6	didiler cem' iyyete budur sebab kim muhammed halkı idlâl itdi hep	“Toplanmamızın sebebi şudur: (Ki) Muhammet halkı saptırdı.” dediler.
7	didi olam bu huşûşda pîriñiz söyleñ imdi güş idem tedbiriñiz	“Bu konuda önderiniz ben olayım, Şimdi söyleyin, aldığınız tedbiri dinleyeyim.” dedi.
8	ol maħalde söyledi her bir kilâb şân-ı nâ-pâkine enseb bir cevâb	O yerde, her bir köpek, (Kendi) kötü şanına yakışır teklif(lerini) söyledi.
9	anları iblîs 'aleyhilla' ne güş itdi ma' kûl görmedi oldı hamûş	İblis –Lânet üzerine olsun!- onları dinledi. Sonra teklifleri makul görmedi; sessiz kaldı.
10	didi bû cehl ittifâķile hemân ķatle sa' y eyleñ budur ma' kûl olan	Ebu Cehil, ortak kararla hemen, “Katle kalkışın; makul olan budur.” dedi.
11	her ķabâyilden beşer onar ķişi cem' idüp ifşâ idelim bu işi	Her kabileden beşer onar ķişi Toplayıp bu işi (kararı) açıklayalım.
12	bir gice arġa sebiĥân idelim tiġ öşürüb baġrını ĥûn idelim	Bir gece O'na baskın yapalım. Kılıç çekip kanını akıtalım.
13	sözleri bu oldı ol cem' iyyetiñ itdiler ķatline niyyet ĥazretiñ	O cemiyetin (son) sözleri, şü oldu. (Ki), Hazret(-i Peygamber)'i öldürmeye niyet ettiler.
36a		
1	hey ne aĥmaķ kâfir imiş ol la' in	O lânetli, ne ahmak kâfiriş (ki),

öyle bir sultāna tuta böyle kīn	Öyle bir sultana böyle kin tutmuş.
2 yā ilāhī ḥaqq-ı fahrü'l-mürselīn kıl bizi a' dā nifākından emīn	Ey Allah'ım! Resullerin kendisiyle övündüğü zatın hatırına, Bizi düşmanın nifakından emin kıl!
3 çün ebū cehl eyledi bu niyyeti kim sebīḥān itdüre ol ḥazreti	Ebu Cehil, o yüce insanı gece baskını yapma Niyetini açıkladı.
4 didi şeytān āferīn i' zāmıḥa kim bu tedbiri düşürdüm şānıḥa	Şeytan, "Anlayışına aferin; Ki, sana da bu tedbir yakıştırdı." dedi.
5 nāzil oldu didi beyk-i lā-yenām yā resūl itdi saḥa allah selām	Uykuya ihtiyacı olmayan Allah'ın vahiy elçisi geldi. "Ey Resul, Allah'ın sana selâmı var!" dedi.
6 dir ḥabībim eylesün hicret bu şeb kim ' adüvv virmez saḥa rāḥat bu şeb	"Sevgilim bu gece hicret etsin. Ki, düşman kendisini rahat bırakmayacaktır." der.
7 eyle şehir-i ka' beden riḥlet hemān it medīne şehrine hicret hemān	Derhâl Kâbe şehrinde çık, Medine şehrine hicret et!
8 böyle fermān itdi rabbiḥ yā resūl git hemān emr-i şerīfin it ḳabūl	Ey Resul! Rabb'in böyle ferman etti: Derhâl şerefli emrini yerine getir.
9 ḳande getsen saḥa rabbiḥdür mu' īn ḳalbiḥi ḥavf-ı ' adüvvden it emīn	Nereye gidersen git Rabb'in senin yardımcındır; düşman korkusundan endişe etme!
10 bildi aḥvāli çü şāh-ı enbiyā eyledi şiddīka inhā-yı ipdā	Peygamberler sultanı durumu anladı, Sıddık Ebu Bekir'e hicreti bildirdi.
11 cümle aşḥābı ḥaberdār oldu hep	Bütün arkadaşları, haberdar oldu.

	bildiler hicret ider Һazret bu Şeb	Bu gece Hazret(-i Peygamber)'in hicret edeceğini öğrendi.
12	bu haberden cümle nālān oldılar zār u giryān u perīŐān oldılar	Bu haberden dolayı hepsi üzüntüden ağlayıp inlediler.
36b		
1	didi aŐhāba resūl-i kibriyā kim olur bu Őeb benimle reh-nümā	Resul-i Kibriya, ashaba dedi (ki) Bu gece bana kim yoldaş olur.
2	çün diyār-ı ğurbete azm eylerem bir muvāfiķ yār-ı rehber isterem	“Gurbet diyarına göç edeceğim (için) Uygun bir rehber arkadaş istiyorum.” dedi.
3	cümleden evvel ebū bekr ibtidā didi Őāhā uđrına cānım fedā	Herkesten önce Ebu Bekir “Canım sana feda olsun, ey Şah!” diyerek söze başladı.
4	ķande getseŐ ben ķuluŐ hem yārıŐam bendeveş ķapuŐda ħizmetķarıŐam	Nereye gitsen ben kulun ve dostunum. Ve dostun olarak kapıda ħizmetķarımım.
5	ħizmetiŐ cānıma minnet yā resūl tek hemān sen ķulluđına it ķabūl	Ey Resul! Hizmetin (emrin) canıma minnet; Yeter ki sen hemen beni kulluğuna kabul et!
6	bu cevābdan dil-ķüŐā oldu resūl ğāyet ile Őevķ-i Őād oldu resūl	Resul, bu cevaptan dolayı rahatladı, Oldukça mutlu oldu.
7	didi kimdür ol Őecī' -i nāmudār cāme ħābımda bu Şeb ide ķarār	“Bu gece, uyuduğum yatakta kalacak Şanlı yiğit kim olmak ister?” dedi.
8	var mıdur bir merd ü Őehbāz u diğer cānımı bezl eyleye baŐa nazīr	Canımı, benim için severek feda edecek başka bir Kahraman mert var mı?
9	terk ide bu gice baş u cānımı ideler cārī benimçün ķanımı	Bu gece, başını ve canını terk etsin Benim için kanını akıtsın (akıtmayı göze

	alsın).
10 kim bugün eyler fedā cānın baḡa ben daḡī yarın ṣefī‘ olam aḡa	Bugün kim benim için canını feda ederse (etmeyi göze alırsa), Ben de öteki dünyada onun için şefaati olurum.
11 didi ol demde ‘aliyyü’l-mürteżā yā resūlallah saḡa cānım fedā	O anda Ali Mürteza, dedi (ki): Ey Allah’ın Resulü, canım sana feda (olsun)!
12 ḡaḡḡ ḡaḡādan ḡıfz ide cān u teniḡ ben yatayım cāme ḡābıḡda seniḡ	Allah can ve bedenini tehlikelerden korusun; Ben senin yatak odanda yatayım.
13 sen hemān şıḡḡatla saḡ u sālīm ol ben saḡa ḡurbān olayım yā resūl	Sen her zaman sıhhatle saḡ ve salim ol! Ben sana kurban olayım, ey Resul!
37a	
1 ḡünki leyl irdi ḡubūr etdi nehār şāh-ı meşrıḡ itdi maḡribde ḡarār	ḡünkü, gece olup gündüz yok oldu, Doḡunun şāhı, batıda durakladı.
2 eyledi niyyet ḡü şems-i kā’ināt ide hicret bula düşmāndan necāt	Kāinat güneşinin hicret edip düşmandan kurtulmasını istedi.
3 ḡaḡḡ te‘ ālāya tazarru‘ hem niyāz eyleyüp ḡıldı niḡe rek‘at namāz	Hakk Tealā’ya (hem) tazarru hem niyaz edip Pek çok rekat namaz kıldı.
4 cem‘ idüp evlād-ı evvācın ḡamū hep tesellī eyledi ol māh-ı rū	Bütün eşlerini ve evlatlarını toplayıp Onları, o ay yüzlü teselli etti.
5 ḡalbinizi mutma‘īn eyleḡ didi göḡliniz ḡamdan emīn eyleḡ didi	‘Kalbinizi mutmain edin, Gönlünüzü ḡamdan uzak tutun!’ dedi.
6 ba‘zı rāvī dir ki ol faḡr-i cihān	Bazı raviler der ki, o cihanın gururu,

	eyledi aşhāba fermān ol zamān	Ashab(ın)a o zaman ferman etti.
7	siz daḥī bir cānibe riḥlet idiḡ her biriḡiz bir yere hicret idiḡ	Siz de bir yöne (doğru) yola çıkın. Her biriniz bir yere hicret edin.
8	ben gidince sizi zīrā eşkıyā incidür rencīde eyler dā'imā	Çünkü ben gidince sizi eşkıya(lar) incitir. Her zaman rencide ederler.
9	olamazsınız cevr-i küffāra şabūr idemezsiniz hem taḥammül hem ḥuzūr	Kâfirlerin kötülüğüne sabredemezsiniz. Tahammül edemez, huzur bulamazsınız.
10	olmamışdı katl için āyet nüzül anı için hicret emr itdi resül	Savaş için ayet nazil olmamıştı. Resul, onun için hicret(i) emretti.
11	çün şaḥābe bu sözi işitdiler her biri bir semte riḥlet itdiler	Sahabe(ler) bu sözü işittiklerinde, Her biri bir semte göç ettiler.
12	ol maḥalde itdi ḥazret niyyeti kim ebū bekr ile ide hicreti	Hazret, o yerde karar verdi. Ebu Bekir ile hicret edecekti.
13	eyleyüp bū cehl-i cāhil şeytanet oldı küffāriyle yek-dil yek-cihet	Cahil Ebu Cahil düşmanlık yapıp, Kâfirlerle gönüldaş (ve) tek taraf oldu.
37b		
1	zıkr olan itdi fāş o gün oldı küffāriyle ḥāzırbaş o gün	Zikredilen.....o gün ortaya çıktı. (Ebu Cahil) kafirlerle beraber oldu o gün.
2	geldiler dār-ı resüle düşmenān sağdan u soldan kuşatdılar hemān	Düşmanlar(ı), Resul'ün evine geldiler. Hemen sağdan soldan kuşattılar.
3	anlara şeytān 'aleyhilla' ne baş olmuşıdi ol ḥabiş-i bed-ma' āş	Onlara, o kötü hayatlı pis şeytan –Lanet üzerine olsun- öncü olmuştu.
4	etmemişdi daḥī ḥazret irtihāl gördi kim geldi o kavm-i bed-fa' āl	Hazret, henüz ayrılmamıştı ki, O kötü davranışlı topluluğu gördü.
5	hicret-i ḥazret ḥaḡḡ için yā ilāh	Ey İlah! Hazret'in hicreti hakkı için

	ol bize dünyā vu ʿ uqbāda penāh	Bize, dünya ve ahirette koruyucu ol!
6	gūş kıl imdi hüdā-yı müstaʿān niçe hıfz itdi habībin ol zamān	Şimdi, kendisinden yardım dilenilen Allah'ı dinle! Sevgilisini, o zaman nasıl korudu?
7	itdi ol dem anlara irsāl-i hāb vardı hābe cümlesi bī-ıztırāb	O an, uykuyu onlara musallat etti. Hepsi kolayca uyuyakaldılar.
8	didı hazret yā ilāhe'l-ʿālemin benderji kıl mekr-i aʿdādan emīn	Hazret(-i Peygamber), “Ey âlemlerin İlâhı!” dedi. “Kulunu düşmanların tuzağından kurtar!”
9	eyleyüp elvedā ezvāca vedāʿ hānesinden çıkdı ol merd-i şucāʿ	Eşlerine, evlatlarına veda edip O cesaretli insan hanesinden çıktı.
10	yollayup taʿzīmle peygamberi kaldı dārında ʿalī hazretleri	Peygamberi, büyük bir saygı ile yollayıp Ali Hazretleri, O'nun evinde kaldı.
11	bir avuc hāk aldı hazret destine şaçdı ol dem ol gürühıñ üstüne	Hazret eline bir avuç toprak aldı. O an, o topluluğun üzerine saçtı.
12	itdi yāsin-i şerīfe iştiğāl geçdi gitdi içlerinden bī-cidāl	Yasin-i şerifi okudu. Mücadelesiz, içlerinden geçti, gitti.
38a		
1	olmadı ahvāle vākıf düşmenān oldılar şiddik-ı ekberle revān	Düşmanlar olanlara vâkıf olmadılar. Büyük Sıddık ile yola koyuldular.
2	oldı şiddik anıñile hem tarīk hem muhib u hem muşāhib hem refīk	Sıddık, O'nunla yoldaş oldu. Hem seveni, hem yakını, hem dostu (oldu).
3	yel gibi şeb içre pūyān oldılar bir mağara içre pinhān oldılar	Gece yarısında, yel gibi esip gittiler. Bir mağara içinde gizlendiler.
4	toğdı ol ğār içre gūyā kim güneş kaldı aʿdā hāb içinde mürdeves	Sanki o mağara içinde güneş doğdu. Düşmanlar, ölü gibi uykuya daldılar.

5	anlara serdâr idi şeytân la‘în turdı hâbdan cümleden evvel hemîn	Lanetlenmiş şeytan, onlara önder idi. Herkesten önce uykudan uyandı.
6	gördi kim yatur gürûh-ı kâfirân didi tırıᅇ k’oldı iş gâyet yamân	Kafirler güruhunun (yatıp) uyuduğunu gördü. ‘Davranın, iş oldukça zorlaştı.’ dedi.
7	cümle küffâr oldılar bîdâr-ı hâb gördiler kim başlarında var türâb	Bütün kafirler, uykudan uyandılar. Başlarında toprak olduğunu fark ettiler.
8	didiler itmiş bize sihrile âl girdiler dâra hemân o kavm-i dâll	‘Bize sihirle tuzak kurmuş.’ dediler. O sapık kavim hemen ev(in)e girdiler.
9	gördiler yatur ‘aliyyü’l- mürtezâ şordılar sulᅇân-ı kevneyni aᅇa	Ali Mürteza’nın (yatakta) yattığını gördüler. O’na iki cihan Sultanını sordular.
10	didi şimdi çıktıᅇ riᅇlet eyledi bilmem ammâ ᅇande hicret eyledi	‘Şimdi çıktıᅇ, göç etti.’ dedi. ‘Ama nereye hicret etti; bilmem.’
11	etmedi düşmandan a‘lâ ictinâb herbirine virdi merdâne cevâb	Düşmandan asla çekinmedi. Her birine, mertçe cevap verdi.
12	cür’etine şad hezârân âferîn ᅇazretiᅇ oldu firâşında metîn	Cesaretine yüz binler aferin! (Çünkü) Hazretin yataᅇında rahatlıkla yattı.
13	nice olmaya çeri şîr-i ᅇudâ ᅇaᅇᅇ didi ᅇaᅇᅇında anıᅇ lâ fetâ	Allah’ın aslanı asker, nasıl olmasın? Hakk, O’nun hakkında “lâ feta” dedi.
38b		
1	bir mehâbet virdi allah ol zamân ᅇalb-i a‘dâ lerzenâk oldu hemân	Allah, o an bir ihtişam verdi. Derhal düşmanın kalbi titredi.
2	bilmediler çün ᅇaber ol şâhdan çıᅇdılar dâr-ı resûlullahdan	O Şahdan bilgi alamadıkları için, Resulullah’ın evinden çıktılar.
3	kûşe-ber-kûşe ᅇaᅇıldı hep ‘adû	Bütün düşman(lar) her köşeye daᅇıldılar.

itdiler ta şubh olunca cüst ü cū	Sabah oluncaya kadar arayıp taradılar.
4 şubh irişdikde ‘ adüvvi hâksâr eylediler gâr-1 mezbûrda qarâr	Sabah olduğunda toprak(la tozlanmış) düşman, Bahsedilen mağarada durdular.
5 irdi ol dem emr-i hayy-1 lâyemût bâb-1 gâra kırdı ağın ‘ ankebût	O an, ölümsüz, diri (Allah)ın emri geldi. Örümcek, ağın mağaranın kapısına kurdu.
6 perde oldu bir şecer bitdi hemân yapdı hem iki kebûter âşiyân	Bir ağaç derhal bitip perde oldu. Hem iki güvercin (de) yuva yaptılar.
7 hıfz için maḥbûbına perverdigâr eyledi ol ‘ ankebûti perdedâr	Terbiye edip rızık veren Allah’ın Sevgilisini korumak için, O örümceği perdedar yaptı.
8 ya‘ni kim çeşm-i raḳîbândan nihân itdi luḫından ḥabîbin müsta‘ân	Yani, rakiplerinin kötü gözlerinden gizledi. Kendisinden yardım istenilen Allah, Sevgilisini lûtfuyla (korudu).
9 pes nice hıfz etmesün peygamberi anıñçün itdi ḥalḳ ‘ âlemleri	O halde, Peygamber’i nasıl korumasın? Alemleri, O’nun için yarattı.
10 oldılar çün gâra dâḫil düşmenân gördiler ‘ ankebût âşiyân	Düşmanlar, mağaraya girdiklerinde Örümcek (ve) yuva gördüler.
11 kaplamış hem bâb-1 gârı bir şecer mümkün olmaz kim ḫulûl ide beşer	Mağara kapısı(nı) da bir ağaç kaplamıştı. İnsanın girmesi mümkün değil(di).
12 gârıñ etrâfında bir hayli zamân gâh ḫururdu gâh oḫurdu düşmenân	Uzun zaman mağaranın etrafında, Düşmanlar bazen oturup bazen dolaştılar.
13 düşman ol vâdiye başduḳda ḳadem ḫavfa düşdi bû bekir şiddiḳ o dem	Düşman o vadiye ayak basınca O an, Ebu Bekir Sıddık korkuya kapıldı.

39a	
1 didi ol dem ey resül-i pür-uşül düşman etrafı kuşatdı sağ u şol	O an, 'Ey yüksek adaplı Resul! dedi. Düşman, sağdan ve soldan etrafı kuşattı.
2 didi allah 'ālimü 'l-esrārdur nāşır u hem hāfız u settārdur	'Allah, sırları bilendir.' dedi. Yardım eden, koruyan (ve) de günahları örtendir.
3 ol maħalde oldı bir revzen küşād başdı şiddik aḥa gāyet oldı şād	O yerde, aydınlık bir pencere açıldı. Sıddık onu gördü, çok mutlu oldu.
4 gördi bir keştī vü keştībān ṭurur bir mu'azzam baħr-i bī-pāyān ṭurur	Bir gemi ve gemi sahibinin durduğunu gördü. Uçsuz bucaksız büyük bir deniz durur.
5 didi hāzret olma ey yārim melūl ger iderse gāra kāfirler ḥulūl	Hazret, 'Ey Yarım, kafirler mağaraya girerlerse, hüzünlenme!' dedi.
6 oluruz biz işbu keştīye suvār eylerüz dār-ı selāmetde qarār	İşte bu gemiye gireriz. Selamet yurduna varırız.
7 rahmeti deryāsını perverdigār itdi şiddikā resūle āşikār	Terbiye edip, rızık veren rahmet deryasını, Sıddık'a, Resul'e gösterdi.
8 zikr olan deryā ḥaḳḳiçün yā gani rahmetüḥ deryāsına garḳ it beni	Ey zengin olan (Allah)! Bahsedilen derya hakkı için, Beni rahmetinin denizine daldır.
9 gār içinde ol emīr-i kā'ināt eyledi zāhir bu resme mu'cizāt	O kainatın Emir'i mağara içinden Bu şekilde mucizeler gösterdi.
10 hābe vardı anda cüz'ice resül yatmamışdı zīra ol gice resül	Resul, birazcık uykuya daldı. Çünkü, o gece Resul uyumamıştı.
11 gördi şiddik anda bir heybetli mār başını sūrāhdan itdi āşikār	Sıddık, orada büyük bir yılan gördü. Başını yuvasından çıkardı.
12 oldı ḳalbi gāyetile ḥavfnāk kim resūli ḳaşd idüp ide helāk	Resul'e saldırıp zarar verir diye, kalbi korkuyla doldu.

39b	
1 payini sūrāhına mārıḡ hemīn perde itdi k' olmaya yāre zebān	Ayağını hemen yılanın yuvasına Perde yaptı ki yar(in)e zarar vermesin.
2 pāy-ı şıddıķı o mār-ı zehrnāk şoķdı kim oldu vücūdı lerzenāk	O zehirli yılan, Sıddık'ın ayağını soktu(ğunda), Vücudu titremeye başladı.
3 şöyle bir zahm urdı aḡa ol yılan kim mübārek ayağı şişdi hemān	O yılan, onu öyle bir yaraladı ki, Mübarek ayağı birden şişti.
4 bu belāya şabr idüp ah etmedi hem ḡabīullahı āgāh etmedi	Bu belaya sabredip ses çıkarmadı. Allah'ın Sevgilisi'ni de haberdar etti.
5 anıḡıçün itdi şabr ol rahmete k' olmaya māni' ḡuzūr-ı ḡazrete	O'nun için o zahmete sabretti. Hazret'in huzuruna mani olmak (istemedi.)
6 işbu resme bir fāşıl şabr eyledi ḡāyetile cānına cebr eyledi	İşte bu şekilde bir müddet sabretti. Canını oldukça yaktı.
7 şabra ḡākāt ḡalmayup āhir hemīn eyledi riḡḡatle bir ah-ı ḡazīn	Sonunda, sabra gücü kalmayıp birden İnleyerek hüzünlü bir ah çekti.
8 ḡābdan ḡurdu resūl-i kibriyā bildi aḡvāli didi ol dem aḡa	Yüce Resul, uykudan uyandı. Durumu anladı, o an O'na dedi:
9 olma ey yārim şaḡın aşla melūl her ne kim ḡaḡḡdan gelür eyle ḡabūl	Ey dostum, sakın asla hüzünlenme! Hakk'dan ne gelirse kabul et!
10 ḡūş ḡıl imdi resūl-i kibriyā niçe itdi yara-i yāre şifā	Şimdi dinle, bak: Yüce Resul, Dostunun yarasını nasıl iyileştirdi.
11 aḡzıyla emdi yārıḡ yarasın ḡoldı aḡzı dōkdi ḡıldı çāresin	Dostunun yarasını aḡzıyla emdi. Aḡzı doldu, (onu) boşalttı, çaresine baktı.
12 bir niçe def' a bu vechile resūl emdi vū şiş ḡalmadı itdi nüzūl	Resul, birkaç defa bu şekilde emdi. Ve şişlik kalmadı; indi.

13 pāy-i yārında cerāhat almadı cānı rāhat buldı zamet almadı	Dostunun ayaında cerahat kalmadı. İi rahatladı; acısı kalmadı.
40a	
1 nīe urbān olmasun Őiddī aa bu deminde derdine itdi devā	Sıddık O’na nasıl kurban olmasın. Anında derdine deva buldu.
2 eyledi māra abībullah itāb didi gel ık vir uzūrımda cevāb	Allah’ın Sevgili’si, yılan seslendi. ‘Gel, ık, huzurumda cevap ver!’ dedi.
3 kim niün yārim zaimnāk eyledi bōyle mecrū ũ elemnāk eyledi	Yarimi niin yaraladın? Bōyle yaralayıp acı iinde bıraktın?
4 bizden aqlā olmadı saa zarar sen niün dūŐmenlik itdi vir aber	Biz sana asla zarar vermedik. Sen niin dūŐmanlık yaptın, sōyle?
5 ōca-i ‘ālem itāb itdikde mār ıdı sūrāından oldu āŐikār	Alemin Hocası sorunca, Yılan yuvasından ıkıp gōründü.
6 emr-i a ile dile geldi hemīn didi evvel esselām ey Őāh-ı dīn	Hakk’ın emriyle hemen dile geldi. Önce ‘Esselam, ey Din’in Őāhı!’ dedi.
7 didi āŐā Őümme āŐā kim Őāhā ben senū yārānıa idem cefā	Ey Őāh! Tekrar tekrar haşa ki, Ben Senin yaranına cefa edeyim.
8 o zamāndur eyler idim arzū kim gōreydim zātıı ey māh-ı rū	Uzun zamandır, arzu ederdim ki Zatını gōreyim, ey ayyüzlü!
9 asret-i nāmıla pūr-eŐvā idim vech-i pāki gōrmege mūŐtā idim	İsminin hasretiyle Őevk(ler)le doluydum. Pak yüzünü gōrmeye mūŐtak idim.
10 ün duūl itdi mekānıma benim oldı nūrula mūnevver meskenim	Benim mekanıma geldiin iin, Nurunla meskenim aydınlandı.
11 nūr-ı ‘aŐı gālīb oldu baa pes pāyere yüz sūrmege itdim heves	AŐkının nuru bana galip geldi. Ayaına yüz sūrmeğe heveslendim.

12	çünkü sūrāhımdan oldum āşikār kim cemālîñ seyr idem ey şehriyār	Yuvamdan göründüm ki, Yüzünü seyredeyim, ey Padişah!
13	işbu yārın oldu aña hem benim māni‘ oldu bağladı rāhım benim	İşte bu yarın ona mani oldu, Benim yolumu kapattı.
40b		
1	seyr-i hüsünü itdi çün benden dirîğ ben dahî urdum anıñçün aña tîğ	Güzelliğini seyretmeyi benden esirgediği için, Onun için ben de O’nu soktum.
2	pādişāhā eylerem senden recā kim qabūl it ‘özrim ‘afvıñ kıl ‘aṭā	Ey Padişah! Senden rica ederim ki Özrümü kabul et, afvımı lûtfet!
3	tañrı birdür sen resūlsin yā resūl umaram kim idesin ‘özrim qabūl	Ey Resul! Tanrı birdir, Sen resulün, Umarım ki özrümü kabul edersin.
4	eyledim hep hāmîl-i inhā saña bir ḥaṭādur itdim ‘afv it sen şahā	Sana bütün bilgileri taşıdım. Bir hatadır işledim; Sen affet, ey Şah!
5	işbu resme çok kelāmlar söyledi rüyini pāyinde pāmāl eyledi	İşte bu şekilde çok kelamlar söyledi. Yüzünü, ayağının altına sürdü.
6	seyyid-i ‘ālem anıñ ‘özrin qabūl eyleyüp dilşād-ı ḥurrem oldu ol	Alemin Efendisi onun özrünü kabul etti(ğinde), O(nun), sevinçle gönlü rahatladı.
7	döndü şiddīka dahî itdi recā ol dahî göñlin helāl itdi aña	Sıddık’a döndü, ondan da rica etti. O da ona hakkını helal etti.
8	hem ‘özür hem seyr-i dīdār itdi mār eyledi yine maqāmında qarār	Yılan, hem özür (diledi) hem yüzünü seyretti. Tekrar yuvasına girdi.
9	ğār içinde ol emīr-i kā’ināt zāhir itdi böyle niçe mu‘cizāt	O kainatın Emiri, mağaranın içinde, Böyle birçok mucizeler gösterdi.
10	eyledi hem yara-i yāra ‘ilāc	Hem yarının yarasına ilaç oldu,

	itdi hem ol cānavarla imtizāc	Hem o canavarla uyuştular.
11	rabbenā bu mu‘cizāt haqqı benim қаыр-ı cennāt-ı na‘īm it meskenim	Ey Rabbimiz! Bu mucizeler hakkı, Naim cennetlerinin sarayını, benim meskenim et!
12	hāzret-i şiddīkuḡ ‘abdullah nām var idi bir zādesi merd ü benām	Sıddık hazretlerinin Abdullah adlı, Mertliğiyle ünlü bir oğlu vardı.
41a		
1	қurb-ı ġārdan gidicek düşmanları geldi buldı ġār içinde anları	Düşmanları, mağaranın yakınından Uzaklaşınca; onları geldi, mağara içinde buldu.
2	āb u nān ü süd getürdi evvelā iki nāқа hāzır itdi şāniyā	Önce su, ekmek ve süt getirdi. Sonra, iki deve hazırladı.
3	niçe def‘a vardı geldi üç cüvān ittifākın itdi küffārıḡ beyān	Üç genç birçok defa geldi, vardı. Kâfirlerin toplandığını bildirdi.
4	olmayup üç gice üç gün āşikār itdiler ol ġār-ı tār içre қарār	Üç gün üç gece ortaya çıkmayıp O karışık mağara içinde kaldılar.
5	bindiler ol nāқа üzre hemān şeb revāna oldılar yola revān	Hemen o deve üzerine bindiler. Gece ilerlerken yola koyuldular.
6	buldılar iki ‘arab merd ü benām biri ‘āmir biri ‘abdullah nām	Mertliği ile meşhur iki Arap buldular. (Onların) biri Âmir, biri Abdullah’dı.

7	ücretile Һazrete yār oldılar yolda hizmetkār u rehvar oldılar	Ücretle Hazret(-i Peygamber)'e yār oldular. Yolda (O'na) hizmetkār ve yoldaş oldular.
8	girdiler çün bir iki menzil hemîn oldılar vādine ‘ affāna qarîn	Durmadan bir iki menzil gidince, Affan vadisine yaklaştılar.
9	bulmadı a‘ dā çü Һazretten nişān her yola ādemler itdiler revān	Düşmanlar, Hazret'ten bir iz bulamayınca Her yola adamlar gönderdiler.
10	irdi ol yerde sürāka nām ‘ adüvv didi kim Һande kaçarsın dön girü	O yere Süraka isimli bir düşman geldi. “Nereye kaçarsın, dön geri!” dedi.
11	kim ola kim bula tığımdan emān atdı tutdı na‘ ralar urdı hemān	Kılıcımdan kimse kurtulamaz. Sürekli naralar atıp tuttu (durdu).
12	Һazreti cibrİL olup nāzil hemîn didi fermān it anı tutsun zemîn	Hazret-i Cebrail hemen inerek, “Ferman et, zemin onu yerine getirsin.” dedi.
13	eyledi fermān ol sultān-ı cihān tutdı anı vü çağırdı hemān	O Cihan Sultan'ı ferman etti, Hemen onu tuttu ve çağırdı.
41b		
1	emr idüp Һazret emān virdi zemîn yine ol kâfir hücum itdi hemîn	Hazret emredince, zemin düşmana emniyette olduğunu bildirdi. O kâfir hemen tekrar hücum etti.
2	itdi bu vech üzre ol Һayvān-ı şüm māh-ı kevneyne sekiz def‘ a hücum	O uğursuz hayvan, bu şekilde İki cihan ayına sekiz defa hücum etti.
3	ta şonında Һamle itdikle zemîn itdi ğarķ a‘ zāsınır nışfın hemîn	Ta son(unda) hamle(yi) yapınca Zemin hemen azalarının yarısını kapladı.
4	ğāyetile Һavf idüp didi hemān yā muḫammed el-emān u el-emān	Hayli korkarak hemen (şöyle) dedi: Ey Muhammed, el-eman el-eman!

5	her ne emr etseŋ bu günden soŋra sen cān u başile muŋı' am saŋa ben	Her ne emredersen bu günden sonra sen, Can ve baş ile ben sana itaat ederim.
6	didi ahd it girü döndür düşmanı ben daŋı ŧimdi ħalāŧ idem seni	Dedi: Söz ver, düşmanı geri döndür. Ben de seni ŧimdi kurtarayım.
7	didi ahd olsun eyā sulŧān-ı dīn kim ķureyŧi döndürem yoldan hemīn	Dedi: Söz veriyorum, ey Din'in Sultanı! Kureyŧ'i hemen yoldan döndüreyim.
8	emr idüp oldu ħalāŧ el-ħāŧıl ol gitdi vü oldu ķureyŧe vāŧıl ol	Sonunda emredip o kurtuldu. O gitti ve Kureyŧlilere ulaŧtı.
9	didi sa' y itdim aradım bulmadım ķande riħlet itdi āgāħ olmadım	Dedi: Gayret ettim, aradım; bulamadım. Nereye göç etti; haberdar olmadım.
10	pes sürāķa oldu ahdinde metīn al idüp küffāri döndürdi hemīn	Sonunda Süraka sözünde durdu. Hile yapıp kâfirleri hemen döndürdü.
11	ba' zı rāvī dir sürāķa ol zamān ehl-i ĩmān oldu buldı yüce ŧān	Bazı rivayet edenler der (ki), Süraka oan ĩman etti, yüce ŧān buldu.
12	oldı ħazret mekr-i düşmandan emīn ŧād olup yola revān oldu hemīn	Hazret, düşmanın tuzağında kurtuldu. Mutlu olup hemen yola çıķtı.
13	gün-be-gün menzil-be-menzil gitdiler 'āzim-i ŧehr-i medīne itdiler	Günlerce menzilden menzile gittiler. Medine ŧehrine (gitmeye) gayret ettiler.
42a		
1	oldılar ħün rāh-ı maķŧūda ķarīn ħazret-i cibrīl nüzūl itdi hemīn	İstenilen yere yaklaŧtıklarında, Hazreti Cibril hemen nüzul etti.
2	emr-i ħaķķ ile licāmın cebra 'ıl tutdı vü hem oldu önince delīl	Hakk'ın emriyle dizgini Cebrail aldı. Ve ön(lerin)ünde kılavuz oldu.

3	oldılar a' lâ vü ednâ bâ-ḥaber kim muḥammedür gelen hep bildiler	En altta ve en üstte (bulunanların) hepsi Haberdar oldular ki, gelen Muhammet'tir.
4	çıkdı şehriñ ḥalkı istikbâle hep didiler ḥoş geldiñ ey 'âlî-neseb	Şehir halkının hepsi karşılamaya çıktılar. 'Hoş geldin, ey yüce nesepli!' dediler.
5	didiler hep esselâm ey pāk zât esselâm ey iftiḥâr-ı mümkinât	Hepsi dediler: Selâm, ey pak zat! Selâm ey varolanların övündüğü (Zat)!
6	ḥamdülillah luṭf u iḥsân eylediñ kim bizi dilşâd u ḥandân eylediñ	Hamdülillâh lütuf ve ihsan ettin. Bizi mutlu (edip) güldürdün.
7	herbiri dârına da' vet eyledi yalvarub teklîf ü minnet eyledi	Her biri evine davet etti, Yalvarıp teklif (ettiler) ve şükranlarını sundular.
8	didî nâḳam ḳande eylerse duḥûl eylerim hem ben daḥî anda nüzûl	Dedi: Devem nerede durursa, Ben de orada (devemden) inerim.
9	böyle ta' lîm etmiş idi cebra'îl bu idi zîra ki fermân-ı celîl	Cebrail (O'na) böyle bildirmişti. Zira, pek yüce (Allah'ın) fermanı bu idi.
10	ḥânesi öñünde herkes ev-be-ev dökdiler hep kimi ḥurma kimi cû	Evi(nin) önünde herkes ev ev, Sürekli kimi hurma kimi su döktüler.
11	etmedi ol nâḳa aşlâ iltifât vardı çökdî bir yere buldı şebât	O deve asla (kimseye) iltifat etmedi. Bir yere gitti, durdu.
12	şoñra fermân oldu allahdan aḳa itdi ol vâdîde bir mescid binâ	Sonra Allah'tan ona ferman edildi. O vadide bir mescit bina etti.
13	çökdî bir vâdiye daḥî ol cemel ravzasıdur şimdi ḥâlâ ol maḥal	O deve de bir vadiye çöktü. Şimdi o mahal hâlâ ravzası (mezarı)dır.

42b	
1 ol ḥabībūḡ ḥaḡḡı ile yā mücīb ravza-i pākine yüz sürmek naşīb	O Sevgili'nin hakkına, ey dualara icabet eden Allah! Pak ravzasına yüz sürmey(i) nasip (et)!
2 anda cābir nām bir er var idi ḥazrete ġāyet muḥib ü yār idi	Orada Cabir adlı bir adam vardı. Hazret'e çok sevgili ve dost idi.
3 itdi anuḡ dārına nāḡa duḡūl eyledi peygamber ol dāra nüzūl	Deve O'nun evine girdi. Peygamber o eve geldi.
4 devlet ayaġına geldi cābiriḡ ḡalbi şād u ḡurrem oldı cābiriḡ	Cābir'in devlet ayaġına geldi. Cābir'in kalbi sevinçle coştu.
5 irdi aḡa luḡf-ı rabbü 'l- ^c izzetūḡ pāyine yüz sürdi geldi ḥazretūḡ	İzzetli Rabb'in lütfu O'na ulaştı. Geldi, Hazret'in ayaġına yüz sürdü.
6 eyledi medḡ ü şenā peygamberi geldi hep şehriḡ ḡamū ādemleri	Peygamber'i methetti, övdü. Şehrin bütün insanları geldi(ler).
7 cem ^c olup anda saġır ü hem kebīr didiler ḡoş geldiḡ ey bedr-i münīr	Büyük küçük orada toplanıp, "Hoş geldin, ey ışık saçan Dolunay!" dediler.
8 ḡamdülillah şevḡ u şād itdiḡ bizi eyler idik arzū vü dā'im sizi	Hamdülillāh, bizi çok mutlu ettin. Sürekli Sizi (görmek) isterdik.
9 cümlemizi ḡakden ref ^c eylediḡ ḡalbimüz maġmūm idi def ^c eylediḡ	Hepimizi yerden yücelttin. Kalbimiz gamlı idi; defettin.
10 maḡdem ile şād u ḡandān oldılar hem mediḡler hem şenālar ḡıldılar	Dönmesi ile mutlu (olup) güldüler. Hem medihler hem övgüler yağdırdılar.
11 cābiriḡ bir pīre ḡātūn māderi var idi bildi ḡü şāh-ı ekberi	Cābir'in yaşlı bir hatun annesi vardı, Büyük Şah'ı tanıdı.

12	tā ezelden aynı nābīnā idi ya' ni kim iki gözi a' mā idi	Ta ezelden gözü görmüyordu. Yani, iki gözü ama idi.
43a		
1	hazretiñ oldı kudūminden habīr meclisine geldi vü būs etdi yir	Hazret'in gelişinden haberdar oldu. Meclisine geldi ve yer(i) öptü.
2	didi şahā seyr-i hüsñüñ özlerem ey n'olaydı sağ olaydı gözlerim	Dedi: Ey Şah, güzelliğini seyretmeyi özlerim. Ey ne olurdu, gözlerim görseydi.
3	meh cemāliñ seyr ideydim aşikār seyr-i hüsñüñden olaydım behredār	Ay yüzünü açık bir şekilde seyretseydim. Güzelliğini seyretmede hissedar olsaydım.
4	gūş kıl kim mu'cizile hazretiñ niçe sağ itdi gözün ol 'avretüñ	Kulak ver ki, Hazret mucizesiyle O kadının gözünü nasıl iyileştirdi.
5	gözlerin sildi du'ā etdi hemīn ol du'ā birle devā itdi hemīn	Gözlerini sildi, dua etti hemen. O dua ile deva oldu hemen.
6	luḡf-ı ihsān ü mürüvvet eyledi hem ṭabābet hem ḥarākat eyledi	Lütuf ve ihsanla iyilikte bulundu. Hem tedavi hem şifa eyledi.
7	didi ol hātūn bi-ḥamdillāh şahā gözlerim iḥyā idüp kıldıñ şifā	O kadın Allah'a hamd ile 'Ey Şah, gözlerimi canlandırıp şifa kıldın!' dedi.
8	ḥaḡḡ te'ālā itdi maḡşūdım ḥuṣūl biñ şükür gördüm cemālin yā resūl	Hakk Tealâ isteğimi yerine getirdi: Bin şükür, yüzünü gördüm ey Resul!
9	ḡarṣusında ḡaddini dal eyledi rūyını pāyinde pāmāl eyledi	Karşısında boynunu dal (harfi gibi) eğdi. Yüzünü ayağının altına sürdü.
10	oldı şāyi' bu ḡaber şehṛ ü ḡurā kim resūl a' mālara eyler şifā	Bu haber Kura şehrinde yayıldı. Ki Resul, âmâlara şifa verir.

11	her abāyilden gelüp avm-ü  arab bey' at itdi ümmet oldu cümle hep	Her kabileden Arap kavmi gelip Biat etti, hepsi birden (O'na) ümmet oldu.
12	külli  âlem aa  âşık oldılar cān u dilden yār-ı şādık oldılar	Bütün âlem O'na âşık oldular. Can-ı gönülden (O'na) sadık yār oldular.
13	niçe  âşık olmasunlar halk aa kim odur zīrā ki mabūb-i udā	Halk O'na nasıl âşık olmasın(lar). Zira ki Hūda'nın Sevgili'si O'dur.
43b		
1	vaşfını tevrāt ü incilde müdām okuyup olurlar idi şādġām	Vasfını Tevrat ve İncil'de her zaman Okuyup mutlu olurlardı.
2	var idi bir rāhib anda ol zamān aa şākird idi sā'ir rāhibān	O devirde orda bir rahip vardı. Diġer rahipler O'nun öġrencileriydi.
3	cümle-i tevrātı incili tamām bilmiş idi olmuş idi ders-i  āmm	Bütün Tevrat ve İncil'i tamamen öġrenmiş, Ders veren âlim olmuştu.
4	azreti nāmın sıfātın her zamān our idi olur idi şādumān	Hazret'in adını, sıfatlarını her zaman okur, Memnun olurlardı.
5	dirler idi adına ibn-i selām olmuş idi hep yahūdī aa rām	Adına, İbni Selām derlerdi. Bütün Yahudiler O'na bağlanmışlardı.
6	geldi kim ide rasūli imtiān şordı üç müşkil mesā'iller hemān	Resul'ü imtihan etmek için geldi. Hemen üç zor meseleyi sordu.
7	lā-tereddüd ol şeh-i  ālicenāb üç su'āline daı virdi cevāb	Tereddütsüz o yüksek karakterli Şah, Üç sualine de cevap verdi.
8	didi şadaa yā resūl lā-yenām geldi islāma hemān ibn-i selām	'Ey uykuya ihtiyacı olmayan (Allah'ın) Resulü, (sadaka) doğru söyledin!' dedi. İbni Selām hemen İslam'a girdi.

9	hep arġa tābī‘ olan ħavm-i yehūd dīne geldi eyledi ħaġġa sūcūd	O’na uyan bütün Yahudi kavmi, Din’i kabul etti, Hakk’a secde eyledi.
10	ħil‘ at-i islām ile zeyyin oldılar yār-i ġār-i ŧems-i kevneyn oldılar	İslam elbisesi ile süslemler. İki cihan Güneŧi’nin maġara dostu oldular.
11	hep ħabībullāha yārān oldılar sāyesinde ‘izz-i rif‘at buldılar	Her zaman Allah’ın sevgilisine dost oldular. Sayesinde yüksek ŧeref buldular.
12	aradan geġdi niġe leyl ü nehār buldı ħazret ol ŧehirde iŧtihar	Aradan pek ħok gece gündüz geġti. Hazret o ŧehirde meŧhur oldu.
13	bā-ħaber oldu özin cānib ‘ömer kim medīne ŧehrine etmiŧ sefer	Medine ŧehrine doġru yola ħıktıġı haberi Ömer tarafından duyuldu.
44a		
1	oldı yigirmi kiŧi ile hemān cānib-i sulţān-ı kevneyne revān	Hemen yirmi kiŧi ile İki Cihan Sultanı’nın Tarafına (doġru) yola ħıktı.
2	oldılar dāħil ħabīb-i ekreme oldılar ġūyā ki mālik ‘āleme	Yüce Sevgili’ye ulaŧtılar. Sanki dünya onların oldu.
3	ŧāh-ı zinnūreyn ‘aliyyü’l-mürtezā oldılar aŧħābile vāŧıl arġa	İki nur sahibi (Osman), Ali Mürteza, Dostlarıyla O’na ulaŧtılar.
4	rabbenā ħaġġ-ı resūl ü ħāriyār rāh-ı dīn üzre bizi ħıl pāyidār	Ey Rabb’imiz! Resul ve Halifeleri hakkı için Din yolu üzre bizi kalıcı kıl!
5	ħāriyār aŧħāb u aħbāb ol zamān oldı vāŧıl buldı ġūyā tāze cān	Halifeler, sahabeler ve sevenler o an vardı(lar), Sanki taze can buldu.
6	ol zamān ol kā’inātuġ efđali emr idüp didi ‘alīye yā ‘alī	O zaman o kâinatın en faziletlisi, Ali’ye emredip ‘Ey Ali!’ dedi.

7	şimdi hâlâ mahremimsin cümleden var getir ehl ü ' ayâlim mekkeden	Şimdi hâlâ herkesten daha yakınımısın. Var(ıp) getir, ailemi Mekke'den.
8	haqq te'âlâ ola dâ'im rehberiñ çekme mekrinden elem kâfirleriñ	Hakk Tealâ daima rehberin olsun. Kâfirlerin tuzağından endişelenme.
9	şîr-i yezdân oldu şevketle süvâr eyledi ka'be medârında karar	Allah'ın Aslanı haşmetle ata bindi. Kâbe civarına geldi.
10	oldı kâfirler 'alîden bā-haber bildiler kim ehl-i beyt eyler sefer	Kâfirler Ali'den haberdar oldu. Ehl-i Beyt'in yola çıkacağını öğrendiler.
11	dört münâfık ittifâkile hemân işbu resme düzdiler bir söz yalan	Dört münafık birlikte hemen bu durumda Bir yalan uydurdular.
12	biz resûle kîse ile sîm ü zer virmiş idik deyü bühtân itdiler	"Biz Resul'e bir kese gümüş ve altın Vermiştik." diye iftira ettiler.
44b		
1	ger su'âl olsa nedür bundan devâ ya'ni kim ğavğa ide ehl-i fesâd	Eğer bunun devası nedir diye sorulacak olursa, Yani bozguncu grubunun kavga nedeni ne olabilir ki?
2	eyleyüp hep cümle küffâr ittifâk geldi elhâsıl o devr-ü ehl-i nifâk	Bütün kâfirlerin hepsi toplanarak geldi. Hâsılı, o devrin ikiyüzlü topluluğu,
3	didiler gitmezden evvel hicrete bir emânet kise virdik hazrete	Hicrete gitmeden evvel dediler: Hazret'e bir emanet kese verdik.
4	kîsenüñ rengin 'alî şordı hemân her biri bir gûna renk itdi beyân	Ali hemen kesenin rengini sordu. Her biri bir çeşit renk söylediler.
5	anlara yüz virmedi şîr-i hüdâ bir ğulâm gönderdiler tekrâr aña	Allah'ın Aslan'ı onlara yüz vermedi. O'na tekrar bir köle gönderdiler.

6	didiler elbette virsün mālımız yoħsa ğāyet müşkil olur hālımız	“Kesinlikle malımızı versin.” dediler. Yoksa halimiz gayet sıkıntılı olur.
7	hışma geldi oldu tığın destine sürdi ol kâfir ğulāmığ üstüne	Hiddetlendi, kılıcını eline aldı. O kâfir kölenin üstüne sürdü.
8	başını kesdi akıtdı kanını câh-ı siccîne uçurdu cânını	Başını kesti, kanını akıttı. Canını cehennem mekâmına gönderdi.
9	ehl-i âtı ğazretığ her kimine var hep müheyyâ oldılar yüklendi bār	Hazret’in gelecek neslinden her kim varsa, Hepsi hazırlandılar, yüklerini yüklediler.
10	maħfeler üzre süvārın oldılar ‘āzem-i sulţān-ı kevneyn oldılar	Atlarını çadırlar(ın) üzerine sürdüler. İki cihan Sultanı’nın kararlı bekleyeni oldular.
11	çün şabāh oldu ‘adüvv aldı ğaber ehl-i beyitle ‘alī etmiş sefer	Sabah olunca düşman haber aldı. Ehl-i Beyt ile Ali yola çıkmıştı.
12	bu cehil serdār olup kâfirlere rahşe bindi şordı irdi anlara	Ebu Cehil kâfirlere önder olup Ata bindi, Onlara yetişti.
13	şāğ u şoldan na‘ralar urdı ‘adū didiler ğande ğaçarsın dön ğirü	Düşman, sağdan ve soldan naralar attı. “Nereye kaçuyorsun, geri dön.” dediler.
45a		
1	ħavfa düşdi ümmühānī ‘ā’işe lerzenāk oldu vücūd-ı fāţımā	Ali’nin ablası, Aişe korkuya kapıldı. Fatıma’nın vücudu titredi.
2	geldiğin gördükde ol cem‘iyyetüğ ħavfa düşdi ehl-i beyti ğazretüğ	O topluluğun geldiğini görünce, Hazret’in ailesi (Ehl-i Beyt) korkuya kapıldı.

3	tesliyet virdi ‘ alī didi o dem kim hūdā kādirdürür çekmeḡ elem	O an Ali teselli verdi, dedi: Allah’ın her şeye gücü yeter, üzülmeyin!
4	itdi allaha tevekkül ol şecī‘ eyledi hem ḥazretüḡ ġāmın şeffī‘	O cesur, Allah’a tevekkül etti. Hazret’in gamını da giderdi.
5	na‘ ra urdı aldı tīḡın destine şīruveṡ şaldı ‘ adüvvüḡ üstüne	Nara attı, kılıcı eline aldı. Aslan gibi düşmanın üstüne sal(dır)dı.
6	at sürüp küffāra itdikde hücüm lerzenāk oldı dil-i a‘ dā-yı şüm	At sürüp kâfirlere hücum edince, Uğursuz düşmanların içi titredi.
7	elli mikdārı ‘ adüvvi ḥākisār ḡatlı olup sâ’irleri itdi firār	Elli kadar düşmanı yerle bir (edip) Öldür(dü)üp diğerkleri kaçtı.
8	ehl-i beyt-i ḥazret-i sulṡān-ı dīn şīḡletinden oldı küffāruḡ emīn	Din’in Sultan’ı Hazret’in ailesi, Kâfirlerin kötülüğünden kurtuldular.
9	gün-be-gün menzil-be-menzil ḡat‘ -ı rāh itdiler sālār olup şīr-i ilāh	Günbegün, handan hana, Allah’ın Aslan’ı önderliğinde yol katettiler.
10	şihḡat ile sālīmīn ü ġānimīn irdiler sulṡān-ı kevneyne hemīn	Sihhatle güvenle ve rahatla İki cihan Sultan’ına hızla ulaştılar.
11	ehl-i beyti vāşıl oldı ḥazretīḡ her murādı ḡāşıl oldı ḥazretīḡ	Hazret’in ailesi ulaştı. Hazret’in her isteğī gerçekleşti.
12	bu vişāle şād olup didi aḡa şad hezār aḡsente ayā şīr-i hūdā	Bu kavuşmaya çok sevinip O’na dedi: Yüz bin kere bravo, ey Allah’ın Aslanı!
13	āḡiret ḡardaşım ol diyü du‘ ā eyleyüp itdi aḡa luṡf u ‘ aṡā	Ahret kardeşim ol! diye dua edip O’na lütuf ve ihsanda bulundu.

45b	
1 bārekallah zehī luṭf-ı mücīb kim arındaşım diye aa haıb	Allah mūbarek etsin, ne hoş bir gereken lūtuf! Sevgili, O'na 'kardeşim' dedi.
2 şād olup āyet 'aliyyü'l-mürteżā destini būs eyleyüp itdi şenā	Gayet mutlu olup Ali Mūrteza Elini öpüp övdü.
3 emr idüp bū bekr 'ömer 'oşmān daı oldılar birbirleriyle hep eı	Emredip Ebu Bekir, Ömer, Osman da birbirleriyle hep kardeş oldular.
4 hep muhācir cümle-i enşāriyān zümre-i abāb-ı ayār ol zamān	Bütün muhacir, bütün ensar O zaman hayırlı sevgililer zümresi,
5 geldiler hep meclisine hazreti dilleri şād oldu ol cem' iyyeti	Hepsi Hazret'in meclisine geldiler. O cemiyetin gönülleri rahatladı.
6 birbiriyle hep arındaş oldılar dīn yolında yār-ı yoldaş oldılar	Birbiriyle her zaman karındaş oldular. Din yolunda yol arkadaşı oldular.
7 yā ilāhī 'izz-i ahāb-ı kirām rāh-ı şer' üzre bizi ıl müstedām	Ey Allah'ım! Yüce ashabın şerefine, Bizi istediğin din yolu üzerinde yaşat.
8 zıkr olan mevzi' de şāh-ı enbiyā bir mu' azzam mescid itdirdi binā	Zikredilen mevzide Peygamberler Şah'ı, Bir muazzam bir mescit bina ettirdi.
9 eyleyüp beş vaqt namāza iştigāl itdiler ā' at ibādet māh u sāl	Beş vakit namaza devam edip Ay(larca) ve yıl(larca) ibadet ve itaat ettiler.
10 ol zamān anda okunmazdı ezān istediler beş namāza beş nişān	O zaman orada ezan okunmazdı. Beş namaza beş işaret istediler.
11 didi şabr eyle ki cibrīlden su 'āl eyleyüp haa idelim 'arz-u hāl	Dedi: Sabredin, Cibril'den isteyip Hakk'a hal(imizi) arz edelim.
12 emr-i yezdān ile ol sā' at hemān geldi cibrīl itdi ta' līm-i ezān	Allah'ın emriyle hemen o saat Cibril geldi. Ezanı öğretti.

46a	
1 didi budur emr-i rabb-i zü'l-celâl kim ola bu hizmete ta' yîn bilâl	Dedi: Azamet sahibi Rabb'in emri budur ki Bu hizmete Bilal tayin olsun.
2 savtı anuŕ ahsen u mergübdur pes müezzîn olsa ğâyet hübdur	O'nun sesi çok güzel (olup) beğeniliyordu. Bundan dolayı müezzîn olsa iyidir.
3 oldı fermâni bilâle hazretiŕ didi sensin lâyıķı bu hizmetiŕ	Hazret Bilâl'e ferman etti. Dedi: Bu hizmete layık Sen'sin.
4 şâd olup ğâyet bilâl hazretleri eyledi medh u şenâ peygamberi	Bilâl hazretleri gayet mutlu olup Peygamberi övüp yüceltti.
5 emr-i haķķla ol zamân u bu zamân oldı ' âdet beş namâza beş ezân	Hakk'ın emriyle o zaman bu zaman(dır) Beş namaza beş ezan âdet oldu.
6 oldı beş vaķtütüŕ nişâni çün ezân bid' ate haml eylediler kâfirân	Beş vakit namazın işareti ezan oldu(ğundan) Kafirler (bunu) yeni âdet olarak yorumladılar.
7 ka' beden kavm-i kureyş aldı haber kim medîne şehrine etmiş sefer	Kureyş kavmi Kabe'den haber aldı ki Medine şehrine sefer etmiş.
8 beş kabîle ittifâķile hemîn tutdılar ğâyet habîbullâha kin	Beş kabile birlikte birden Allah'ın Sevgilisine Oldukça kin beslediler.
9 eyledi her kuşeden a' dâ hücum cümleye serdâr idi bu cehl-i şüm	Düşmanlar her köşeden hücum ettiler. Uğursuz Ebu Cehil herkese önder idi.
10 emr-i haķķla cebrâ'îl hazretleri geldi âĝâh eyledi peygamberi	Hakk'ın emriyle Cebrail hazretleri geldi, Peygamber'i haberdar etti.
11 didi ĝâfil olma ey şâh-ı cihân	Dedi: Gafil olma, ey Cihan'ın Şah'ı ki,

kim saña kaşdı itdi hayli düşmenân	Birçok düşman sana hücum etmek için hazırlandı.
12 eyledi fermân o şadru ʿl-mürselîn kesdi şehir etrâfına hundağ hemîn	O Peygamberlerin kalbi ferman etti. Şehrin etrafına hemen hendek(ler) kaz(ıl)dı.
13 hundağı çün kim tamâm itdi resûl geldi kâfirler kuşatdı sağ u sol	Resul, hendek(ler)i kazdı(rdığı)nda Kafirler geldi, sağ ve sol(dan) kuşattı(lar).
46b	
1 üçbin aşhâb ile peygamber hemân oldı küffâra muķâbil ol zamân	Üçbin ashabile Peygamber hemen O zaman kâfirlere karşı koydu.
2 gelmiş idi düşman on beş birj tamâm oldı yigirmi yedi gün cenk müdâm	Düşman tam onbeşbin kişi idi. Cenk yirmiyedi gün sürdü.
3 esdi bir şeb bir kıatı bād-ı şabâ koptı küffâra kıyâmet gūiyâ	Sert bir rüzgâr bir gece boyu esti. Güya kâfirler için kıyamet koptu.
4 hep perâkende perişân oldılar kimi kaçdı kimi bîcân oldılar	Hepsi teker teker perişan oldular. Kimi kaçtı kimi canlarından oldular.
5 sâlimîn u ğânimîn ol şâh-ı dîn şikletinden oldu küffâra emîn	O Dinin Şah'ı, sağ salim Kafirlerin kötülüğünden emin oldu.(kurtuldu)
6 çok ğazâ itdi o mevle ʿl-âlemîn hundağ u hayber uhud bedir huneyn	O âlemlerin Efendisi, çok gazaya katıldı. Hendek, Hayber, Uhut, Bedir, Huneyn.
7 kendüleri itdi yigirmi beş sefer elli altı kez çerî gönderdiler	Kendileri yirmibeş sefere (bizzat) katıldı. Ellialtı kez (de) asker gönderdi.

8	hem ğazāda buldı düşmān inhizām feth u nuşret virdi ħayy u lā-yenām	Düşman üstelik gazada hezimete uğratıldı. Uykuya ihtiyacı olmayan diri Allah, fetih ve yardım verdi.
9	ol ğazālarda toköz yerde kıtāl oldı kim buldı şehādet çok ricāl	O gazalarda dokuz yerde savaş oldu. Çok insan şehit oldu.
10	ħazreti ħamza gibi bir nāmudār eyledi taht-ı şehādetde қarār	Hazreti Hamza gibi bir namlı (insan), Şehadet mertebesine ulaştı.
11	kendüniñ ħattā ki bir kāfir ‘anīd bir mübārek dişini itdi şehīd	Hatta inatçı bir kâfir, kendisinin mübarek bir dişini şehit etti.
12	olmuşiken küllī şeyden mu‘ teber қavm-i küffārdan neler çekdi neler	Bütün her şeyden itibarlı olmuş iken Kâfir kavimden neler çekti neler.
13	bir ‘aceb cenk idi ol cenk-i şedīd yetmiş aşhāb oldılar anda şehīd	Bir acaip cenk idi, o şiddetli cenk. Yetmiş ashab orada şehit oldular.
47a		
1	herbirisi buldılar rütbelerin ħakқ ziyāde eyleye rahmetlerin	Her birisi rütbelerini buldular. Hakk rahmetlerini ziyade etsin.
2	ħazretüñ cümle ğazavātı beyān olsa ger ğāyet dirāz olur zebān	Eğer Hazret’in bütün gazaları beyan olsa Söz gayet uzar.
3	ol resül-i şadr-ı bedr-i kā’ināt gösterirdi her ğazāda mu‘cizāt	O kâinatın dolunay kalpli Resul’ü, Her gazada mucizeler gösterirdi.
4	eyler idi bir avuç ħāki nişār leşker-i a‘ dā olurdu tārūmār	Bir avuç toprağı saçar(sa), Düşman ordusu perişan olurdu.
5	her ğazāda ħıfz için peygamberi nāzil olurdu melā’ik askeri	Her gazada Peygamber’i korumak için Melaike askerler inerlerdi.

6	emr olup cibrîl ü mîkâ 'îl hem dahî isrâfîl ü 'azrâ 'îl hem	Hem Cibril ve Mikail hem de İsrâfil ve Azrail Emrine girip
7	hazrete imdâd iderlerdi müdâm leşker-i a' dâ bulurdu inhizâm	Her an Hazret'in imdadına yetiştirlerdi. Düşman ordusu hezimete uğrardı.
8	bundan aqdem hazret-i haqq dâ'imâ va' d iderdi ka' benüñ fethin arğa	Bundan çok önce Hakk hazretleri daima O'na Kâbe'nin fethini vaat ederdi.
9	emr idüp cibrîle hallâk u cihân nâzil itdi sûre-i fethi hemân	Cihan'ın Yaratıcı'sı Cibril'e emredip Hemen Fetih suresini gönderdi.
10	sûre-i feth-i şerîf haqqı şahâ ka' betullâhî müyesser kıl bağa	Feth-i Şerif suresi hakkı için, ey Şah! Kâbetullah'ı görmeyi bana nasip et.
11	bildi tahkîk ol resûl-i bâ-şafâ ka' benüñ fethin naşib eyler hudâ	O huzurlu Resul, doğruluğunu ispat etti. Huda Kâbe'nin fethini nasip eyler.
12	cümle aşhâba beşâret eyledi bu gazâya sa'y u niyyet eyledi	Bütün ashaba müjdeledi. Bu gazaya katılmaya çağırdı.
47b		
1	oldı bir gün ol şecî' -i nâmdâr on iki biñ şahşile rahşe süvâr	Bir gün o namlı yiğit, On iki bin kişi ile ata bindi.
2	etdi hicretten sekiz yıl çün güzar ka' betullâh fethine itdi sefer	Hicretten sekiz yıl geçti. Kâbetullah'ı fethetmek için sefere çıktı.
3	şevket ü dârâtle oldı revân tâ ki kurb-i ka' bede çekdi 'inân	Haşmet ve debdebe ile yola koyuldu. Kâbe yakınlarına kadar yürüdü.
4	ol maħalde bir yıl ârâm eyledi irtesi yıl fethe iqdâm eyledi	O yerde bir yıl kaldı. Ertesi yıl fethe başladı.

5	ka‘bede zābiṭ ebū süfyān idi gāyetile ḥazrete küfrān idi	Kâbe’den sorumlu Ebu Süfyan idi. Hazret’e oldukça karşı idi.
6	olmuş idi cümleñ seraskeri raḥşe bindi hep kureyşin leşkeri	Herkesin kumandanı olmuştu. Kureyş’in bütün ordusu ata bindi.
7	ḥaḳḳ te‘ālā virdi fırsat ḥazrete gālib oldı zıkr olan cem‘ iyyete	Hakk tealâ Hazret’e fırsat verdi. Zikredilen topluluğa (karşı) galip geldi.
8	münhezim oldı kureyş kavmi hemān didiler hep el-emān ü el-emān	Kureyş kavmi o an hezimete uğradılar. Hepsi birden aman dilediler.
9	çün emān çağırdılar a‘dā-yı dīn fāriğ oldı cengden aşḥāb-ı güzīn	Din düşmanları aman dileyince, Seçkin sahabeler cenkten vazgeçti.
10	itdi ḥālīd bin velīd anda kıtāl şöyle kim çok kāfir itdi pāyimāl	Halit bin Velid orada savaştı. Pek çok kafiri perişan etti.
11	luṭf-ı ḥaḳḳ birle ebū süfyān hemān oldı üç biḡ ‘askerile müslimān	Hakk’ın lütfuyla Ebu Süfyan hemen Üçbin asker ile Müslüman oldu.
12	didı cānım diniñe olsun fedā bin ḥaṭā itdim şahā sen kıl ‘aṭā	Dedi: Canım dinine feda olsun. Bin hata yaptım, Sen affet, ey Şah!
13	itdi peygamber anuḡ ‘özrin ḳabūl buldı devletle mekānna vuşūl	Peygamber O’nun özrünü kabul etti. Mutlulukla mekanına ulaştı.
48a		
1	hep ḳabūl oldı ḳamū ḥācāt o gün ‘arşa çıḳdı şavt-ı tekbīrāt o gün	Bütün ihtiyaçlar o gün hep kabul oldu. Tekbir sesleri o gün hep arşa çıktı.
2	ka‘benüñ fethin muḳadder itdi ḥaḳḳ küllü maḳşūdın müyesser itdi ḥaḳḳ	Hakk Kâbe’nin fethini nasip etti. Hakk bütün isteklerini nasip etti.

3	irdi āhîr şabrile maqşûdına hamd ü minnet eyledi ma' bûdına	Sonunda sabr ile istediğine kavuştu. İbadet ettiği Allah'a hamd ve minnet eyledi.
4	cümle aşhâbile ol fahr-i ümem şādlıkla oldu idhâl-i haram	Bütün ashab ile o ümmetin gururlandığı Resul, mutlu bir şekilde Kâbe şehrine girdi.
5	ka' betullâha irişdi luţf-ı rab bozdı berbād eyledi eşnâmı hep	Rabb'in lütfu Allah'ın Kâbe'sine ulaştı. Bütün putları kırıp berbat eyledi.
6	Hem tavâf u hem ziyâret eyledi hem şenâ vü hamd ü minnet eyledi	Hem tavaf ve hem ziyaret eyledi. Hem sena, hamd ve minnet eyledi.
7	çâriyâr u cümle aşhâb-ı kibâr her birisi itdi dârında karar	Dört Halife ve bütün Sahabe'nin büyükleri, Her birisi evlerinde kaldı.
8	kesdi hazret anda çok qurbânlar itdi çok in'âm u hem ihsânlar	Hazret orada çok kurban kesti. Çok nimetler ve hem ihsanlar dağıttı.
9	hurrem ü handân olup leyl ü nehâr bir niçe gün itdi ârâm-ı karar	Gece ve gündüz mutlu (olup) sevinerek Birçok gün kalıp istirahat etti.
10	itdi hazret mekke fethin çün tamâm irdi bir gün emr-i hayy-ü lâ-yenâm	Hazret Mekke'nin fethini tamamlamak için Birgün uykuya ihtiyacı olmayan diri Allah'ın emri geldi.
11	şevketile eyledi 'azm-i huneyn dâhil oldu ol resûl-i 'âlemîn	İhtişamla Huneyn savaşı gerçekleşti. O âlemlerin Resul'ü (de bu savaşa) katıldı.
12	evvelinde gâlib oldu kâfirün âhîrinde oldılar gâyet zebûn	Başlangıçta kâfirler galip göründüler. Sonunda gayet perişan oldular.

13 kâfire serdâr idi mâlik bin ‘ avf ‘ arız oldu albine gâyetle avf	Malik bin Avf kafirlerin kumandanı idi. Kalbine oldukça (büyük bir) korku geldi.
48b	
1 oldu mazhar lu-ı rabbü ‘l-‘ izzete dîne geldi ümmet oldu azrete	Rabb’in yüce lütfuna mazhar oldu. Din’i kabul edip Hazret’e ümmet oldu.
2 olmuş idi mâlik üç bi ‘ askere itdi bey‘at cümlesi peygambere	Malik üçbin askere sahip olmuştu. Onların hepsi Peygamber’e biat etti.
3 işbu vech üzre resûl-i kâmyâb anda varsa olur idi fetyâb	İşte bu şekilde muradına nail olan Resul, Nerede varsa (orada) fetih kazanırdı.
4 urrem ü adân u ferân oldılar ‘ âzim-i ehr-i medîne kıldılar	Sevinçli, mutlu ve memnun oldular. Medine ehrine döndüler.
5 sâlim ü gânim resûl-i pür-uûl devletile buldı dârına vuûl	Çok tertipli(ataları zengin) Resul salimen ve ganimetlere kavuşmuş olarak zenginliklerle evine kavuştu.
6 çok gâzâlar eyledi ol ehriyâr cümlesi tafsil olunsa söz uzar	O padiah çok gazalar yaptı. Hepsi ayrıntılı anlatılsa söz uzar.
7 nie kez yüz bi bunun gibi kitâb olsa ger vaf olmaz ol ‘ âlicenâb	Eğer bunun gibi yüzbinler kitap olsa, o yüce soylu (Peygamber) anlatılmaz.
8 vaf-ı pâkin kim ider anu beyân kim odur memdû-u allâk-ı cihân	O’nun pak sıfatlarını kim beyan ederse, Cihan yaratıcısının övülmeye layık kulu O’dur.
9 âk-i pâyı tûtiyâdur ‘ âleme zerre-i lufı kimyâdur ‘ âleme	Ayağının toprağı, âlem(in gözün)e sürmedir. Lütfunun zerresi âleme kimya(ilaç)dır.

10 şāhibu 'l-fāzl u kemāl oldur müdām sun' -i pāk-i lā-yezāl oldur müdām	Fazilet ve kemāl sahibi O'dur hep. Yok olmayan pak varlık O'dur hep.
11 şems-i 'ālem seyyidü 'l-ebrār odur mürselîne server-i sālār odur	Âlemin güneşi, sadıkların efendisi O'dur. Resullerin önde gelen reisi O'dur.
12 āferīn t̄ālī' lerine anlaruŋ kim cemālīn gördiler peygamberuŋ	Onların talihlerine aferin. (Çünkü onlar) Peygamber'in cemalini gördüler.
13 ber-cemāl-i muşţafā-rā şalavāt çāriyār-ı bā-şafā-rā şalavāt	Mustafa'nın güzel yüzü üzerine salavat. Huzurlu dört Halife üzerine salavat.
49a	
1 ger olursa luţfi rabbü 'l-' izzetiŋ nazm idem ḥacc-ı vedā' ın ḥazretiŋ	Yüce Rabb'in lütfu olur ise Hazret'in Veda Haccı'nı nazm ede(ceği)m.
2 geçdi çünkü aradan birkaç sene şevketile eyledi niyyet yine	Aradan birkaç sene geçti. Yine cesaretle niyet eyledi.
3 cümle aşhābile ol merd-i şucā' oldı tekrār 'āzim-i ḥacc-ı vedā'	Bütün ashab ile o cesur İnsan Tekrar Veda Haccı'na niyetlendi.
4 bindi pes bir nākaya ğudbān nām raḥşe bindi cümle aşhāb-ı kirām	Böylece Gudban adlı bir deveye bindi. Bütün Ashab-ı Kiram ata bindiler.
5 ide ide zıkr ḥallāḳ-ı mu' īn oldı ḥazret ka' betullaha qarīn	Yardımcı Yaratıcı zikrede ede Hazret Kâbetullah'a yaklaştı.
6 nāzil oldı peyk-i ḥallāḳ-ı cihān eyledi qur 'ānile mevţin beyān	Cihan Yaratıcısı'nın Elçisi geldi. Kuran ile ölümünü beyan eyledi.
7 bildi kim 'ömri irişmiş ğāyete oldı teslīm emr-i rabbü 'l-' izzete	Ömrünün sonuna geldiğini anladı. Yüce Rabb'in emrine teslim oldu.

8	ka ^ç betullāhı ziyāret eyledi hakk̄a hamd ü şük̄r ü minnet eyledi	Kabetullah'ı ziyaret eyledi. Hakk'a hamd, şükür ve minnet eyledi.
9	müzdelifde vaqfeye t̄urdu res̄ul üm̄metin itdi ricā oldu kab̄ul	Rasul, Müzdelife'de vakfeye durdu. Ümmetini rica etti, (duası) kabul oldu.
10	indi yetmiş nāka k̄urbān ol zamān itdi hacc şartın edā döndi hemān	O zaman yetmiş deve kurban (edilmek için) Haccın şart(lar)ını eda etti, hemen döndü.
11	oldı idhāl-i k̄ub̄ur-ı vālideyn itdi yire ol em̄ir-i ʿālemeyn	Anne ve babasının kabirlerini ziyaret etti. O iki âlemin Emiri yere çöktü.
12	eyledi hakk̄dan ricā ol pāk zāt buldılar allahıṅ emriyle hayāt	O pak zat, Hakk'dan rica eyledi. Allah'ın emriyle hayat buldular.
13	vālideynin ʿammisin ol şāh-ı dīn itdi ihyā eyledi telk̄in-i dīn	O Din'in Şah'ının ana-babası, amcasına Canlandırdı, Din'i telkin eyledi.
49b		
1	sāyesinde ehl-i islām oldılar ʿizzet ü devlet sa ^ç ādet buldılar	Sayesinde İslam'a girdiler. Şeref, saadet ve mutluluk buldular.
2	eyledikde anlar ʿuqbāda qarār olmamışdı dīn-i islām āşikār	Onlar ahrete göç ettiklerinde İslam dini ortaya çıkmamıştı.
3	itdi izhār işbu resme mu ^ç cizāt bunca yıllık mürdeler buldılar hayāt	İşte bu şekilde mucizeler gösterdi. Bunca yıllık ölümler hayat buldular.
4	hazretin̄ hep oldu maqş̄udı huş̄ul itdiler devletle yine şehre duh̄ul	Hazret'in bütün istekleri yerine geldi. Mutlulukla tekrar şehre girdiler.
5	aradan bir niçe gün itdi mür̄ur oldı ol zāt-ı şerīfi bī-huz̄ur	Aradan birçok gün geçti. O şerefli zat huzursuz oldu.

6	hastelik ‘arız olup arja hemān ‘arz olındı hūr u bāğ-ı cinān	O’na birden hastalık musallat olup Cennetlerin huri ve bağları arz edildi.
7	başım ağrır didi ol zāt-ı şerīf cism-i pāki gün-be-gün oldı za‘ ĩf	O şerefli Zat, ‘Başım ağrıyor.’ dedi. Pak bedeni günden güne zayıfladı.
8	vaqt ezāniyle bilāl hazretleri da‘ vet itdi mescide peygamberi	Bilāl hazretleri vakit ezanıyla Peygamber’i mescide davet etti.
9	didi peygamber bilāle yā bilāl mescide varmağa yoğ bende mecāl	Peygamber, Bilāl’e ‘Ya Bilāl!’ dedi. ‘Mescide gitmeye mecalim yok.’
10	var ebū bekre ilet benden selām olsun aşhāb-ı güzīnime imām	Var git Ebu Bekir’e benden selām götür, Seçkin Ashabıma imam olsun.
11	cümle aşhābım u enşarım arja eylesünler emrim ile iktidā	Bütün ashabım ve ensarım(yardımcılarım) O’na emrimle uysunlar.
12	mescide irdi bilāl ol dem hemān eyledi şiddīka aḥvāli beyān	Hemen o an Bilal mescide gitti. Sıddık’a durumu açıkladı.
13	eyledikte işbu aḥvāli bilāl toldı kalb-i pākine gāyet melāl	İşte bu durumu Bilal’e anlatınca Pak kalbi oldukça hüzünle doldu.
50a		
1	rām olup emr-i resūl-i a‘ zama geçdi mihrāb-ı ḥabīb-i ekreme	Yüce Resul’ün emrine uyup Yüce Sevgili’nin mihrabına geçti.
2	geçdi çün peygamberin mihrābına kim imāmet eyleye aşhābına	Peygamber’in mihrabına ashabına imamlık yapmak için geçti.
3	kalbine oldı bükā-‘arız hemīn ağladı hep cümle aşhāb-ı güzīn	Kalbine hep ağlama geldi. Bütün seçkin ashab hep ağladı.
4	mescid içre bir ğarı kopdı o dem tā ki gūş itdi emīr-i muḥterem	Mescid içinde o an bir gürültü koptu. Öyle ki Muhterem Emir işitti.

5	mürtezāya şordı bu riḳḳat nedür bu fiğāna bā' is ü ḥikmet nedür	Murteza'ya 'Bu üzüntünün, bu fiğanın sebebi ve hikmeti nedir?' diye sordu.
6	didi bu feryād u bu ah u enīn hep seniḡçündür ayā sultān-ı dīn	Dedi: Bu feryat, bu ah ve bu inleme Hep Senin içindir, ey Din'in Sultan'ı!
7	ol maḡalde eyledi ḡazret du'ā kim vücūdına vire ḡuvvet ḡudā	O anda Hazret dua etti Ki Allah vücuduna kuvvet versin.
8	ḡaḡḡ te'ālā virdi şihḡat ḡazrete cism-i pāki mā' il oldı rāḡata	Hakk Tealā Hazret'e saḡlık verdi. Temiz vücudu rahata kavuştu.
9	destres oldı 'alī fazlī aḡa mescide irdi resūl-i kibriyā	Ali Fazlī O'nun koluna girdi. Yüce Resul mescide geldi.
10	'izzetile virdi aşḡāba selām oldılar hep maḡdeminde şādḡām	Saygıyla Ashab(ın)a selām verdi. (O'nun) dönüp gelmesinden hepsi memnun oldular.
11	itdi ol vaḡtın namāzını edā eyledi mevlāsına ḡamd ü şenā	O vaktin namazını eda etti. Mevlası'na hamd ve sena etti.
12	ḡün namāzı eyledi ḡazret tamām döndi aşḡāba yüzün virdi selām	Hazret namazı tamamlayınca, Ashab(ın)a yüzünü dön(dür)üp selām verdi.
13	şordı pes ḡatırlarını anlarıḡ bildiler kim za' fī var peyḡamberiḡ	Sonra onların hatırlarını sordu. Anladılar ki, Peygamber'in (bir) rahatsızlığı var.
50b		
1	riḡḡatıle itdiler ah-ı ḡazīn oldı aşḡāba bükā-'arız hemīn	Üzüntüyle hüzünlenip inlediler. Ashab hep ağlamaklı oldular.
2	ol bükā ḡaḡḡı ki oldı ol zamān ḡıl bizi yā rabb beḡāda şādumān	O zaman yaşanan o ağlama hakkı(na), Ey Rabb, baki(âlem)de bizi mutlu kıl!

3	çün nazār itdi şeffī' a'l-müznibīn kim şahābe oldı giryān u hazīn	Günahkârların Şefaâtçisi (Peygamber) bakınca, Sahabeler hüzünlenip ağladılar.
4	didı biliŋ ey müselmānlar ki ben bu yakında eylerem terk-i vaŋan	Dedi (ki), 'Ey Müslümanlar! Ben, bu yakında vatanı terk edeceğim.'
5	eylerem size vaşiyet kim müdām nehyiden havf ilerŋ olurŋ emre rām	Size vasiyet eylerim ki, Her zaman kötülükten korkun, em(irle)re uyun.
6	ma'şiyetden ictināb üzre olurŋ şerri terk eylerŋ şevāb üzre olurŋ	Günahdan uzak durun. Kötülüğü terk edin, sevap üzere olun.
7	rāh-ı dīn üzre olurŋ dā'im metīn havf-ı haŋŋdan dā'imā olmaŋ emīn	Daima Din'in yolunda sağlam durun. Hakk'ın korkusundan daima emin olun.
8	emr-i haŋŋa inŋiyād eylerŋ müdām birliğine i'timād eylerŋ müdām	Hakk'ın emrine her zaman boyun eğın. (O'nun) birliğine her zaman itimat eyleyin.
9	da'imā eylerŋ ri'āyet dīnime hürmet eylerŋ şer'ime āyīnime	Dinime daima uyun. Şeriatıma, emirlerime hürmet eyleyin.
10	dīngirdür rüz u şeb beş vaŋt namāz kim edā eylerse olur serfirāz	Gece-gündüz beş vakit namaz, Din'in emridir. Kim eda ederse seçkin (bir kul) olur.
11	kim kılar beş vaŋtini leyl ü nehār eyler ol cennāt-ı 'adn içre qarār	Kim gece gündüz beş vaktini kılar,sa, O, Adn cennetlerin(d)e oturur.
12	kim ki kılmazsa işi düşvār olur rüz-ı maşşerde maŋāmı nār olur	Kim ki kılmazsa işi zor olur. Maşşer gününde makamı ateş olur.

51a	
1 farz u sünnet vâcibât u müstehab eyledim bu aña dek i' lām hep	Farz ve sünnet, vacipler ve müstehab(1), Bu ana dek hep(sini) bildirdim.
2 hacc u şavm u hem ğazā vü hem zekāt ‘ âdet olsun tā ki irince memāt	Hacc ve oruç, hem gaza hem zekat Ölüm gelinceye kadar âdetiniz olsun.
3 eyledikde ben cihāndan intiķāl arañızda olmasun aślā cidāl	Ben Cihandan gidince, Aranızda asla kavga olmasın.
4 siz ebū bekre muṭī‘ oluñ müdām emr-i haķķ ile size oldur imām	Siz, Ebu Bekir’e her zaman itaat edin. Hakk’ın emriyle size imam O’dur.
5 dā’imā ķur’āna eyler iştigāl zıkr ü ṭā‘at üzre oluñ māh u sāl	Daima Kuran ile meşgul olun. (Her) ay ve yıl, zikir ve itaat üzere olun.
6 işbu vech üzre o sulṭān-ı cihān dīn-i islām şartların itdi beyān	İşte bu şekilde o Cihan Sultanı, İslām dini(nin) şartlarını beyan etti.
7 bu sözi çün kim şahābe etdi gūş dillerinde baħr-i firķat kıldı cūş	Bu konuşmayı dinleyen sahabe(lerin), Dillerinde ayrılık denizi coştı.
8 herbiri giryān u nālān oldılar bu ħaber birle perīşān oldılar	Her biri ağlayıp inlediler. Bu haberle beraber perişan oldular.
9 didiler hep yā resūlallah saña nice kez yüz kerre biñ cānlar fedā	Hepsi (birden) dediler: Ey Resulallah sana Nice kez yüzbin canlar feda olsun.
10 biz birer ‘abd-i kemīne kemterüz siz gidince biz ħayātı neylerüz	Biz birer kusurlu hakir kuluz. Siz gidince biz hayatı neyleriz.
11 zār u zār ağlaşdı aşķāb-ı kibār gözlerinden itdiler yaşlar nişār	Büyük Sahabeler inleye inleye ağlaştılar. Gözlerinden yaşlar döküldü.

12	eyledi tekrār o kân-ı merḥamet hâṭır-ı ‘âṭırlarını tesliyet	O merhamet kaynağı güzel hatırlarını tekrar teselli eyledi.
13	didi ğam çekmeṭ budur hükm-i celâl eylerem lâ-büd beḳāya intiḳâl	Dedi, ‘Üzölmeyin, budur Celâl (büyük Allah)’in hükmü. Şüphesiz Baki âleme intikal ediyorum.
51b		
1	işbu dünyā bir kebüter ḥānedür evveli ma‘ mür soṅı vîrānedür	İşte bu dünya bir güvercin yuvası (gibi)dir. Başlangıcı şen, sonu yıkılmadır.
2	niçe biṅ biṅ enbiyā vü aşfiyā geldi vü itdi yine ‘azm-i beḳā	Binlerce evliya ve asfiya Geldi ve tekrar bekaya gittiler.
2	atam âdem şit anuş kaynan nūḥ eylediler cümlesi teslîm-i rûḥ	Atam Adem, Şit, Anuş, Kaynan, Nuh Hepsi ruhlarını teslim eylediler.
3	ceddim ismā‘ il ü ibrahîm ḳanı hep türâb oldu olaruṅ meskeni	Ceddîm İsmail ve İbrahim hani? Onların meskeni hep toprak oldu.
4	ben daḥî dünyâyı terk etsem gerek rabbime râci‘ olup getsem gerek	Ben de dünyayı terk etmem gerek. Rabb’ime dönüp gitmem gerek.
5	siz daḥî bir bir idüp ‘azm-i beḳā cümle kez vâşıl olursuz hep baṅa	Siz de bir bir bekaya göç edip Her sefer hep bana ulaşırsınız.
6	sizlere lâzım olan budur müdām rûḥıma viriṅ şalavât şubḥ u şām	Sizlere lâzım olan her zaman budur: Ruhuma sabah akşam salâvat getirin.
7	dîn-i islâm şartların bir bir beyân itdi tekrār ol ḥabîb-i müsta‘ân	Kendisine sığınılan Allah’ın o sevgilisi, İslâm dininin şartlarını bir bir beyan etti.
8	ḥamd ü şükr itdi ḥudāya bî-şumâr gitdi andan etdi dârında ḳarâr	Allah’a sonsuz hamd ve şükür etti. Oradan gitti, evinde oturdu.

9	‘āyişe dārında ol aḥsen nihād olur idi gün-be-gün za‘fı ziyād	O çok güzel yaratılışlı Ayşe evinde Günden güne rahatsızlığı artıyordu.
10	ehl-i evlād-ı ‘izāmı kim ki var šem‘ine cem‘ oldılar pervâne var	Yüce evlatları ve ailesinden kim varsa, Pervaneler gibi ışığına toplandılar.
11	bildiler kim ḥastadur gāyet resūl oldılar her biri maḥzūn u melūl	Anladılar ki Resul oldukça hastadır. Her biri mahzun (olup) hüznlendiler.
12	geldi yanına ḥüseynile ḥasan anları artık severdi cümleden	Hüseyin ile Hasan yanına geldiler. Onları herkesten fazla severdi.
52a		
1	tesliyet virdi resūl-i lā-yezāl didi ḡam çekmeḡ budur emr-i celāl	Yok olmayan Allah’ın Resul’ü teselli verdi. Dedi: Gam çekmeyin, büyük Allah’ın emri budur.
2	ol iki şehzāde-i pākīze rāy eylediler firḡatile ah u vay	O iki temiz şehzade, Ayrılıkla ah u vah ettiler.
3	cümle ehl-i beyte tekrār resūl didi allāh emridir olmaḡ melūl	Bütün ehl-i Beyt’e Resul tekrar dedi: Allah’ın emridir, hüznlenmeyin.
4	anlara itdi vaḡiyyetler resūl menfa‘at-āmīz naḡīhatlar resūl	Resul onlara vasiyetler etti. Resul, faydalı nasihatlar (etti).
5	ehl-i ālīnūḡ firāḡı ḡürmeti ḡıl bize yā rab ḡeff‘ ol ḡazreti	Yüce ehlinin ayrılığı ḡürmeti(ne) Ey Rabb, o Hazret’i bize ḡefaatchi kıl.
6	iḡbu vech üzre resūl-i lā-yenām itdi her aḡvāli inhā bi’t-tamām	İşte bu şekilde yok olmaz Allah’ın Resul’ü Her durumu tamamıyla bildirdi.
7	emr ü nehyi cümle a‘lām eyledi nitekim aḡḡāba ifḡām eyledi	Emir ve yasakları(n) hepsini bildirdi, Nitekim ashabına anlattı.

8	oldı ‘ arız anlara ol dem bükā didiler hep fūrḩatā vā veyletā	O an onlara (bir) ağlama geldi. Hepsi birden ‘ey ayrılık’ diye inlediler.
9	oldı giryān ol iki ũehzāde kān eylediler nāle-i vah u fiđān	O iki ũehzade ũzũntũ kaynağı oldu. Acılı ses ve vah feryatlarıyla inlediler.
10	vāḩıf oldı çũn bu ḩāle fāḩıma kim resũlũḩ ‘ ũmri irmiũ ḩātime	Fatma bu durumu ũđrendi. Ki Resul’ũn ũmri sona ermiũ.
11	didi ey atam du‘ ā et kim baḩa cũmleden evvel olam vāũıl saḩa	Dedi, ey atam bana dua et ki, Herkesten evvel sana ulaũayım.
12	ḩaddizātında ḩamũdan evvel ol eyledi sulḩān-ı kevneyne duḩũl	Gerçekten de herkesten evvel O, İki cihan Sultan’ına kavuũtu.
52b		
1	ehl-i beyt-i ḩazret-i sulḩān-ı dīn oldılar teslīm-i rabbũ ‘l-‘ ālemīn	Din’in yũce Sultanı’nın Ehl-i Beyti, Alemlerin Rabb’ine teslim oldular.
2	ḩazreti ‘ azrā ‘ile ol dem hemān oldı emr-i pādiũāḩ-ı ins ũ cān	Hazreti Azrail hemen o an, İnsan ve cinlerin Padiũah’ının emrine girdi.
3	didi var benden ḩabībime selām eyle hem ḩıl rıfḩla i‘ zāz u tām	Git benden Sevgilime selām et, (Ve) de nazikçe gũzel ikramda bulun.
4	dāḩil oldukda ḩabībim muũḩafā her ne kim emr eylese rām ol aḩa	Sevgilim Mustafa içeri girince, Her ne emrederse ona itaat et.
5	itdi ‘ azrā ‘īl o dem ‘ azm-i zemīn gũrdi ḩurur anda cibrīl ũ emīn	Azrail o an yeryũzũne indi. Gũvenilir Cibril’in orada durduğunu gũrdũ.
6	itdi ‘ azrā ‘īl cebrā ‘īl su ‘āl kim ne emr etdi ḩudā-yı lā-yezāl	Azrail, Cebrail, yok olmaz Allah her ne emretti ise sordu.

7	didi budur emri rabbü 'l-' izzetüñ ķabz idem rūḥ-u şerîfin ḥazretin	Dedi: Yüce Rabb'in emri budur. Hazret'in şerefli ruhunu alayım.
8	böyle fermān eyledi rabbim baḥa girmezem lâkin icāzetsiz aḥa	Rabb'im bana böyle ferman eyledi. Lâkin izinsiz O'nun huzuruna giremem.
9	ağlayu ağlayu peyk-i lâ-yenām girdi dār-ı ḥazrete virdi selām	Uykuya ihtiyacı olmayan Allah'ın elçisi, ağlaya ağlaya Hazret'in evine girdi, selām verdi.
10	şordı cibrîl-i emîne ol saḥî kim sebeb ne ağlamağa ey eḥî	O cömert güvenilir Cibril sordu. Hangi sebepten dolayı ağlıyorsun, ey Kardeş?
11	didî ḥazır ķapuda peyk-i memāt anıñçün ağlaram ey pāk zāt	Dedi: Ölüm elçisi kapıda hazırdır. Ey pak Zat, onun için ağlarım.
12	ger olursa aḥa destūruñ bu dem üstüne girmeklige eyler himem	Eğer şu an ona izniniz olursa, Huzuruna girmeye çabalayacak.
13	eyledi 'azrā 'îl ol dem daķķ-ı bāb didi destūr var mı ey 'ālīcenāb	Azrail o an kapıyı çaldı. 'İzin var mı ey yüksek karakterli?' dedi.
53a		
1	fātıma didi ki kimsin ķıl beyān kim nedür ḥacet ki geldiñ bu zamān	Fatma dedi: "Kimsin açıkla" Ki ihtiyacın nedir de geldin?
2	didî var benden resūle it selām kim buluşup söyleyem bir kaç kelām	Dedi, var benden Resul'e selām et Ki buluşup birkaç söz söyleyeyim.
3	didî şimdi ḥastadur ġāyet resūl vaḫti iki it sözüm eyle ķabūl	Dedi, şimdi oldukça hastadır Resul. Vakti iki et, sözümü kabul eyle.
4	didî elbetde görüşmek isterem kim resūlile buluşmaķ isterem	Dedi, elbette görüşmek isterim. Ki Resul ile buluşmak isterim.

5	h�vfa düşdi f�t�ma ol dem hem�n atasına itdi ahv�li bey�n	Hemen o an Fatma korkuya kapıldı. Babasına durumu açıkladı.
6	didi var h�l� kapıda bir � arab kim sa�a eyler buluşmaĝa taleb	Dedi, kapıda h�l� bir Arap var. Ki seninle görüşmek ister.
7	h�cetim var dir gel�pd�r kapu�a gitmezem dir girmeyince �pu�a	Kapına gelerek ihtiyacım var, der. Huzuruna girmeden gitmem, der.
8	didi sen anı � arab itdi� kıy�s oldurur hep k�til-i k�ll� �n�s	Dedi, sen O’nu Arap ile karıştırırsın. Bütün insanların canını alan O’dur.
9	oldurur hep halkı b�c�n eyleyen kabri ihy� kaşrı v�r�n eyleyen	Halkı cansız bırakan hep O’dur. Kabri dirilten, sarayı yıkan (O’dur).
10	dilleri mecr�h-ı fir�atn�k iden ş�d olan g�j�lleri ĝamn�k iden	Gönülleri hasretle yaralayan Mutlu olan gönülleri kederlendiren
11	v�lideyni giryen�k iden odur cümle e�f�li hel�k iden odur	Ana-babayı aĝlatan O’dur. Bütün çocukları hel�k eden O’dur.
12	p�diş�hlar tahtını v�r�n ider s�mları r�stemleri b�c�n ider	Padiş�hların tahtını yıkan eden O’dur. Sam’ları, Rüstem’leri cansız bırakan O’dur.
13	enbiy� v� evliy� v� � �lim�n pençesinden bulmamışlardur em�n	Nebiler, evliyalar ve �limler Pen�esinden kurulamamışlardır.
53b		
1	dirler anu� ismine peyk-i mem�t kimse destinden anu� bulmaz nec�t	O’nun ismine “�l�m habercisi” derler. Kimse O’nun elinden kurtulamaz.
2	şimdi anu� kaşdına gelmişdurur ha�kdan an�a böyle emr olmişdurur	şimdi onun(can almak) için gelmiştir. Hakk’dan O’na böyle emredilmiştir.

3	var apuyı a icāzet vir aa un buluşma aşd ider gelsun baa	Git kapıyı a, O'na izin ver. Buluşmak istediği iin bana gelsin.
4	fāıma bu szleri itdikde gūř eyledi albinde firat bari cūř	Fatma bu szleri işitince Kalbinde hasret denizi oştu.
5	apuyı etdi kūřād ol mehliā grmedi lākin yūzini řuretā	O ay yūzlū, kapıyı atı. Lākin grünüř olarak yūzünü gr(e)medi.
6	girdi azrā'l o dem didi hemn esselām ey fāti-i ebvāb- dn	Azrail o an girdi, hep dedi: Esselām, ey din kapılarının aısı!
7	esselām ey māh- ālem esselām esselām ey řāh- a am esselām	Esselām, ey ālemin Ay', esselām! Esselām ey yūce řāh, esselām!
8	rū-u hazret haı azrā'l-rā mevti āsān it baa yā rabbenā	Hazret(-i Peygamber) hakkı iin Azrail'e Benim lümü(mü) kolay kıl, ey Rabb'im!
9	un resūl azrā'le itdi nigāh eyledi i zāz- tām ol pādiřāh	Resul Azrail'i grdüğünde, (Kendisine) o padişah tam bir saygı gsterdi.
10	didi rabbim ey arındaşım seni abza mı gnderdi āgāh it beni	Dedi: Ey Karındaşım! Rabb'im seni Benim ruhumu almak iin mi gnderdi, beni bilgilendir.
11	didi geldim ziyāret eyleyem hem da rū- řerīfi abz eyleyem	Dedi: Ziyaret eylemeye geldim. Ve de şerefli ruhunu(zu) alayım.
12	lık gāyet saa mūřfi mihribān olmıřam ey server-i āirzamān	Lākin sana gayet şefkatli sevgili olmuşum, Ey ahir zaman ncüsü!
54a		
1	ha teālā byle fermān eyledi kim habim emrine rām ol didi	Hakk Tealā byle ferman eyledi. Ki Sevgilim'in emrine uy, dedi.

2	emrine fermān-berim el 'ān seniŋ her ne kim dırsen emr-i fermān seniŋ	Senin emrine uymaya Şu an hazırım. Her ne dersen emir Senin(dir).
3	ger dilersen ŧabz-ı rŧh idem Őahā ya ziyāret eyleyŧp gidem Őahā	Eğer dilersen ruhunu alayım, ey Şah! Ya (da) ziyaret eyleyip gideyim, ey Şah!
4	luŧfıla i' zāz ile ikrām ile hŧrmet itdi ol Şeh-i dānā dile	Lŧtuf, izzet ve ikram ile O bilgili Şah gŧnŧle hŧrmet etti.
5	didi peyęamber budur senden dilek baŧa mŧhlet vir kerem ŧıl yā melek	Peygamber, "Senden dilek budur." dedi. Bana mŧhlet ver, lŧtufta bulun, ey melek!
6	ehlimi evlādımı aĥbābımı ħāriyārımı ŧamŧ aŐĥābımı	Ailemi, evladımı, sevdiklerimi, Dostlarımı, bŧtŧn arkadaŐlarımı.
7	eyleyem anlarla idŧp ictimā' hem vaŐiyyet hem naŐiĥat hem vedā'	Onlarla toplanıp hem vasiyet Hem nasihat hem (de) veda eyleyim.
8	cebra 'il gelsŧn Őoram ŧmmetlerim rabbime ' arz eyleyem minnetlerim	Cebrail gelsin (de) ŧmmetlerim(in durumunu) sorayım. Rabb'ime isteklerimi arz eyleyeyim.
9	oldı ' azrā 'il anıŋ emrine rām didi olsun yā resŧlallah selām	Azrail Onun emrine girdi Dedi, (sana) selām olsun, ey Resulāllah!
10	ol maĥalde ĥazret-i sulŧān-ı dīn itdi cem' evladın evzācın hemīn	Dinin Sultanı Hazret, o yerde Evladını, eşlerini hemen topladı.
11	herbirisine vaŐiyyetler idŧp menfa'at-āmīz naŐiĥatlar idŧp	Her birisine vasiyetler edip. Menfaatli nasihatlar edip.
12	didi allaha muŧi' olurŋ mŧdām ictimāb eyleŋ nehiyden emre rām	Dedi, daima Allah'a itaat edin. Yasaklardan kaħınn, em(irle)re uyun.

13 rûhıma viriñ şalavât dâ'imâ sünnetim icrâ idiñ farzı edâ	Daima ruhuma (bana) salavat getirin. Sünnetimi icra edin, farzı yerine getirin.
54b	
1 hıfz idiñ ĩmānıñız şeytāndan kim bulasız mağfiret sultāndan	İmanınızı şeytandan koruyun. Ki, Sultan'dan bağışlanma bulasınız.
2 eylemeñ dehr-i deniye i'timād olmañ ašlā devlet-i dünyāya şād	Alçak dünyaya itimat eylemeyin. Asla dünya zenginliği ile şıarmayın.
3 bī-vefādur gāyetile bu cihān ummasun hergiz vefā 'ākıl olan	Bu cihan oldukça vefasızdır. Akıllı olan, asla (ondan) vefa ummasın.
4 niçe biñ biñ enbiyā vü evliyā geldi gitdi bulmadı ašlā vefā	Binlerce enbiya ve evliya, Geldi, gitti (ama) asla vefa bul(a)madı.
5 ben dañi emre itā'at eylerem ķurb u mevlāya 'azīmet eylerem	Ben dahi emre itaat eylerim. Mevla'ya yakın olmaya çalışırım.
6 terk-i dünyā 'azm-i 'uķbā eylerem arzū-yı ķurb-ı i'lā eylerem	Dünyayı terk (edip), ahiret (için) çalışırım. Yüce yakınlığı arzu ederim.
7 siz benimçün ķalbiñiz etmeñ melūl haķķuñ emrin cānile eyleñ ķabūl	Siz benim için kalbinizi üzmeyin. Hakk'ın emrini can-ı gönülden kabul eyleyin.
8 ol iki şehzādeye itdi niğāh öpdü ķoçdı ağladı vü itdi ah	O iki şehzadeye baktı. Öptü, kucakladı, ağladı ve ah etti.
9 didi duyunca nazar eyleñ bañā ceddiñiz zīrā ider 'azm-i beķā	Dedi, duyunca bana nazar eyleyin. Zira dedeniz sonsuz âleme gidecek.
10 bu cevābı çün imāmeyn itdi gūş dillerinde bañr-i firķat ķıldı cūş	Bu sözü iki imam (Hasan ve Hüseyin) işittiklerinde, Dillerinde ayrılık denizi çoştı.

11	didiler vâ firkatâ vâ veyletâ miḥnetâ vü kürbetâ vâ ḥasretâ	Didiler, vâ firkatâ, vâ veyletâ! Mihnetâ, kürbetâ, vâ hasretâ!
12	ağlaşup feryâdzârî kıldılar ḥüznile nālân u giryân oldılar	Ağlaşıp feryat ettiler. Hüzünle inleyip ağladılar.
13	itdi feryâd ‘âyişe vü fâtıma bildiler kim ‘ömri irmiş ḥâtıme	Aişe ve Fatıma feryat ettiler. Anladılar ki, (O’nun) ömrü sona ermiş.
55a		
1	eyledi cümle muḥarrebler fiḡân ḳopdı gūyâ kim ḳıyâmet ol zamân	O’na yakın olanların hepsi o kadar ağladılar Ki, o an sanki kıyamet koptu.
2	didî tekrâr ah u zârî terk idüḡ emr-i ḥaḳḳa ḳalbiḡizi berk idiḡ	Tekrar “Ağlayıp inlemeyi bırakın ve Allah’ın emrine kalbinizi yaprak edin.” dedi.
3	hep vaşiyet sözlerini söyledüm cümle kez ḥaḳḳa sipâriş eyledüm	Vasiyetlerimin hepsini söyledim Hepinizi Hakk’a emanet eyledim.
4	nuşḥ u pendim budur elḥâşıl kelâm râm oluḡ emrine allahın müdâm	Son söz olarak, nasihat ve tavsiyem odur Ki, hep Allah’ın emrine uyunuz.
5	didiler çün böyledür emr-i ilah çâre yoḳ biḡ kerre etseḡ ah u vah	“Allah’ın emri böyle olduğu için bin kere de ağlayıp inleseniz fayda yok.” dedi.
6	çün naşîḡat sözleri oldı tamâm geldi ‘azrâ’îl yine virdi selâm	Tavsiyeleri tamamlanınca Azrail gelip selam verdi.
7	emr idüp ol pâdişâh-ı kirdi-kâr geldi yanınca melekler bî-şumâr	Her şeyi yapan Allah emr edince yanında sayısız meleklerle içeri girdi.
8	bildiler kim ḳabz olur rûḡ-u resûl her birisi oldı giryân u melûl	Peygamber’in ruhunun bedeninden ayrılacağını anladıklarında her birisi hüzünlenip ağladılar.

9	<p> 9 toldı m̄beyn-i semāvāt u zemīn didiler hep esselām ey šāh-ı dīn </p>	<p> Yer ve gökler arası doldu, hepsi birden ‘Selam sana ey Din’in Önderi!’ dediler. </p>
10	<p> 10 irdiler evvel selām andan šalāt didiler şoᅇ el-firāk ey pāk zāt </p>	<p> Selam verip salat getirerek son bir sefer daha ‘Elveda, ey temiz insan!’ dediler. </p>
11	<p> 11 sende ey dil eyle ‘ arz-ı iştiyāk di müdām el-firāk el-firāk </p>	<p> Ey gönül, sen de özlemini belirtip sürekli elveda de! </p>
12	<p> 12 didi ‘ azrā ’īl eyā sultān-ı dīn ƙaldı bir sā‘ at ƙadar ‘ ömrüᅇ hemīn </p>	<p> Azrail ‘Ey Din’in Sultanı’ Yaklaşık bir saat ömrün kaldı.’ dedi. </p>
55b		
1	<p> 1 didi bir miᅇdār emān vir gel baᅇa cebra ’īl gelsün su ’ālim var aᅇa </p>	<p> Bana biraz mühlet ver; Cebrail’e bir sorum var; söyle bana gelsin, dedi. </p>
2	<p> 2 ol maᅇalde etdi cebrā ’īl nüzül gözleri giryān idi ƙalbi melül </p>	<p> Cebrail kalbi hüzünlü, gözleri yaşlı o mekāna indi. </p>
3	<p> 3 tam üç didi irdi ey eᅇi yevme ’l-firāk niᅇün olursun bugün benden ıraᅇ </p>	<p> Ey kardeşim! Ayrılık günü geldi; Niᅇin bugün benden ayrılıyorsun?, dedi. </p>
4	<p> 4 didi ᅇāšā kim olam senden cüdā līk ƙalbim dönmez ey kān-ı vefā </p>	<p> Asla senden ayrı kalamam, zaten kalbim senden ayrılmayacak, ey vefa kaynaᅇı! dedi. </p>
5	<p> 5 saᅇa yigirmi yedi biᅇ kez nüzül eyledim bu aᅇa dek ben yā resül </p>	<p> Bu zamana kadar sana yirmi yedi bin defa geldim, ey Resul! </p>
6	<p> 6 gelmişem sā ’irlere üç biᅇ tamām gelmezem ayruᅇ zemīne ey hümām </p>	<p> Diᅇer resullere tam üçbin sefer geldim; Artık yeryüzüne inmem, ey himmetli Resul! </p>

7	didi vir imdi haber yā cebrā ʾīl kim ne vaʿd etdi baṅa rabb-i celīl	‘Ey Cebrail, Rabbimden bana ne emredildiye derhal bildir!’ dedi.
8	didi rabbiṅ eyledi saṅa selām ḥāṭırıṅ şordı vü itdi iḥtirām	Cebrail, ‘Rabbin sana selam söyledi, hatırın sorup hürmet gösterdi.’ dedi.
9	hep seniṅçün zīnet oldı cennetān hep küşād oldı der-i heft āsumān	Cennetler hep senin için süslenip yedi göğün kapısı senin için açıldı.
10	rūḥına taʿzīm için ehl-i semā şaf şaf oldı muntazırlardur şahā	Gök sakinleri, senin ruhuna hürmet için saf saf olup seni beklemektedir, ey Şah!
11	ol şerīf rūḥıṅa rıdvān muntazır ḥūri vü ḡilmān u vildān muntazır	O şerefli ruhunu, cennet bekçisi, huri, gilman ve cennet çocukları beklemektedir.
12	yevm-i mahşer ḥazreti mevlā seni cümleden evvel ide iḥyā seni	Mahşer günü, Hazreti Allah herkesten önce seni diriltir.
13	mürselīn ü enbiyā vü evliyā yevm-i mahşer hep saṅa muḥtāc ola	Gönderilen peygamberler ve evliyalar, mahşer günü hep sana muhtaç olurlar.
56a		
1	olasın mālīk livāü ʾl-ḥamd sen hem şerīfsin hem laṭīfsin cümleden	Herkesten daha şerefli ve mütenasib olduğundan Hamd bayrağının sahibi sensin.
2	didi ḥazret bunları etmem su ʾāl ümmetimden eylerem teftiṣ-i ḥāl	Hazreti Peygamber, ‘Ben bunları istemiyorum; ümmetimin durumunu kontrol etmek istiyorum.’ dedi.
3	didi cebrā ʾīl eyā şāh-ı güzīn ümmetiṅ çün eyleme ḳalbiṅ ḥazīn	Cebrail, ‘Ey seçkin Önder, ümmetin için kalbini üzme!’ dedi.

4	h�zretiŋd�r k�'in�tiŋ eşrefi �mmetiŋd�r �mmet�niŋ eltafi	K�inatın en Őereflisi, sensin ve ümmetin de ümmetlerin en Őanslısıdır.
5	z�-sa' �det kim h�d� virdi saŐa z�-feŐ�hat kim saŐa oldu ' aŐa	Allah seni mutlu kılıp ve mükafat olarak, düzgün ve halis s�zli yaptı.
6	�mmetiŋ�r hçyr u Őerrin sen su '�l idisersin eyleme Őab' iŋ mel�l	ümmetinin akıbetini merak ediyorsan sıkıntı Çekme!
7	cümleden �r sen gir�rsin cennete cümleden �r sen ir�rsin ni' mete	Herkesten önce cennete sen girip nimete önce sen ulaŐacaksın.
8	�mmetiŋde her ne derŐli seyyi '�t var ise h�kŐ ' afv idüp virdi nec�t	ümmetinin her ne günahı var ise Allah onları baŐıŐlayıp kurtuluşa ulaŐtıracaktır.
9	didi sult�n-ı ris�let ey eşi bundan artuŐ yok mur�dım bir daŐi	Peygamberlik sultanı, 'Ey kardeş! Bundan başka bir isteŐim yok.' dedi.
10	yine tekr�r ehl-i beytile ved�' etdi ol Ő�henŐeh-i merd-i Őuc�'	Yine tekrar Ehl-i Beyt ile o cesaretli, mert Őahların Şahı veda etti.
11	h�zreti b� bekri da' vet eyledi hem vaŐiyyet hem naŐiŐat eyledi	Hazreti Ebu Bekir'i davet eyledi. Hem vasiyet hem nasihat eyledi.
12	didi ey y�r irdi ' �mrim g�yete eylerem h�l� ic�bet da' vete	Dedi, ey dostum, ömrüm(�n) sonuna yaklaŐtım. Davete h�l� icabet eylerim.
13	böyledür emr-i h�d�-yı l�yen�m sen olursın yirime Őa-i maŐ�m	Uykuya ihtiyaçı olmayan Allah'ın emri böyledir. Yerime yetkili sen olursun.

56b	
1 ehlime evlādıma aḥbābıma kıl ri' āyet cümle-i aḥḥābıma	Aileme, evlatlarıma, sevdiklerime, Bütün arkadaşlarıma uyun.
2 ŧer' ime icrā idüp leyl ü nehār dīn ü āyīnimle eyle iftiḥār	Dinime gece gündüz yaşayarak, Din ve geleneklerimle iftihar eyleyin.
3 oldı ŧiddīka bükā-' arız hemīn ağlayup didi ayā ŧāh-ı güzīn	Sıddık o an ağlamaklı oldu, Ağlayarak dedi, ey seçkin ŧah!
4 düŧdi çün kim aramuza iftirāk el-firāk ey ŧems-i kevneyn el-firāk	Aramıza çünkü ayrılık girdi. El-firak ey iki cihan Güneŧi, el- firak.
5 irdi ol dem kim ḥabīb-i girdigār rūḥ-ı pākin eyleye irsāl-i yār	O an Allah'ın Sevgilisi geldi, (Ki) pak ruhunu Dost'una (Allah'a) teslim eylesin.
6 cebra'īl ile vedā' laŧdı hemīn ehl-i beyti çıkdı yanından ḥazīn	O an Cebrail ile vedalaŧtı. Ehl-i Beyt'i yanından hüzünle çıktı.
7 āŧikār oldı yine peyk-i memāt didi ḥazır ol bu dem ey pāk zāt	Ölüm habercisi yine geldi, Dedi, hazır ol ŧu an ey pak zat!
8 oldı rabbiŧ ŧimdi müŧtākıŧ saḥa muntazırdur cennet ü ḥūra saḥa	Rabb'in ŧimdi sana müŧtak oldu. Cennet ve Huriler seni beklemektedir.
9 gel buyur 'azm-i cinān eyle hemīn muḥma'īn rūḥuŧ revān eyle hemīn	Gel buyur, hemen cennetlere giriniz. Doygun ruhunu hemen gönderiniz.
10 saḥa ḡāyet müŧfiḥ u hem mihrībān olmuŧam ey server-i āḥirzamān	Sana gayet ŧefkatli ve de sevdalı Olmuŧum, ey ahir zaman Önder'i!

11	vaktidir gel vâsıl-ı cānān ol andadur sultān-ı ‘ālīšān ol	Vaktidir, gel Sevgili’ye kavuş, O yüce şanlı Sultan ondadır.
12	didi kılmadı bahānem bir daḥī ḥaḳḳıḳ emrine muṭī‘ am ey eḥī	Dedi, başka bahanem kalmadı, Hakk’ın emrine itaatkârım, ey kardeşim!
13	virdi ‘azrā’īle destūr ol hümām oldı ḥaḳḳıḳ emrine teslīm ü rām	Azrail’e o gayretli (Peygamber) izin verdi, Hakk’ın emrine teslim (olup) uydu.
57a		
1	ḳıl ḥabībīḡ ḥürmetiçün yā ḡanī emrine teslīm olanlardan beni	Kıl, Sevgili’nin hürmeti için, ey ihtiyacı olmayan (Allah)! Beni emrine teslim olanlardan eyle.
2	irdi ol dem kim idüp ṭayy-i mekān ola ma‘ şūḳ ‘āşıḳa vâsıl hemān	O an, aşık maşuka hemen kavuşabilmesi için zamanı aşırp ulaştı.
3	‘āyişe ḥazretlerinden mā‘ adā yoḡıdı kimse ḳatında āşinā	Ayşe hazretlerinden başka Huzurunda başka tanıdık yoktu.
4	ehl-i beytın eyledi da‘ vet yine fāṭıma evvel irişdi yanına	Ehl-i Beyt’ini tekrar davet eyledi. Önce Fatıma yanına geldi.
5	söyledi ḡüşine sırran bir kelām ol kelāmdan ol zehrā şādgām	Kulaḡına sır olarak bir söz söyledi. O sözden o Zehra (Fatıma) mutlu (oldu).
6	eylediler soḡra zehrādan su ‘āl kim ne buyurdı resül-i bī-miṣāl	Sonra Zehra’dan sordular: Ki benzersiz Resul ne buyurdu.
7	didi müjde eyledi baḡa resül cümleden evvel ide aḡa vuşul	Dedi, Resul bana müjde verdi. Herkesten önce O’na kavuşacağım.

8	anur̄ için şād olup güldüm bu dem ğam maħallinde feraħ oldum o dem	Onun için mutlu olup güldüm o zaman. Üzüntü yerinde ferahladım o zaman.
9	cümle ehl-i beyti tekrār ol zamān eylediler zār u feryād u figān	Bütün Ehl-i Beyt'i o zaman tekrar Feryat ve figan ile inlediler.
10	yine ol sulţān-ı kān-ı mekramet eyledi hātırlarını tesliyet	Yine o ikram madeni Sultan, Hatırlarını (sorup) teselli eyledi.
11	didi olsun cümleñize elvedā' bağdı 'azrā' ile ol merd-i şucā'	Dedi, hepinize elveda olsun. O cesaretli Zat Azrail'e baktı.
12	didi gel imdi icāzetdür saḡa emr-i haḡḡla şun ecel cāmın baḡa	Dedi, gel şimdi sana müsaade (ettim). Hakk'ın emriyle ecel kadehini bana sun.
57b		
1	didi 'azrā' il ayā şāh-ı cihān ger dilerseḡ vireyim saḡa emān	Azrail dedi, ey Cihan Sultan'ı! Eğer dilerseñ sana eman vereyim.
2	nūḡ peygamber gibi biḡ yıl tamām 'ömrüñ olsun dir ḡudā-yı lāyenām	Nuh peygamber gibi tam bin yıl Ömrün olsun, der uykuya ihtiyacı olmayan Allah.
3	didi çün şimdi budur fermān-ı rab şoḡ yine müncer olur aḡvāl 'aceb	Dedi, Rabb'in fermanı şimdi budur. Sonra yine (bu) durum nasıl sonuçlanır?
4	didi soḡra 'ākıbet irer memāt 'ömrüñ āḡir olur eylersin vefāt	Dedi, sonra akıbet ölüm olur. Ömrün sona erer, vefat eylersin.
5	didi yā 'azrā' il imdi it şurū' kim beni allahıma itdir rucū'	Dedi, ey Azrail şimdi başla. Ki, beni Allah'ıma döndür.

6	ol maħalde arġa ‘azrā’ıl hemān cennetiŋ ŧayyibin ŧoħutdı ol zamān	O yerde Azrail O’na hemen Cennetin güzel kokusunu koklattı o zaman.
7	muṭma’ın nefsi olup lertzān o dem geldi cism-i pākine ġāyet elem	Doygunluġa ulaşmış nefsi o an titreyip Pak cismine ħok sıkıntı geldi.
8	itdi ayaġına rūhı intikāl oldı a‘zā-yı řerīfi bī-mecāl	Ruhu ayaġına geldi, şereflı azaları mecalsiz kaldı.
9	sāġına irdikde ol rūh-ı řerīf ıztırāba dūřdı ol cism-i laṭif	Bacaġının incik yerine o şereflı ruh gelince O güzel bedeni ıztıraba dūřtı.
10	řadrına itdi ħü rūhı intikāl māh-ı ‘ömri oldı ġāyetle hilāl	Ruhu göġsüne ulaşınca, Ömür ayı tam bir hilāl oldu.
11	dane-i lü’lü’ gibi derler revān olmışıdi cebhesinde rāyigān	Yüzünden inci taneleri gibi Terler boşanarak akmıştı.
12	fāṭıma didi dirīġā yā resūl ħor gider misin bizi řimdi melūl	Fatıma dedi, ey Resul, eyvah! şimdi bizi elemli bırakıp gider misin?
13	yine zehrāya tecellī eyledi ħalb-i ġamnākin tesellī eyledi	Yine Zehra’ya göründü, Kederli kalbini teselli eyledi.
58a		
1	didi ‘azrā’ıle mevtiŋ şiddeti her kişiye böyle midür zaħmeti	Azrail’e dedi, ölümün zorluġu Her kişiye böyle zahmet verir mi?
2	didi ey řāhenřah-ı vech-i ħasen rıfġla ṭıtdım seni vallah ben	Dedi, ey güzel yüzlü şahların şah’ı! Vallahi ben seni nazikçe tuttum.
3	ġūř ħıl imdi ayā řāh-ı cihān řiddet-i mevti idem sarġa beyān	şimdi ey cihan şah’ı dinle! Ölümün zorluġunu sana açıklayayım.

4	oldı nā-sā'ır nāsa mevtiŋ ŧiddeti biŋ kılıç urmaŋdan artuŋ zaŋmeti	Diğer insanlara ölümün zorluğu, bin kılıç darbesi almaktan daha zahmetlidir.
5	haŋŋ te'ālādan o dem itdi recā didi yā rabb mevti müŧkil it baŋa	Hakk Tealā'dan o an rica etti, Dedi, ey Rabb ölümü bana zorlaŧtır!
6	tek za'if ümmetlerime kıl kolay budurur maŋŧüdum ey bār-ı ħudāy	Sadece zayıf ümmetlerime kolaylaŧtır. İstediğim budur, ey yaratıcı Allah'ım!
7	evvel ü āŋır murādım minnetim ümmetimdür ümmetimdür ümmetim	İlk ve son isteğim, duam, Ümmetimdir ümmetimdir, ümmetim.
8	bārekallah zī-resül-i bā-ŧafā ol maŋalde ümmetin ide recā	Allah mübarek etsin, huzur dolu Rasul O yerde ümmetini rica etti.
9	ħātrı ħavf-ı ölümünden pāk idi līk ħāyetle ħarāretnāk idi	Kalbi ölüm korkusundan uzaktı, Lākin gayet heyecanlı idi.
10	derlemiŧdi vech-i pāki cā-be-cā ŧu yıla alın silerdi dā'imā	Pak yüzü yer yer terlemiŧti. Alnını su ile daima yıkardı.
11	vird idi dā'im dilinde ħāh ħāh dir idi vir baŋa kuvvet yā ilāh	Dilinde daima vird idi, Ey Allah'ım, bana kuvvet ver, derdi.
12	ħālet-i nez'a gelince tā resül ümmetin itdi recā oldı ħabül	Can verme haline gelinceye dek Resul ümmetini arzuladı, (duası) kabul oldu.
13	zī-sa'adet zī-kerāmet ümmete cān u dilden ümmet ola ħazrete	Mutluluk ve ikram sahibi ümmeti, Can u gönülden (o) Hazret'e ümmet olsun.

58b	
1 ol zamānda ol resūl nīk nām irmiş idi altmış üç yaşa tamām	O zaman o güzel isimli Resul, Tam altmış üç yaş(ın)a ulaşmıştı.
2 şorċ cevābında didi ey pāk zāt eşşalātü veşşalātü veşşalāt	Son sözünde ey pak Zat, dedi: Essalātü vessalātü vesselām
3 oldı elhāşıl kelām ol dem hemān rahmetullaha rahmetle revān	Elhasil kelām, hemen o an Allah'ın rahmetine rahmetle kavuştı.
4 rūh-u pāk muşţafā-rā fātiha pādişāh-ı enbiyā-rā fātiha	Pak ruhlu Mustafa'ya fātiha. Enbiyalar padişahına fātiha.
5 cān-u dilden diyelim her şubĥ u şām eşşalātü eşşalātü vesselām	Can u gönülden diyelim her sabah akşam: Essalātü essalātü vesselām.
6 eşşalātü vesselām ey pāk zāt rūhına yüz biĥ selām hem şalavat	Essalātü vesselām, ey pak Zat! Ruhuna yüz bin selām ve şalavat.
7 rūh-u pākīĥ ĥürmetiĥün yā resūl eyle ĥaĥķıĥda olan medĥim ĥabūl	Pak ruhun ĥürmeti için, ey Resul! Hakkındaki methimi kabul eyle.
8 eylerem minnet cenabıĥdan faĥır ümmeĥinden �ad idüp ol destgir	Yüceliĥinden yardım beklerim. Fakir ümmetine itibar edip elini uzat.
9 ĥālimi �özrile küstahāne ben etdim inhā sin şeh-i zī-şāna ben	Halimi özür ile küstahça ben Sen şanlı Şah'a beyan ettim ben.
10 rabbim eylerse �ināyet yā resūl umaram senden şefā�at yā resūl	Rabbim yardım eylerse, ey Resul! Senden şefa�at umarım, ey Resul!
11 ben kimem kim eyleyem vaşfıĥ beyān it ĥabūl �özrim eyā şāh-ı cihān	Ben kimim ki eyleyim vasıf(lar)ımı beyan Özrümü kabul et, ey cihan Şah'ı!

12	h�zret-i b�r-i h�d� h�k�i için z�t-ı p�k-i kibriy� h�k�i için	Yaratan Hazreti Allah'ın hakkı için. Yüce pak Zat hakkı için.
59a		
1	c�rmin�z it rabbü �l-� izzetden rec� eyleme sancağın altından c�d�	G�nahımızın (affi için) yüce Rabden rica et. Sancağın altından ayırma.
2	�n vef�t etdi res�l-i müste' �n itdi r�hın ra�metullaha rev�n	Kendisinden yardım istenen Allah'ın Resulü vefat edince ruhu Allah'ın rahmetine ulaştı.
3	hi�metin �n itdi 'azr� �il ed� aldı r�hın eyledi 'azm-i sem�	Azrail hizmetini eda edince, Ruhunu aldı, semaya yükseldi.
4	r�hına ta' z�m için bi� saf tam�m ol melekler itdiler i' z�z-ı t�m	Ruhuna saygı için tam bin saf O melekler saygıya durdular.
5	'arş u k�rs� v� cennet � heft �sum�n itdiler ta' z�m � tekr�m ol zam�n	Arş, k�rs�, cennet ve yedi gök, O an saygı ve ikramda bulundular.
6	r�hını a' l�ya v�şıl itdiler ra�met-i mevl�ya v�şıl itdiler	Ruhunu en yüksek makama ulaştırdılar. Mevla'nın rahmetine ulaştırdılar.
7	b�-haber oldu �n ash�b-ı g�z�n kim cih�ndan geçmiş ol sult�n-ı d�n	Seçkin ashabı haberdar oldular Ki, o dinin Sultanı cihandan gitmiş.
8	geldi evvel ehl-i beyt itdi nazar gördiler kim etmiş 'uqb�ya sefer	Evvela Ehl-i Beyt geldi, gördüler. Ki, (O) ahirete sefer etmiş.
9	eylediler m�tem � ah-ı en�n kim kıy�met �opdı g�y� o h�n	Ah edip inleyerek matem tuttular. Ki, g�ya o an kıyamet koptu.
10	ol iki şehz�deler z�r eyledi hicr � fir�at anlara k�r eyledi	O iki şehzade ağladılar. Hicran ve ayrılık onları �zd�.

11 didiler vā ḥasretā vā firḳate muḥtenā ḥuznā fiḡānā veyletā	Dediler, va hasreta, va firkata. Muhtena, huzna, figana, veyleta.
12 bir fāşıl feryād u zār kıldılar emrine teslīm ü rāzī oldılar	Bir ara feryat edip inlediler. Emrine teslim ve razı oldular.
13 ağlamakdan oldılar ḡāyet zebūn didiler innā ileyhi rāci‘ ün	Ağlamaktan gayet perişan oldular. Dediler, innâ ileyhi râciûn.
59b	
1 çāriyāra cümle aşḡāb-ı güzīn itdiler defn itmege niyyet hemīn	Halifeler, bütün seçkin sahabeler, Hemen defnetmeye niyet ettiler.
2 didiler yoḡ ağlamakdan fā‘ide defne iḡdām eylemekdür kâ‘ide	Dediler, yok ağlamaktan fayda, Defnetmeye başlamaktır kaide.
3 eylediler ah u feryāddan rucū‘ itdiler techīz ü tekfīne şurū‘	Ah çekip feryat etmeyi bıraktılar, Gerekli işlemlerle kefenlemeye başladılar.
4 emri yile ḡazreti peyḡamberi iḡtisāl itdi ‘ alī ḡazretleri	Hazreti Peygamber’i emriyle Ali hazretleri yıkadı.
5 fazl bin ‘ abbās şu koydı üstüne nūru berḡ urdı ‘ alīnūḡ destine	Fazl bin Abbas üstüne su döktü. Ali’nin eline (O’nun) nuru şimşek gibi yansıdı.
6 ḡasl olunurken o sulṡān-ı cihān bir şadā irdi semādan nāḡehān	O cihan Sultanı yıkanırken Semadan ansızın bir ses geldi.
7 rıfḡla tutunḡ ki ol cism-i laṡīf hem laṡīf ü hem zārīfdür hem şerīf	Nezaketle tutun ki, o güzel beden, Hem narin hem zarif hem şereflidir.
8 nūrdan ol cism-i şerīf olmazdı fark oldı fazlī vü ‘ alī nūr içre ḡarḡ	O şerefli beden nurdan ayırt edilemezdi. Deḡeri (artıp) yüce nura gömüldü.

9	eylediler çün ğasl emrin tamām karşusunda itdiler cüz ʾī kıyām	Yıkama işini tamamlayınca, Karşısında bir an ayakta beklediler.
10	hazreti cibrīl hanūṭile kefen hāzır itdi vü şarıldı ol beden	Hazreti Cibril, tabut ile kefeni Hazırladı ve o beden sarıldı.
11	kaḫbrini hāzır müheyyā kıldılar cümle mü ʾminler gelüp cemʿ oldılar	Kabrini hazırladılar, Bütün müminler gelip toplandılar.
12	dididi cebrā ʾīl namāza eşşalā haḫḫ selām itdi resūle iptidā	Cebrail dedi, haydi namaza! Hakk önce Resul'e selām gönderdi.
13	evvelā geldi melekler fevc fevc yir ü gök arası ʾoldı urdı mevc	Evvela melekler bölük bölük geldiler. Yer ve gök arası doldu, dalga vurdu.
60a		
1	ibtidā anlar namāzın kıldılar şoḫra mü ʾminler gelüp cemʿ oldılar	Önce onlar namazını kıldılar. Sonra müminler gelip toplandılar.
2	üç gün üç gice namāzını edā eylediler itdiler ḫayr u duʿ ā	Üç gün üç gece namazını eda eylediler. Hayır ve dua ettiler.
3	cism-i pākin itdiler medfūn-ı ḫāk defn olındı ḫākile ol cism-i pāk	Pak cismini toprağa defnettiler. O pak cismi toprakla defnolundu.
4	tābiʿ īn ü cümle aşḫāb-ı kirām didiler hep eşşalātü vesselām	Tabiin ve bütün sahabenin büyükleri, Dediler, hepsi birden essalātü vesselām.
5	on ikisinde rabīʿ u ʾl-evvelīḫ riḫlet itdi āfitāb-ı ʿ āleminḫ	Rebiulevvel'in on ikisinde, Âlemlerin Güneşi göç etti.

6	yevm-i düşenbe idi vaqt-i duhā getdi ‘ ukbāya muḥammed muştafā	Pazartesi günü duha vakti idi, Muhammed Mustafa ahirete gitti.
7	eyle rūḥ-ı pākine dā’im dilā hem selām u hem du‘ā vü hem şenā	Ey gönül, pak ruhuna daima Hem selām hem dua ve hem sena eyle!
8	vaḳtidür ey ḥāme it feryād u zār firḳatile işk-i çeşmiñ kıl nişār	Ey kalem vaktidir, hasretle feryat edip inle, Gözünün yaşını akıt!
9	bir faşıl merşiyesin taḥrīr kıl medḥ-i zāt-ı pākini tekrīr kıl	Bir bölüm mersiyeyi sen yaz. Pak zatınının methini tekrar et.
10	emr-i ḥaḳḳla eyledi tayy-i mekân kim ola bir niçe gün gözden nihān	Hakk’ın emriyle mekân deġiştirdi. Ki birçok (bir an) gün gözden gizlensin.
11	mevti tāriḥin şoranlar ḥazretiñ on birincisinde yidi hicretiñ	Hazret’in ölüm tarihini soranlar (için), Hicretin on birinci (senesi)idi.
12	ey dirîgā ol ḥabīb-i ber-kemāl eyledi dār-ı beḳāya intikāl	Eyvah! O mükemmel Sevgili, Sonsuz mekâna intikal eyledi.
60b		
1	fırḳatâ vâ veyletâ vâ ḥasretâ kim cihāndan getdi ol bedr-i dücā	Fırkatâ ve veyletâ ve hasretâ Ki, o karanlıkların aydınlatıcısı cihandan gitti.
2	zāt-ı pāki a‘zame’l- esmāyidi bî-bedel bir nüşā-i kübrā idi	Pak zati isimlerin en yücesiydi. Benzersiz bir büyük insan idi.
3	bir mu‘azzam baḥridi pâyânı yok bir ulu sulṫān idi iḥsāmı çok	Bir muazzam deniz idi, sonu yok. Bir ulu sultan idi, ihsanı çok.
4	kā’ināta server-i sālār idi şems-i ‘ālem seyyidü’l-ebrār idi	Kâinata baş önder idi. Âlemin güneşi, hayırlı insanların efendisi idi.

5	tenlere cān cānlara cānān idi mişli yok bir bī-bedel sulţān idi	Tenlere can, canlara sevgili idi. Benzeri olmayan bir eşsiz sultan idi.
6	böyledür dehr-i denīniġ ‘ādeti kim bozar her laġza biġ cem‘ iyyeti	Alçak dünyanın adeti böyledir. Ki, her zaman bin cemiyeti bozar.
7	ger beni vü ger velī ger ħāndur cümlesi yanında hep yeksāndır	İster soylu ister veli ister bey olsun, Herkes yanında her zaman eşittir.
8	bī-vefādur ġāyetile bu cihān kimseye etmez vefā virmez emān	Bu cihan oldukça vefasızdır. Kimseye vefalı davranmaz, güven vermez.
9	bedr-i ‘ālem şadr-ı mevcūdāt iken iftihār-ı küllī maġlūkāt iken	Âlemin Ay’ı, mevcudatın kalbi iken. Bütün mahlukatın iftihar ettiği insan iken.
10	öyle bir sulţāna kılmadı vefā ġāke medfūn itdi bu çarġ dü-tā	Öyle bir sultana vefalı olmadı, Topraġa defnetti bu felek iki büküm ederek.
11	‘āġıl olan olmasun dünyāya şād etmesün dehr-i denīye i‘ timād	Akıllı olan olmasın dünyaya dalmasın. Etmesin alçak dünyaya itimat.
12	irdi çün eţrāf u eknāfa ġāber kim beġāya eylemiş ġāzret sefer	Çevre etrafa Hazret(i) Peygamber’in sonsuz hayata sefer eylemiş olduġu) haberi yayıldı.
13	mātem itdi mekke vü şām u ‘irāġ didiler hep el-firāġ u el-firāġ	Mekke, Şam ve Irak Mateme büründüler. Dediler, hep el-firak el-firak!

61a	
1 didiler kim ey dirîgâ yâ habîb mülk-i miñnetde ¼odıñ bizi ğarîb	Dediler ki, eyvah ey Sevgili! Zorluk yurdunda bizi garip bıraktın.
2 ‘arş u kürs ü yir ü gök ins ü melek âfitâb u mâh-ı tâb u nüh felek	Arş-kürsü, yer-gök, insan ve melek, Güneş, parlayan ay ne dokuz gezegen.
3 didiler hep el-firâķ u el-firâķ kim resûl itdi cihândan iftirâķ	Dediler, hep birden el-firak el- firak Ki, Resul cihandan ayrıldı.
4 ¼urma ey dil sen daĥî leyl ü nehâr firķatiyle aĥla dâ ’im zâr u zâr	Durma ey gönül, sen de gece gündüz Onun ayrılık acısıyla daima için için aĥla!
5 dilde vird eyle şalavâtın müdâm rûĥ-ı pâkine hemîşe it selâm	Onun salâvatını daima dilinde vird eyle. Pak ruhuna her zaman selâm gönder.
6 böyledür aĥvâl-i ‘âlem tâ ezel irişür âĥir emân virmez ecel	Ta ezelden beri âlemin durumu böyledir. Ecelden kurtulunmaz, sonunda gelir.
7 enbiyâ vü evliyâ vü etķiyâ bulmadılar çarĥ-ı kec-revden vefâ	Peygamberler, evliyalar ve takva sahipleri, Aykırı yollu felekten vefa görmediler.
8 faĥr-i ‘âlem seyyid-i kevneyn iken zât-ı pâki a’zam iken cümleden	Âlemlerin övüncü, iki cihanın efendisi iken Pak zatı herkesten daha yüce iken.

9	etmedi dehr-i deniyye i' tibār eyledi dār-ı beḳāyı ihtiyār	Alçak dünyaya itibar etmedi. Sonsuz hayatı istedi.
10	ger murād etseydi ol vech-i ḥasen tā kıyāmet olayidi sağ esen	Eğer o güzel yüzlü (Peygamber) isteseydi, Kıyamete kadar sağ ve esen kalırdı.
11	umarız kim ḥazret-i bāri ḥudā şoḡ nefesde etmeye andan cüdā	Umarız ki, Yaratıcı Hazreti Allah, Son nefeste ondan ayrı etmesin.
12	fāṭıma ḥaḳḳında etmişdi du' ā kim aḡa ol vāşıl ola ibtidā	Fatıma hakkında dua etmişti. Ki önce O'na, o ulaşsın.
13	geçdi çün mevt-i resūlden altı ay ḥastalandı ol zen-i pākīze rāy	Resul'ün vefatından altı ay geçince, O temiz itikatlı kadın hastalandı.
61b		
1	va' de etmişdi aḡa ḥaḳḳ sābıḳā ola nisvāna şeffi' ol mehlikā	Hak daha önce ona vaat etmişti ki, Kadınlara o ayyüzlü, şefaatchi olsun.
2	virmişidi aḡa bir ḥüccet ḥudā şaklar idi cānı gibi dā'imā	Allah ona bir belge vermişti ki, (Onu) daima canı gibi saklardı.
3	eyledi inhā 'alīye fāṭıma didi ben getsem gerekdir anama	Fatma, Ali'ye bildirdi. Dedi, ben anama kavuşmam gerek(li)dir.
4	işbu şanduk içre ol ḥüccet ki var mihrim için virdi rabbim yādigār	İşte bu sandığın içinde öyle bir belge var ki, Rabb'im mihr(evlilik bedeli)im için yadigâr (olarak) verdi.
5	eylerem saḡa vaşiyet kim beni ḳabre ḳodıḳda bile defn it anı	Sana vasiyet eylerim ki, Beni kabre koyarken onu da defnet.

6	hem hüseyinile hasan sarıa müdām olsun allahdan emānet yā imām	Hem Hüseyin ile Hasan de sana daima Allah'tan emanet olsun, ey imam!
7	işbu vech üzre naşīhat eyledi māh-ı kevneyne ‘azīmet eyledi	İşte bu şekilde nasihat eyledi. İki Cihan Ayına kavuştu.
8	yine tekrār ol iki şehzādeler firqate düşdi o servi āzādeler	Yine tekrar o iki şehzadeler, O zarif görünümlü oğullar ayrılık acısını yaşadılar.
9	ah u mātem eyler iken hāzrete uğradılar firqat üzre firqate	Hazret'e ağlayıp sızlarken Ayrılık içinde ayrılık acısına
10	didiler çün bu imiş emr-i hudā haqq te‘ālā rahmet ide dā'imā	Dediler, Allah'ın emri bu olduğundan, Hakk Tealâ daima rahmet etsin.
11	eyledi riḥlet beḳāya çün resūl ehl-i beyt aşhāb ḳaldı hep melūl	Resul sonsuz âleme göç edince, Ehl-i Beyt ve sahabelerin hepsi çok üzüldü.
12	etmiş idi çün vaşiyet ol hemām kim ebū bekr ola aşhāba imām	O himmetli (insan), vasiyet etmiş idi. Ki, sahabelere Ebu Bekir imam olsun.
62a		
1	emri üzre ol emīr-i nāmudār eyledi taht-ı hilāfetde ḳarār	Emri üzerine o namlı emir, Hilafet tahtına oturdu.
2	hāzretüñ āyīni üzre ‘adl ü dād eyleyüp küffārile itdi cihād	Hazret'in tarzı üzre, adalet ve doğruluk içinde Kafirlerle cihat etti.
3	küfri ḳor islāmı i‘zāz eyledi nāmını ‘adlile mümtāz eyledi	Küfrü hor (görüp) İslâm'a değer verdi. Namını adaletle sağladı.

4	dīn yolında idüp sa‘y-i belīg müşrikīne çekdi ‘asker urdı tīg	Din yolunda kuvvetli bir çaba gösterip Müşrikler üzerine asker gönderip kılıç salladı.
5	çok kimesne arja bey‘at itdiler dīn-i islāma ri‘āyet itdiler	Çok kimse O’na biat ettiler, İslām dinine uydular.
6	hākim idi ‘ālim ü dānā idi ğāyetile mü’min ü etķā idi	Hakim idi, bilgili ve âlim idi. Oldukça (iyi) mümin ve takvalı idi.
7	iki yıl dört ay hilāfet eyledi şer‘ ile hüküm-i hükümet eyledi	İki yıl dört ay halifelik yaptı. Hükümetini hükümlerini dine göre uyguladı.
8	altmış üç yaşında etdi intikāl ola andan rāzī hayy-i zū’l-celāl	Altmış üç yaşında (ahirete) göç etti. Celāl sahibi diri Allah ondan razı olsun.
9	çün vefāt etdi o sulţān-ı güzīn oldı devletle ‘ömer mesned-nişīn	O seçkin sultan vefat ettiğinden Ömer devletin başına geçti.
10	ol daħī itdi ‘adāletle müdām hazretüñ āyīnin icrā şubh u şām	O da sabah akşam her zaman adaletle Hazret’in geleneğini devam ettirdi.
11	ateşi tab‘ idi ol merd-i cihān havf iderdi şiddetinden düşmenān	O cihan yiğidi çok celālî idi. Şiddetinden düşmanlar korkardı.
12	mülk-i a‘dāya çeküp leşker müdām feth olındı devletinde mışr u şām	Düşman memleketlere daima asker yollayıp Mısır ve Şam topraklarını fethetti.

62b	
1 olmış idi hem ğađüb u hem Őedīd lerzenāk olurđı dūŐman hem-çü bīd	Hem gadaplı hem Őiddetli olmuş idi. DūŐmanlar (onun bu halinden) söğüt ađacı gibi tir tir titrerdi.
2 ħalka � adl ü dād idüp leyl ü nehār itdi on bir yıl ħilāfetde �arār	Halka gece gūndüz hak ve adaletle yönetip On bir yıl hilafette kaldı.
3 ol dağı altmış üçe irdi tamām buldı � adillikle Şöhret Őubĥ u Őām	O da altmış üçe ulaştı(ĝında), Sabah ve akşam adilliĝiyle Şöhret buldu.
4 irdi pes � ömr-i Őerifi ĝāyete � azim oldu rūĥ-ı pāki ħazrete	Şerefli ömrü sona erince, Pak ruhu, Hazret'e ulaştı.
5 bir ħabīŐ ibni yezīd ibni pelīd ĝāfilen itdi namāz içre Őehīd	Yezid bin Pelid'in oğlu bir pis ruhlu, Namaz kılarken habersizce Şehit etti.
6 ide ħa�� rūĥ-ı Őerīfin Őādumān ola rāzī menzili ola cenān	Hakk, Şerefli ruhunu mutlu etsin. (Allah) razı olsun, mekāmı cennet olsun.
7 cāmī� u �l-�ur �ān emīru �l-mü �minīn ya� ni dāmād-ı Őefī� a �l-müznebīn	Kuran'ı toplayan Mūminlerin emiri, Yani günah�arların Őefaat�isi (Peygamberin) damadı.
8 ol dağı taĥt-ı ħilāfetde �arār eyleyüp � adl eyledi leyl ü nehār	O da halifelik tahtında oturup Gece gūndüz adaletle hükmetti.
9 kātīb-i ŐāhinŐeh-i kevneyn idi nāmı hem � oŐmān zinnūreyn idi	İki cihanın Şahlar Şahının kātibi idi. Namı hem Osman Zinnureyn idi.

10 ʿilm ü hem ʰilm ü ʰayā vü hem zekā cānib-i ʰaqqdan ʰunılmıŝdı aŗa	İlim , hem yumuşak huy ve haya ve hem zekā, Hakk tarafından O'na sunulmuŝtu.
11 ŝemʿ -i bezm ʰazret-i sulţān idi bir muʿ azzam ŝāh-ı ʿ ālīŝān idi	Hazreti Sultan'ın meclisinin aydınlık kaynağı idi. Yüce şanlı büyük bir insan idi.
12 degdi çün aŗa ʰilāfet salţanat itdi kāmil on iki yıl maʿ dilet	Hilafet, saltanat O'na ulaşınca, Tam olarak on iki yıl adaletle hükmetti.
63a	
1 eyleyüp dā'ım riʿ āyet dīnini itdi icrā ʰazretiŋ āyīnini	Daima dinine uyup, Hazret'in geleneğini devam ettirdi.
2 irdi çün seksen iki yaşına tamām pīr olup ğāyetle oldı ʰaddi lam	Seksen iki yaşını tamamlayınca, Yaŝlanıp beli hayli büküldü.
3 anı da ʰurʿān oŗurken bir ʿ anīd itdi dārında ʿ ömer gibi ŝehīd	Onu da Kuran okurken bir inatçı (hain), Evinde Ömer gibi şehit etti.
4 ola ʰaqq andan daĥī rāzī mūdām rūḥ-u pāki ola dā'ım ŝādgām	Hakk, O'ndan da her zaman razı olsun. Pak ruhu daima mutlu olsun.
5 emr-i ʰaqq ile ʿ alī ʰazretleri oldı aŝḥāb-ı güzīnūŋ serveri	Hakk'ın emriyle Ali hazretleri, Seçkin sahabelerin önderi oldu.
6 mālīk-i düldül ü ʰanber zü'l-ġifār fātiḥu'l-ḥayr-i ŝeciʿ u nāmudār	Düldül ve kanber sahibi zü'l-gifar Namlı ve yiğit, hayırlı fatihu'l- hayr.
7 hem ŝecaat hem ʿ adālet hem ŝehā olmış idi cānib-i ʰaqqdan aŗā	Hem cesaret hem adalet hem cömertlik, Hakk tarafından verilmiŝ idi.

8	ol daḥi beş yıl ḥilāfet eyledi emr-i şer‘ üzre ‘adālet eyledi	O da beş yıl halifelik yaptı. Dinin emrettiği şekilde adaletle yönetti.
9	var idi bir ḥāricī bedbaht-ı şom eyledi bir gün namāz içre ḥücūm	Bir uğursuz, kötü talihli Harici var idi. Birgün namaz kılariken hücum eyledi.
10	ibn-i mülcem ana nām olmuş idi ni‘ metile perveriş bulmuş idi	Onun adı ibn Mülcem idi. (Onun) iyilikleriyle yetişmiş idi.
11	itdi ol sulṭānı ol nādān şehīd nitekim oldı ‘ömer ‘oşmān şehīd	O kaba, o sultanı şehit etti. Nitekim Ömer (ve) Osman (da) şehit olmuştu.
12	anlara dā’im şefī‘u ’l-müznibīn dir idi sızsiz emīru ’l-müminīn	Onlara daima günahkârların şefaâtçisi, Der idi, müminlerin emiri sizsiniz.
63b		
1	durdı otuz yıl ḥilāfet sürdiler ‘āleme ‘adlile revnak virdiler	Otuz yıl hilafeti elinde tuttular. Âleme adaletle güzellik verdiler.
2	ṭtdılar hep milk-i bâḳīde maḳām cümlesinden ola ḥaḳḳ rażī müdām	Sonsuzluk âleminde (yüce) mertebeye ulaştılar. Hepsinden Hakk daima razı olsun.
3	çāriyārān ḥürmetiçün yā mücīb kıl şehādet rütbetin baṛṛa naşīb	Dört halife(lerin) hürmeti için, ey dualara icabet eden (Allah)! Bana şehitlik rütbesini nasip et.
4	ḳurratü ’l-‘ayneyn-i mevle ’l-‘ālemeyn zāde-i zührā ḥasan ile ḥüseyn	Âlemlerin Efendisinin iki gözünün nuru, Zehra(Fatma)’nın oğlu Hasan ve Hüseyin

5	yādigāreyn-i ‘aliyyü’l-mürtezā ol iki şehzāde-i pākize-rā	Ali Mürteza’nın iki yadigârı, O iki temiz şehzadeye
6	çün ‘alī itdi cihāndan irtiḫāl anlara itdi ḫilāfet intiḫāl	Ali cihandan ayrılınca, Halifelik onlara geçti.
7	olmuş idi ol iki sulṭānlaruḡ şer‘ ile ḫaḫḫ-ı ḫilāfet anlaruḡ	Halifelik hakkı, dinen o iki sultanın olmuş idi.
8	uydı şeyṭāna ḫurūc itdi yezīd oldı da‘ vā-yı ḫilāfetde ‘anīd	Yezit, şeytana uydu, yoldan çıktı. Halifelik meselesinde ısrarcı oldu.
9	ḫazretüḡ itdi ṭarīḫından rucū‘ itdi ol sulṭānları ḫatle şurū‘	Hazret(i Peygamber’)in yolundan ayrıldı. O iki sultanı katletti.
10	sābıḫan ol pādīşāh-ı lem-yezel böyle taḫdīr etmiş idi tā ezel	Daha önce, yok olmaz o Padişah, Daha ezelden böyle kararlaştırmıştı.
11	kim ḫasan maḫlūm ola zālīm yezīd zehr içürüp zulmen öle ol şeh şehīd	Ki, Hasan mazlum; Yezit zalim olsun. O şehitlerin şahı zehir iç(iril)ip zulmedilerek öldürülsün.
12	eyledi çün kim yezīd ol şāha ḫaşd ya‘ nī evlād-ı resūlüllāha ḫaşd	Yezit, o şahı öldürmeye kalkıştı. Yani Allah’ın Resulüne hücum (etti).
64a		
1	zehr içirdiler ḫasan oldı şehīd rūḫ-ı pākin şād ide rabb-i mecīd	Zehir içirdiler, Hasan şehit oldu. Şan ve şeref sahibi Allah, pak ruhunu mutlu etsin.
2	oldı serdār-ı şehīdān ol civān oldı dāḫil ḫazrete buldı cinān	O genç, şehitlerin önderi oldu. Hazret(-i Peygamber)’e kavuştu, cenneti buldu.

3	işbu vech üzre yezîd-i bed-liqâ eyledi ol hâzrete zulm ü cefâ	İşte bu şekilde kötü çehreli Yezit, O Hazret'e zulüm (etti) ve cefa çektirdi.
4	eyleyüp zulmen hilâfetde qarâr zulmile hüküm eyledi leyl ü nehâr	Zulmedip halifelîğe geçerek Gece gündüz zulümle hükmetti.
5	aradan itdi toköz yıl çün mürûr kim hüseyin andan hemîşe oldu dūr	Aradan dokuz yıl geçti. Ki, Hüseyin ondan hep uzak durdu.
6	olmadı râm ana bey'at etmedi emrine asla itâ'at etmedi	Emrine girmede, ona biat etmedi. Emrine asla itaat etmedi.
7	üstüne asker çeküp ol bed-fi'âl başına kaşd eyledi itdi cidâl	O kötü işleri yapan (Yezit) üzerine asker gönderip, Savaştı, (Hüseyin'in) başını kesti.
8	kerbelâ şahrası içinde yezîd eyledi bir niçe gün ceng-i şedîd	Yezit, Kerbela sahrasında Birkaç gün şiddetli cenk eyledi.
9	cümle-i evlâd u ensâb ol zamân el-'aşaş diyü iderlerdi figân	Evladının ve soyundan olanların hepsi o an "su" diyerek figân ederlerdi.
10	gerçi kim var idi ol vâdîde şu lîki zabt etmişdi virmezdi 'adû	Gerçi o vadide su var idi; Lâkin, düşman (orayı) zabtetmişti, vermezdi.
11	eyledi bir niçe gün merdâne cenk oldı ol vâdî ser-'adüvvâna tenk	Birkaç gün cesaretle cenk eyledi. O vadi(yi) düşmanlara dar etti.
12	pes hüseyin oldu şusuzlıqdan zebûn kapladı eṭrâfını a' dâ-yı dūn	Sonunda, Hüseyin susuzluktan perişan oldu. Alçak düşmanlar etrafını kuşattı.
13	oldı çün gâyet zebûn ol meh-cebîn yıkdı rahşından hüseyini bir la'în	O ay alınlı son derece dermansız kalınca, Bir lanetli, Hüseyin'i atından düşürdü.

64b		
1	<p>qalb-i nāpākinde İmāndan eser yoğıdı ol kāfirin aşla meger</p>	<p>O kāfirin pis kalbinde imandan hiçbir eser yok idi.</p>
2	<p>ol mübārek başını tenden cüdā eyleyüp kıldı arja zulm ü cefā</p>	<p>O mübarek başını bedeninden ayınp O'na zulm (edip) cefa çekti.</p>
3	<p>vaşşi tayr ins ü melek itdi figān lerzenāk oldı zemīn ü āsumān</p>	<p>Vahşi kuşlar, insan ve melekler figān etti. Yer ve gök titredi.</p>
4	<p>mātem itdi āfitāb u māh-i tāb tutdı rüy-ı ālemi ebr u seḥāb</p>	<p>Ay ve güneş matem etti. Ālemin yüzünü bulutlar kapladı.</p>
5	<p>hey ne aḥmak kāfir imiş ol la' İn eyledi āl-i resūlūllaha kin</p>	<p>Ö lânetli ne ahmak bir kāfir imiş ki, Allah'ın resulünün ailesine kin besledi.</p>
6	<p>böyle bir bed fi'le ḥürmet eyledi āl ü aşḥāba ihānet eyledi</p>	<p>Böyle bir kötü işe ḥürmet eyledi. Ailesine ve dostlarına ihanet eyledi.</p>
7	<p>ṭolmuş idi qalbine kibr ü gurūr oldı raḥmetden iki ālemde dūr</p>	<p>Kalbine kibir ve gurur dolmuş idi. İki ālemde (de) rahmetten uzak oldu.</p>
8	<p>vāqı' oldı çün imāmeyne bu ḥāl dil-küşā oldı yezīd-i bed-fi'āl</p>	<p>İki imamın (Hasan ve Hüseyin) başına bu olay gelince, Kötü işler yapan Yezit'in kalbi ferahladı.</p>
9	<p>pāk pākīze şehīdeyn oldılar vāşıl-ı sultān-ı kevneyn oldılar</p>	<p>Pak, temiz iki şehit oldular. İki cihan sultanına ulaştılar.</p>
10	<p>oldılar hem ādileyn ü ālimeyn oldılar hem kāmileyn ü fāzıleyn</p>	<p>Hem adil ve ālim oldular. Hem kāmil ve fazıl (değerli) oldular.</p>

11	hem Һasībeyn ü nesībeyn oldılar hem sa‘īdeyn ü şehīdeyn oldılar	Hem meziyetli ve soylu oldular. Hem mutlu ve şehit oldular.
12	oldılar mazlūmeyn ü maqtūleyn hem oldı merħūmeyn-i maq̄būleyn hem	Hem mazlum olarak öldürüldüler. Hem makbul, merhum(rahmete kavuşmuş) oldular.
13	oldı anlar hem belāü ‘ş-şābireyn oldı anlar hem kaẓā’ü ‘r-rāzıyeyn	Onlar hem belaya karşı sabırlı oldular. Onlar hem kaderlerine razı oldular.
65a		
1	seyyidü ‘ş-şebbān-ı ehlü ‘l-cennet hem kurratü ‘l-‘ayneyn-i ehlü ‘s-sünne hem	Hem cennet halkının genç efendileri Hem ehl-i sünnetin gözlerinin nuru
2	dār-ı dünyāda imāmeyn oldılar dār-ı ‘uqbāda hemāmeyn oldılar	Dünya hayatında imam oldular. Ahiret hayatında saadetli-gayretli oldular.
3	ol iki ibn-i emīre ‘l-mü ‘minīn oldılar maq̄būl-i rabbü ‘l-‘ālemīn	O iki müminlerin emiri, Âlemlerin Rabbinin razı olduğu insanlar oldular.
4	oldı çün anlar şehīd-i kerbelā ikisinden de ola rāzī ħudā	Çünkü onlar Kerbela şehidi oldular. Allah ikisinden de razı olsun.
5	anlarıñ rūħ ħaqqıçün yā mu‘īn kıl bizi a‘dā nifākından emīn	Onların ruhu hakkı için, ey kendisinden yardım istenilen (Allah)! Bizi düşmanların ikiyüzlülüğünden kurtar.
6	ħamd ü minnet ħazret-i ħaqqā müdām bu cerīdem nazm olup buldı niẓām	Hamd ve bağışlama daima Hazreti Hakk’a (aittir). Ki, risalem nazmile nizam buldu.

7	ben ki bir b̄ikes kem̄ine kemterem bir ḡunahk̄ar ʿāṣī mücrim çākerem	Ben ki bir kimsesiz, hakir bir kulum. Bir ḡunahk̄ar, isyan eden suçlu köleyim.
8	ben ne h̄akim kim kaṣaṣ te ʿlīf idem enbiyā aḥvālını tavṣīf idem	Benim ne haddime ki, kıssalar yazayım, Peygamberlerin hayatlarını anlatayım.
9	ṣā ʿirāne ṣi ʿre taḳlīd eyleyem nazm̄ile taḥmīd ü tevḥīd eyleyem	Şair gibi şiir yazmaya kalkışayım. Nazım ile Allah'a hamd etmeyi ve O'nun varlığını ve birliğini anlatayım.
10	yücedür ḡayetle ṣi ʿriḡ pāyesi dād-ı ḥaḳḳ birle ʿilm̄dür māyesi	Şiirin değeri gayet yücedir. Hakk'ın vergisiyle mayası ilimdir.
11	ḡuş iderse ger bu faṣlı iḡvetān rütbe-i ṣi ʿri idem cüz ʿī beyān	Bu faşlı eger kardeşler dinlerlerse, Şiirin faziletini biraz beyan edeyim.
12	ṣi ʿr ḡāyet rütbe-i ʿuzm̄adurur māl̄ik olan ʿālim ü dānādurur	Şiir, gayet yüce bir fazilete sahiptir. (Ona) sahip olan âlim ve bilgilidir.
65b		
1	ṣā ʿire eltāf-ı yezdāndır ṣi ʿr hem sūḡan ḡayline sulṡāndır	Şaire şiir yazmak Allah'ın bir ihsanıdır. Hem söz, pek çoğuna sultandır.
2	ṣi ʿr odur kim ola tevḥīd-i ḡudā ya ola na ʿt-ı resūl-i kibriyā	Şiir odur ki, Allah'ın varlığını ve birliğini dile getirir. Veya yüce Resul'ü anlatır.
3	ṣā ʿir oldur kim ola ṣīrīn zübān çāriyār evṣāfını ide beyān	Şair odur ki, şirin dilli olsun Dört halifeyi anlatsın.

4	enbiyā aḥvālını tavşif ide hüb zībā nüşalar te'lif ide	Peygamberlerin hayatlarını anlatsın. Güzel süslü yazılar yazsın.
5	şā'ir-i nādān odur kim her zamān ola meddāḥ-ı cemāl-i dilberān	Cahil şair (de) odur ki, her zaman Güzellerin yüzlerini anlatsın.
6	ḥamdülillah kim beni perverdīgār itdi meddāḥ-ı resūl-i çāriyār	Allah'a hamdolsun ki, her şeyin rızkını veren Allah, bana dört halifenin resulünü anlattırdı.
7	şā'irāne şī're taqlid eyledim bir faşıl mevlāma taḥmīd eyledim	Şair gibi şiiri taklit eyledim. Bir fasıl Mevlama hamdettim.
8	gerçi 'ilmim yok benim ey yār-ı cān olmuşam lâkin muḥibb-i ālimān	Gerçi benim ilmim yok, ey can dost! Lâkin âlimlerin sevgilisi olmuşum.
9	pādişāḥlar padişāhından müdām eylerem 'arz-ı ricā her şubḥ u şām	Padişahlar padişahından daima Her sabah ve akşamkabal buyurmasını isterim.
10	şī'r-i pākıyla beni her dā'imā ide vaşşāf-ı gürūh-ı enbiyā	(Ki), pak şiirle beni daima Peygamberler topluluğunu anlatan (şair) kılsın.
11	enbiyā vü evliyā vü aşfiyā şī're raġbet eyler imiş sâbıkā	Enbiya, evliya ve asfiya, Daha önceden şiire raġbet eylermiş.
12	şeyḫ ibrāhīm efendi nām aziz böyle i'lām itdi ol ehl-i temiz	Şeyh İbrahim Efendi ismindeki yüce zat, O temiz insan, böyle bildirdi.
13	ḥoce-i 'ālim resūl-i bā-şafā ya' nī bü'l-kāsım muḥammed muştafā	Âlimlerin hocası mutluluk üzere olan Resul, Yani Ebul Kasım Muhammed Mustafa,

66a		
1	haz idüp ŧi' r-i haqı̄kiden resul eyler idiler ŧunıldıķca kabul	Resul, hakiki ŧiirden hazzedip (ŧiiri beġenip), (Kendisine) sunulduķca kabul eyler (dinlerler) idiler.
2	var idi meclislerinde ŧa' iran medħini eyler idi her zaman	Meclislerinde ŧairler var idi. Her zaman onları metheyler idi.
3	birisi ka' b u biri hassan nam zat-ı pakin vaŧf iderlerdi mudam	Birisi Ka'b ve birisi Hassan isimli (ŧairler), Her zaman pak zatını vasfederlerdi.
4	bir kaŧide ŧundi bir gun ka' b arja bir mubarek hırkasını etdi ' afa	Ka'b birgun O'na bir kaside sundu. Mubarek bir hırkasını ona hediye etti.
5	ol kaŧide haqķı kim oldı kabul ki anda nazm olmuŧ idi medħ-i resul	O kaside hakkı -ki kabul oldu- Ki, orada Resul'un methi nazmolmuŧ idi.
6	ben dahı sa' y eyledim ŧubħ u mesā buldı haqķında kitābım intihā	Ben de sabah akŧam ħalıŧtım, O'nun hakkında(ki) kitabım son buldu.
7	ger kuŧurı var ise ma' zur ide bu fakiri hurrem ü mesrur ide	Eġer onun kusuru var ise affetsin. Bu fakiri mutlu ve sevinĭli kılsın.
8	hazreti medħ eyledikce ŧa' iran nefh idermiŧ ŧi' ri peyk-i müsta' an	ŧairler, Hazret'i methyledikĥe, Ancak kendisinden yardım beklenen Allah'ın habercisi, ŧiire canlılık verirmiŧ.
9	ŧa' ire baħŧāyiŧ-i haqđur ŧi' r her nice medħ olsa elyaqđur ŧi' ir	ŧaire güzellik veren gerĥektir, ŧiir. Her ne kadar metholsa ĥok layıktır, ŧiir.

10	şîr bir deryâ-yı bî-pâyândur anda bir gencîne-i pinhândur	Şiir, sonsuz bir denizdir. (O) orada gizli bir hazinedir.
11	baħr-i nazm itdi aŗa nām ʻārifān oldı ğavvāş u şināver şāʻ irān	Arif, bilgili kişiler ona nazım denizi dediler. Şairler (o denize dalan) dalgıçlar oldu.
12	irgürüp kufım ider şāʻ ir-i şikest kilk-i ʻabʻ-ı pākile ol gence dest	Gönlü kırık şair, (dert) kilidini (şiirle) açar. Pak yaratılış kalemiyle o hazineye el(dir).
13	dane dane eyleyüp dürrler şikār silk-i ʻabʻ a nazm idüp eyler nişār	Değerli incileri tane tane eyleyip Yaratılış zincirine dizip dağıtır.
66b		
1	şāʻ irān ol genci çün eyler küşād her ne derğli olsa ğarc olur ziyād	Çünkü, şairler o hazineyi açarlar. Harcama ne kadar çok olursa (o kadar) artar.
2	oldı şîr riŗ pāyesi ğāyet kebîr oldı mālik ğamdülillah bu faŗîr	Şiirin değeri çok arttı. Elhamdülillāh, bu fakir (bu eseri) yazdı.
3	şîrî zem eyler niçe ğar nābekār zaʻ ferān ğadrin neden bilsün ğimār	Şiiri pek çok serseri eşek kötüler. Eşekler, safranın kadrini nereden bilsinler.
4	maʻ rifet rütbet saʻ ādetdür şîr kimyādur hem kerāmetdür şîr	Şiir; Allah'ı bilme, fazilet (ve) mutluluktur. Şiir, hem değerli bir şey hem ikramdır.
5	ķonyada medfūn olan monla-yı rūm hoş dimiş bu beyt ol ehl-i ʻulūm	Konya'da defnedilmiş olan Rumî Molla, Bu beyiti (ne) hoş söylemiş; o ilim ehli

6 ez-kerāmāt-ı bülend-i evliyā evvelā ūi' r-i ūet-i āḫir kimyā	Büyük evliyanın kerametlerinden, güzel ūir önce gelir.
7 her ne deḡli geldiye ūā' irān eyleye ḫaḫḫ rūḫlarını ūādumān	Her ne kadar ūair geldi ise, Hakk ruhlarını mutlu kılsın.
8 ūā' irān ervāḫı ḫaḫḫı kıl ' aḫā rütbe-i ūi' ri baḡa yār rabbenā	ūairlerin ruhları hakkı (için), ey Rabbim! ūir ilmini bana yār kıl.
9 ḫamdülillah kim du'ām oldu mücāb buldı ḡāyet bu kitāb-ı müstetāb	Allah'a hamdolsun ki, duam kabul oldu. Bu güzel kitap sona erdi.
10 ḫāzretüḡ vaūfını icmāl eyledim 'özrile i' lām-ı aḫvāl eyledim	Hazret(-i Peygamber)'in vaūfını kısa tuttum. Özür ile hallerini anlattım.
11 çāriyārānın idüp medḫ ü ūenā oldı rūḫeyn-i imāmeyne du' ā	Dört Halifelerini meth ve sena edip İki İmam(Hasan ve Hüseyin)ın ruhuna dua etti(m).
12 enbiyā ḫaḫḫı geh taḫrīr eyledim evliyā ḫaḫḫı geh taūīr eyledim	Gāḫ Peygamberler hakkı(nda) yazdım, Gāḫ evliyalar hakkı(nda) yazdım.
67a	
1 ūems-i kevneyniḡ cemāli ḫürmeti rif' at ü ḫadr ü kemāli rif' ati	İki cihan güneşinin yüzü ḫürmeti(ne), Yücelik, deḡer ve fazileti yüksekliḡine,
2 'izz ü ūānı rūḫ-ı pāki ḫürmeti ravza-i pākinde ḫāki ḫürmeti	İzzeti, ūanı, pak ruhu ḫürmeti(ne), Pak ravzasının topraḡı ḫürmeti(ne),

3	āl ü aşhāb-ı i' zāmı hürmeti çāriyārān-ı kirām hürmeti	Aile ve yüce sahabileri hürmeti(ne), Büyük halifeleri hürmeti(ne),
4	ķıl bize ķur'ānı dünyāda refīķ rahmetiñe eyle ' uķbāda ġarīķ	Kuran'ı dünyada bize arkadaş kıl. Ahirette rahmetine daldır.
5	vālideynim ihvetānım akrabam pīrim üstādım ' umūmen āşinām	Anne-babam, kardeşlerim, akrabam, Önderim, üstadım, bütün tanıdıklarım,
6	eyle ĩmānile ķur'ānla haşir şālihān u ehl-i ĩmānla haşir	ĩman ve Kuran ile haşret. Salihlerle ve iman edenlerle haşret.
7	evvel ü āhir budur yā rab recā etme maşşerde ħabībīñden cūdā	Ey Rabb, evvel-ahir duam budur: Maşşerde Sevgili (Peygamber)inden ayrı bırakma.
8	tevbe yā rabb seyyi'ātım çok benim zātıñā lāyık şalātım yok benim	Ey Rabb, tevbe (ettim); günahlarım çok benim. Sana lâyük namazım yok benim.
9	gerçi çokdur bende ' işyān u ħaṭā sen kerĩmsin ' afva ķādirsin şahā	Gerçi bende isyan ve hata çoktur. Sen ikramı seversin, affa gücün yeter, ey Şah!
10	her ne deñli çoğisa bende günāh rahmetiñden çok degildür yā ilāh	Her ne kadar bende günah çok ise de Rahmetinden çok değıldir, ey ĩlāh!
11	biñ bir ismiñ hürmetiçün yā kerĩm hem ħabībüñ ' izzetiçün yā raḥĩm	Binbir ismin hürmeti için, ey Kerim! Hem Sevgili (Peygamber)in için, ey Rahim!

12	tevbe vü tevfiķ müyesser kıl müdām vir bize firdevs-i a' lāda maķām	Tevbe ve yardımını her zaman kolaylaştır. Bize yüce Firdevs cennetinde makam ver.
13	bu du'āmı gūş iden ihvān hemīn diye āmīn yā ilāhe 'l-'ālemīn	Bu duamı işiten kardeşler de "âmin" desinler, ey Âlemlerin İlâhı!
67b		
1	bu kitāba her kim eylerse nigāh bāy u ger dervīş ü yahud pādişāh	Bu kitaba zengin, derviş veyahut padişah her kim bakarsa,
2	destini būs eyleyüp andan recā eylerem kim rūhuma ide du'ā	Elini öpüp ondan rica eylerim Ki, ruhuma dua etsin.
3	bu recāmı her kim eylerse ķabūl ħaķķ anıñ biñ ħācetin ide ħuşūl	Bu ricamı her kim kabul eylerse, Hakk onun bin ihtiyacını gidersin.
4	eyleye dünyāda dā'im şādumān ide hem 'uķbāda şāh-ı kāmurān	Dünyada daima mutlu eylesin. Ahirette de arzusuna kavuşanların öncüsü yapsın.
5	her kimin ki k'ola dil ü ķalbi faşīħ ger ķuşūrı var ise ide taşīħ	Her kimin dili ve kalbi açık ve düzgün ise, Eğer kusuru varsa düzeltsin.
6	eylerem kātib efendiden recā etmeye yazdıķda vezninde ħaķā	Kâtib efendiden rica eylerim. (Ki) yazarken vezninde hata yapmasın.
7	sini şın u rayı za yazmaya hem ķāfiye vü veznini bozmaya hem	Hem 'sin'i 'şın', 're'yi 'ze' yazmasın. Kafiye ve veznini de bozmasın.
8	eyleye ol kātibe rahmet ħudā kim taşīħ ide var ise kem edā	O kâtibe Allah rahmet eylesin. Ki, yanlış bir yazım varsa düzeltsin.

9	ḥamdülillah kim beni etdi ḥudā menḳıbet-gūy-ı gūrūh-ı enbiyā	Allah'a hamdolsun ki, Allah beni Peygamberler topluluğunu anlatıcısı yaptı.
10	bundan aḳdem bir ḳaṣaṣ te'ḷif idüp enbiyānuḡ cümlesin tavṣıf idüp	Bundan önce bir hikâye yazıp Peygamberlerin hepsini anlatıp
11	heft bāb üzre idüp resmin anıḡ eyledim cāmi' ḳaṣaṣ ismin anıḡ	Yedi bölüm (olmak) üzre şekillendirip Onun ismini "Cami-i Kasas" koydum.
12	oldı ebyātı sekiz birje ḳarīb umarım maḳbūl ide rabb-ı mücīb	Beyitleri sekiz bine yaklaştı. Umarım, duaları kabul eden Allah, makbul eder.
13	faẓl-ı ḥaḳla bu daḡı buldı niẓām müstaḥaḳdur ola faẓlullah nām	Hakkın ihsanıyla bu da güzelce yazıldı. İsmi "faẓlullah" olsa müstahaktır.
68a		
1	ḳırḳ birer beyt ḳırḳ u bir faṣl oldı bu ṭab'ıma ḡāyetle ḳesbān geldi bu	Bu, kırk birer beyitin kırkı bir bölüm oldu. Bu, tabiatıma oldukça uygun geldi.
2	ikisi de zāde-i ṭab'ım durur nūr-ı ḳeşmim ḡāşıl-ı 'ömrüm durur	İkisi de hayatımın çocuklarıdır, Gözümün nuru, ömrümün özüdür.
3	bu iki zībā kitābeynim benim oldı ḡālā nūr-ı 'ayneynim benim	Benim bu iki süslü kitabım, İki gözümün nurudur hālâ.
4	rabbenā yā rabbenā yā rabbenā it mübārek bu kitābeynim baḡa	Ey Rabbimiz, ey Rabbimiz, ey Rabbimiz! Bu iki kitabımı bana bereketli kıl.

5	itdim otuz gün kadar iqdām-ı tām luṭf-ı ḥaḳḳla bu kitāb oldı tamām	Otuz gün kadar sabır ve sebatla gayret ettim. Hakkın lütfuyla bu kitap tamamlandı.
6	hicretin biḡ altmış altısında hem māh-ı zilkaḥ de beşinci günde hem	Hicretin bin altmış altısında, zilkade ayının beşinci gününde.
7	yevm-i şenbede ḥaşır vaḳti mürūr eyledikde ḳalmadı aşla ḳuşūr	Perşembe günü ikindi vakti geçince Hiç eksik kalmadı.
8	buldı ol dem bu ceridem intihā umaram kim ola maḳbūl-i ḥudā	Şu an bu risalem sona erdi. Umarım ki Allah'ın makbulü olsun.
9	saḥ u diḳḳat eyledim allah için hem cihān faḫri ḥabībullah için	Allah için hem de Allah'ın Sevgilisi için dikkatle çalıştım.
10	rabbenā ḥaḳḳ-ı resūl ü çāriyār ḥürmet-i evlād u aşḫāb-ı kibār	Ey Rabbimiz, Resul ve dört halife, Evlatları, yüce sahabiler hürmetine.
11	biḡ bir ismin ḥaḳḳı yā rabbe 'l-enām ḳıl bize raḫmet ḳabūl eyle duḥām	Bin bir ismin hakkı (için) ey bütün varlıkların Rabbi! Bize rahmet kıl, duamı kabul eyle.
68b		
1	ḥamdülillah irdi luṭf-ı lā-yenām naḥ t-ı sulṭān-ı rusul oldı tamām	Allah'a hamdolsun, uykuya ihtiyacı olmayan Allah'ın lütfu yetişti, Resuller Sultanı'nın şiiri (na'tı) tamamlandı.
2	çāriyār evlād u aşḫāb-u güzīn cümle enşār u muḫācir tābiḥīn	Dört Halife, evlatları ve seçkin sahabileri, Bütün ensar, muhacir ve tabiin

3 nāmi zıkr oldıķca bu sulţānlaruŋ rūhlarına ıl du‘ālar anlaruŋ	Adı zikrolununca bu sultanların, Ruhlarına dualar kıl onların.
4 diye dā’im āri’īn ü sāmī’īn raĥmetüllahi ‘aleyhim ecma‘īn	Daima okuyanlar ve dinleyenler desinler: “Rahmetüllahi aleyhim ecmain.”(Allah’ın rahmeti onların üzerine olsun)
5 oldı tārīh işbu mısra‘ fazliyā cümlesiniŋ rūhları şādān ola	İşte bu mısra tarih oldu, ey Fazlî! Hepsinin ruhları mutlu olsun.
temmeti ’l-kitāb bi‘avnillahi ’l- meliki ’l-vehhāb	Kitap, çok bağışlayan mülk sahibi Allah’ın yardımıyla tamamlandı.

SONUÇ

Bu çalışmamızda eseri beş başlık altında ele aldık:

- İmlâ
- Ses Bilgisi
- Şekil Bilgisi
- Transkripsiyonlu Metin
- Türkiye Türkçesine Aktarma

Elde ettiğimiz sonuçları aşağıdaki şekilde maddeleyebiliriz:

1. İmlâ bölümü çalışmasında, şairin vezin kaygısından kaynaklanan aynı kelimelerdeki aynı sesleri farklı uzunlukta ve farklı seslerle yazma gayreti, mezkur sahada pek çok malzemenin ortaya çıkmasına yol açmıştır ki, bu farklı kullanımları göstermeye çalıştık. Fişleme yoluyla kaydettiğimiz kelime ve eklerin yazım farklılıklarını, metin içindeki kullanım sıklıklarıyla tespit ettik. Metinde geçen bu kelimeleri kes-yapıştır yöntemiyle imlâ bölümünde gösterdik. Örnek olarak gösterdiğimiz kelimeleri Türkçe kelimelerden seçmeye çalıştık. Metinde Türkçe kelimeler üzerinde bulamadığımız imlâ özelliklerini mecburen alıntı kelimeler üzerinde göstermeye çalıştık. İmlâ niteliklerini gösteren bu örnek kelimeleri, metnimizin birbirine uzak sayfalarından seçmek suretiyle, kâtip yazımında kendini gösterebilecek imlâ farklılıklarını geniş yelpazede göstermeyi hedefledik. Üzerinde çalıştığımız bu metinde belirlenmiş standart bir imlâ anlayışına başvurulmamış olup, kâtip aynı kelime veya ekleri bazen harfli (ل, و, ی) ve harekeli (üstün, esre ve ötreli) bazen de harfsiz (ل, و, ی'siz) veya harekesiz (üstün, esre ve ötresiz) yazma yoluna gitmiştir. Arapça ve Farsça asıllı kelimelerin yazımında ise kelimelerin kendi öz imlâ anlayışlarına sadık bir yol takip edilmiştir. (Tabut ve tashih kelimeleri gibi birkaç kelime hariç.)

2. İncelediğimiz metinde Eski Anadolu Türkçesi ve Osmanlı Türkçesinin özellikleri bir arada görülmektedir. Ancak metnimizde çoğunlukla (yaklaşık yüzde altmış oranında) Osmanlı Türkçesi özellikleri daha baskındır. Mesela, sıfat-fiil (-dık), zarf-

fiil (-dıkda, -ınca), iyelik (+ıñız) ve ilgi eklerinde (+ıñ), daha çok Osmanlı Türkçesi dil özelliklerini yansıtan düz ünlülü kullanımlar göze çarpar.

3. Üzerinde çalıştığımız eser, güzel ve açık bir nesih yazıyla yazıldığı için kolay okunabilir nitelikte olması, metin üzerinde rahat çalışmamıza imkan verdiğini söyleyebiliriz. Bazı kelimelerin ve eklerin yazılmasında farklı harflerin tercih edilmesi ve bazı kelimelerdeki harflerin eksik yazılmasının (22b/11 numaralı beyitin ikinci mısrasında “ister” kelimesinin “işter” şeklinde yazılması) kâtip hatası olabileceğini düşünüyoruz. Belki de bu tarz hatalı yazımların bir kısmının, vezin kaygısından kaynaklanan zorlamalar olabileceği ihtimalini de göz ardı etmemeliyiz. Bu gibi yanlış veya eksik yazılmış kelimeleri, yazılması gerektiği şekliyle transkripsiyonlu metinde gösterdik. Bazı beyitlerdeki özel şahıs ve yer isimlerini de okumada, değişik İslâm tarihi kaynaklarına da müracaat etmemize ve konu ile ilgili bilgileri alabileceğimiz kişilere danışmamıza rağmen kimi kelimeleri okumakta zorlandık. (Hz. Muhammed’in dedelerinin isimlerinin okunmasında İslâm Tarihlerine ve İlâhiyat Fakültesi mezunlarına başvurup danıştık.) Ayrıca, transkripsiyonlu metin çalışmasında harekelendirilmemiş bazı kelimelerin okunmasında vav harfi veya ötre harekesi kullanılmamış olduğu durumlarda, metnin başka bir yerinde bir hareke veya harfle yazılmış örneği yoksa, kelimelerin harflerini esrelî gibi okuma yoluna gittik.

Ayrıca, kısaltmaların listesi, özgeçmiş, beyan, önsöz, özet ve anahtar kelimeler, kaynakça ve ekler bölümünde bulunan metnin orijinal nüshaları ile transkripsiyonlu metin çalışmasında başvuru transkripsiyon alfabesi, bu çalışmamızı şekillendiren diğer bölümler olarak bu incelemede yer almaktadır.

Sonuç olarak, Prof. Ahmet B. Ercilasun Türk Dili Tarihi kitabında, eserimizin yazıldığı 17. yüzyıl Türk dili tarihine de ışık tutacak, özetle şu bilgileri vermektedir: Oğuz Türkçesi, Batı Türkçesinin ilk döneminin adıdır. Bu dönem için yaygın olarak Eski Anadolu Türkçesi terimi kullanılmaktadır. Eski Oğuz Türkçesi 13. yüzyılda başlar ve 16. yüzyıl başlarına dek sürer. 16. yüzyılda yerini Osmanlı Türkçesine bırakır. Eski Anadolu Türkçesinin dil özellikleri, Osmanlı Türkçesinin başlarında da devam eder.(18. yüzyıla kadar) Bazı dil özellikleri arkaik unsurlar olarak 19. yüzyılın ortalarına kadar sürer. Ses ve biçim özellikleri bakımından Osmanlın

Türkçesindeki durumu şöyle de ifade etmek mümkündür: Osmanlı Türkçesinin ilk asırları Eski Oğuz (Anadolu) Türkçesiyle, son asırları Bugünkü Türkiye Türkçesiyle aynıdır. 16. asır sonlarıyla 18. asrın başları arasındaki dönem ise bu ikisi arasında bir **geçiş** sürecinin yaşandığı dönemdir. (Ercilasun, 2004: 462) Dolayısıyla, bu dönemlerde yazılan eserlerde, hem Eski Anadolu Türkçesi hem de Osmanlı Türkçesi dil özellikleri birlikte görülmektedir. Bir manada bu dönem eserlerini, Eski Anadolu Türkçesi ile Osmanlı Türkçesi özelliklerini birlikte yansıtan eserler olarak tanımlayabiliriz. Üzerinde çalıştığımız Câmî'-i Kaşâş, Türk dilinin iki önemli dönemine ait taşıdığı dil özellikleriyle araştırmamıza konu olmuştur. 17. yüzyılda Fazlî tarafından kaleme alınan bu manzum siyer yazması, taşıdığı ses, şekil ve imlâ özellikleri ile bazen Eski Anadolu Türkçesi bazen de Osmanlı Türkçesi dönemi dil özelliklerini yansıtan bir eserdir.

KAYNAKLAR

- AKTAR, Mustafa (2003), *Türkçe İmlâ Kılavuzu*, Güven Kitap Yayın Dağıtım Ltd. Şti., İstanbul.
- ALYILMAZ, Cengiz (2004), *Eski Türkçenin Söz Düz ve Ters Dizimi*, Kurmay Yayınları, Ankara.
- AYNUR, Hatice (2000), *Üniversitelerde Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları Tezler, Yayınlar, Haberler Toplu Sayı 1-10*, Boğaziçi Üniversitesi Yayını, İstanbul.
- BANG, W (1996), *Köktürkçeden Osmanlıcaya*, Çev., Tahsin Aktaş, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 653, Ankara.
- BURAN, Ahmet, E. Aklaya (2001), *Çağdaş Türk Lehçeleri*, 2. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara.
- DEVELLİOĞLU, Ferit (2004), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, 21. Baskı, Aydın Kitapevi Yayınları, Ankara.
- DEVELİ, Hayati (1995), *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları : 622, Ankara.
- DUMAN, Musa (1995), *Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları : 616, Ankara.
- ERGİN, Muharrem (2000), *Orhun Abideleri*, 25. Baskı, Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- GABAİN, A. Von (2000), *Eski Türkçenin Grameri*, Çev., Mehmet Akalın, 3. Baskı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları : 532, Ankara.
- GÜLSEVİN, Gürer (1997), *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları : 673, Ankara.
- GÜRELLİ, Suzan, Ş. Yemişçi (1999), *Türk Dil Kurumu Yayınları Kataloğu 1932-1999*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 727, Ankara.

- HACIEMİNOĞLU, Necmettin (2003), *Karahanlı Türkçesi Grameri*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları : 638, Ankara.
- İPEKTEN, Haluk, M. İsen, R. Toparlı, N. Okçu ve T. Karabey (1988), *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, KTB Yayınları, Ankara.
- KORKMAZ, Zeynep (1992), *Gramer Terimleri Sözlüğü*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 575, Ankara.
- MENGİ, Mine (2005), *Eski Türk Edebiyatı Tarihi (Edebiyat Tarihi-Metinler)*, 11. Baskı, Akçağ Yayınları: 111- Divan Şerhleri: 9, Ankara.
- ORKUN, Hüseyin Namık (1994), *Eski Türk Yazıtları*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 529, Ankara.
- SAFAYÎ, Mustafa (1??), *Tazkirat al-şu‘arâ*, Esad Efendi Kısmı, Kitap no: 2549, Mikrofilm Arşi no: 769, İstanbul.
- SALİM EFENDİ, Kadıasker (1315), *Tezkire-i Sâlim*, Dersaadet İkdâm Matbaası, IRCICA Kütüphanesi, İstanbul.
- SAMİ, Şemseddin (1989), *Kâmûs-ı Türkî*, Enderun Kitabevi, İstanbul.
- SOYSAL, M. Orhan (2002), *Eski Türk Edebiyatı Metinleri*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları : 3439, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 1231, İstanbul.
- ŞAHİN, Hatice (2003), *Eski Anadolu Türkçesi*, Akçağ Yayınları: 491-Kaynak Eserler: 140, Ankara.
- TDK (Türk Dil Kurumu), (1986), *Türk Şiiri Özel Sayısı 2 (Divan Şiiri)*, Sayı:415-417/ Temmuz-Ağustos-Eylül, Ankara.
- TİKEN, Kâmil (2004), *Eski Türkiye Türkçesinde Edatlar, Bağlaçlar, Ünlemler ve Zarf fiiller*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 837, Ankara.
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri (1994), *Eski Türkiye Türkçesi: 15. Yüzyıl Gramer-Metin-Sözlük*,

Enderun Yayınları: 42, İstanbul.

TİMURTAŞ, Faruk Kadri (1994), *Makaleler (Dil ve Edebiyat İncelemeleri)*, Haz., Mustafa Özkan, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 693, Ankara.

TULUM, Mertol (2000), *Tarihî Metin Çalışmalarında Usul: Menâkıbu'l- Kudsîyye Üzerinde Bir Deneme*, Deniz Kitabevi, İstanbul.

TURAN, Zikri (1993), *Teshîl'in İmlâ Tezahürleri Işığında Eski Anadolu Türkçesinde Ünlü Uzunlukları*, Açıksoz Yayınları, Malatya.

ULUDAĞ, Süleyman (1995), *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, İslamî Araştırmalar Dizisi: 19, Marifet Yayınları: 45, İstanbul.

EKLER

القول في يومه على شرب النبي لرب كان
بسم الله الرحمن الرحيم فلو لا انه كان
الذي بين كلف في بطنه الى يوم يفتنون
ويكفناه فانه ينشأه باذن الله تعالى

احسن الى المحسن باجانه فجاوز
عن المسببة كفى المسببة باساوته

التي جعل اصله من الكفر والكفر
اصلة من الظلم والظلمة
اصلة من النار كل شيء يرجع الى
اصله

الشيء اصله من الماء واليها
اصلة من النور والنور اصله
من الجنة كل شيء يرجع الى
اصله

الركبة باغلو اوله اذا جاء نصر الله والفتح يا زور
ازالته طوته ورايت الناس يدخلون يازور
عورت النده طوته حين جماعه عورت النده
كاغذي آريه ازالته كم كاغذي عورت ييه
باذن الله فتح اوله مجربور

قوله في يومه على شرب النبي لرب كان
بسم الله الرحمن الرحيم فلو لا انه كان
الذي بين كلف في بطنه الى يوم يفتنون
ويكفناه فانه ينشأه باذن الله تعالى

صلى
اغنياء فقير والي
كندوب في الدنيا
طوق اوله جنة في الدنيا
آج اوله علة انك لو لم تدر
صانع الدنيا من جنة
صحة ورايت في جنة
اقرين بنيتي انك لم تدر
سأله في يومه جربور
عجب كالم يومه جربور
طوع ارجع في يومه جربور
اكامل الدين ارجع في يومه جربور
سأله في يومه جربور
كالم في يومه جربور
سأله في يومه جربور
كالم في يومه جربور

بما ينسب لعلرضي الله تعال عنه

واذا اراد الدخول المسجد فليقل اعوذ بالله
السمع العليم وبوجهك الكريم وسلطانك
القديم من الشيطان الرجيم يقول
الشيطان امين معني اليوم وكذا يقول
المصلحة عند حضوره المسجد ثم اذكار السوي
الملاوي تظفل تحت خلق صدقاته

فمن اليوم يوم السبت حقاً لصيدين اذت بلا امتراء
وفي الاحد البناء لان فيه تبدوا الله في خلقه استبراء
وفي الاثنين انساقت فيه سترجج بالبحر والقرآن
وان ترالمجامة في الثلاثاء ففي ساعده هرق الذماء
وان تشر باره يوم اذ في فم اليوم يوم لا يبعث
وفي الخميس فضا حلاج لان الله ياذن في القضا
وفي الجمعة ترويع وعرس
ولذات الرجال مع النساء
وقد كتب

وقد كتب المعقبة كتاب القدوري قال صاحب مصباح الانوار
وسقح الاسرار رايته جماعة من صلحاء الخفية تبته كونه يوم آوة
كتاب القدوري في يوم لوباء وهو كتاب مبارك ثم حفظه يكون
آمن من الفقر حتى انه من قرأه على استرا يصالح وودع ارجع الكتاب
بالبركة فانه يكون مالكا بالذرايم على عدد من الله ورايت في
بعض شروحه الجمع كتاب القدوري مشتمل على شئ عظم الف
مسئلة انتهى كلام
تروى من تيسره

من عن ابي امامة رضي الله تعال عنه انه ذكر رسول الله صلى الله عليه وسلم
رجلان احدهما عابد والاخر عالم فقال لعينه سلام فصل الغلام في العباد
كف فضل عبادنا كم ثم قال رسول الله عليه السلام ام الله وعلامة ورسوله
السموات والارض حتى النملة في جحرها والحيتان في البحر يصدقن على ما
الناس الخير يرحم والملائكة يستغفرون والباقيون يجمعون من علم الله
باب الجنة
الحياكل نقل من تروى

وذكرت احوالها في كتاب
نعم في يومه جربور
صحة المدة وملكه فاقرب
الصفحة والواجب الاجرة
علم للسوط

دیریا و جان فراسر و حکم	اولمشید هم خدیجه که تمام
کو ز مشیدی سابقا اول ماهوش	تو نویسه کبردی دوشنده برکش
بودوشی ایتد زدی قیبر اول نگار	ایتدی تعبیرن معبر اشکار
دیگ چشمک دوشن ای بالونجی خاص	اولد بجزیک احسن ای تمه رخص
ایلیه برا اولو بنیغ بر طهور	قیلیه هب جسمله آفاقی نور
اولد پسر دز سر و دایر زمان	سنن کاخا تون اولور سن اول زمان
چون معبر ایتدی بور سیمه بیان	اولد غایبده خدیجه شادمان
کرجه حضرت اولمش اندی اشکار	لیک کد ز بلمز ایتدی اول نگار
حاصلی ایکی جهان سلطانک	غایبانه اولدی مفتوحی آنک
عاد ایتدی هر زمان اولده لقا	که نجارت ایتد زدی هر بیگا
بر امین و مستقیم ادم مستقام	اجر تیکه حکمته اولور زدی نام
خلق را سنده امینک برله نام	ویر مشیدی اول رسول لایتنام
پس خدیجه آئی دعوت ایتدی	عرض اجرت قلدی منت ایتدی

دیگازدا

دیکه نوله یا خدیجه چون بگا	منت ایتدی خدمتک ایتدی ادا
اولمشیدک غایبده مال داد	حضرتینه ایتدی تسلیم اول نگار
چون رسول اولدی رئیس قافلده	بولدی شهرت عمد لیه انصافده
کاربان باشی اولوب کتدی مین	داخل اولد شامه اول شاه کوزین
اول سنه که کتدی اول شاه جهان	اصی ایتدی غایبده کاربان
قصه جو قدر جمله تفصیل اولسه	سنوزا وز ایتدی بونفصلی مختصر
اولدی الحاصل فوجده تمام	کعبیه کلدی رسول لایتنام
هر نه ظاهر اولد پیسه اول سفر	جمله دن اولدی خدیجه بالخبر
دیکه بود ز غالب اشبوجوان	که معبر با که اتمشدی بیان
ایریدی هم الهام ربانی آکنا	که او دز تحقیق رسول کبریا
بر پیچه بلدن بری اول ماه رو	ایکریدی و ضلیتی آردو
بجوق کسسته ایلیو وصلن جا	ویر خرا ایتدی کسسته اصلدنا
حضرت بلد زدی رمزله خیر	که کاعقد ایدر اول خیر البشکر

سال محمد حج مقدار نبوت حج عاشق في الملكة حج وفي المدينة زنج حج
 سلطان انبیا و رسول که بر ما اعنی به حضرت ابی القاسم محمد المصطفی صلی الله علیه و آله
 تم کوات بر برده ظهور ^{تم کوات} ضمنی سه که علیه اصلا درو اکا سور
 هم سکوت بی برغی کولنی دخی سه که علیه ازوب سور که اخی
 ایکسی دخی چوقی کور شد
 بو نلارک شور نیله ایر شد
 ای بیله بعد سه که علیه بقدر طول ایله صل
 ایله اوج که سور زیاده جرد

فصلی دیو
 نالو دیو

صفحات ۱۰۶۶
 جامع فصل دیو

نقدر کم بر کوه معروف اخی رحمة الله علیه خوش طعاند بر دی ایتدی بر خوش طعانی نیه
 بر سن ایتدی بن قونوغم قونوغه نه ویرر لایسه انی بر دی ^{تم تذکره الاولیاء}

یا غور نیقی ایچون بر طوق طوزه اوج بیک کره او قوسیلر و بر یوسکاس بره جیوق طوزی
 قروب هر طله صایچه بازم الله یغور یاغنه دعا بودر یا قوزوش یا طاهر نم کل سوء
 ولا شیخ یعادل بن خلقه م

قال عم لا یفیع طاعة الله مع ترک الا بالعرف و نهی عم المنکر و یک اولو که کشتی ایتدو که
 طاعتک فائده می اولو که الله تعالی ایتدو کی نسخت خلقه یور یاغی دخی الله تعالی
 نهی ایتدو کی نسخت دخی خلقه مع تمینی دیو
 م اواب المنازل

الا اضمکم بافضل من درجه الصیام والصلوة والقصد فی اصلاح ذات البین فانه نسیاد
 البین می الحائقة ^{قال فی اواب المنازل}

- Y-173
- 25737-1 = Cami-i Kasas = v. 3b-68a
- 25737-2 = Divan-ı Forlı = v. 69b-152b
- 25737-3 = Hayriyye = v. 163b-187b

Toplam 195 varak
 Diğer sayfalarında başka metinler var.
 K.

حرف بحرف عین و عین فارغان	طوبدی دیوان های یوننده ضفا
هر کتاب باشی وزره ییری زله	هر حرف کراما پد ز لیکل و نهار
منطق الطیر اول کتاب معنوی	بند و عطار و اصول و مسنوی
جمله تألیفات تصنیفات که وارد	هب کاد دیوان دور ز لر بنده واد
اون طغوز حر فیه و لشدر میده	مخزن اسرار حتی لایناف
عند عرض و سماء ز بسمله	بر درخت شتهاد ز بسمله
کلهستان کبریا در سایه بی	جلوه گاه انبیا در سایه بی
اون سکر بیک عالمه لیل و نهار	سایه صالحی اول درخت شیره دار
بسمه چون اولدی تشبیه شجر	بتدی هر شاخنده بر کونه شمر
سال و ماه و هفته و صبح و مسا	اولدی هر دم تازه هیچ بولز فنا
بر معظم سطر معنی دار دُر	اسله عظم اولسه وجهی و ارد دُر
کمد و لاکمرا یده تغییر و بیان	اولدی تفسیر زه میران علمان
بر کتاب بی بدلد ز بسمله	درج اولید ریخه بیک بیک بسمله

جملا سرابین

جمله اسرارن خدای مستعان	نقطه سنده ایش با نیک زنهاده
حاصلی لطف خداد ز بسمله	مؤمنه رحمت نما د ز بسمله
اعظم لاسماء ستر الله دُر	راه یزدانه دلیل راه دُر
باغ مصحفده کل ریخا اندز	افتتاح حضرت قراندز
اشبو و شیلاته تا و بلا نه هب	سطر بسمله الرحمن در سبب

اَلرَّحْمٰنُ سَمِيكَ حَقِيْقُوْنَ يَا اِلٰهَ
قَلْبِيْ اَقْلِيْمِ نَظْمِهٖ بِاَدِشَاةٍ

ایله ای دل کار دیندن رجوع	شاکر اول تحمیده قل د شروغ
بسمه تعریفی بولدی اینتهها	ایله توحید خدایه ابتدا
حمد و شکر الله کمر اولدر علیه	زانی دُر مجموع اشیا دن قدیر
اون سکر بیک عالمه خلایق دُر	کائناتک خالق و رزاقی دُر
قادر قیوم علام العیونب	واهب فعال ستار العیونب
اول منزه پادشاه کرد کار	ایتدی شش کونده سهای ارضی دُر

بیچہ کر بوز بیک بونک کی جهان	خلق آید بر در مراد تشہ همان
بحی قیوم عالم و معلوم دُر	قادر و وہمہ رازق و قسام و دُر
زخمی دُر یا سناک با بانی یوق	لطفی چوق احسان چوق غفرانی چوق
جمله مخلوقات و موجودات و کبر و کبر	تغیبات ایلر ز جالیل و نہ تاز
پادشاه لایزال اولد ز مدام	ذال اولد ز کمال اولد ز مدام
نیچہ ممکن منسخ ایده دل ز انی	ایکہ تسخیر تالیفاتنی
کند و دان بدمه عاجز اولان	ذات حقی نیچہ اید سربیان
ذات پاکن ینہ زانی دُر بکن	هم منزہ ہمہ مقدم جملہ دن
واحد و فرد و صمد اولد ز مدام	جمله فایند را بد اولد ز مدام
سورہ کردہ قل هو الله احد	اولدی بزهان کا ولد را الله القمد
برده و کوکده اولان اهل مندر	اولسه لر علامہ پی در هرک اگر
هر بزند اولسه بیک سربیک جهان	هر دهانده اولسه بیک سوز بیک زبان
خامه اولسه کرد ز خستستان هب	کاتب اولسه جان و خزان انسان

اولسه در بال

اولسه دُر یا لرمیذا اولوب دُر	بیکده برو صغی اولنما یہ بیسان
سورہ اخلاص له اول پادشاه	ذات پاکن مدح اید و آتش کواه
قدرت دُر زده لرد ز انش و جان	حکمت دُر شمه لر ارض آسمان
اولدی صنفت دُر نمونه شمس و ماه	بارک الله زی معظم بارکاه
بو بساط و بوخیام سرن کون	اولدی قائم بی طنان بی سون
عرش و کرس و سید و لوح و قلم	هفت نیر ایلده هشت اوچماغ همہ
خلق ایدو ز زمین و تعمیر ایلدی	لوحه کلیناتی تسخیر ایلدی
جمله مصنوعاتک اولد ز صانی	هر نہ ایجاد ایلسه بو قدر مانعی
حکم انک قوت انک قدرت انک	علم انک عالم انک حکمت انک
قول انک سلطان انک درویش انک	جمله یہ تقسیم اولان بخشش انک
لطف انک احسان انک غفران انک	هر نیچہ حکم ایلسه فرمان انک
کلی اشیا حکمه تندن زده دُر	هفت دُر یا رحمة تندن قطره دُر
ای و کون امر بله دُر ایلد ز مدام	نیچہ کل حکم ایلسه سیر ایلد ز مدام

اشبهو مصنوعات موجودا کی واژ	ہب جیبی حرمتہ قلبی واژ
اولادین خالق عشر و کوسل من و کما	خلق اولادہ نورشاہ انبیا
کلی اشیا دن مقدم و کردگار	بچہ بیک بیک بل مقدم قلبی واژ
کند و نورندک یار اندی جالبنی	ایتدی عالی قدرتی عنواننی
جمله دن مقصود اولاد اول شاہ دژ	آپیکون اول حبیب اللہ دژ
جمله موجودان دن اول دژ رسول	کلی مخلوقا دن افضل دژ رسول
انیکله فتح اولوز ہر شکیلات	زیرہ اولد دژ صد ریدر کائنات
شمس فالمرزبده انسان دژ	تنکرہ جان جاننرہ جانان دژ

یا الہی قتل بے شیخ و مسکا
منقبت کوی رسول یا صفا

چون رسولک نورنی پروردگار	کلی اشیا دن مقدم قلبی واژ
منکرہ سخن خلق ایتدی اولیای حجاب	پیرسی قدرت حجابی کایات
پیرنہ دیر لر حجاب اعظمت	بیت و زہمت سعادت مکرمیت

پروردگار

ایتدی اول جسم منیر لیل و نھاژ	الئی بیک بل عرش اعظمہ قسار
تا اولینچی دن غنی پروردگار	حضرتک جسم منیرن قلبی واژ
ذکر اولان اشیا کہ ہب اولدی نیا	ہب سماوات و زرہ خلق ایتدی
عجبلہ دائر زمینتہ آسمان	افتخار اید و بند براندی ہر زمان
عرش و کرس و سد رہ و کوح قلم	بندہ دژ مقبولی اللہیک بتہم
بندہ دژ نور ضیا و آفتاب	بندہ دژ جملہ نجوم ماہ تاب
بندہ دژ ہب باطنات ظاہرات	بندہ دژ ہب طیبیات و طہرات
جنت و حور و علمان بندہ ہب	کوثر و ولدان و رضوان بندہ ہب
بندہ دژ جبریل و میکائیل ہم	داخی اسرافیل و عزرائیل ہم
بندہ دژ جملہ مقرر قبل رقمو	اولدی ہر قائم ملکر لہ طولو
لطف پہلہ اول غنی پروردگار	باکہ سزدن آر توق ایتدی اعتبار
بندن ایلر ہب سکا رحمت زول	بن و حنا کہ ہمیشہ سن ملول
بونیلہ طعن آمیز جوابلرہ سما	ارض ایلر دی پریشان طرسمما

حد ذاتنده نور زورده بیلان	نور غدی هب وقع ایله اول زمان
هیچ جویه قادر اولمزدی زمین	طمان اولورزدی نمکین وحرین
حق تعالی ایددی بزکون یازمین	اولمه طعنندن سماواتک حرین
سندده بر مخلوق اشرف خلق ایدم	ناله انسان اولمزدی زچکه غفر
انلری ایدم ملکه کوردن شریف	اولمه لرحم روح اشیا دن لطیف
سندده وله البیبا و اولیبا	سندده اولمه صفییا و تقیبا
هم جیبیم سندده ساکن لندم	کلی اشیا دن انی اکرم ایدم
اشمه سمن محلل مصطفی	کلی مخلوق آکه ایلا قیبت
سندده ساکن لندم انسانی	سندده اجر ایتدیم قرانی هب
انلرک کا اولدی سها اشکلری	هب جیبیم چون براندم انلری
چون جیبیم سندده ساکن ایتیم	رشنک ایده سکا سما لوح و قلم
امه حزون اوله سبریت ازمین	ایتدرونک غصه و غمنا ایتین
چون زمینه ایددی حقدن بوندی	شاد اولون فر ایلر اولدی طمانا

عن تک حقیقون ای بار خدا	پس چرا ایتدی خدای کرد کار
ایله پیروی حیدر کدر خدا	ادمی طیراقدن ایجا دایلیکه
	ایلدی قدرت لیلله طینتن
	دوزدی تصویرن جوخی لاینام
	نفع ایدو حق روح پاکدن اگا
	اولدی اولدمده عطش واقع همین
	تاج و خلع بله جبریل امین
	ذکر اولان نور رسول کائنان
	اول جیبیه صدره آن آفرین
	حق کا تعظیم و تکریم ایددی
	حضرت جبریله فرمان ایددی
	قدرتن ایده زمینه آشکارا
	یر یوزن معمور آباد ایلکه
	ایتدی تخمین دوزتدی صورتن
	طورزدی بیجان اولمزدی فریقن
	اولدی ایجا ایلدی حمد و ثنا
	دیددی الحادی اله العاکمین
	ایتدی تزیین آدمک جبین همین
	الکینه وضع اولدی بولدی التقا
	نور پاک حضرت اولدی امین
	جمله اسمای تعلیم ایتدی
	هب ملکه کلدی سیران ایلدی

وستونہ جوہر لایتدیاریت آواز	کوز دیلر لندہ اول نور اشکاز
ہت ملکار و جند کلدیلر ہمان	آمر حقلہ سین قلدیلر ہمان
اولد کوزما ریحہ عزالدین کاز	اندی آدم صبی بر اعین باز
قلینہ کبر و حسد کاز ایلدی	اندی سجدہ اکا عاز ایلدی
حقا کا حشمت ایلدی مرفور ایلدی	تفت ایلدی سوزدی مرفور ایلدی
چو کہ اولد ادمہ بولدی قات	قرشوشینک طور د صفر قات
وردی حق کہ بلند آواز اودم	ایتدی آدم خطیبہ آغا اودم
چونکہ ادم خطیبہ ایلدی نام	وردی تظہیلہ اول جمعہ سلام
اول ملکار قات سلا من الدیلر	قرشوشینک جملہ طابو قلدیلر
حقانی ہر تیشدن احسن ایلدی	جنت اعلا لی مستکن ایلدی
حضرت حقانی ایجا ایلدی	وصل ہا نانیلہ دلشاد ایلدی
ایتدی آدم چون ہشت ایچم فراد	قصہ جو قدر ہب زلسہ سوز اوزا
حقانی بور سیمہ مقبول ایلدی	جنت تندن منکرہ مرفور ایلدی

مکر ابلیس قصہ نئی قیچسز	ہت کورلش ایشدیشد زخبر
بیچہ کیردی بیچہ چقدی جنتہ	بیچہ دوشدی فرقتہ و حسرتہ
بیچہ بل اولدی جمد جانا ندن	بیچہ لطف ایلدی بینه سلطانن
یر یوزین بیچہ زراعت ایلدی	بیچہ قوت ایلدی قناعت ایلدی
بیچہ ایلدی بیت مہموری مرفور	بیچہ ایلدی حق کماہنی معاف
بیچہ وعد ایلدی بینه حق جنتی	بیچہ اولدی یارییلہ وصلکتی
بیچہ اولاد ایلدی دنیادہ ہم	بیچہ رفعت بولدی عبقبادہ ہم
ہا بلک اهل نعمدن اولدوغی	قابلق اهل حجیم دن اولدوغی
ہت بلنمش ایشدیش قصہ دز	قصہ لر دن سامعینہ حصہ دز
اولدی سنکن اومہ ہندوستان	نسلی پیلہ اولدی پرروی جہان
کچی ستی کچی کفار اولدی سکر	کچی عاقل کچی جبار اولدی لر
جبریل پیلہ خدای مستعان	ایلدی رسال او توز صحنہ ارفغان
ادم اظہار نبوت ایلدی	قومی ایمانہ دعوت ایلدی

حق کابریک بل علمتدی عطا	قولق ایتدی خالقه صبغ و سکا
ایردی چون پایانه نغری آدمک	بلدیکم یوقدر و فاسی علمک
ایردی الحاصل کابریک تمان	ایلدی آدم صغی الله و قات

نسل پاکدن اولان دیسون مدام
روح پاکنه صلوات و هم سلام

ایلدی چون آدم عقبایه نرورد	حضرت شیخه عبور ایتدی و نور
صحن نور جیب الله ایدی	ایکیچون اول صغی الله ایدی
آدم و حوا و شیتا دریس و نوح	بولدی یار اول نور ایله فتح قسوح
انبیایه پیله مشرق اولدی هب	اولدی دریسک حیایینه سبب
حق تعالی نوحه ایتدی التفات	بولدی اول نور ایله طوفان زنجان
هوده و هم صالحه ایرد کده نورد	بولدی یار عزت و رفعت بی قصود
خرمت نور رسول کائنات	ایتدی یار چوق معجزات ساطعات
ایدوب نلردن دخی نور ارتحال	ایتدی برهیم خلیله ایتقال

نارغوردو

نارغوردی غنی پسر و زرد گاز	ایتدی اول نور حریته وردزار
صنکره اول نور لطیف بی مثال	اوغلی اسمعیله ایتدی ایتقال
زام اولوب قوم عربی عربی مرینه	طفلیکن بک اولدی کعبه شهرینه
ایردی اول نور حرمی چون امر زب	اولدی یار کعبه بنا سینه سبب
ذکر اولان نور حرمی چون اول چون	بولدی قران اوله دن آمن و امان
کندی صنکره نسل اسمعیله نورد	اتدی سائر نبیینه سرورد
هر کمه کما ایلدی نور ارتحال	بک اولوزدی کعبه ده بی قبل و قال
ایرمدی یعقوبه عیصه کجه نورد	لینک اول نور ایله بولدی یار حضور
نسل اسمعیلدن اصلا انبیایا	کلدی تا کمر رسول کبریا
ناظهر و اید نجه شاه صفیفا	هر نه دکلو کلاید پیسه انبیایا
یوسف صید بق و ایوبی مسبور	ایلدی یار نسل اسحاق دن ظهور
یوسف اولمشک سر پای نوره عرف	شویله کما نسا نمیدر اولوزدی عرف
جمله اعضا سی سر پای نور ایدی	مر نسل ایجره حسنیله مشهور ایدی

اصل نامه
مفقور عیصه
پارسی

ایتدی هر الله انی حسیب له خاض	ایتدی هر جا به شداد زین خلاص
تخت مصره شاه ممتاز اولدوغی	لخونی اوزره سراوز اولدوغی
بو نیجه تخت و دولت و دارایه هب	ذکر اولان نور حمیتی اولدی بسبب
کرچیکم ایوبن یوغیندی اونوز	لیک اول نور سوا اولد صیور
حضرت یونسی کلیم الله هه	غائبانه اولدی اول نور مامه
حضرت بار خدایه شکر ایدون	حضرتک نام شریفین ذکر ایدون
چکدی نیلی سالتین و غامدین	تقلتدن اولدی نوعونک آمین
هرت نور رسول پاک ذات	نخضر و لیا س بولد یار دالرحیت
دورد آود سلیمان اولدی هه	کورمدن انلردنچی اولدی امه
بو نیجه دولت بو قدر دارایه هب	هب اونورک مساجی اولد بسبب
هر دنجی بحیا و شعبا ارمیا	غائبانه ولد یلمت اکا
اولدوغی چون امت شاه کرین	اولدی یونس یمن ناهید آمین
قدری عنوانی بلدی عسیر	جان و دلدن امتی اولدی عزیز

بلدی هب

بلدی یحیی قدر و عز و رفعتین	بولدی نامیکه شهادت زبته سین
کورمدن مملک اولوی عیسی اکا	دولتمده ایلدی عزم سما
ایشبو تحیر اولنان پیغمبران	اولدیله هب نامیکه شادمان
اولدی یوزیکرمی دور بیک انبیا	غائبانه جمله سی امت اکا
هب حبیب الله ایچون ول اولدی	کورمدن یار و فوار اولدی
هب ایچون خلق اولندی نسلین	زیره اولد ز رحمته للعالمین
<p>امتی خاصی اولان دیسون مدم</p> <p>الصَّلواتُ الصَّلواتُ وَالسَّلَامُ</p>	
چون مراد ایتدی غنی پروردگار	ایده دنیسه ده جبین آشکار
جمله مقصود اولان اولدی هب	ایکچون دور ایدر چرخ برین
کلدی و کتدی بود کلی انبیا	جمله نک سر چشمه سید مصطفی
نسل اسحاق دن کلن پیغمبران	اولدی اول نوره مالک بی کمان
ایتدی اسمعیل چون عالمه روز	ایتدی اولادینه رحلت اونوز

کند و دن منکره خواجه قیدارلم	او غلنه نقل ایتدی اول نور بی نام
چون کار ایدی او نور بر شقاع	کعبه شهرند بک اولدی بی سزاع
ایتدی لندن دخی نور ایتقال	ایتدی اولادینه بر ایتقال
یسبب یسبب المسم یسبب نام	اولدی اول نور یله میر بی نام
اداد عدد نان و مودوم نزار	مصر و الیاس مدره هب نامدار
هر حوزیه هر قریش کانه تا فر	هم قریش و نظر هم مالک بی نام
فهر غالب کعب و لوی مروه هه	اولدی اول نور یله هب محترم
ایتدی قصی به کلابه ارتحال	ایتدی منور عبدالمنان انتقال
جمله بو شخصه امد کوران کورار	هر بر نه اولدی اول نور آشکار
کمده کیم اولور نور اولور کعبان	اولور ایدی کعبه ده حکمی روان
ایتدی تمینا یکی بیک بل رور	هاشمه ایدی زمانیه اولور
ایتدی هاشمدن دخی رحلت همان	اولد عینا المطبده هم عیان
صکره عبدالله رحلت ایتدی نور	ایلیه تا کم ابوالقاسم ظهوره

واریدی

واریدی برد ختر عالی نسبت	کوه امینه نام ایدی بنت وهب
زنلر ایچره اصلح موجود ایدی	بختی عالی طالعی مسعود ایدی
مه جبین و مه لقا و جان فزا	اولدی عبدالله لله عقد اولد لزا
بر بر یله و ضلک ایتدی والدین	یعنی کم جمعیت ایتدی والدین
ایتدی عبدالله دن اول نور ایتقال	آنه سی النینه ایتدی ایتقال
مادری و چار یاری اولسه عتد	نسل شعیبه چیقار جمد بجد
حق تعالی احضرتی ایتدی مراد	کرم چیبیله زمینی ایده شاد
ایده اظهرا اول رسول کبری	ایلیه اپکی جهانک سرور
جمله مخلوقاتک اولدر اشرفی	کلی مصنوعاتک اولدر الطفی
انبیادن منکره کلدی صورنا	لیک اول دُر مُودُن مُضطفی
عالمک سلطان عالی شانیندُر	تنکره جان جانلرک جانانی دُر
چون امینه آله نقل ایتدی نور	ایتدی برینجه آی و کون مرور
وجه پاکنده اولور پُر صنیا	ما اما ساروق اولور دُر دایما

ابتدی عبدالمطلب آ که نظر
 وصفی نورانی بخدمت مدلم
 آ که اول نور اول شیب چون عیان
 بدیدر جمله سموات اهل هب
 هب ملک شوق شادان اولدی
 بر برینه فرده ایتدی حور عین
 بطن مادده رسول کبریا
 اولوریکه مادربنک هر زمان
 بلزیدی کیم رسولکدنا نور
 ایلدی که ظاهر اولور خیر البشر
 او قویوب اولور دی تا مشاد کلام
 لیک سایلر ردن ایتدی حق تبار
 که ایزر روی زمین لطف رب
 هم فلک شاد و خندان اولدی
 دلکشاد اولد سموات زمین
 بولوریکه کون بکون نشونما
 چشمه بعضی بشارتلعیان
 که محرم مصطفی ایلر طهور

بومحمد جان و ولدن بی منکم
 الصلوات الصلوات والسلام

چون امین اول رسول کایمه
 اولدی الله امر بیه حامله
 اولورکن حجره سنده شادکم
 کلدی اویج جورا کایر کسلام

بدر

دیدیر کم فرده ای بانوسکا
 بو سنک بطنکده کی اوغلاک که وار
 جمله مخلوقاتدن افضل اولی ستر
 سا که ربک لطف احسان ایلدی
 مادرسطان کونین ایلدی
 زاده کبریا مالک سن بو کون
 اولدی زادک لطف حق لیزل
 فرعالم زین عالم او دوز
 بو سنک اوغلوک کی ذات شریف
 کلمه شدد عالمه بوانه دیک
 اولی سرور رحمة للعالمین
 اوله چشمک روشن ای بانوی خاص
 هر کلا لاین بشارت ایتدی لیر
 کور رشدی حق تعالی دن عطا
 اولی سرور بویقنده آشکا ز
 کل موجوداتدن اکمل اولی ستر
 سرور ستر تاج نِسوان ایلدی
 اوغلوکی جلال ما مین ایلدی
 دولت عظمایه مالک سن بو کون
 بی مثال بی نظیر و بی سکر
 جمله دن احسن وهم اکرم او دوز
 بویکه کایم بویله بر طبع لطیف
 کوزمشدد ز مثلنی چرخ فلک
 اولی سرور هم شفیع المذنبین
 ظاهر اولور سنکدن اول خاص الخواص
 جمله اوصافن اشارت ایتدی لیر

انری ایتدی آمیته استیخام	ایلدی نوردی آکا و داغ
چون آمیته ایتدی خیمک و نون	ایر مش که لطف منان دوف
اولدی بوترده خبردن شوق و شاد	اولور ایتدی کون بگون نور زیاد
چون ظهوری حضرتک اولدی یغین	که وجوده کله اول سلطان دین
ایشبور سینه ماد رینه هر زمان	اولور ایتدی چوق بشا و تلغیان
ایلر ایتدی نور شاکه ایتدی	وجه پاکنده ترقی دای کسا
نوری اولدیجه زیاد اندر زیاد	اولور ایتدی قلبی غایت شوق و شاد
ایردی اول کون که رسول کبری	اید نور سینه بجه ایتدی
چون آمیته بلدی در شاه اول	که اولور اول کون صدقه اشکار
جسمه الاین مهتبا ایتدی	هر نه لازم ایسه بیتد ایلدی
قلب پاک اولدی غایت شاد کما	منتظر اولدی ظهورینه همتان
جمله احضاسی کمدن پالا ایتدی	بیک جزیمه حرارت ناک ایتدی
صوندر بوجا جمله شربت کما	ایردی ناخت نوش ایتدی غایت کما

بیرک اول

بیک اول شربت صوفان شخص اول زمان	اولدی سار لره اما عیان
بیرمک قوش صورتنده ناکه مان	کلدی الله امر سینه اول زمان
ایلدی ارفاسنه برن طلا	که کاکا بویله بیور مشدی خدا
ایردی اولدم لطف رب العزتک	اولدی اول ساعته وقتی حضرتک
بطن مادردن اول سلطان کوزین	افتاب اساطوع ایتدی همین
طوغدی اول بیغیر آخر زمان	
برضیا اولدی زمین و آسمان	
ایلدی حضرت چو تشریف زمین	امتی و امتی دیدی همین
چون زمینه باصک بیغیر قدم	عالمه رحمت نزول ایتدی اولدم
ما درندن انتقال ایتدی اولوز	کند و نوری کند و ده ایتدی ظهور
بولجه بیک یلدن بری حیران ایتدی	حسرت یار یله سر کروان ایتدی
حق اولوزده لطف احسان ایتدی	وصل جانان یله شادان ایتدی
رحمتن دنیا یه اظهار ایتدی	کائناتی عرق انوار ایتدی

عروش و کرس لوج قله هفت آسمان	بلدی که طوعت اول شمس حجاب
حضرت رضوان ایشند حضرت	ایتدی تریزین امر حمله جنتی
هت کلمه جمله زینت اولدی	صنّف بصغاری زینت کله یلدی
حضرت جبریل میکائیل هم	طخی سیرافیل و عزرائیل هم
طولدی مابین زمین آسمان	اولدی هر هفت شاد کام شادمان
کوزدی طوعت مشرا و ماه کائنات	طولدی فانی صدای الصلوات
ایلدی لر او شسته دزل زینت از	لعل و یاقوت جواهر زینت از
اول کیجه اولیجه تا وقت صلوات	قبلدی دنیا بی بوی طیبیتات
اول ملک صنف صنف ایتدی قلم	ویردی لر سلطان کونینت سلام
دیدیلر هب مرحبا یا مرحبا	مرحبا اهلا و سهلا مرحبا
مرحبا ای پادشاه کامیاب	مرحبا ای حضرت عالی جناب
مرحبا ای صددر بدر کائنات	مرحبا ای شه سوار پاک ذات
مرحبا ای سروری عالم لک	مرحبا ای زینت سی آدم لک

ذکر اولان نور عشقته یار بنا	
قلمنر نور کله ایله بر زمینیا	
چون طلوع ایتدی و شمس کائنات	ظاهر اولدی بیجه بیجه معجزات
دیرامینه او علم ایتدی کون ظهور	مشرق و مغرب بار سن طوعتدی نور
اولدی با که جمله دنیا اشکار	هندین بغداد بصر اشکار
ظاهر اولدی و بیج ملکه او بیج لول	بر لول بی دکه یلدی مشرقه سا
بیرنی مغرب دکه یلر آنات	اوستنه دیکله بیری کجه نلک
اول لواله هب سزا یا نور ایتدی	لیک سائر کوز لر مستور ایتدی
اولدی کرچه ذات ذیشان عیان	ایلدی حق چشم عدل دن زبان
کرچه حضرت جمله کائنات ایتدی	لیک قدرن فهله یدن لر آن ایتدی
ایتدی مستور آنی حق یلر آن باز	تا که بولدی ربیع بنده ایشته باز
لیک طوعت قد خدای کردی کار	ایتدی هب اهل سما یا اشکار
طوعتدی زینت جمله آفانی نور	بلدی لر که ایتدی بیغیر ظهور

مرحبا ای فاتح ابواب دین	مرحبا ای رحمة للعالمین
مرحبا ای اول کون مکان	مرحبا ای آخر تیغ بران
مرحبا ای حبیب ذلج کون	مرحبا ای رسول بر کمال
سین سین اول مرتاج خیل اینیا	سین سین اول نشاء کرو و اولیا
اول کعبه تا حنجه و ظاهر سما	ایتدی یارینم نبری مدح و تشکا
دیدیلر سما که وقع ای شهر یاز	هر نری ایتدی مقامنده قراد
چوق علامات اول ظاهر اول کعبه	چوق بشارت اولدی ظاهر اول کعبه
چوق اشارت اولدی دیاده بویت	چوق کرمان اولدی اعلا ده او
اول کعبه قنطاری منع ایتدی خلد	ایلر ایتدی هر زمان عز و سما
طاق کسر اول کعبه اولدی خراب	هر مجوسینک آتیه شی اولدی ترک
ساده مجری تراب اولدی بویت	چوق کلیسا الرخا اولدی اوشب
کعبه لچیده اولان بونلر اوشب	بوزلری اوزره دوشب بوزلدی
اول لوا که ذکر اولندی سابقا	ایر مشیدی اوشب علیته تا

نوروز

شرق غرب کاره سهین نور ایتدی	اول کعبه غایت معظم نور ایتدی
چون ظهور ایتدی رسول کبریا	انمزا اولدی عرصه طغی اولدینما
اولدوغنده جسیه یاکی اشکار	دائم ارض ایلر اولدی افتخار
پس نجه فخر آتسون ارض و سما	ایتدی زیر احق انی بدر و جفا

جان و ذل دن دینه لوم هر صبح و شام
الصلاة الصلوة والسلام

حق تعالی حضرتی وار ایتدی	کائنتا نه زحمت ایتار ایتدی
جملة دن اول یار ایتدی ربیبی	یک صکره ظاهر ایتدی جیبی
صعود و غی ساعتده فخر الیسلین	سجده ایتدی کعبه اولدنده هین
امتی و ایتی دیو صرکا	ظاهر اولدی اول محله ایتدا
اوله بر سلطانک اولان امتی	بوند و هم نده بولوز دولتی
چون ایتدی بولدی مقصوده	طوعک بطینتک رسول بر اصول
وضیع حمل ایتدی او هر عا و ک	اوله بر سلطانک اولدی مادری

هی نه بانو پیش اول بلنوی خاص	ظاهر اولدی آندن اول خاص المخلص
طالعینه مندر آران آفرین	کا ولدی آنک زاده سی اوله مقیدین
هر نه کمال کیمه واقع اولد هب	کور زدی دیکدی نفع قلدی هب
جدی عبدالمطلب روح اوشب	جمله احواله واقفا اولدی هب
فالما دی قلمبنده هیچ صدق کان	کماله در بیعت بر اخر زمان
وصیفی زیر که انجیلده منام	اوقیوب کوزو اولور دی شاد کلم
اولدی جدی آتیه شادان هب	اقر با سی اولدی بلر خندان هب
اول وجود پاکتی نرین ایتدی لک	بر مناسبت دایه تعیین ایتدی لک
دایه ننگ اولدی کشاده دولتی	خانه سیننه الدی کندی حضرتی
مبتلای فخر ایدی دایه منام	ولمشیدی هم حلیه که نام
یمن حضرتله اولوب بختی کشاد	وسعتی کوندن کونه اولدی زیاد
چون حلیه مالک اولدی حضرتیه	نقری دفع اولدی ایشدی نغمه
ایتدی تربیته اکا صبح و مسکا	بولدی حضرت کون کون نشو کما

اره دن

اره دن چکدی بر ایکی ماه و سال	ار ترا ایدی کون کون حسن جمال
بر پنجه اطفاله بر کون مکر	سیره چمک اول شه والا کفر
دولتیه عزم صحر ایلدی	روی دنیا ای نماشا ایلدی
دیر آسن مالک امر ایدی حکا	کلدی جبرائیل اوادیده آکا
طوندی اول عالم ملک سلطاننی	صدردنی یار دی قندی قانی
دیددی بو شیطان خطوطیدر شها	آنک لیجون ایلدم سندن جدا
اولاطوندی لنی چاک ایلدی	ثانی ااد کدی بودی پاک ایلدی
دیددی حقان امریدر ایتله قبول	انمطه طبع پاککی اصلا مملول
حسن و خلقیه کلاملر سولک	لطفله قلبن تشکی ایلدی
دایه سیننه بر دی لطفال اول زمان	ماجرای ایلدی لر هب بیکان
کلدی کوزدی سر عتیه دایه سی	صاع و سالم عمر نیک سرماییه سی
کرچه کم کوزدی طوز رضاع و سن	لیک تغیر اولمش اول وجه حسن
خوفه دوشد دایه غایت اول زمان	اوپد تو چکد بغرنیه با صد هسان

بوندن اقدم بوليه بوليه بصر حال	واقع اولون قبلي اولوزدي ملال
دوشندي افكاره بجه بجه سلام	نرت ابدى آندن لاصل كلام
ما درينه كنى تسليم ايلدي	يعنى اول سلطانى تسليم ايلدي
آره دن كچه كده دوراي اكي سال	آته سى ابدى جه آندن ايتقال
الغى باشه ايزد و كنده آته سى	قوت اولونى قالدى نيم در آته سى
هفت تايشه ارك جون اول بالذات	جنگه كرك المطلب ابدى وفات
عالمى طيف ليتندن اون رسول	قلبت ياكى اولدي فو قتله ملكول

ايتدي جدد والدين عز و بقا	
رؤن ملر شادان يده داو خدا	

چون بييه اولدي اول سلطان تمام	ايتدي بو طالب اكا اعزاز تمام
كند و دارينه اولون كندى اكي	سود غايتله اوغل ايتدي اكي
عميسى دازنه طوز ددي بجه سال	آرتارا ايتدي كون بكون فضل و كمال
ايتدي تشخيص كنى بعض رايهان	ديد يله بود زمه كون و مكان

وصفي تورت

وصفي تورات و الخيل ايجر بيز	او قوبوب كورنش ايشتمش لميشتر
هر كجا بده اولمش وصافي بيان	شبهه ستر بغير اولوز بوجوان
ناي احمد فاني رحمت دوز بونك	رويني كوزمك سعادت دوز بونك
ايشبور سيمه عمسينه راهبان	ايلدي لر و صفيني خجله بيان
بو خبر دن اولدي غايت دكشاد	اولدي سواد سى زياد اندرز ياد
ايلدي ب عزت و عايت كايما	اولمز يدي بر نفس آندن چكا
عمسى دازنه بجه ماه و سال	اولدي قانم ايتدي تحصيل كمال
هر مخته ايلردى بو طالب مكر	كهر تجار بت قصدينه عز و سفر
ايلدي اسكوس سابق اوزره پيس	كتمكه بغداد و بصر ايه هوس
چون ابو طالب روان اولدي بوله	كندى اول سلطان دافا اول بله
ايتدي لر منزل به منزل چون مرود	ايتدي بولده چوق علامت اولوز
ايلدي لر شهر بصر ايه د خوف	برد رخت تخنده ايتدي لر نزول
اول درختك سايه سى آندن چكا	اولمز يدي عز مر ايدرسه هر چكا

نده برزاه دخی بلدی همان	دیدي بودر خاتمه پیغیت بران
بن یونان تودان و الخیله ملام	وصیفی ذکر ایلم هر ضعیف و شاف
خائینه شاد اولوب راهی همان	دیدي اولدم یا ابوطالب همان
بوسفر دن سن کرد و ندر بون	پندی طورت کجیه کوند ر بون
احتمالدر بوجوانه بوسفر	ایلیه نوریه بود ابرضا سر
ایلمدی بویند اثر بوطالب	اولدی تسلیم و مطیع اول راهبه
ایلمدی رهبر ابو کبری اکا	اولدی حضرت که غایت آشنا
کعبیه حضرت جبرئیل ایلمدی	عمسی عزیز تجارت ایلمدی
بربر پله یولده یاران اولدیلم	حرم و شادان و خندان اولدیلم
ایتمدی الحاصل کلان اولدیلم	دولتله کعبه شهرتده قرار
اره دن برینجه سال ایتمدی روز	بولور ایلمدی کون بون شهرت اولور
حسن و خلق علم و ادب علم و حیا	معرفت شفقت مرزوم هم سخا
بوخصال انده همه موجود ایلمدی	بختی عالی مالمی مسعود ایلمدی

المشیر

اتمشید ک اول رسول پراضول	حسن و خلقه جهان خلیتی قول
یا شی بکری بشکه ابردی تمام	اولدی خلق ایجره امیند کله بنام
جمله اشخاصه محبت مسکنت	ایلمدی اول شه پست معرفت
اولمشیدي مؤدب هم سخی	یوغدی پیشی جهانده بیردخی
هم شجاع و هم ضریف و هم شریف	هم حلیم و هم سلیم و هم لطیف
لعبت ذنبا را غیب اولمادی	بی ادب بزه مصاحب اولمادی
هر کما ظهرا ر شقاوت ایتمسه	بد فعل یا بر شناعت ایتمسه
اولوز ایلمدی اول محل آدن جدا	اولمادی اهل هوایه آشنا
فقر الیه فقر الیون صبیح و مسا	دیر ایلمدی فقر فخری دایما
بی بدلی بی مثل بی قرآن ایلمدی	بویله بر سلطان عالی شان ایلمدی
ربنا حق رسول باصفا	
قل بینه مداح هم و صانف اکا	
کوش قیل ای اخوان مسلمین	اولزمانده وار ایلمدی برمه چین

دیریا و جان فراسر و حکم	اولمشید هم خدیجه که تمام
کو ز مشیدی سابقا اول ماهوش	تو نویسه کبردی دوشنده برکش
بودوشی ایتد زدی قیبر اول نگار	ایتدی تعبیرن معبر اشکار
دیگ چشمک دوشن ای بالونجی خاص	اولد بجزک احسن ای تمه روی خاص
ایلیه برا اولو بنیغ بر طهور	قیلیه هب جسمله آفاقی نور
اولد پسر دز سر و در اخر زمان	سنن کاخا تون اولور سن اول زمان
چون معبر ایتدی بور سیمه بیان	اولد غایبده خدیجه شادمان
کرجه حضرت اولمش اندی اشکار	لیک کرد ز بلمز ایتدی اول نگار
حاصلی ایکی جهان سلطانک	غایبانه اولدی مفتوحی آنک
عاد ایتدی هر زمان اولده لقا	که بجارن ایتد زدی هر بیجا
بر امین و مستقیم ادم مستقام	اجر تیکه حکمته اولور زدی نام
خلق را سنده امینک برله نام	و بر مشیدی اول رسول لایتمام
پس خدیجه آئی دعوت ایتدی	عرض اجرت قلدی منت ایتدی

دیگازدا

دیکه نوله یا خدیجه چون بگا	منت ایتدی خدمتک ایتیم آدا
اولمشیدک غایبده مال داد	حضرتینه ایتدی تسلیم اول نگار
چون رسول اولدی رئیس قافله	بولدی شهرت عمد لیه انصافله
کاربان باشی اولوب کتدی مین	داخل اولد شامه اول شاه کوزین
اول سنه که کتدی اول شاه جهان	اصی ایتدی غایبده کاربان
قصه جو قدر جمله تفصیل اولسه	سنوزا وز ایتدی بونفصلی مختصر
اولدی الحاصل فوجده تمام	کعبیه کلدی رسول لایتمام
هر نه ظاهر اولد پیسه اول سفر	جمله دن اولدی خدیجه بالخبر
دیکه بود ز غایب اشبو جوان	که معبر با که اتمشدی بیان
ایریدی هم الهام ربانی آکا	که او دز تحقیق رسول کبریا
بر پیچه بلدن بری اول ماه رو	ایکریدی و ضلیتی آردو
بجوق کسسته ایلیو وصلن جا	و بر خرا ایتدی کسسته اصلدنا
حضرت بلد زدی رمزله خیر	که کاعقد اید اول خیر البشکر

زاتنه و چار ياريت ه مکنم
هم صلوات و هم ثنا و هم سلام

ایله شمدن کروای خامه همان	مغیر آن خصلتن خلقن بیان
اسمی که خصلتی مرغوب ایدی	رستی خود غایت لطیف و خوب ایدی
اولش ایدی ذاتی شفقت مودتی	هم فصاحت هم بلاغت مودتی
هر زمانه پنجه پنجه مغیرات	کوستر زدی اول رسول کائنات
اسم پاک اعظم الاسما ایدی	جسم پاک بشیخه کبر ایدی
وار ایدی جسمینده بر هر مینیر	جسمی عالم مری خود مبر مینیر
حق تعالی ایلیو انعام اکا	اولدی هم مبر نبوت نام اکا
کعرق ناک اولسه اولدی شریف	قیدارید عالمی بوی لطیف
مسک عنبر دن لطیف و خوب ایدی	غایتله احسن و مرغوب ایدی
بر بولت حق ارسيله هر زمان	ایلدی باشی اوزره سایبان
شوکیتکه اتسه هر قند حرام	دیرایدی اشجار احجار السلام

کاتب قدرت مکر کبر مست ایقا	لوحه تحریر لیتندی کما اکا
عقد اولما اول نازنین و مبین	اوله اول زن زوجه شاه کزین
دین برهیم خلیل اوزره رسول	عقد ایدی بولدی مودینه رسول
اولد غایتله خایجه شوق شاه	وضعت جلانا ندن آلدی فراد
اولدی بانوی حیات الجلال	پکدی روق وضعتله پنجه سال
فاطمه حضرت لری ندن طهوند	ایلیو اولدی زونی بر سر روز
ظاهر و قاسم و عبد الله نام	طوغدی اشبو و فرج جوان نام
ضکره اوخ زن بش کینر کلر اکا	یار اولوب وضعتله اوردک دایما
هب محکمه بود کرا اولان زنان	اولی سرور نام و رسم ایله بیان
ابتد سید خدیجه حضرت	جمله دن اول بولدی در کئی
فاطمه کما که زهره در کعبت	اول شفقت ایله نسوان هب
بیت شاه انبیا در فاطمه	آه سید زانبیا خایته
بو کرا اولشدی یار اولوب	ضکره یار اولدی عمر عثمان علی

استه عز و علایه و سفلیه هم	هتینده اولمزیدی سایه هم
سایه بی آنک ندک اولسوزکه هت	قنه مشک حسیم بکن نور زب
پنج سید که هر پیا نوز اوله	سایه پسرانده عجمی دوز اوله
صنیم پاکرندن خلیفه مستعان	اتمشیدی مشعل افروز جهان
بریا افشده شرفی و غری مستان	سیرلیدی معجزه اول هت نام
مستکنت آکه عظیم ذرات ایدی	هم نسیم و هم حلیم لذات ایدی
غری ایچر ایدی قصه حاتم	اهل بدعتنک جندی ایدی ملام
امدی عنبرنک هیچ صلایا	برعبا ایدی که خلیفت اگا
بیت سنک اندن جادیه ملام	اولادی عنبرنک اصل اخیلام
آرزوی نفسیه هیچ بر نفس	امدی ایش لکنه صلایا هوس
حکم لچنیده کنسیه ظلم ایدی	امر حقدن طشروه بوله کتدی
ایله دی بر تخی بندمده شجر	نخل خراب ایدی ویر و میوه کز
ایلیوب عزت رعایت گایله	امزیدی خشت لک اجماله

اهل دنیایه و دنیایه مکافر	سویوب نعت ایدردی اول هتام
نان جود ایدر غدا ایدی اگا	اولمشید که هر طعامه آشتنا
هر کجا لایتله موصوف ایدی هم	هر خصوصایتله معرف ایدی هم
صبر و تسلیم و توکل هم رحمتا	اولمشید که دانا خصصت اگا
کیسه ناک قلبن بر نشان ایدی	کسته کریان و نالان اتم ایدی
کینکه کملک قصدا ایدر اول اگا	ایلیکه قصدا ایدر ایدی خایسا
کهر صیافت ایلر ایدی حضرتکه	ایلر ایدی اول اجابت دعوته
هر فن بر مجلسه استه دخول	او تورردی کوزلریدی صاع و ضول
برصیافتده عدوی پسر قهر	ویردی لر بریان ایله آکا زهر
امر حمله سویلیدی بریان اگا	اهل مجلس قالدیلر حیران اگا
استرواسب و شتر خرنکه وار	ولور ایدی سوار اتمزیدی عاز
کون بکون حاصل ولور کده من	طوبار ایدی هر زمان ایام بیض
دیر نظر ایدن جمال حضرتکه	وجه پاکی مانل ایدی حمزته

حلیه پاکنی خاقانی بیگان	ایلمش حق ایدر روحن شادمان
قلبه غالب اولوب عشق خندا	عزیزت ایلا اولدی خلقدن قارمنا
ایشبو خال او زده و سلطان کزین	ایریدی فرقه اولدی تکمیل انجین

حلیه پاکنی حقی چون یا کریم
ایت بزنی فردوسن علامه یقیم

نام حضرت کوش اولند نجیه و لا	ویر مسکو کت ایت سلام هم دعما
ایشیم پاکنده اولان حرف جھار	کذا سار حکا فی کز کز کا از
اولدی بواسمه شریفه زکیگان	ایکی سیمندک مراد ایکی جرمهان
ایکی همکاره سینده حرفی حیا	ذاتیدر کهر اولدی سلطان دو حیا
ذال حرفی خود عدوده چاردوز	چار یاری اولسه وجهی واردوز
شده بی خود ویر کز شیدند انشان	مشرکینک ایلدی قانن روان
هرچین ذکر اولسه اول نام لطیف	جان و اولدنه ویر مسلوک شریف
وقت برشدیم رسول کزرد کا از	ایتیکه تخت بنوتده قسرا از

حق تعالی لطف احسان ایلدی	حضرت جبریه فرمان ایلدی
دیدمی وحیک وقتی ایشدی تمام	وارحیدیمه ایلت بندن سلام
ویرهدی بیز عزت واکرام قیبل	امرو نهی و جیمی ایشلام قیبل
ایندی پس کوه جرایه جبرئیل	انده ذکر ایلردی اول نور جکیبل
کوزدی بر کول آره سینده اول هم نام	بر لیشکلی شخصل کا ویر کز سلام
دیدمی وقتی یا حجه مضطعی	او قومق نیکم دیک حضرت اگا
امر حق ایله اودم بیک خندا	یتدی قران سوره سن تعلیم اگا
خوف ایلدی اول سرور الخ زمان	خانه فاهنده قرار ایتدی هممان
اولدی احوال دن خدیجه باخبر	کمز تغییر بولیش اول خیر البشر
یئیده امر حضرت سبحان ایله	نازل اولدی جبرئیل قران ایله
سوره مدثری ایشزال ایلدی	عزت واکرام اقبال ایلدی
یینه خوف ایتدی رسول کائنات	اولدی تغییر اول منور بالذات
پس خدیجه بلدی احوالی هممان	کمز معبرا که ایشدی بیگان

دید خرف ایتمه ایباکان کرم	ایردی حقدن لساکه احسان کرم
خرم شفق فرزند کافی سمن	هر سناوت هر عدالت کافی سمن
حسن و خلقک بنده ابتدای علمی	شهمه سن سمن جمله خلقک ارمی
آره دن بر ایکی کون ابتدای فرود	ایلدی بیایک خندا بینه ظهور
قر فاندردیو جاعز دی هممان	اولدی اولدم بینه خشمند هممان
کا کلن چک خدیجه اول زمان	تجربه ایندی یکی اولور می هممان
دید می فرود یا محله کرم سکا	ایلدی ربک عطا ایدی عطا
بلکی جبریل میندر اول کلن	کرم کلکرا ایجه احسن جمله دن
هر نه دکلی کلد بیسه اتیسا	آنکره وحی اندریش سابتقا
قالدی شبتهم ایاسلطان دین	کرم رسول ایبرسنی رب المعین
نازل اولدی بر دخی پیل خندا	دید می فرود یا محمد مصطفی
ایتدی پیغمبرسنی پروردگار	دورمه خلقه ایله کندک آشکار
ایله اظهار نبوت یارسوم	ایله خلق دینه دعوت یارسول

خلق

خالق عالم جیبیه در سکا	ایتدی ذات پاککی مشکل کشا
جمله احوالی بلدردی تمام	کتردی اعلامه بینه و برک سلام
بلدی تحقیق اولد رسول عالی شان	کرم رسول ایتدی خدای سنان
دید می اولدم خدیجه یارسول	حمد لله حاجتمه اولدی قبول
بنده که تلقین ایمان ایت هممان	بن قر و شک مسلمان ایت هممان
ابتدا ایتدی کا تلقین دین	کلدی اسلامه همان اولمه جبین

دین اسلام خرمتمی یاربیتکا
قل رفیق ایمانی قرآنی بیکا

چون آنی تشریفی اسلام ایلدی	نارینیا بو بکره اعت اوم ایلدی
حضرت بو بکره صدیق اولدی شاد	دید می حق ایله شها علم زیناد
عاشیق افتاده دیداکیم	هر محبتک هم قولوک هم یارکم
هر نه مراتسک سکار ام بو کون	طالب ایمان اسلام بو کون
بن دخی حیرته قالمشدم مدتم	فکر ایدرم بو خصوصی صبح شام

اشبو طرز و اشبو این اشبو دین	اشبو طرز و اشبو این اشبو دین
و حی بر شد چون که ریک در سکا	و حی بر شد چون که ریک در سکا
دید ای بسید الله یا سلطان دین	دید ای بسید الله یا سلطان دین
حمد که سکه نمون و پرده حق	حمد که سکه نمون و پرده حق
شاد و حرم اولاد خیر العالین	شاد و حرم اولاد خیر العالین
صدقه بود که صدیق ایت سکا	صدقه بود که صدیق ایت سکا
اولدی بو حاله علی آگاه اودم	اولدی بو حاله علی آگاه اودم
حضرت شاه رسالت اندری	حضرت شاه رسالت اندری
ایتدی بولموند قیله تکلیف قبول	ایتدی بولموند قیله تکلیف قبول
بولدی انلرده شرف انسلامه	بولدی انلرده شرف انسلامه
اوتوز او بیج آرا بیخا تون اولانمان	اوتوز او بیج آرا بیخا تون اولانمان
قابل اولمادی علم بود عوتکه	قابل اولمادی علم بود عوتکه
ایتدی حقیق سکر جیبک الله کما	ایتدی حقیق سکر جیبک الله کما

بوجمیل که عمسید که حضرت نیک	بوجمیل که عمسید که حضرت نیک
امره نام اول مسلمان اوله مسلمان	امره نام اول مسلمان اوله مسلمان
سبح بوجمیله ابرنج به بو خطای	سبح بوجمیله ابرنج به بو خطای
ایتدی اصلا اجابت دعوتکه	ایتدی اصلا اجابت دعوتکه
دید ای که کچدی ایش ایشدن با عمر	دید ای که کچدی ایش ایشدن با عمر
یوز و قیبه سیمله یوز ناقه بن	یوز و قیبه سیمله یوز ناقه بن
ایکچون اولدی مت کر حضرتیه	ایکچون اولدی مت کر حضرتیه
اشبو اولسونیا وزره اصل اولدی	اشبو اولسونیا وزره اصل اولدی
رخشه بنددی خشمه و کینه عمر	رخشه بنددی خشمه و کینه عمر
مسلمانلره رسول نام سکار	مسلمانلره رسول نام سکار
ایردی غارک قابوسنه بوجمیل	ایردی غارک قابوسنه بوجمیل
برق آسافرم لراوردی همان	برق آسافرم لراوردی همان
دیگه اولامده علی المرتضی سکا	دیگه اولامده علی المرتضی سکا

بوجمیل

دید ای عمی جناب عزیز نیک
بن رسول الله شک و کتمان
چکدی غایتله الو واضطراب
ایتدی کوهلیدن اهانته حضرتیه
مشکل اولوز اتر بیسک چاره کر
ویره یهر کر قتل یذرسن آنی سن
زیره کمر لایق دکلدی رحمت
حضرتن قیلنه ارسا ایلدی
ایتدی شمشیرن میانته کمر
برمقاده بجره ایتشدی قرار
هیتدن ایتدی مؤمنلر حد
دید ای کمد ز بوله تیغمد امان
کر بکا دستورک اولورسه شها

امریکه شمدی حقدن کلنه	جینینی نابود ناپیدا قیلم
دیدن پیغمبر علی پر مبارک اورد	حکمت پروردگاره ناظر اورد
اوله که هادی هدایت ایله	یار اوله ترک خصوصیت ایلکه
چون عمر اولدی درغاره یقین	هیبتی که ایتمدی رخسنداهین
خشمه کوردی رسولک اوستونه	لیک تیغین الماشدی دستینه
کوردیکم قرآن او قور اول فان پاک	اولدی عصا بی سر بازره ناک
ایردی ما دیله هدایت قلبینه	کدی وحشت کلدی دهشت قلبینه
نور قرآن که ناشیر ایلدی	کو کلیله حقه تکبیر ایلدی
یغجه نایر آتسون قرآن اگسا	کور رسول آتش حقدنه دوعسا

اول دعا حقیق چون آتسون یا سمیع
 قبل جیبیک ناکه عقبا ده شفیع

دیددی حضرت با غم لیمان کسل	بجمله ترک ایله ره درخمانه کسل
شدتی تشکیر اولودیدک همان	یار رسول الله فدا بولکده جان

هر که ایستد

هر که امر ایستک زامنه سگا	جریمه عفوایت عرض اسلام ایت سگا
ایلدی تلقین اسلام اوله سگام	اولدی آنکه اودم قورلرک اتم
دیددی طوره یار رسول الله همین	دعوت دین ایت حرمده اول مین
هر که ایلرته سگا قصه دیمان	ایلرتم بائیش کسوی فانی روان
چقدی مؤمنرله حفر غار دن	دلده خوئی فالمدی اغیت اردن
یکجه کوند زچار یار با صفا	مجلسیندن اولمز ایدیلر جکا
کعبه خلقن دیکه دعوت ایلد	بعضیا امره اطاعت ایلدی
دعوتنده اولدی پیغمبر متین	کون بکون بولدی شرف آیین دین
چوق کسندنه حضرت یار اولدیلر	سایه سنده عز و رفعت بولدیلر
کون بکون احباب و اصحاب کرین	ارتاریدک ایلکوب تلقین دین
عایشه نامنده بوبکر مکرم	وار ایلدی بر دختری تازه و شرم
مثلی یوق بر بی بدلهانون ایلدی	خلقی زیبا قامتی موزون ایلدی
وجه غایت احسن و حسنا ایلد	بی مثال و خوئی مستثنای ایلدی

حضرت جبرئیل امرا بیدین حضرت	که حبیب اگر عقد ایده آکسا
کلدی انہا ایددی پینک مبین	امر حق ایلہ زی کاح اولدی همین
بولدی الحاصل وصالیته و صلو	عائشہ بنت ابوبکر کلا رسول
حضرت ابوبکر صدیق اینست کلا	یار بیددی اولدی ہر قاین آکسا
اولدی داچی انہالی حقیقہ نام	زنار یکم و صندتا یلر زدی منکام
وار ایددی حکم کندہ ہریش جباریکہ	زینب بیوتمہ صغیفہ ماریکہ
بوکنیز کلر اولور لار دی منکام	و ضللتیہ حصہ دار و مشاد کام
تیغ و دل دل ماریہ اول ماہ و ش	کلدی سلطان بیرون پیشکش
آنیکلہ ایلوین زوق منکام	اولدی بر فرزنددی برہیم نام
آخرین طالع لرینکہ آنک لک	کا ولد یلر خاتون لر پیغمبر ک
ہر برینہ نعمتی بند اول ایپی	نجمکہ سندنک عائشہ مقبول ایپی
بولدی کندیکہ ربی دولتی	اولدی عالی دائم عز و رفعتی
کالم نازل اولوین پیریک حندا	ایلر یکم امر و ہدی اعلام آکسا

سورہ ہود

سورہ سورہ آیت آیت ہر زمان	ایندر ردی کہ قرآن ارمغان
وار ایددی صاحب الچندہ رحیمہ نام	برصحا یہ کہ حسن دار و بینام
ہر تین کہ کلسہ بین سستغان	دجیہ شکنندہ کلور کلا ہر زمان
چار یارینہ قمو اصحابنہ	اہلہ انصارینہ احب ابنہ
ایلیوب معنای قرآنی بیان	کوش ایو اولور لار ایددی شادمانا
حقا کا اعزاز کرا ایشکدی	فاتح ابواب اسلام ایشکدی
جملہ دن عالی ایدوین دانتی	الطف و اشرف یار ایددی ذانتی
نہ فلک عشقیلہ دور ایلر منکام	آی و کون شوقیلہ سیر ایلر منکام
ہب منک کلر عاشق افتادہ پی	انس و جن شیداسی و زادہ پی
مدح و صفین کرا ایدہ آنک بیان	کرا و دوزم کدوخ خلاق جہان
پچون جیبیہ سن دیشرب تعال	وار قیاس ایت بیچہ دارندہ کمال
پادشاہ ایتک او اولیکا	احمد و محمود محمد مصطفی
دینا عزک جلالک حرمتی	قل بزی اول پادشاہک انتی

در بیان معراج

دکله آمدی ای اخی مهریان	اینکه احوال معراجی بیان
و خندک الله علم بچیہ سال	چند کینه ایردی امر لایزال
حق آنی معراجہ دعوت ایلدی	کوش قل کمر بچیہ عرت ایلدی
بچیہ عز مرا بیدی سماوات رسول	بچیہ بولدی قریب تویی و ضول
خانقاهنکده بجه بیدی عروج	اوج اعلا یه بجه بیدی عروج
بر کیمه اول خاتم پیغمبران	امهانی دارین امشدی مکان
چکشندی روینہ برقع جهان	کیشمک قاره شال ان سمان
خا بوار مشک صفای و لایم	لین قلبی او یوماز بی کار ایدی
کوردی اول پیغمبر عالی وقار	اولدی بر رخشیلہ بر شخص شکار
بلدیکم ناموس کبر و زگان	کیم ملکلایم احسن جمله دن
فخر عالم ایلدی تعظیم کما	ایتدی غایت اول دخی تکریم کما
جبرئیلدن صادر اولدی یوکلم	دیدمی اول الصلوات والسلام

در کربان

دیدمی ربنا اشتیا قیله سکا	بنده سیله چوق سلام ایتدی قیله
مظهر لطف خدا سن بار سونک	منبع عون عطا سن بار سونک
ایتدی قرب ذاته دعوت تشها	قیل اجابت دعوتہ یا مصطفی
دیر حبیبه دعوتو نسون قبول	ایکسون درگاه عالمه دحوق
چونکه مشتاق جمالہ دزبمه	طوطی شیرین مقالہ دزبمه
کلسون اعلا یی زیارت ایلسون	کلی اشیا یی زیارت ایلسون
عرش اعلا می تفکرج ایلسون	ذات عظامی تفرج ایلسون
بو یله مرا بیدی جناب کیرییا	طوز برکدن حاضر اول مصطفی
ایله رب العزتک امر قبول	خدمتک جانبہ منت بار رسول
بنده وش فائده خدمتکاریم	هم محبت صادق هم بار یکیم
بارک الله ذی رسول بر کمال	خدمتیلہ فخر ایدر پیک جلال
اشبور سمد حضرتہ پیک خدا	ایلدی عرض عبودیت اکا
دیگ مشتاق اولد ربک کجیب	کل بیوز اول قریب ذاتیه قریب

امرحیله کموزدم سربراق	دولتیه دورکا به باض ایاق
بوندن اقدم سناکه قرق بیک بی نام	عاشق اولیش بونورق اعلر منام
خسرت عشقکله عرض شیناق	ایلیوب دیر الفراق الفراق
فوقکله ایش قدان دوتنا	خسسته عشقکدر دایله شفقا
کل سوار اول یار سول الله همین	منتظر دوسناکه رب العالمین
فتوح و شادا اولدی رسول انوار	دوردی و قلدی ایکی رکعت نماز
ایتدی رب العزته حمد دوتنا	اولدی جبریل امین سراج اگنا
شاه دار اول شه سوار شهر یار	اول براقه اولدی سوکله سوز
برق خاطر و شرباردی اول براق	کوزلری ابردیکی وادیه یاق
سرعیتله کندی اول ذات لطیف	اولدی اولدم واصل قدس شریف
انده ارواح کزوه انبیا	خضر تبینه ایتدیلمدح و تننا
مقتدی اولدی رسول کبریا	اقتدا ایتدی قوار و اح اگنا
قلدیله انده ایکی رکعت نماز	ایتدی برحقه دعایسره یتاز

بیان

الحمد

ایرختله نوردن برتر دبان	ظاهر اولدی اول کجه انده همان
صخرت الله وزره صدر لرستین	چققد و عزم ایتدی معراج همین
حرمیت معراج شاه انبیا	
قبل قرین کابری یازیتنا	
عزم معراج ایتدی چون شاه کریم	دید ی بسبب الله الرحمن الرحیم
حضرت حقه مناجات ایلدی	حمد ایدوب عزه سموت ایلدی
نردبان باصندی و کتدی همان	جانب رحمانه عزه ایتدی همان
طرفة العین ایجره جبرائیلکه	ایردی پیغمبر سمای اوله
هیب ملکرا ایتدی استقبال نام	دید یله هب الصلوات والسلام
اشبور سینه هر سماواته دخول	ایلیوب بولدی بدیخی به وضو ک
شادا اولوب سبع سماوات اهل هب	دید یله خوش کلدک ای عالی نسب
السلام ای خیر خلق الله سکا	السلام ای معدن جود سخا
السلام ای شهر یار کرامت اید	السلام ای سرور عالی جگنا

الصلوات ای شه سوار پاک ذات	السلام ای صد بدر کائنات
الصلوات ای ده نمایی اشروجان	الصلوات ای مشعل فوز جهان
الصلوات ای کل ناسیک فضلی	الصلوات ای کائناتیک مشعلی
الصلوات ای خاتم نبوت بران	الصلوات ای سرور آخر زمانه
مرجبا خوش کلد ای سلطان دین	مرجبا ای کامیاب کامبین
مرجبا ای لطف حی ذلک لکال	مرجبا ای رسول بر کمال
مرجبا ای صد جمع المرسلین	مرجبا ای رحمته للعالمین
اولدی زانک هم مبارک هم لطیف	هم معظم هم مکرم هم شریف
مشعل فوز جهانسن یا حبیب	سرور آخر زمان سن یا حبیب
وجه پاک کورمکه مشتاق ایله	پایکه بوز سوزمکه مشتاق ایله
بیک شکر الحمد لله یارسوب	کرم نماز ایله الله قبول
ایله ایدک آرزو دانه سزه	ذاتی کورمک نصیب اولد بزه
اوله معراجک مبارک یارسول	هر نه یلرسنک رجا اولوز قبول

اینبوریم

اینبور سمه جمله اهل سما	ایلد یارشاننه لایق نشکا
چون رسول اول کجه معراج ایله	بهر رحمت مسانکه امواج ایله
هبیدی قات کور کوری کور رسول	درفیله سدریه پردی رسول
کوکلا وزره اول مقام استنها	بر مقام یوقدر دیش بدر دجیا
قابه قوسینه وار بجه شاه وار	اولدی دیر لبر جبریه سوار
عرش و کرسی لوح محفوظ و قلعه	جنت و نیرانی داخی کور دی هم
لطف هاد رهبر اولدی حضرته	ایردی تا که قرب رب العزته
سمعه بی حرف ایرشده برینکا	اول ندان ایله غایت صفکا
حق تعالی لطف احسان ایله	یا حبیبه خوش صفا کلد دیدی
ایلد که حق بوسمه التفات	سجده ایله اول رسول پاک ذات
دیددی حق باشیکه قالد زینجه دن	قدرک اعلا در قیاده جمله دن
یا محمد وقت وصلت در نبوت	هر نه استرسنک اجازت در نبوت
یا حبیبه یت همان بندن رجا	هر نه مفسود کله وارا یتدم روا

چونکه قرب ذاتمه بولدك وضول	ايلىم جمله مراد اتك حصول
ديك بغير مراد هه مين	امتيم در يا اله العالمين
رتبا ياربتنا هه حاجتيم	امتدرا امتدرا امتدرا
اهلبى اولادى ياربتنا	ايدم مثلرم ليجون هه قدا
كوجيك امتدرا مده چوق كناه	رحمتك كن چوق دكلدر يا اله

يا الهى اول جيبينك هر منى
جمله ميزى ايله انك منى

ديدى مولى يا جيبه كوستنك	اولدى خالا قرب ذاتم مستكناك
اسمكى اسميله تحديرا ايلديم	رسولكى نوريله تنوير ايلديم
كل اشيلادن مقدم ايلديم	جمله مخلوقدن مكرم ايلديم
برا وچ خاكك نه در خاصيتى	كلدر سن تا بور ستمه منى
چون جيبه سن بنو يا مضطفى	جمله سن ايدم جاليكه قدا
هه سنچون خلق اولدك عالمين	هه سنچون زينت اولدى بوزين

اونك بورد

اون سكر بيلك عالمدن هه مراد	سن سن اى احمد مدام اولدك كناد
جنت وطوباشرا ب سلسبيل	حوض و تسنيم و حريق زنجبيل
تاج رحله قصر و رضوان هه سنك	حورى و غلمان و ولدان هه سنك
ايدم خالى قتمده رفعتك	اكرم ايدم امت اذك امتك
امتك چون كونه الى وقت نماز	فرض ايدو يا ايدم قودن سرفراز
اول كجه اول يا دشا و له سزل	لطفه ايدى جيبيني محفل
مظهر لطف خدا اولدى رسول	لايق عون عطا اولدى رسول
اولدى طقت ايدك كلام انه تمام	كه شريف ايدى و توزينك كلام
اولدى و توزينك طيفدن كلام	داخى و توزينك حقيقت و السلام
هر مرادى حاصل اولدى حضرتك	دوندى دستوريله رب العزتك
كلدى النبي ستمه چون رسول	ايدى موسى كليميله وضول
ديك موسى يا احمد مر حبا	كه شرف بولدى قد و مكله سما
حريت قضييله كورنش ديلر	حالتون خاطر ليز صور شديلر

انده الی وقت نماز کا ولشد فوز	ایلدی موسیٰ کلیم الله عرض
دید موسیٰ با محمد و ارجح	ایله کور دن سنگا ایله عطا
سن جیبی سین چکر هر وقتک	زیره کور طاقت کور من امتک
شرمسارانه رسول کبریا	میت ایلدی قلد بش وقت عطا
بدینه اقدام ایلدی موسی کلیمه	دیدی واریت قل ای شاه عظیم
برینجه دفعه واروب ایلدی بجا	هر وار شده قلد بش وقت عطا
قالدی بش وقت امتینه ارمغان	ایلمز ترک اولکه اولدی سنل ان
ایلدی موسی کلیمه و داغ	ایردی برهیمه اول مرد شجاع
چون مشرف اولدی برهیمه	دوردی برهیم کا تعظیمه
دید ای او علم صفا کلد صفا	کورمکه مشتاق ایلم لایمظوا
حمد لله ای رسول محترم	وجه پاکیکه نظر ایتمد و بودم
ایشبو و خجه اوزده تنالرا ایلدی	شوق و شاد اولدی صفا لایلد
اول مقامند داخی و صفت ایلدی	جمله مرسل برله و صفت ایلدی

ایضا ایله

ایبسی انک جمله سیله هی صال	ایلدی اول شبت جیب ذیل کلال
ایلدی اسلوب سابق اوزده هبت	اسمان اهلینه تعظیم و شبت
کوه قاف آردنده عالم کرکه وار	جمله سی اولدی کوزینه اشکار
ایمه ای خامه سوزی نهایت در یاد	ایله هم سهو خطادون احتراز
فصل معراجی هزار آن عالمان	اتسه تحیر اولمیه جمله بیان
ایشبو تحیر بر اولدی و غی اوزده رسول	سیرایدوب بولدی مقامینه وصول
واردی و کلدی چو فرخ المرسلین	اره دن کچدی ایکی ساعت همین
زیره بالاهبت کا یکسان ایلدی	وار قیاس ایبت کول بجه سلطان ایلدی
کمکه بو فصلی او قور دیسون مدام	
المصلوات الصلوات والتسکون	
چون رسول ایتمدی مقامینه دخول	خایلیکه شاد و خندان اولد اول
شب چو کون ایتمدی ظهر اثار صبح	کون طوغوب و برک ضیا انوار صبح
کلدی اول یانه خاتون لری	جمله دن اولک ایتمدی آگاه ان لری

دعوت ایتدی جمله یاران همان	کوا بیده احوال معراجین بیسان
چار یار و جمله اصحاب کریم	جمله اجناب عموماً مؤمنین
مجلس جان بخشه جمع اولدیله	شانه لایق نشا القلم یلیر
برق اورزدی نوری مانند کشف	شمع جمع اولدیله پروانه وش
سید عالم دهان اچکده همان	ایله احوال معراجین بیسان
فرض اولان بش وقت نمازی ابتدا	ایله ایتدی ایتدی ایتدی ایتدی
سینه رتبه کنور دم تبر کرد	قلعه قائم اولوک لیکل و تم ناز
کمر فلا رسته دولتی اولور کشتاد	کیمیکه قلماز محنتی اولور زبانه
کیمیکه ترک ایله نمازی اشکار	آکه کافر دیر لر ایسه و سچی واد
واجبات و فرض و سنت مستحب	امر نهی و شرطی اعلام ایتدی هیت
هر نیک اول جگه ده اولد عیان	ایله اصحاب نه بر بر بیسان
چار یار اصحاب عموماً سامعین	دید یله هیت و حجاب ای شاه دین
حق بارک ایلیه معراجی	فرشدن ایر کوردک عرشه تاجکی

شولقد

شولقد رشادان فرحان اولدیله	هر بری کویا که سلطان اولدیله
دید یله هیت یار رسول الله سنک	ایتدی عالی قدر کی الله سنک
بزر عبدیکته کتیز	هر نه تکلیف استنک انی ایتکز
هر نه کوا امر ایله ربک سککا	امر نه فرمان بزر بزر دایه سا
بزر قولوز سن سن بزم سلطانم	ایله ز یونگده قربان جانمیز
حق عالی هر نه کم فرمان ایله	بر مطیع عزایت بزه دایه خبر
وقت ظهر اولد قدر ایتدی خدا	نازل اولدی دیک جبریل الصلا
ایتدیله اول دم نمازه ایتدی	ایله یلرج بریب که ایتدی
ایکی کون جبریل انامت ایله	آکه پیغمبر طاعت ایله
بیدی بولحوالی اول دم مشرکین	کلدیله جمله ابو جهله همین
اولا بوجهل خبیث بدلقسا	خصم جان ایله رسوله دایه سا
مشرکونه ضابط و سردار ایله	بر منافق بوت برست مرد ایله
یا ننه جمع اولدی کهار اول زمان	ایتدیله معراجی انکار اول زمان

دیدیلر خاشارا یلاندر بوجواب	عاقل اولان بوسوزی کور خور کور
که بلور کیم دشمنیدر یا خور دخیال	یونخسه بوا یلق محال اندر محال
بر شیبایجر وایبیه قدسه دُخول	همرینه ایده مقایینه وُصول
قدسه قائل اولیسان دیوانه لر	طکیدر معراجی انکار استه کُر
انفاقیه خبر کوندر دیر	بیت الاقصا نك نشان صور دیر
حقان مرسله همتاندم اول دیار	کوز لرینه اوله دوشدی آشکار
طرزنی ورسمنی اول دم همتان	یلدی کافوره بر بر بیسان
کعبه یولنده بر اولو کازبان	وارایدی آنی دخی ایتدی بیان
سوزنی بورسمه اثبات ایلدی	واقع ایدی هنر سوز که سولیدی
ویرمشیک کار باندن که خبر	ظاهر ولدی برته سی وقت سخن
ول محله چوق کیشنه سئلان	اولدیلو و بولد بلرا من زمان
دیدیلر اول مستدلم ای شاه دین	
المساوات والمتلازم ای شاه دین	

اول میر کائنات اول پاک ذات	ایتدی اظهار اشبور ستمه معجزات
ینه اول ملعون بی دین آبد	طولدی غایت قلبنه کبر و حسد
ساعی کوندر دی مدینه شهرینه	رام ایدی زیراکه اول قوم امرتیه
دیددی نام واصل اولدقه همتان	اوله سبز بوجا بنه جمله روان
ایتدی زیراکه محمد خلقته آک	کندونه ویزدی مشکلی اولدی
نامه وارد قله ایدو امرن قبول	ایتدی لهره کعبه شهرینه دُخول
اولدی لهره بیر یکن دل یکنجهت	ایتدی بوجهل انلر یله مشورت
دیددی بر چاره ایدک یونخسه همتان	کمدی عالم الدن ایش اولدی ایمان
دیدیلر چاره بودد کما اولالا	ایده لهر مشکل سؤل لر سبر اگا
بر نیجه مشکلی مسایل لر سؤل	ایلدکده ابردی بییک لایزال
حضرتینه ایتدی تعظیم و بیبا	هر جوابی ایلدی خاطر نشان
اول سؤل لکر ره سؤلله ایتدی لر	ثقلت اولوز جمله تفصیل اولسه کُر
جمله دن بیر سؤلک روح ایدی	روح امرک عالمیندن دزد دیدی

هر کیم مشکل سوال اولدی اگنا
بوججهیل دیدی رسول ایشک
ایردی اول دم حضرتیه لطف حق
دیدیلر قوم مدینه بار رسول
مهذهراران افون آیین ککه
مرحبا ایا سلطان دین
ایردی هادیکن هدایت اولزمان
دست بوس ایدونی اجازت آلدیکر
چون بوججهیل نلره ایتدی نظر
روی نایاکنده قانی قالمدی
اولدی غایت عاصی دین دولته
کند وکی برنجه کافر کی
چون بوججهیل ایتدی بوججهیلی

جمله سن فتح ایتدی اول مشکل کشا
معجز انکله دوشوق اولسون قر
ایتدی انکشیتله ماهی اکی شوق
حق رسول ایش دین کی اندک قبول
جمله مرفران اولامو دیر ککه
کوسنک دوزین وارکان دین
جمله سی ایمانه کلدیلر همدان
جمله سی عزیز مدینه قلدیلر
که رسول اولدی اولدی فرمان بر
فان در کل تنده جانی قالمدی
ایلدی نکو راهانت حضرتیه
دعوت ایدونی ایتدی اضلال اولما
حضرتی قتل اتمک اولدی نیتی

کلدی بر

کلدی بر شخص متافق اول زمانه
هر امورک اولمشه استاد ی بن
شمدی حالانجد ایلی در مسکنم
هر نه بیسه سر کرافشا ایدک
بوجولی سولین شیطان ایدک
دیدیلر جمعیته بودر سبب
دیدک اولام بوخصه صده پیر
اول جمله سولیک هر بر کلاه
اندلی بلیس علیه اللعنه کوش
دیدک بوججهیل تقایبته همان
هر قبا یلدن بشر اولر کشتی
بر کجه آکا سبیحوان ایده لمر
سوز لری بو اولدی اول جمعیتک

دیدک بندن ایلک سری نه تان
لیک صقلک سر کیزی غیرینک
اولده هم غایت محمد دشمنم
اجنبی صنک بنی ایشک ایدک
تا ازل بوججهله یاران ایتدی
کمر حلال خلق اضلال ایتدی هب
سولیک اتمک کوش ایدم تدبیر کر
شان نایا کیته انسب بر جواب
ایتدی معقول کورمک اولدی حوش
قتله سعی ایلک بودر معقول اولان
جمع ایدوی افشا ایده لمر بو ایشی
تیغ اوشور بفرین خون ایده لمر
ایتدی لر قیلنه نیت حضرتک

همه را حق کافر است اول امین او بیله بر سلطان طوبه بولیه کین

یا الهی بحق خیر المرسلین
قیل بری علانفا قدن امین

چون ابو جهل ایلدی بولدی
دیگه شیطان آفرین اذغانکه
نازل اولدی دیگه بیک لایستام
در حبیبه یلسون هجرت بوشب
ایله شهر کعبه دن رحلت همان
بولیه فرمان ایتدی ربیل یار رسول
قنده کتسک ساکه رکدر معین
بلدی احوالی چوشاه انیساکا
جمله اصحابی خبر دار اولد هب
بو خبر دن جمله نالان اولد یلر
زاد و کریان و پریشان اولد یلر

دیگر اصحاب

دیدى اصحابه رسول کبریا
چون دیار غربته عزه ایل کریم
جمله دن اول ابوبکر ابتدا
قنده کتسک بن قولوک هم یار کر
خدمتک جایمه و بنتت یار رسول
بوجوابدن دلکشا اولد رسول
دیگه کمدزا اول شجاع نام کرد
وار میدر بر مرقد و شه باز و دیگر
ترک ایده بو کجه باش و جان بنی
که بو کون ایلر فدا جان بگاکا
دیگه اول دمده علی المرتضی
حق خطا دن حفظ ایده جان تنک
سن همان صحبته صاع و سلم اول

که اولور بوشب بمله ده نمک
بز موافق یار رهبر است تر فر
دیدى شاهها و غرکه جان فر قدا
بنده و ش قاپو کده خدمتکار کر
تک هسان سن قوللو غیکه ایت قبول
غایبیتله شوق شاد اولد رسول
جامه خاکبده بوشب ایده قرآر
جانتی بزل ایله باکه نظیر
ایده لر جاری بنچون قانیخ
بن دخی یارین شفیع اولام ککا
یار رسول الله سگاکا جان فر قدا
بن بیتا بو جامه جوبکده سنک
بن سگاکا قرآن اوله یور یار رسول

چونکه لیل از کعبه عبور اندی نهاد	شاه مشرق ایتدی مزینه قرآن
ایلدی یت چو شمشیر کائنات	ایده هجرت بوله دشمنان نجاش
حق تعالی بیه نصرت هم نیساز	ایکیوب قلدی پنجه رکعت نماز
جمع ایدوب اولاد از واجن قمو	هتبتسکی ایلدی اول ماه رزو
قلبه کیزی مطمن ایلک دیدی	کوکلر غم دن امین ایلک دیدی
بعضی روی دیرکه اول فخر جهان	ایلدی صحابه فرمان اول زمان
سزدخی بر جانیه رحلت ایدک	هر بریک بریره هجرت ایدک
بن کید پنجه سبزی زبیرا اشقیسا	ایچد دوزنجیده ایلر کاشما
اولا مانیز جور کفاره صبوز	ایده مز سز هم تحمل هم حضور
اولا مشد قتل ایچون آیت زول	ایچون هجرت اول ایتدی رسول
چون صحابه بوسوزی ایشیدیلر	هر بری بر سمت رحلت ایت دیلر
اول محله ایتدی حضرت یتدی	کم ابوبکر یکه ایده هجرت
ایلیوب بوجهل جاهل شیفت	ولده کفار یله یکن ذل یکن هجرت

ذکر اولان

ذکر اولان ترکی ایتدی فاش اوکون	اولدی کفار یله حاضر باش اوکون
کلدی لر دار رسوله دشمنان	صاعدن وصولدن قوشا ندیلر همان
انلره شیطان علیه اللغه باش	اولسویک اول خبیث بد معاش
اتمشدی کاخی حضرت ارتحال	کور دیکم کلدی او قوم بد فعال

هجرت حضرت حقیقون یا الله
اول بزه دنیا و عقباته پناه

کوش قل مدی خدی مستعانه	نیچه حفظ ایتدی جبین اول زمان
ایتدی اول دم انلره رسال خوب	وارحی خایه جمله سی بی اضطراب
دیدک حضرت یا الله العالمین	بنده کی قیل مکر اعدا دن آمین
ایلیونیا ولاده از واجه وداع	خانه سندن چقدی اولم دشمنان
یولیسوی تعظیمه بیغمبری	قالدی دارنده علی حضرت بری
بر اونج خاک ایدی حضرت دشنه	صاچک اول دم اول کروهدن اشنه
ایتدی یس شریفه ایشیتغال	کچدی کتدی ایچلرندن بی جدال

اولدی احواله واقف دشمندان	اولدی صیدیق اکبر له روان
اولدی صیدیق انکیله هر طرفی	همه محبت و هم مصاحبه رفیق
یل کی شکی ایچرم بویان اولدی	برمقاره ایچرم بنهان اولدی
طلوعکدا اول غارا ایچرم کویا کوشش	قالدی اعدا خواب ایچیده مرده و ش
انکره سردار ایدی قسطنطنیه	طور دی خوابدن جمله دن اول هیمن
کوردیکم یا تود کروه کافران	دیگه طور لدا کا اولد ایشغایت یمان
جمله کفار اولدی بیدار خواب	کوردیلر کم باشلر نه وار ترائ
دیدیلر ایش زه سحر پله آل	کوردیلر دازه همان و قوم منال
کوردیلر یا تور علی المرتضی	صوردیلر سلطان کونینی اگنا
دیددی شمدی چقدی رحمت ایلد	بلمه اما قنده هجرت ایلدی
تمدی دشمندن اصلا ایجتای	هر برینه ویردی مرانه جواب
جراتینه صد هزار آن آفرین	حضرتک اولدی فراسنده متین
یغجه اولما به جری شیر خندا	حق دیکه حقنده آنک لاؤقتا

اولدی

برمهات ویردی الله اول زمان	قبله اکر زده ناک اولدی همان
بلدیلر چون خبر اول شاه دن	چقدیلر دار رسول الله دن
کوشه بر کوشه طاغدی هر عید	ایتدیلر تا صبح اولجه جت جو
صبح ایشد کده عدوی خاکسار	ایتدیلر غار فرزند بوزده قزاز
ایر دی اول دفر امر حی لایموت	باب غازه قور دی آغن عنکبوت
پرده اولدی بر شجر بتدی همان	یا پدی هر ایچی کبوتر آشیان
حفظ ایچون محبوبنه پروردگار	ایتدی اول عنکبوتی پترده تاز
یعنی که چشمه رفیقیا ندن نهان	ایتدی لطفندن حسین مستعان
پس بجه حفظ اتمسون بیغیرکی	ایچون ایتدی خلق عالمدی
اولدیلر چون غازه داخل دشمنان	کوردیلر عنکبوت آشیان
قیلا مش هم باب غاری بر شجر	ممکن اولمز که طلول ایده بشتر
غارک اطرافنده بر خیل زمان	گاه طور دی کاه او توردی دشمنان
دشمن اول وادی به با صد قدیم	خوفده دوشد بونکر صدیق اودم

دیدن اول دوی رسول بر رسول	دشمن اطراف تو شادند صانع و مول
دید که الله عالم را نسر از روز	ناصر و همت حافظ و ستار روز
اول محمد و اولدی بر روز کشتاد	با همه صدیق آ که غایت اولدی شاد
کور دی بر کشتی و کشتی با طور روز	بر معظه بحری پایان طور روز
دید حضرت اوله ای یارم تلول	کراید رسنه غازه کافر حلول
اولوز بر ایشبو کشتی بر سوز	ایلرز دار سکا امده قساز
رحمتی دریا سینی بر روز دگار	ایتدی صدیقه رسوله اشکار

ذکر اولان دریا چیتچون یاغنی

رحمتک دریا سنه غرقیت بنی

غار ایچندن اول میر کائنات	بلدی ظاهر نور سنمه معجزات
خواب ورده انده جز نیجه رسول	یا نماشید زیره اول کیجه رسول
کور دی صدیق انده بر هیبتی مان	باشینی سوراخدن ایتدی اشکار
اولدی قلبی غایتیله خوفناک	که رسولی قصدا ایدون ایدمه هلاک

بنی

پایینی سوراخنه مارک هسان	برده ایتدی کا ولیه یاره زیان
پای صدیقی او مار زهر ناک	صوقدی کور اولد و جود لرزه ناک
شویله بر زهر اور دی که اول این	که مبارک آینی ششیدی هسان
بو بلا به صبر ایدونیا آه اتمدی	هم حسیب اللهی آه اتمدی
ایچون ایتدی صبر اول کشته	کا ولیته مانع حضور حضرت
اشبور سمه بر فصل صبر ایلدی	غایتیله جانته جبر ایلدی
صبره طاقت قالمیوب آغز همین	ایلدی رفقتله بر آه آغزین
خوایدن طور دی رسول کبریا	بلدی احوالی دیک اول دفر اکتا
اوله ای یار یه صیقین اصلا ملول	هر نکم حقتدن کلور ایشیله قبول
کوش قل مدی رسول کبریا	نیجه ایتدی یاره یاره شفا
اغز بیله امدک یارک یاره سین	طولک اغزی دو کدی قلد چاره سین
بر نیجه دفعه بو وجهیله رسول	امدی و شش قالمدی ایتدی رسول
پای یارنده جلحت قالمدی	جاننی راحت بولدی رحمت قالمدی

بولا دمنده در دینه ایتدی دوا	نیجه قران اولسون صدیق کا
دیگه کل چیق ویر حضور زنده حجاب	ایلدی مانه حبیب الله خطاب
بویله مجروح والم ناک ایتدیگ	کومچون یارم زمنناک ایلدیگ
سنن پنجون دشمنناک ایتدیگ ویر خیر	بزدن اصلا اولدی ساکه ضرر
چفدی سورلخندن اولدی اشکاد	خوجه عالم خطاب ایتدیگه مان
دیگه اول السلام ای شاه دین	امر حق ایلله دله کلدی همین
بن سنناک یارانکه ایدم جفا	دیدیم هاشمنا تور حاشنا کوم شها
کوم کوریدیم زانگی ای ماه رو	چوق زماندا رابرا ایدم آرزو
وجه پاک کوزمکه مشتنا اید	حسرت نایمکله پزاشواق ایدم
اولدی نور کله سور مستکنم	چون دخول ایتدیگ مکانه بنم
پایبکه یوز سورمکه ایتدیگ هوس	نور عشقنا غالب اولدی باک پسن
کوم جالک سیر ایدم ای شهر یاز	چونکه سورلخندن اولدم اشکاد
ماری اولدی باغلا دی راهمه بنم	ایشبوریلدیگ اولدی کا قهر بنم

سور حسنه

بن دخی اوزدم ایکنچون آکه تیغ	سیر حسنه ایتدی چون بند دیر
کوم قبول ایت عذر م عفو کله عطا	پادشاهها ایلیم سنندن رحما
اومارم کوم اید سن عذر م قبول	تکری بر دز سن رسول سن رسول
بر خطا دز ایتدی عفو ایت سن شها	ایلدیم هبت هامل انها سکا
روینی پاینده پامال ایلدی	ایشبور سنمه چوق کلامه سولدی
ایلیوز پزاشاد حرم اولدی اول	سید عالم ناک عذر م قبول
اول دخی کوم کلن حلال ایتدی کا	دوندی صدیق دخی ایتدی جا
ایلدی بینه مقامنده قرار	هم عذر هم سیر دیدار ایتدی مار
ظاهر ایتدی بویله نیجه معجزات	غار ایچینده اول امیر کائنات
ایتدی هم اول جانور له امتزاج	ایلدی هم یاره یاره علاج

وَبِنَا بُوَ مَجْرَاتِ تَقِي بِنِهِ
قَصْرِ جَبَاتِ نَعِيمِ اَيْتِ سَكْنِم

حضرت صدیق عبد الله نام	وار ایددی برزاده سی مرد وینام
------------------------	-------------------------------

قرب غار دن کیر یحیی دشتی	کلدی بولدی غار لیچده انلری
آب و نان و سبک کوردی اولان	ایکی ناقة حاضر ایتدی ثانیسا
یچمه دفعه وار کلدی اوچ چون	اتفاق ایتدی کفارک بیکان
اولیوب اوچ کجه اوچ کور آشکار	ایتدی یل اول غار نار ابرم قرار
بندی یل اول ناقة اوزره هسان	شبت رولنه اولدی یل بوله روان
بولدی یل ایچی عرب مرد و بیتام	بری عامر بری عبد الله نام
اجر تیله حضرت یار اولدی یل	بولده خدمتکار و رهوار اولدی یل
کندی یل چون برایکی منزل همین	اولدی یل و دینه عقانه قرین
بولما دی علیچو حضرت د نشان	هر بوله آدم ملایت دیلر روان
ایر دی اول یرده سترقه نام عدد	دیدیم قنده بچر سن دون کور
کورا کور بوله تیغدن امان	آندی شوکد نعره کور دی همان
حضرت جبریل و تو نازل همین	دیگد فرمان ایت فی طوتسون زمین
ایکد فرمان اول سلطان جبار	طوتدی آنی و جبار دی هسان

امر ایدوب

امر ایدوب حضرت امان ویرکد زمین	بینه اول کافر هجوم ایتدی همین
ایتدی بوجه اوزره اول حیوان شو	ماه کونیه سکر دفعه هجوم
تا صحر کده حمله ایتد کده زمین	ایتدی فرقا اعضا سنک نصف همین
غایتیله خوف ایدوب دیدی همان	یا محمد الامان و الامان
هر نه امر استک بر کوندن صکره بن	جان و باشیله مطیع سناکه بن
دیگد عهد ایت کور و دندر دشتی	بن دخی شمد خلاص ایدم سنی
دیگد عهد اولسون یا سلطان دین	کمر قریشی دوندوزم بولدن همین
امر ایدوب اولد خلاص الحاصل اول	کندی اولدی قوشه واصل اول
دیگد سعی ایتدم از دم بولمه دم	قنده رحمت ایتدی کاه اولمه دم
پس سر اقه اولدی عهد نه متین	آل ایدوب کفاری دوندردی همین
بعضی زاری دیر سر اقه اول زمان	اهل ایمان اولدی بولکد بوجه نشان
اولدی حضرت مکر د شمدن زمین	شادا ولوب بوله روان اولد همین
کون بکون منزل به منزل کندی یل	عازم شهر مدینه ایتدی یل

اول جنبتك حتى ايله يا مجيب

روضه پاكته يوز سورتك

انده جابر نام برار وارايدى	حضرت غايت محبت وبارايدى
ايتدي آنك دارينه ناته دخوك	ايلدي پيغبر اول كاره سزول
دولت آياغينه كلدي جابريك	قلبي شاد وخرم اولد جابريك
ايردي كه لطف رب العزتلك	باينه يوز سورتك كلدي حضرتلك
ايلدي مدح و ثنا بيقميري	كلدي هب شهرك قواد ماري
جمع اولونبانده صغير وهر كيمير	ديديلر خوش كلدك اي بدر ميير
حمد لله شوق و شاد ايتدك بري	ايلريك آرزو دائر سيزي
جمله ميزي خاكدن رفع ايلدك	قلبي مغرم ايددي دفع ايلدك
مقدميله شاد و خندان اولدير	هم مدخلر هم شكار قلدير
جابرلك بر پيره خانون مادري	واردي بلدي جوشاه اكيري
نازلدن عيشي نايبتك ايددي	يعني كهرلكي كوزي اعلي ايددي

اولديلر چون كاه مقصوده قرين	حضرت جبريل نزول ايتدي همين
امر حق ايله لجا من جت بر ميل	طوتدي وهر اولدي او كينه ديل
اولديلر اعلا وارنا با خبزه	كه محمد دوزك كن هب بلدير
چشمه شهرك خلق استقباله هيب	ديديلر خوش كلدك اي عالي نسك
ديديلر هيب السلام اي پاك ذات	السلام اي افتخار مكرمات
حمد لله لطف و احسان ايلدك	كه نيزي دلشاد و خندان ايلدك
هر بري دارينه دعوت ايلدي	يا لواروب تكليف و منت ايلدي
ديك ناهر قنده ايلرسه دخوك	ايلرم همين دخی اندر سزول
بويله تفيلم اتمشدي جت بر ميل	بو ايددي زيرا كه فرمان جليسل
خانه سي اوكونده هر كيش و به او	دوكد يار هب كيمي خرما كيمي جو
اتمك اول ناهر قنده الصلا التفات	واردي چوكدي برره بولك نيات
صكره فرمان اولك الله دن اكا	ايتدي ول و اديده بر مستجد بيكا
چوكدي بروا ديه دخی اول جمل	روضه سعيد ز شمد حال اول جمل

اول جنبتك

حضرتك اولادك و من ذك جبير	مجلسينه كلدي و بوسل تدي بدير
ديك شاه اسير حشمتك اولادك	اي نولا يدي صناع اولادي كوزريم
مه جمالك سيرا يديم آشكار	سير حشمتك اولادك بديره كار
كوش قل كمر مجربله حضرتك	بچه صناع ايتدي كوزين اولادك
كوزين سلك دعا ايتدي همين	اولدعا برله دوا ايتدي همين
لطف احسان و مروت ايتدي	هم طبابت هم حماقت ايتدي
ديك اولجاتون بجه الله شهب	كوزلم حيا ايتدي قلدك شفا
حق تعالي ايتدي مقصودم رسول	بيك شكر كوزدم جمالك يار رسول
قرشوشنده قذخ دال ايتدي	رويني پا بنده يا مال ايتدي
اولدي شايع بوخبر شهر و قرا	كم رسول اعلم الة ايلر شفا
هر قبا يلدن كلوي قور عرب	بعث ايتدي امت اولدجه هيت
كل عالمه كه عاشق اولديك	جان و نيلدن يار صنادق اولدير
بچه عاشق اولسون لر خلق كا	كم و در زيرا كه محبوب خلكا

وصفي

وصفي تورات و الخلد ه منكم	او قيون اولور لا ريدي شاد كام
وارايد بر رها باند اول زمان	آكه مشاكر دا يدي سائر رها بان
جملة توراتي النجلى تمام	بلمشيدك اولمشيدك دز سر خافر
حضرتك نامن صفاتن هر زمان	او قورا يدي اولورا يدي شاد كام
دير لرا يدي آينه ابن سلام	اولمشيدك هيت بود آكه نام
كلديكم ايده رسولنا سبحان	صورتدي و بچ مشكل سائلر هان
لا ترد اول شهه عالي جناب	و بچ سوالينه دخي ويردي جراب
ديك صدق يار رسول لا ينتم	كلدي اسلامه هسان ابن سلام
هيت كا تابع اولان قوم بود	دينه كلدي ايلد حقه سنجود
خلعت ايسلامه زين اولدير	يار غار شمس كو نين اولديك
هيت حبيب اللهه ياران اولدير	سا ايسينده عز و رفعت بولدير
اره دن چكدي بچه ليل و نم ناد	بولدي حضرت اول شهرده ايشتم بار
با خبر اولدي از بن جانب عمر	كم مدينه شهرينه اتمش سفر

اولدی بکری کشتی ایله هات	چایب سلطان کونینه دوانت
اولدی لردا اهل چبیب کبرته	اولدی لرد کویا که مالک غلامه
مشاه ذالشرین علی المرتضی	اولدی لرد اصحابه واصل اگا
رَبِّنا حَقِّ رَسول و چار بار راه دین و زره نری قیل پایدار	
چار یار اصحاب و احباب اولزمان	اولدی واصل بولدی کویا تاز جان
اول زمان اول کانا ناک اقصی	امردوب دیک علی یه یا اهل
شمدی حالاً صحره سن جمله دن	وار کتور اهل و عیال لرد که دن
حقنکا اوله دایم ره بربک	چکمه مکرندن لرد کافر لرد
شیریزدان اولدی شوکتله سورد	ایلدی کعبه مکارنده قرار
اولدی کافر علی دن باخبر	بلدی لرد که اهل بیت یار سفر
دورت منافق اتقا قیله همان	اشبور سیمه دوزدیلر سوزیلان
بزر سوله کیسه ایله سیمه و زره	ویرمیش ایدک دیوبه تان اندیلر

کوسوال

کوسوال اولسه نه دوز بوندن دوا	یعنی که غوغا ایده اهل فساد
ایلیوب هب جمله کفار اتفاق	کلدی الحاصل اودوروا اهل نفاق
دیدیلر کتمزدن اول هجرتیه	برامانت کیسه ویردک حضرتیه
کیسه ناک رنکن علی صورتی همان	هر بری بر کونه رنک ایددی بیگان
انلره یوز ویرمیدی شیر خندا	بر غلام کوندردیلر تکرار اگا
دیدیلر البتیه ویرسون مالیز	یوخسه غایت مشکل اولولمز
خشمه کلدی آلدی تیغ چوستیه	سوردی اول کافر غلامک و سوتیه
باشینی کشدی اقدی قانی	جاه سچینه اوچوردی جانینی
اهل آتی حضرتک هر کیمیکه وار	هب مینا اولدی لرد بوکلند بار
مخفه لراوزره سوارین اولدی لرد	عازم سلطان کوبین اولدی لرد
چون صباح اولدی عدو الدخی	اهل بیت که علی اتمش سفر
بو جمل سردار اولوب کافرله	رخشه بند سوردی ایدک انلره
صالح و صولدن نعره لراورد	دیدیلر قنده تچار سن دون کور

خوفه دوشبکه امهالی عالیشته	لرزه ناله اولدی وجود فاطمه
کلده کن کوز دکده اول جمعیتک	خوفه دوشبکه اهل بیتی حضرتک
تسلیت و رک علی دیدی اودم	که خدا قادر دوزج چکنک الله
ایتدی الله توجل اول شمع	ایتدی هم حضرتک مابن شفیع
غره اوردی الدی تیغن دیشته	شیر ووش صالیدی عدونا اوشته
آت سوزب کازه ایتدکده هجوم	لرزه ناله اولدی دل اعدای شوم
اللی مقداری عدوی خاکساز	قتل اولسا نزلری ایتدی فرکز
اهل بیت حضرت سلطان دین	ثقلتندن اولدک کفارک امین
کون بکون منزل بمنزل قطع راه	ایتدی لوسالان اولوب شیراله
صحتیله سالمین وغامین	ایر دیلر سلطان کونینه همین
اهل بیتی واصل اولد حضرتک	مهر مرادی حاصل اولد حضرتک
بو وصاله شادا اولد دیدی آکا	صد هزار احسن یا شیر خدا
اخیرت قوداشم اول دیودر عکا	بیون ایتدی اکالطف و عطا

بارک الله

بارک الله زهی لطف محیب	که قرنداشم دیه که حیب
شادا اولوب غایت علی المرتضی	دستی بوش ایلیو ایتدی ثنا
امر ایلیوب بو کرم عثمان دخی	اولدی لر بر بر لیله هبت آخی
هب مهاجر جملة انصاریان	زمره احباب اخی ادا اولزمان
کلدی لر هبت مجلسینه حضرتک	دی لکری شادا اولد اول جمعیتک
بر بر لیله هبت قرنداش اولدی لر	دین یولنده یاز یولداش اولدی لر

ایا الهی اعیان اصحاب کلم
راه شرع اوزره بزقیل مستدام

ذکر اولان موضعه شاه انبیا	بر معظم مستجابیت دردی بیتا
ایلیوب بش وقت نمازه اشتغال	ایتدی لر طاعت عبادت ماه سوال
اول زمان انده او قوم ازدی کزن	استدی لر بش نمازه بش نشان
دیددی صبر ایلیک که جبریلدر سؤل	ایلیوب حقه ایده لهر عرض حال
امر یزدانیه اول ساعت همان	کلدی جبریل ایتدی تعلیم آزان

دیکه بود ز امر رب ذلج لاله	که اوله بوخدا مکه تعیین بلال
صوفی آنک احسن و مرغوب بود	پس مؤذن اولسه غایت خود
اوله فومانی بی لاله حضرتک	دیدن سن سن لایق بوخدا مکت
مشاد اولوب غایت بلا حضرتک	ایله مدح و ستایش پیغمبری
امر حقه اول زمان و بوزمانه	اوله عادت بش نمازه بش از آن
اوله بش وقت نشانی چون از آن	بدعته حمل ایله یلر کافران
کعبه دن قوم قریش لدی خبر	که مدینه شهر نیه آتش سفر
بش قبيله تفایله همین	طوتدیله غایت جمیع الله کین
ایلدی هر گوشه دن اعدا هجوم	جمیله سردارانیدی بو جهل شور
امر حقه جبرئیل حضرت لری	کلدی کاه ایله پیغمبری
دیگه غافل اوله ای شاه جهان	که سکا قمندا یتدی خلی شمان
ایلدی فرمان او صدق المرسلین	کشف شهر طرافنه خندا همین
خندقی چونکم تمام یتدی رسول	کلدی کافر قوشا تدی صلح رسول

تجربا

اولدی کفاره مقابله اول زمان	اویج نیک اصحابیله پیغمبر همان
اولدی بکری یگه کون جنک مدام	کلشن ایدی دشمن اول بش بی تمام
قویدی کفاره قیامت کونیا	اسگر بر شفت برقی بار صبا
کیمی قاصد کیمی بیجان اولدیگر	هت بر لکنده بریشکان اولدیگر
ثقلتدن اولدی کفاره امین	سالمین و غامین اول شاه دین
خندق و خیبر احد بدر حنین	چوق غزای یتدی او مولا العالمین
اللی التی کز جری کوند زدنیر	کند اولر ایتدی بکری بش سفر
فتح و نصرت و برک حلی لایت نام	هت غزاده بولدی دشمنان انزلام
اولدی کم بولدی شهادت چوق رجال	اول غزای رده طقوز یرده قتال
ایلدی تحت شهادتده قزاز	حضرت حمزه کی بی نامدار
بر مبارک دیشنی ایتدی شهید	کند ونک حتی که بر کافوعید
قوم کفازدن نه لر چیکدی نه کز	اول شکیکن کلی شیدن معتبر
بتمش اصحاب اولدی لکنده شهید	بر عجب جنک ایدی اول جنک شید

هر برسی بولدیلر رتب لرتب	حق زیاده یلک و زحمت لرتب
حضرتک جمله غل و آغی بیسان	اولسه کفرایت دوزا اولوز زبان
اول رسول صند بدردک اثنان	کوسترددی هرغزاده بیخیرات
ایلر ایدی بر آوچ خاککی نشار	لشکر اعدا اولوردی تارماز
هرغزاده حفظ ایچون پیغیری	نازل اولوردی ملائک عسکرکی
امر اولوب جبریل و میکائیل هم	دخی اسرافیل و عزرائیل هم
حضرت امداد ایدر لرایدی مدغم	لشکر اعدا بولوزدی انبیا هم
بولدن اقدم حضرت حق دائم	وعدا ایدر دی کعبه تک فتحی اکا
امر اولوب جبریله خلوق چجان	نازل ایتدی سوره فتحی هسان

سوره فتح شریف حق شها
کعبه اللہی میسر قبل بکا

بلدی تحقیق اول رسول باصفا	کعبه تک فتن نصیب ایلر خدا
جمله اصحابه بشارت ایلدی	بوغزایه سعی و نیت ایلدی

اولدی بولون

اولدی بولون اول شجیع نامر داد	اون ایکی بیک شخمبله رخشه کوزاد
ایتدی هر نیدن سکر ایچون کوز	کعبه الله فتحته ایتدی سفر
شوک و داراتله اولدی روان	تا که قوب کعبه ده چکدی عتبان
اول محله بریل ارم ایتدی	ایرته سی بل فتحه اقدم ایتدی
کعبه ده صاباطا بوسقیان ایدی	غایتله حضرتنه کفران ایدی
اول شکیک جمله نک سر عسکرکی	رخشه بندی هب قریبیک لشکرکی
حق تعالی ورک فرصت حضرت	غالب اولدی ذکر اولان جمعیتنه
منهزم اولد قونیش قوی هسان	دیدیلر هب الامان والامان
چون امان چاغز بیلر اعدای دین	فارغ اولدی جنکدن اصحاب کربن
ایتدی خالد بن ولیدانده قبال	شویله کمر چوق کافر ایتدی ایمال
لطف حق برله بوسقیان همان	اولدی اوچ بیک عسکر لیه سنان
دیگ جانم دینر کما ولسون فدا	بن خطا ایتدم شها ستر قبل عطا
ایتدی پیغیر آنک عذرین قبول	بولدی دولتله مکاینه و رسول

هَبْ قَوْلِ وَلَدِي قَوْلَ جَانِ وَأَكُونَ	عَرْشَهُ بِحَقِّي صَوْتِ كَيْبَرَاتِ وَأَكُونَ
كَعْبَةَ نَاكٍ فَتَحْنُ مَقْدَارَ بَيْتِي حَقُّ	كُلِّ مَقْصُورٍ مَيْسَرَاتِي حَقُّ
أَبْرَدِي أَخْرَصَ بَرِّهِ مَقْصُودِي	حَمْدُ مَنْتِ أَيْلَدِي مَعْبُودِي
بِحِلْمِهِ أَصْحَابِي لَهُ أَوْلِي خَيْرٌ أَمْرٌ	بِشَادِلِقْلِهِ أَوْلَدِي وَخَالِ حَرَمِ
كَعْبَةَ اللَّهِ إِيْرَشِيهِ لَطْفِي	بُورْدِي بَرِيَادِي بِلَدِي صِنَاعِي
هَمَّ طَوَافٍ وَهَمَّ زِيَارَتِ أَيْلَدِي	هَمَّ تَنَا وَحَمْدُ مَنْتِ أَيْلَدِي
بِحَارِيَارِ وَبِحِلْمِهِ أَصْحَابِ كِبَارِ	هَر بَرِيْسِي أَيْلَدِي دَارْدَنَ قَرَارِ
كَسَنَدِي حَضْرَتِ نَدَةِ بَحْوَقِ قَلْبِي	أَيْلَدِي بِحَوْقِ إِفْسَامِ وَهَمِّ حَسَانِ
حَرَمِ وَخِنْدَانِ أَوْلِي بِي لَيْلِ وَنَهَارِ	بَرِيْبِي كُونِ أَيْلَدِي أَرَامِ قَرَارِ
أَيْلَدِي حَضْرَتِ مَكَّةَ فَتَحْنُ حَرَمِ	أَبْرَدِي بَر كُونِ أَرْحِي لَائِي تَامِ
شَوْكِيْلِهِ أَيْلَدِي عَزَمِ حُنَيْنِ	دَاخِلِ أَوْلَدِي أَوْلِ رَسُوْلِ الْمَلِيْنِ
أَوْلَدِهِ غَالِبِ أَوْلَدِي كَا فِرْوَنْ	أَخْرَجْدِهِ أَوْلَدِي بِرَغَائِيْتِ زَبُوْنِ
كَافِرِهِ سَرْدَارِ أَيْلَدِي مَالِكِ بَرِ عَوْفِ	عَارِضِ أَوْلَدِي قَلْبِنَه غَائِيْلَه حَوْفِ

اصنام

اولدي مظهر لطف رب العزته	دينه كلدي امت اولدي حضرتيه
اولمش ايلدي مالک اونچ بيگه	ايتدي بيعت خجمله هي بيغميره
اشبو وجهه اوزره رسول كاميا	قنده وارسه اولور ايلدي فتح ياب
حرم وشادان وفرخان اولدي	عازم شهر مدينه قلديليز
سالم وغانور رسول بر اصور	دولتيله بولدي دارينه وصول
بحوق غزال ايلدي اول شهر ياز	جمله هي تفصيل اولنسه سوز اوز
نيچه كوز بيگ بونك كي كتاب	اولسه كرو صفا اولوز اول عالجا
وصف باكين كولايدانك بيگان	كهر اودوز محمدوخ خلاق حجان
خاكاكي توتيت ادد عالمه	ذره لطف كيميا ادد عالمه
صاحب الفضل وكال اولدر منكم	صنع پاك لا يزال اولدر منكم
شمس عالوسيد لا بر اوز دوز	مُسْتَلِيْنَه سَرُورِ سَالَا اَرُودُوز
افزين طالع كرينه انكراند	كه جالان كوز ديلر تينغ برك
بر جمال مصطفی راصكوات	چار ياد با صفا راصكوات

کرا و لوؤسته لطفی رب العزت
 چندی چونکه آره دن برنج سته
 جمله اصحابیله اولر نه شجاع
 بندی پس بر نایقه غضبان نافر
 ایده ایده ذکر صلاح معین
 ناول اولدی بیک خلاق حیان
 بلدیکم عنبری بر شمش غایت
 کعبه الهی زیارت ایلدی
 مز دلده و قینه طوؤردی رسول
 ایندی تمش ناته قریان اول زمان
 اولک ادخال قبور والدین
 ایلدی حقدن رجا اولر پلاک ذات
 والدین عمی سس اول شناه دین

نظم ایدر حج و داعن حضرتک
 تشوکیله ایلدی نیت یزیه
 اولدی تکرار عازم حج و کاع
 رختیه بندی جمله اصحاب کرام
 اولدی حضرت کعبه الله فرین
 ایلدی قرآنله مؤز بیگان
 اولدی بشلیم امر ربنا لیسرته
 حقه محمد و شکر و نیت ایلدی
 امتن ایتدی رجا اولدی قبول
 ایتدی حج شرطن اداد وندی همان
 ایتدی پیره اول امیر عالمین
 بولد یلر اللهک امر بیه حیات
 ایتدی حیا ایلدی تلقین دین

سیرت

سایه سنده اهل اسلام اولدی لر
 ایلد کده انلر عقب ساده قزاز
 ایتدی اظهار اشبور ستمه معجزات
 حضرتک هم اولدی مقصودک
 آره دن برینجه کون ایتدی مرؤز
 خسته لک عارض و یواکه همان
 باشده غر دیدی اول ذات شریف
 وقت اذاینله بلال حضرت تری
 دیکد بیغیر بلاله یاب لاول
 وار ابو بکره ایلد یزین سلام
 جمله اصحاب بر و انصارم اگلا
 مسجده ایلدی بلال اولدم همان
 سولید کده اشبو احوالی بلال

عزت و دولت سعادت بولد یلر
 اولمشدی دین اسلام شکار
 بونجه یللق مرده لر بولد لر حیات
 ایتدی دولتله یینه شهره دخول
 اولدی اول ذات شریفی بی حضور
 عرض اولد خور و باغ حیات
 جسم پالی کون بکون اولد منعیف
 دعوت ایتدی مسجده بیغمیری
 مسجده وار ماغمه یوق بنده مجال
 اولسون اصحاب کزیمه امان
 ایلسونلر امر ایله ایت کدا
 ایلد صدیقه احوالی بیگان
 طولد قلب پاکنه غایت مخلول

آنکه اولادش رسول اعظم که	چندی صاحب حبیب اکرمه
چندی چون پیغمبر اکرمین	که امامت ایدیه اصحابه
قلنداره اولدی بکاءار منجه	اخلاقی هفت جمله اصحاب کزین
مسجد ایچری برغری قوبدی و دئم	ناکه گوش ایستدی میر محترم
مرضی بی صورت کورق نه دوز	بوفقانه باعث و حکمت نه دوز
دیددی بوفر باد و بواه اینین	هت سچوندرایا سلطان دین
اول محله ایلدی حضرت دعا	که وجودینه ویره قوت خندا
حق تعالی ویردی صحت حضرت	جسمه نالکی مانل اولدک راحته
دست دس اولد علی فضلی اگا	مسجد ویردی رسول کبریا
عزیتله ویردی اصحابه سلام	اولدیلر هت قدمده شاد کام
ایتدی اول وقتک نمازی ادا	ایلدی مولی سینه حمد و ثنا
چون نمازی ایلدی حضرت تمام	دو ندی اصحابه یوزن ویرک سلام
صورتک پیش خاطر لرینا نلرک	بلدیله که ضعفی وار پیغمبرک

دقیقه

رقبتله ایتدی بلره خزین	اولدی اصحابه بکاءارض همین
اول بکاء حقی که اولدی اول زمان	
قیل نری یارب بقاده شادمان	
چون نظر ایتدی شفیع المذنبین	که صحابه اولدی کریان و خزین
دیددی بیلک ای مسلمانر که بن	بویقینده ایلرم ترک وطن
ایلر و سینه وصیت که مکالم	نهی دن نفخ ایلک اولوک امره دلم
معصیتدن اجتناب اوزره اولوک	شری ترک ایلک ثواب اوزره اولوک
راه دین اوزره اولوک دائم متین	خوف حقدن دائما اولک آمین
ار حقه انقیاد ایلک مکالم	بر لیکنه اعتماد ایلک مکالم
دائما ایلک رعایت دینیه	خزمت ایلک شرعیه آیینیه
دینکر دوز روز و شبش وقت نماز	که ادا ایلر سسه اولور سر فر از
که فلا ربش وقتی لیل و نهار	ایلر اول جنتان عدن ایچره قرار
کیکه قلم از سه ایشی شوار اولوک	روز محشر ده مقامی نار اولور

مزارهاشند

ايش بود نينا بر کبوتر خسته دزد	اولی معوز صوکی و پیرانه دزد
بیچه بیک بیک انبیا و اصیفا	کلدی و ایتدی ینه عزم بقا
اترا دم شیت انوش قیتان نونخ	ایلدیلر جمله سی تسلیم رنخ
جدم اسمعیل و ابرهیم قفی	هت ترابا اولد اولارک مستکنی
بن دخی دنیایی ترک اتسه کرک	زبته راجع اولوب کشته کرک
سینر دخی بر برایدوب عزم بقا	جمله کر واصل اولور سزهب بگا
سز لره لازم اولان بود دمدم	روحمه ویرک صلوات صبح و شام
دین اسلام شرطلرین بر بر بیان	ایتدی تکرار اولجیب مستقان
حمد و شکر ایتدی خدایه بی شمار	کتدی اندن ایتدی داکتده قراد
عایشه دارنده اول احسن نهاده	اولور یک کون بکون ضعیفی زیاد
اهل اولاد عظامی کیمکه وار	شمقنه جمع اولدیلر روانه وار
بلدیلر کم خسته دز غایت رسول	اولدیلر هر بیری محزون و ملول
کلدی یا پینه حسینله حسن	انلری اذوق سوزدی جمله دن

ایلدیم بو آنه کک اعلام هت	فرض و سنت و ایجاب و مستحب
عادت اولسون تا که ایرنجه نمات	حج و صور و هم غزا و هر ذکوات
آره کرده اولسون اصلاجدال	ایلدکده بن جهاندن انتقال
امحق ایله سزله اولد زامان	سز ابو بکره مطیع اولوک مدقام
ذکر و طاعت اوزده اولوک ماه و سال	دائما قرآنه ایکن شیتغال
دین اسلام شرطلرین ایتدی بیان	اشبو وجه اوزره اولسلطان
دیلر ندره بحر فرقت قلدی جوش	بوسوزی چونکم صحابه ایتدی کوش
بو خیر برله پریشان اولدیلر	هر بری کر بان و نالان اولدیلر
بیچه کر یوز کوره بیک جانلر قدا	دیدیلر هیا رسول الله سکا
سز کید بجه بزحیاتی نیکرز	بز بر عبد کینه کمترز
کوز لرندن ایتدیلر یا شلر نثار	زار ز آرا غلا شنگ اصحاب کبار
خاطر خاطر لهرینی تسلیت	ایلدی تکرار اوکان فرحمت
ایلم لا بد بقایه انتقال	دیگه غم چکن بود حاکم جلال

اشبو

تسلیت وردی رسول لایزال	دیدم غیر چکن بود ز امر جلالت
اولی یکی شنه زاده پاکیزه رای	ایلدی لر فر قتیله آه وای
جمله اهل بیت که تکرار رسول	دیدم تمام پیدرا و ملک ملول
انلره ایتدی وصیت لر رسول	منفعت آمیز نصیحت لر رسول

**اهل آئینک فر اقی خرمی
قیل بزه یار بشفع اول حضرتی**

ایشبو وجه اوزره رسول لایتام	ایتدی هر حال امانت با التمام
امر و نمیی جمله امت لایلدی	بیته که اصحابه فیها امر ایتدی
اولدی عارض انلره اول دم بگا	دیدیلر هب فرقت او اولیتسا
اولدی کران اولی شنه زاده کان	ایلدیلر ناله و آه و فغان
واقف اولدی چون بو حال فاطمه	که رسولک عنبری پر مش طامته
دیدم ای امر دعا اتکم بگا	جمله دن اول اولام و امین سگا
حد ذاتنده قودن اول اول	ایلدی سلطان کونیننه دخول

اهل بیت حضرت سلطان دین	اولدی لر تسلیم رب العالمین
حضرت عزنا نله اول دم هممان	اولدی امر پادشاه انس و جان
دیدم وار بندن جیبیه سلام	ایله هم قینلر فقله اعزاز نام
داخل اولد قده حبیبیه مضطرب	هر نه کلام ایتسه نام اول اکتا
ایتدی عزرائیل اولدم عزه زمین	کوردی طووز انده جبریل امین
ایتدی عزرائیل جبرائیل رسول	که نه امر ایتدی خدای لایزال
دیدم بود ر امری رب العزت تک	قبض ایدم روح شریفن حضرت تک
بو یله فرمان ایلدی ربم بگا	کیرمز مکن اجازت سیز اکتا
اغلیو اغلا بو بیک لایستام	کیردی وار حضرت و برک سلام
صوردی جبریل امینه اول سخی	که سبب نه اغلاماغه ای اخی
دیدم حاضر قایوده بیک تمات	انکی چون اغلازم ای پاک ذات
کرا ولور سه آکه دستور لای بود	اوستو که کیرم کلکه ایلر هم
ایلدی عزرائیل اول دم دق باب	دیدم دستور وار ای عالی جناب

دیر لرینک اسمنه پیک تلمات	کینسه دستندن انک بولزنجات
شیمدی آنک قصده کلش دزد	حقدن اکا بویله اولمش دزد
وار قیوی آج اجازت ویراکنا	چون بولش مقصد ایدر کلسونجکا
فاطمه بوسوزلی ایتد کده کوش	ایلدی قلبنده فرقت بحر جوش
قابوی ایدی کشاد اولمه لفا	کورمک لکن یوزینی صورتا
یوردی عزرائیل ودم دیکه هین	السلام ای فاتح ابواب دین
السلام ای ماه عالم السلام	السلام ای شاه اعظم السلام

روح حضرت حق عزرائیل را
موتی آسان ایت جا یار تبتا

چون رسول عزرائیله ایتدی نگاه	ایلدی اعزاز نامر اول بادشاه
دیکه ربه ای قونداشیم سنی	قبضه می کوندردی اکاه ایت بنی
دیدهی کلام هم زیارت یلیم	هم دخی روح شریفک قبض ابرم
لیان غایت ساکه مشفق مهربان	اولمش ای سرور آخر زمان

فاطمه دیدیکه کینسن قیل ایلان	کینه دوزخا جت که کلدک بوزمان
دیکه وار بندان رسوله ایت سلام	کمر بولوش سونلیم بزیج کلانم
دیکه شهادی خسته دوزخا ایت رسول	وقتی ایچی ایت سوزم ایله قبول
دیکه البته کور شمتک ایت سترم	کمر رسوله بولوش مق ایت سترم
خوفه دوشدی فاطمه اولدم همان	آه سپینه ایتدی احوالی بیجان
دیددی وارحالا قیوده بر عریک	کمر سکا ایلر بولوش شماغه طیک
حاجتیه واردیر کلو بندز قابوکه	کنم در کیر مینجه طابوکه
دیکه سن آنی مرثی ایتدک قیاس	اولدر رهت قاتل کل اناس
اولدر رهت خلی بیجان ایلین	قبری ایحیک اقصه ویران ایلین
دیلری جروح فوق ناک ایدن	شاد اولان کور کلری غمناک ایدن
والدینی کریمناک ایدن او دزد	جمله اطفالی هلاک ایدن او دزد
پادشاهلر تختی ویران ایدد	ساملری رستم لری بیجان ایدد
ایکیا اولیسا و عالمان	پنجه سندن بولما مشر دزمان

حق تعالی بویله فرمان ایلدی
 امر که فرمان برم الان سنک
 کرد بلسنک قبض روح ایدم شها
 لطفله اعزاز ايله اکر ام ایله
 دیدی شیخ تبر بود ز سندن
 اهلی اولادی اخی باهی
 آیتها ندرله ایدون اخی باغ
 جبرئیل کلسون صورام متلیم
 اولدی عزرائیل اینک مر نه زلم
 اول محله حضرت سلطان دین
 هر بری سینه وصیتلر ایدون
 دیدک الله مطیع اولوک مدام
 روحمه ویرک مکتوت کایما

حفظ

حفظ ایدک ایما نکر شیطانده
 ایلمک دهر دینیہ اعتماد
 بی وفاد ز غایتیله بوجھان
 پیچه بییک بییک نبیا اولیا
 بن دخی اعراض اطاعت ایتلرکم
 ترک دین اعز عقیبت ایلرکم
 سزنجون قلبیکو انک منلون
 اول ایکی شه زاده یلر ایددی نگاه
 دیدی دو پیچه نظر ایلمک بیگاه
 بو جوای چون امامین ایتدی گوش
 دیدیلر و فرقتا او و کیکتا
 اغلا شوب فریاد زاری قلدیلر
 ایتدی فریاد غایتیسه وفاطه
 کمر بولا سز معترف سلطانده
 اولک اصله دولت دینایه شاد
 او ماسون هرگز وفا عاقل اولد
 کلدی کندی بولمادی اصله وفا
 قرب مولایه عزیمت ایلرکم
 آرزوی قرب اعلا ایتلرکم
 حقلن امرن جانله ایلمک قبول
 اولدی توحید اغلدی واتدی آه
 جدیکو زیر ایدر عزم بقا
 دیدلر نده بحر فرقت قلدی جوش
 محنت او کربتا واحسرتنا
 خرنه نالان و کریان اولدی یلو
 بلدیلر کمر عسکر کایر مش خایته

ایلدی جمله مقر بلر فغان
 دیدی تکراره وزاری تریک ایدو
 هت وصیت سوز لری سوز کدم
 نصیح و پندم بود لیاصل کلام
 دیدیلر چون بونله دزام کرا له
 چون بصیحت سوز لری اولدی تمام
 امر اید و باول پادشاه کرد کاز
 بلدیلر که قبض اولور روح رسول
 طولدی ما بین ستمون زمین
 ویردیلا اول سلام اندر صلوات

قوبدی کونا که قیامت اولور مان
 امر حقه قلبی کوی بزرگ ایلرک
 جمله کرحقه سپار شرت ایلکم
 دام اولوک امر نیه اللهیک ملام
 چاره یوش بیک کره آتسکه آه و آه
 کلدی عزیز ایل بینه ویردی سلام
 کلدی یا نبجه ملک لری شمشاد
 هر برسی اولدی کرمان و مکلون
 دیدیلر هیت الت سلامی شاه دین
 دیدیلر صولک الفراق ای پاک ذات

سنده ای دل ایله عرض اشتیاق

دی مدام الفراق الفراق

دیدی عزیز ایل یا سلطان دین / قالدی بر ساعت قدر کله همین

دیگر رنندار

دیدی بر مقدار امان ویرکل بکا
 اول محله اندی جبرائیل نزول
 دیدی ایردی ای اخی یوه الفراق
 دیدی هاشاکم اولام سند جدا
 سناکه یگر می یک بیک کر نزول
 کلشکه سنا لره اوچ بیک تمام
 دیدی ویر امدی خت بر یا جبرئیل
 دیدی ربک ایلدی سناکه سلام
 هت سنک چون زینت اولدی خندان
 روحیکه تعظیم ایچون اهل سما
 اول شریف روحیکه رضوان شیط
 یوم محشر حضرت مولی سنی
 مرسلین و انبیا و اولیا

جبرئیل کلسون سولم وار ککا
 کوز لری کرمان ایدی قلبی مکلون
 بیچون اولور سون بوکون بند ابرق
 لیک قلم دو کمنای کان وفا
 ایلدم بوانه دک بن یار سولم
 کلرم ابرق زمین ای هسام
 کمنه وعدا تدی بکار بجه کپیل
 خاطرک صوز دی وایتدی خیرم
 هت کشا دا اولدی در هفت آسمان
 صف صفا اولدی منتظر لر در شهنا
 حوری و غلمان و ولدان منتظر
 جمله اول ایده ایحیا سنی
 یوم محشر هت کا محتاج لولا

دین و آیینها آیتله افتخار	قل رعایت جنمله اصحابه
اغلیوب دیدی یا شاه کزین	دین و آیینها آیتله افتخار
حضر کدر کائناتک اشرفی	اغلیوب دیدی یا شاه کزین
ذی سفادت کو خدا ویرد سکا	حضر کدر کائناتک اشرفی
امتیکن خیر و شر سن سؤال	ذی سفادت کو خدا ویرد سکا
جمله دن اول سن کبر و سن جنبه	امتیکن خیر و شر سن سؤال
امتکده هر نه دکلی سنینات	جمله دن اول سن کبر و سن جنبه
دیدنی سلطان رسالت ای اخی	امتکده هر نه دکلی سنینات
بینه تکرار اصل بیتیه و داغ	دیدنی سلطان رسالت ای اخی
حضرت بو بگری دعوت ایلدی	بینه تکرار اصل بیتیه و داغ
دیدنی ای یار یاردی غنیم غایته	حضرت بو بگری دعوت ایلدی
بو لوله دز امر خدای لایستام	دیدنی ای یار یاردی غنیم غایته
	بو لوله دز امر خدای لایستام

اهلیه

هر شریف سن هر لطیف سن جمله ک	اهله اولاد مکه آخیا بیه
امتک ایلرم تفتیش حال	شعرعی اجرا اید و نیل و نه آذ
امتک چون ایتک قلبک خزین	اولدی صدیقک بکا عارضهین
امتک کدر امتک انک الطفی	دوشدی چونیم آره مؤزه افتراق
ذی فصاحت کو سکا اولدی عمکا	ایردی اول دم کو چیب کرد کار
ایدی سسن ایل اطبعک ملال	جیر نیلیله و داغ شدی همین
جمله دن اول سن ایر رسن نغمته	اشکارا اولدی بینه بیکن تمات
وارا بیه حق غفولید و بردی نجات	اولدی ربیک شمردی مشتاقک بسکا
بوندن ارتوق یوق مردم بردخی	کل پیور عمر جنان ایله همین
اندی اول شاهنشه مرد شجاع	ساکه غایت مشفق و هم مهربان
هم وصیت هم نصیحت ایلدی	وقتیدر کل واصل جانان اول
ایلرم حالاجا بابت دعوتک	دیکد قالدی همساکه بر دخی
سن اولور سن بیرمه قائمقام	ویردی عزرا نیله دستور اول هم
	اولدی حقن امر نه تسلیم و رام

قیل جبیبك حریتچون یاغنی
امریکه تسلیم اولنلردن بنی

ایردی اولدم کور ایله طعی مکان	اوله معشوق عاشقه وصللهمان
عایشه حضرت نردن ماعک	یوغدی کینسه قنده آشنانا
اهل بیتن ایله دعوتینه	فاطمه اول ایرشدی یارینکه
سؤیلدی کوشینه ستر بر کارم	اول کلانم دکن اول زهر اشاد کام
ایلد یار صکره زهر دن سؤال	کرنه بیوردی رسول بی مثال
دیگن زده ایله باکه رسول	جمله دن اول ایده م که وصوول
انک ایچون شادا اولو کولدم بود	غمو محنده فرخ اولدم اودم
جمله اهل بیتی تکرار اول زمان	ایلد یل زار و فریاد و فغان
پینه اول سلطان کافی مکرت	ایله خاطر لرینی تسلیت
دیگه اولسون جمله کیزه لوداع	باقدی عزرائیل اول مر د شجاع
دیددی کل امدی جاز تدر سکا	امرحله صنون اجل طامن بکا

کرد یلرسنک ویره یوسکا امان	دیددی عزرائیل یا شاه جهان
عمرک اولسون دیر خدای لاینام	نوخ پیغدی کی بیک یل تمکام
صولدینه منجر اولوز احوال عجیب	دیددی چون شمیدی بود فرمان بپ
عمرک آخرا اولورایلرسن وفات	دیددی صکره طاقت ایردکات
کرمی اللهیمه ایتدر رجوع	دیددی یا عزرائیل ایتدیر شروع
جنتک طیبین قوتدی اول زمان	اول محله آکه عزرائیل هممان
کلدی جیسیم پاکنه غایت آلتم	مطمن نفسی اولون لر زان اودم
اولدی اعصای شریفی بی مجال	ایتدی یاغینه روحی انتقال
اضطرابه دوشبکه اول جسم لطیف	ساقنه ایردکده اول روح شریف
ماه عمری اولدی غایبته هلال	صدرنه ایتدی چور روحی انتقال
اولستیکجه سنده زبکات	دانه لولوکی ددر روان
قورکیدر میسن زری شمک ملول	فاطمه دیددی در یغ ایا رسول
قلب غمناکن تشکی ایله	پینه زهرایه تشکی ایله

اول زمانده اول رسول بيك نام	برمشندي التمش وبع يا شيه تمام
صوك جوانده ديكي ايك ذات	الصلوات والصلوات والصلوات
اولدي الحاصل كلام اول در همان	رحمة اللهه سعادتله دنان

دو كنج پاك مصطفى رافا تجه
پادشاه انبيا رافا تجه

جان و دلدن ديه لهر صبح و شام	الصلوات الصلوات والصلوات
الصلوات والصلوات ايك ذات	روحك يوز بيك سلام هر صلوات
روح پاكك حرمي چون بار رسول	ايلاه حقه ده اولان مدم قبول
ايكرم ميمت جنابك دن فقيد	امتكدن عدايدو اول دستكيد
حالي عذريله كسند اخانه بنت	اند وان هاسن شه ذيشانه بن
رهبم ايلرسنه عناييت بار رسول	اورم سنندن شفاعت بار رسول
بن كونه كمر آييه و صفيك بيان	ايت قبول عذرم يا شاه جهان
حضرت بار خدا حقي ايجون	ذات پاكك بريا حقي ايجون

ديدي عزرا ييله مونك شددي	هر كشي به بو ييله ميبد زحمتي
ديدي اي شاهنشيه وجه حسن	رفعله طو ندم سني والله بن
كوش قل ايددي يا شاه جهان	شدت موني ايدم ساكه بيان
اولدي ناسا ناسه مونك شدت	بيك قلع اورمقدن ارتوق رحمتي
حق تعالان اودم ايتدي رجا	ديدي بارب موني مشكل ايت رجا
تك ضعيف تلميمه قل قولاي	بودرز مقصودم اي بار خداي
اول و آخر مراد ميمت	امتيم در امتيم در امتيم
بارك الله ذي رسول باصفا	اول محله هاتن ايكه رجا
خاطري خوف اولومك بار ايددي	بيك غايتله حرارت ناك ايددي
درلمشدي وجه پاك جانجا	صوبله النن سلردي دائما
ويردايدي دائم دلنده كاه كاه	ديرايدي ويراكه قوت يا اله
حالت نزع كنجيه تار رسول	امتن ايتدي رجا اولدي قبول
ذي سعادت ذي كرنت امته	جان و دلدن امت اوله خضر

چون زانیت رب العزت زانیت
 چون وفات آندی رسول ستمان
 خدمت چون آیدی عزرائیل که
 روحنه تقیسه چون بیک صف
 عرش و کرسی و جنت و هفت آسمان
 روحنی اعلازیه واصل آید
 با خبر اولدی چون اصحاب کربن
 کلدی اول اهل بیت آیدی
 ایلدیله ما تم و آه این
 اول ایکی شهرزاده لر زار آید
 دیدیلر و احسرتا و فرقتا
 بز فضل فریاد و زاری قلدیکر
 اغلقدن اولدیله غایت زبون

ایله سبجا اغلقدن جکا
 آیدی روحن رحمة الله روان
 الدی روحن آید عرشا
 اول ملک آید ایلر غراز نام
 آیدیلر تقظیم و کرم اول زمان
 رحمت مولا یه واصل آیدیلر
 که جهاندن چکش اول سلطان
 کوریلر که امش عفت آیه سفرا
 که قیامت قوبدی کولاک و حین
 هجر و فرقت انلره کار آید
 محتنا حزنا ففانا و نیتا
 امرنه تسلیم و راضی اولدیله
 دیدیلر انا الیه راجعون

چار باره

چار باره جمله اصحاب کربن
 دیدیلر یوق اغلقدن فایده
 ایلدیله آه فریاد دن رجوع
 امر بیله حضرت پیغمبری
 فضل بن عباس صوفی و کاشف
 غسل اولوبورکن اول سلطان جهان
 رفقه طو توك که اول جیسیم لطیف
 نوردن اول جیسیم شریف اولی فرق
 ایلدیله چون غسل امرن تمام
 حضرت جبریل حنوطیله کفن
 قبرنی حاضریم بیتا قلدیلر
 دیکجه برائیلنک ازه الصلا
 اول کلدی ملکلر فوج فوج

آیدیلر دفن آنکه نیت همین
 دقتنه قلام ایلیکد قاعده
 آیدیلر تجهیز و تکفین شرووع
 اغتسال آید علی حضرت نبری
 نور برق اولدی علی نیک دستینه
 برصدا ابردی سماندن ناکهان
 هم لطیف و هم ظریف دهر شریف
 اولدی فضل و علی نور ایچ غرق
 قار شوسنده آیدیلر جزئی قیام
 حاضر آیدی وصا دیک اول بدن
 جمله مؤمنلر کلمه جمع اولدیله
 حق سلیم آیدی رسوله آید
 بیر و کولک اراسی طو لک اولدی بوج

ابتدا انزل نماز قلد بیلد	صکره مؤمن کلوب جمع اولدی
اونج کون اونج کجه نمازینی آنا	ایلدیلر ایتدی لر خیر و دوعا
جسم پکن ایتدی لر مدفون خاک	دفن اولدیلر خاکله اولجسیم پالک
تابعین و جمله اصحاب کرام	دیدیلر هب الصلوات و السلام
اون ایکی سنده ربع الا و اولک	ریخت ایتدی آفت ابی عالمک
یومرد و شنبه ایتدی وقت ضحی	کتدی عقبایه محمد مصطفی
ایله روح پاکینه دانه اولد هم سلام وهم دعا وهم ثنا	
وقتی دزای خامه ایت فریاد دوزخ	فوقیه له اشک چشمین قل نثار
بز فصل مرتبه سنن تح بر قل	مدح ذات پاکینی ذکر بر قل
امر حقله ایلدی طی مکان	کمر اوله بر نیجه کون کوزدن نهان
موتی تاریخین صور انلر حضرتین	اون بر نیجه سینده بییدی هجرتین
ای در یغسا اول جیب بر کمال	ایلدی دار بقایه انتقال

وقتیا او اولیتا واحسرتنا	کجه ااندن کندی اول بیدرد و ججا
ذات پاکینی اعظم لاسما ایدی	بی بدیل بر نشیئه ک بر ایدی
بر معظم بحر دی پایانی یوق	بر اولو سلطان ایدی احسان چوق
کائنا ته سرور سالا ایدی	شمس عالم سیدالا بر ایدی
تنلره جان جانلره جانان ایدی	مشلی یوق بر بی بدیل سلطان ایدی
بویله دزد هر دینک عادت	کمر بوزار هر لحظه بیک جمعیتی
گر نبی و شکر و طی شکر خاند	جمله سی پاننده هب یکساندد
بی وفادر غایتیله بو ججهان	کیسییه تمز و فایر من امان
بدر عالم صدر موجودات ایکن	افتخار کلی مخلوقات ایکن
اویله بر سلطانه قلمادی وفا	خاکه مدفون ایتدی بو جرح نونا
عاقل اولان اولسون دنیا پشاده	السنون دهر دینیه اعتماد
ایردی چون اطراف واکناه خبر	کمر بقایه ایلش حضرت سفر
ما تمرا ایتدی مکه و شام و عراق	دیدیلر هب الفراق و الفراق

دید پلر کمرای در یغیا یا حَبِیب	ملک محسنده قودک بیزی غریب
عرش و کرس و بیرو کولک انسر و ملک	آفتاب و ماه تاب بینه فلک
دید پلر هب الفراق و الفراق	که رسول بتدی جهاندن افراق
طوره ای دل سن ذخی لیل و نهار	فرقیله اغله دایم زار و زار
دلده و ردایله صلواتن مکلم	روح پاکینه همیشه ایست سلام
بویله دژا خوال عالم تا ازل	ایریشو ز آخر امان و بر من اجل
انبیا و اولیا و انقیاسا	بولد پلر چرخ چکرودن وقتا
فخر عالم سید کونین ایکن	ذات پاککی اعظم لیکن جمله دن
آمدی دهر دینیه اعتباز	ایلدی دار بقکای اخیستاز
که مراد انستیدی اول وجه حسن	تا قیامت اولاییدی صاغ آسن
اومار زکم حضرت بار خدا	صولا نفسده آئینه اندن جدا
فاطمه حقیقه اتمشدی دعای	که آکا اول واصل اوله ابتدا
پکدی چون موت رسولدن التی ای	خسته لندی اول زن پاکیزه آئی

وعدده اتمشده اکا حق سابقا	اوله نسونه شفیع اول مه لقا
ویرمشید که بر حجت خدا	صقلا رایده جانی کبی تا نما
ایلدی انبیا علی بی فاطمه	دیدن بن کشته کردد آئمه
اشبو صندوق ایجره اول حجت کرد	میزیم ایچون ویردی ربه یاد کاز
ایلم ساکه وصیت کومنی	قبزه قود قده بله دفن ایست آئی
هم حسینیله حسن ساکه مکلم	ولسون الله دن امانت یا امام
اشبو وجهه اوزره نصیحت ایلدی	ماه کونینه عزیمت ایلدی
بینه تکرار اول ایکی شمه براده کو	فرقه دو شد اوسر و آزاده لر
اوما تهر ایلریکن حضرت	اوغرد پلر فرقت اوزره فرقت

بیزیم بیز چون بومیش امر خدا
حق تعالی رحمت ایده دایما

ایلدی رحلت بقایه چون رسول	اهل بیت اصحاب قلده هب ملول
اتمشدی چون وصیت اول امام	که ابو بکر اوله اصحاب امام

اولش دې هم عضو بېر شکرید	لرزه ناک اولور دې دشمن همچو بید
خلقه عدل و داد ایدل لیل و نهار	ایتدی اون برین خلافتده قزار
اول دخی التمش او یجه ابردی تمام	بولدی عاد لکله شهرت صنم و شام
بردی پس عمر شریفی غایتسه	عازم اولدی روح پاکی حضرتسه
برخیزت ابن کزید ابن پلید	غافلای ایتدی نماز ابره شهید

ایده حق روح شریفین شادمان
اوله راضی منبر اوله جنان

جامع القرآن امیر المؤمنین	یعنی کما د شفیع المذنبین
اول دخی تحت خلافتده قزار	ایلیون عدل ایدی کتیل و نهار
کاتب شاهنشاه کونیز ایدی	نامهم عثمان ذوالنورین ایدی
علم وهم حلم و حکم او هم زکا	جانب حقدن صولش دیا کتا
شمع بزم حضرت سلطان ایدی	برمعضه شاه عالی شان ایدی
دکدی چون آکه خلافت سفلت	ایتدی کابل و ن لکی بل معذرت

ایتدی تحت خلافتده قزار	امری اوزره اول اسپر نامت کاز
ایلیون کفار که ایتدی جهاد	حضرتک آینی اوزره عدل کاز
نامی عدلیله ممتاز ایدی	کفری خون اسلامی اعزاز ایدی
مشترکینه چکدی عسکر اوزدی	دین بولنده ایدون سغنی بکنغ
دین اسلامه رعایت ایتدی	چو کینه آکه بیت ایتدی
غایتیکه مؤمن واقعا ایدی	حاکم ایدی عالم و دانا ایدی
شرعله حکم حکومت ایدی	ایکی بلد و زن آی خلافت ایدی

التمس و بیج یاشنده ایدی اشغال
اوله اندن راضی حی ذوالجلال

اولدی دولتله عمر مسند نشین	چون وفات ایدی و سلطان کزین
حضرتک آیین ابراصیح و شام	اول دخی ایتدی عدالتله مدام
خوف ایددی شد تندر عثمان	آتش طبع ایدی اول مزج همان
فتح اولدی دولتله مصر و شام	ملک اعدیه چکون لشکر مدام

المنبر

ایلیویں دائرہ رعایت دینی	ایتدی اجرا حضرتک آیتنی
ایردی چون سکسن ایک ایسه نام	بیر اولویں غایتله ولدی قندی لام
انی ده قرآن او نور کن بر عینید	ایتدی دارنده عسکر کی شهید
اوله حق اندن دخی راضی مہکم	
روح پاکی وله دائرہ شاد کام	
امر حق ایله علی حضرت لری	اولدی اصحاب کرینک سرور دی
مالک دلدل و قنبر ذوالوفتار	فاتح الخیر شیعیم و نام مدار
هم شجاعتم هم عدالت هم سخا	اولمشیدک جابیح قدن عطا
اول دخی بنش بل خلافت ایلدی	مر شرع اوزره عدالت ایلدی
وار ایدی بر خابجی بد نخت و نوم	یلدی بر کون نماز ایجره هجوم
ابن ملجم که نام اولمش ایدی	بغشیکه برورش بولمشندی
ایتدی اول سلطان اول نادان شهید	ینته کوا ولدی عمر عثمان شهید
انلره دائرہ شیع المذنبین	دیر ایدی ستر ستر ایبر المؤمنین

دوردی او توذیل خلافت سور دیلر	علمه علیله رونق و بر دیلر
طوتدی لبر هب ملک باقیده مقام	جمله سندن اوله حق راضی مدام
چار یاران حرمی چون با محبت	
قل شهادت رتبه تن با که نصیب	
قرت العینین مولا العالمین	زاده زهر احسن ایله حسین
یاد ک ارین علی المرتضی	اول ایکی شہزاده پاکیزه نا
چون علی ایتدی چاندن ارتحال	انلره ایتدی خلافت انتقال
اولش ایدی اول ایکی سلطان اولدی	شرع له حق خلافت انلرک
اویدی شیطانه خروج ایتدی	اولدی دعوی خلافتده عنید
حضرتک ایتدی طریقندن خروج	ایتدی اول سلطان نری قتل شرع
سابقا اول یاد شاه لوریزل	بو یله تقدیر اتمشیدی تا ازل
کبر حسن مظلوم اوله ظالم زید	زهر الجور و نجل اوله اول شہید
ایتدی چونکم زید اول شاه مقدم	یعنی اولاد رسول الله مقدم

زهری بچہ دینار حسن اولاد شہید	روح پاک نشتاد ایدہ رب مجید
اولاد سردار شہیدان اول جوان	اولدی خا اهل حضرتہ بولدی جان
اشب و وجه اوزره یزید بد لغا	ایلدی اول حضرتہ ظلم و جفا
ایلیو ظل اخلافتده قراد	ظلمه حکم ایلدی لیل و نماز
آره دن ایلدی طغوز بلچوروز	کمر حسین اندن همیشه اولدی دوز
اولادی رلم که بیعت اندی	امر نه اصلا اطاعت تمندی
اوستونه عسکر کج کون اول نبال	باشنده قصدا یلک ایلدی جمال
گر بلا صحرا سی ایچیده کیزید	ایلدی بر نیجه کون جنک شایید
جمله اولاد وانستا اول زمان	العطش پیوا یدر زردی فغان
کچکم واریدی اول وادیده سو	تیک ضربت اتمشک و برزدی عدو
ایلدی بر نیجه کون مرتانه جنک	اولدی اول وادی سرعد وانه تنک
پس حسین اولک صورت لعد زبون	قبلا دی اطراف فی اعدای دوت
اولدی چون غایت زبون اولد حسین	یقدی رختندن حسینی برعین

قبر

قلب پاک کنده لیمانندک اشتر	یوغدی اول کافرا اولد اصلا مکر
اول مبارک با شنی تندن جندا	ایلیتوب قلدی کا ظلم و جفا
وحش طیارش و ملک ایتردی فغان	لرزه ناک اولدی زمین و آسمان
ما تهر ایتردی آفتاب و ماه تاب	طوندی روی عالمی ابر و سحاب
هی نه احمق کافر ایش اول لعین	ایلدی آل رسول الله کین
بویله برید فعله حرمت ایلدی	ال واصحابه اهانت ایلدی
طولمشندی قلبته کبر و غروروز	اولدی رحمتدن ایکی عالمده دوز
واقع اولدی چون ماینه بؤل	دلکش اولدی یزید بد فعلال
پاک پاکیزه شهیدین اولدینیز	واصل سلطان کونین اولدینیز
اولدی لهر عادلین و عالین	اولدی لهر کاملین و فاضلین
هئم حسینین و شیبین اولدینیز	هئم سعیدین و شهیدین اولدینیز
اولدی لهر مظلومین و مقدر لیز	اولدی مرحومین مقبولین هئم
اولدی نلر هئم بلاه الصابین	اولدی نلر هئم قضاء الراضین

سید الشهبان اهل الجنة هم	فرقة العیتین اهل السنة هم
دار دنیا ده اما مین اولدیگر	دار عقبا ده هما مین اولدیگر
اول ایکی ابن امیر المؤمنین	اولدیگر مقبول رب العالمین
اولدی چون اثر شهید کربلا	ایکی سندن ده اوله راضی خدا
اندرک روح حقیق چون یا معین	
قل نری عدا نفا قذین مین	
حمد و سنت حضرت حقه مذم	بوجریدیم نظم اولوب اولد نظام
بنکه بری کس کیتنه کت تره	برکنه کاره اسی جحره جاکرم
بن نه خاکه که قصص تالیف ابده	انبیا احوالی توصیف ابده
شاعرانه شعره تقلید انبیکه	نظمه تمجید و توحید انبیکه
بوجه دز غایتله شعره پاییم	دادحق نرله علمد زمانیه سی
کوش ایدرسه که بوصف اخوات	رتبه شعری ایتم جریف بیگان
شعر غایت رتبه عظمی دررز	مالک اولان عالمه و داناد دررز

شاعر

شاعر الطاف زو اندر شعر	هم سخن خیلینه سلطاندر شعر
شعرا و ذکر اوله توجیه خدا	یا اوله نعت رسول کبریا
شاعر اولدی که اوله شیرین زبان	چار یار و صافی ایده بیگان
انبیا احوالی توصیف ابده	خوب زیبا نسخه ترا لیا فایده
شاعر نادان او ذکر هر زمان	اوله مداح جمال دلبران
حمد لله که بنی پسر و زردگار	ایتدی مدح رسول و چار یار
شاعرانه شعره تقلید انبیکه	بر فصل مولی مه تمجید ایده
کجه علمه یوق بنم ای یا رحمان	اولمشه لیکن محبت علمان
یاد شاهلر یاد شاهدن مذم	ایلرم عرض رجا هر صبح و شام
شعر با کیمله بنی هر دامت	ایده و صراف کرده انبیکه
انبیا اولیا و اصنافیا	یشفره رعبت ایلریمش سابقا
شیخ اربیه فندی نام عزیز	بؤله اعلام ایتدی اول اهل تیز
خوجه عالم رسول با صفا	یعنی بوالقاسم محمد مصطفی

حظ اید و بشو حقیق و ن رسول	ایلر دیر صونلجه قبول
واریدی مجلسدن شاعران	مذبحی ایلر لاییدی هر زمان
بیرسی کعب و بری حستان نام	ذات پاکن وصف اید لردی نام
بر قصیده صوندی بر کون کعبا	بر مبارک خرقه سن ادی عطا
اول قصیده حقی که اولدی قبول	کانده نظم اولمش ایدی مدح رسول
بن دخی سعی ایلده صبح و مسکا	بولدی حقیقده کتابه انیتها
کر قصوکر واریسه معاذ و زاید	بوفقیری حرم و مستر و زاید
حضرتی مدح ایلدجه شاعران	نغ ایلد مش شعری بیدک مستعان
شاعره یخشایش حقد رشع	هر نجه مدح اولسه الیقدر رشع
شعر برد ریای بی با یاندوز	انده بر کینت بیها اندوز
بحر نظم ایتدی کانه عارفان	اولدی غواص و شناور شاعران
کاک طبع پاک که اول کینه دست	ایر کوزن قفلن اید رشاع
دانه دانه ایلکوب دیر لر شیکاز	سلسک طبعه نظم ایدوب ایلر نثار

شاعران

شاعران اول کینچی چون ایلر کثاذا	هر نه دکلی ولسه حرج اولور زیاد
اولدی شولک پایه سی غایت کبیر	اولدی مالک حمد لله بو تفکیر
شعری زم ایلر نیجه خرناب کار	زعفران قدرن نه دن بسون حجاز
موفرت ربت سعادت در شعر	کیمی ادر هم کرامت در شعر
قونیه ده مدنون اولان منلائی	خوش دیش بو بیت اول اهل علوم
از کرامت بکند اولیا	اولا شعر شت آخر کیمیا
هر نه دکلی کلد پیسه شاعران	ایله حق روحلر نی شادمان

شاعران ارواح حقی قبل عطا
رتبه شعری بکایاربتنا

حمد لله که دعام اولدی مجاب	بولدی غایت بو کتاب مستطاب
حضرتک وصفینی اجمال ایلدیم	عذریله اعلام حوال ایلدیم
چار یارانن ایدوب مدح و ثنا	اولدی روحین اما مینه دعا
انبیا حقی که تیر بر ایلدیم	اولیا حقی که تسطیر ایلدیم

شمس کو نینک جمالی حُرمتی
 عز و شانی روح پاکِ حُرمتی
 ال اصحاب عظامی حُرمتی
 قیل بزه قرانی دنیاده رفیق
 والدینم اخوتانم اقربانم
 ایله ایمانیله قرآنیله حشر
 اول و آخر بود ز یارب رجاء
 تو به یارب سیتا تو جو قوسیم
 کر چه جو قدر بنده عصیان و خطا
 هر نه د کلی جو عیسه بنده کناه
 بیک بر اسمک حریت چون با کریم
 تو به و توفیق میسر قل مقام
 بودهای گوش ایدن لخوان همین
 رفعت و قدر و کمالی رفعتی
 رؤضه پاکینده خالی حُرمتی
 چار یاران کرامی حُرمتی
 رحمتیکه ایله عقباده غریق
 پیرو استقامت عموماً استقام
 صالحان و اهل ایمان حشر
 انه محشره حبیبکدن چنا
 ذاتکه لا یوصلو تو یوق بینه
 سن کر بکسین عفو قادی سن شها
 رحمتکدن چوق دکلد زباله
 هم حبیبک عز پنجوز باریجیم
 در بزه فردوس اعلا ده مقام
 دینیه آمین یا اله العاکلین

توحید

بوی کتابه هر که ایترسه نگاه
 دستینی بوش ایلیو اندن رجاء
 بوزجای هر که ایترسه قبول
 آیتیه دنیاده دائر شادمان
 هر یک که کا وله دل و قلبی فصیح
 ایلم کاتب افندی ز رجاء
 سین شین و راه زایان مایه
 ایله اول کاتبه رحمت حنا
 حمد لله کم که بی اندی حنا
 بوندن اقدم بر قصص نالیف ایدن
 هفت باب و ز راه اید و رسمن انک
 ولدجا بیاتی سکر نیکه قریب
 فضل حقله بودخی بولد نظام
 بائی و کرد ز ویش و یا خود با نشاء
 ایلم کور و حسمه ایده دعا
 حق انک بیک حاجت اید چسول
 ایده هم عقباده شاء کافران
 کر قصوری واریسه ایده نصیح
 آیتیه یاز دقه و زنده خطا
 قافیه و وزینی بوز مایه هم
 که تصیح ایده واریسه کم ادا
 بنقبت کوی کوه اندیا
 انبیانک جمله سن توصیف اید
 ایلم جامع قصص سن انک
 او مارم مقبول ایده رب مجیب
 مستحق ز اوله فضل الله نام

تاریخ بنام هذا الكتاب

حمد لله ايردى لطف الايتام	نعت سلطان رسل اولى تمام
چار يارا اولاد و اصحاب كزين	جمله انصار و مهاجر تا بعين
نامى ذكر اولاد و بوسلطانك	روحانيه قل دعا لراى كرك
دييه دايغر قارئين و سامعين	رحمة الله عليهم اجمعين

اولدى تاريخ اشبو منصرع فضليا

جمله سينك روحلى شان اوله

تمت الكتاب بعون الله المالك

الوقت

طبعه غايته جسيبا ككدي بو	توق بر بيت فرق و بر فصل اولك بو
نور چشمه حاصل عن عمر دررز	ايكى سيده زاده طبعه دررز
اولدى لخال نور عينينه بنيم	بو ايكى زيبا كتابينه بنيم
ايت مبارك بو كتابينه بگا	ربك يا ربك يا ربك يا ربنا
لطف حقه بو كتاب اولك نام	ايدم او تو زكون قددا قدم نام
ماه ذالقعده بشيخ كوند هم	هجرتك بيك الشمس التي سينده هم
ايلد كده فالما ري اصلا تصور	يوم شنبه ده عصر وقتي مرز
اومارم كمر اوله مقبول خينا	بولدى اولقم بوجر يدولنسا
هو حمان فخرى جيب الله ايجون	سعي و دقت ايلدم الله ايجون
حمت اولاد و اصحاب كيباز	ربنا حق رسول و چار يارا

بيك بر اسمك حق يا ربك الانام

قل بزه رحمت قبول ايكه دعنام

تاريخ

ÖZGEÇMİŞ

1974 yılında Sakarya'da doğdu. İlkokulu Adapazarı Mustafa Kemal Paşa ilkokulunda bitirdi. 1994 yılında İstanbul Pendik İmam Hatip Lisesi'nden mezun oldu. 1999 yılı Şubat ayında Boğaziçi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Aynı yıl IRCICA Kütüphanesinde araştırmacı olarak çalıştı. 1999 Ekim'inde Uzakdoğu'da, Singapur ve Güney Kore'de Türk Kültür Merkezi'nde Çinli, Japon, Hintli ve Koreli öğrencilere Türkçe öğretti. 2001 yılının başında, Türkiye'ye döndü. 4 aylık bir kurs sonucu İstanbul Üniversitesi'nden pedagojik formasyon belgesi aldı. Ağustos ayında kısa dönem asker olarak vatanî görevini Erzurum'da tamamladı. Askerlik dönüşü, 2002 Eylül ayında MEB Adapazarı Şehit Üsteğmen Selçuk Esedoğlu Anadolu Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliğine başladı. Halen, aynı lisede görevini sürdürmektedir. Üç yıllık evli olup bir kız çocuğu sahibidir.